

Б. Р. МАЄРС

МОТЕРОШНЕ
СЯЙВО

ФАБУЛА

young

Б. Р. МАЄРС

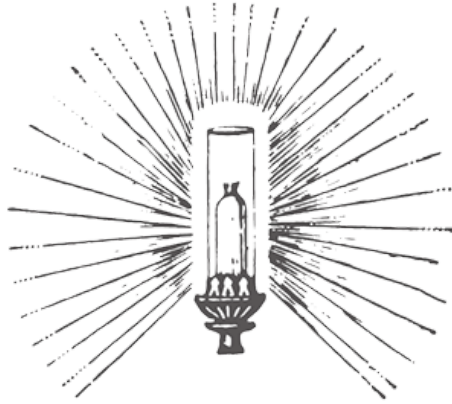
МОТОРОШНЕ
СЯЙВО

ФАБУЛА
young

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ МОЇЙ МАМІ

ГЛАВА 1

ЛОНДОН, ЛИСТОПАД 1852 РОКУ

—Добре, що ви врешті-решт звернулися до мене,— сказала я.— Немає жодних сумнівів, що в цьому домі живе привид, який мучить усіх.

Зажурені обличчя одночасно повернулися до мене. Я стояла на порозі приймальні, учепившись у ручки своєї торби. Попри яскраве полум'я в каміні й дорогі меблі, відчуття затишку не виникало. Важкі завіси були запнуті, унаслідок чого кімната поринула в пітьму. Жалобні вінки почали в'янути, проте запах досі був сильним, насичуючи повітря втомою та стражданням.

Найстарша жінка, місіс Хартфорд, сиділа біля вишуканого каміна. Вогонь тремтів, відкидаючи тіні, що стелилися по стінах, немов зіткані з павутиння примари. Прозора темна вуаль затемнювала її обличчя, залишаючи на видноті тільки підборіддя. Навіть із порогу я розгледіла кілька сивих пасм.

У протилежному кінці кімнати молодша жінка встигала на краєчку канапи, її шовкова спідниця торкалася підлоги. Вона пильно дивилася на мене, накручуючи на палець довге перлинне намисто й час від часу

смикаючи його. Не дуже обачно, але, судячи з усього, то було не єдине її намісто.

Двоє джентльменів підвелися, щойно я увійшла. У кімнаті панувала така тиша, що я почула, як хруснули чийсь коліна. Вищий на зріст старший чоловік мав масивний живіт і сиві вуса. Молодший джентльмен був худим і білявим, елегантний костюм безформно висів на його тендітному тілі. Мені здалося, що ми приблизно одного віку. Коли я кивнула йому, він опустив очі долу.

Чудово.

Слуга подав місіс Хартфорд маленьку срібну тачку із моєю візитівкою. Вона підхопила її своїми довгими тонкими пальцями й піднесла ближче до очей. Перстень із дорогоцінним каменем і відповідний браслет замерехтіли у відблисках вогню.

Мої пальці міцніше вчепилися в торбинку. Це востаннє, пообіцяла я собі. У моїй пам'яті постала кімната: ліжко з товстою стьобаною ковдрою, гарячий чайник на столі, двері із замком, ключі від якого мала тільки я.

Ще один раз, і я довіку не робитиму цього.

— Есмеральда Хоутон,— прочитала місіс Хартфорд. Вуаль затріпотіла від її подиху.— Спиритистка і медіум.

Я зробила швидкий реверанс. Вона поклала візитівку назад і звела очі до портрета, що висів над камінною полицею. Рідня, мов по команді, простежила за напрямком її погляду.

Містер Хартфорд, здогадалася я. На портреті був зображений серйозний сивоволосий чоловік з ідеальною поставою. Однак його погляд був спрямований не на художника, а кудись убік, складалося враження, ніби він дивиться поверх плеча глядача. Я майже відчула спокусу роззирнутися і знайти об'єкт його уваги.

— Може, ми почнемо? — поквапив нас старший джентльмен. Він подивився на свій наручний годинник і прицмокнув.

Можна багато чого дізнатися про мертвих, спостерігаючи за проявами скорботи їхніх рідних. Мене покликали до цього шляхетного дому з однієї причини, і я підозрювала, що про останнє слізне прощання не йшлося. Мені було байдуже, адже жадібні клієнти платять за сеанс так само, як і ті, що щиро горюють.

Я рушила до круглого столу посеред кімнати. Скинувши рукавички, я відкрила торбу й заходилася виймати й розставляти інструменти, як робила це безліч разів раніше. Поки я готувалася, за моєю спиною чулося шепотіння. Я вловила кілька фраз:

— Чи це допоможе?

— А це безпечно?

— Чи можемо ми їй довіряти?

Ставши навшпиньки, я глибоко вдихнула повітря через ніс і протягнула руку. «Води»,— попросила я, стараючись не привертати уваги до горбка на моїй лівій щоці. Мені подали кришталеву склянку. Занадто вишуканий предмет для повсякденного вжитку, недоречне марнотратство. Такими грошима я могла б заплатити міс Крейн за місяць винайму помешкання, і мені ще вистачило б на заміну моїх старих облізлих чобіт новими — блискучими, шкіряними, з масивними підборами, що не промокали б під дощем. Я обережно поставила склянку на стіл, помітивши свою територію. «Ходімо»,— запросила я всю родину.

Місіс Хартфорд першою вмостила своє худе тіло на стільці навпроти мене. Інші розсілися неподалік. Юнак приєднався до нас останнім. На його чолі виступили краплинки поту. Я побачила, що старший джентльмен і жінка з розумінням переглянулися.

Перед кожним стільцем я поставила невеличку запалену свічку в скляному ковпаку, що захищав полум'я від будь-яких рухів повітря.

Трохи згодом поклала посеред столу маленьку оксамитову торбу.

— Жодних коштовностей,— мовила я, вказуючи на порожній мішечок.

Молодша жінка не вагалася. Ба більше, її очі заблищали яскравіше, коли вона одну за одною кинула на дно торби всі свої прикраси: перлинне намисто й сережки з того самого ювелірного гарнітуру, простий срібний браслет. Місіс Хартфорд повільно крутнула перстень.

— Будь ласка, мамо,— попросила донька.— Метал може завадити встановити зв'язок із духом. Нам конче потрібно поговорити з батьком.

Один за одним я загасила всі каганці, аж поки єдиним джерелом світла не залишилися мої свічки й камін. Тьмяне сяйво підкреслювало гострі кути облич, усе інше розпливалося в тіні. Приміщення відразу стало меншим і затишнішим.

Я вместилася на вільному стільці між чоловіками. Дивлячись на місіс Хартфорд, я вказала на книгу духів, що лежала переді мною. На чорній зморщеній обкладинці не було жодних написів, нічого, що б натякало на її цінність або особливості використання. Кілька скріплених під палітуркою аркушів — от і все. Та завдяки їм я була наділена силою переказувати відповідь небіжчика з того світу. Я неспішно провела пальцями по корінцю, неначе пестячи домашнього улюбленця, після чого надзвичайно турботливо розгорнула книгу. Мої пальці чіткими вивіреними рухами погладжували чисту поверхню.

— Ваше послання? — підбадьорила я її.

Вона вийняла смужку паперу з рукава. Її рука поповзла по столу, але раптом завмерла над книгою. Я помітила, що персня й браслета вже не було. Неабияким зусиллям волі я змусила себе не усміхатися.

Старший джентльмен, що сидів біля мене, напружився.

— Немає сенсу затягувати справу, люба сестро,— мовив він.— Ми спробували всі можливі способи. Це наш останній шанс.

Він намагався пом'якшити голос наприкінці свого прохання, що насправді було ледь завуальованим наказом. Ніхто його не засуджував. Усі свердлили місіс Хартфорд нетерплячими поглядами. Панувала задушлива атмосфера, наче перед грозою.

Зрештою вона сунула записку між аркушами розгорнутої книжки. Я обережно згорнула її, натиснула на обкладинку й зітхнула, немовби відправляючи послання в потойбіччя за допомогою молитви. Потім я відкинулася на спинку стільця, лишивши книгу на столі. Підхопила кришталеву склянку й відсorbнула трохи води, на мить затримавши її в горлі перед тим, як проковтнути.

— Візьміться за руки,— наостанок попросила я й першою поклала руки на стіл.

Місіс Хартфорд зробила різкий вдих, коли моя долоня, не затягнута в рукавичку, торкнулася руки старшого джентльмена. Я зберігала незворушний вираз обличчя навіть тоді, коли молодик узяв мою другу руку, стиснувши її дуже ніжно, у притаманній йому манері.

— Чи повинні ми заплющити очі? — запитала донька. Кісточки її пальців побіліли.

— Ні,— моя відповідь пролунала приглушено, через те що мені заважав говорити горбок на щоці. Опуклість збільшувалася, проте здавалося, що ніхто з присутніх не помічав цього.

Мої очі були прикуті до свічки, що стояла переді мною, я дихала через задню стінку горла. Усе навколо мене поринуло в темряву, аж поки не лишилася одна-єдина світла пляма.

І тоді я почала сеанс.

— О, любий наш Артуре Хартфорде! Ми принесли вам подарунки, щирі почуття, що живуть у наших серцях, аби знайти вас у потойбічному світі. Прийдіть до нас, рухайтесь разом із нами!

Долоня юнака була вологою. Несподівано я відчула якийсь тиск у грудях.

— Він тут! — проголосила я, нахилившись набік та опустивши голову на плече.

Донька схлипнула.

— Покажіться! — вигукнула я.

Пролунав чіткий стукіт — три удари об стіл. Усі зітхнули в унісон, мало не розірвавши коло.

Я не відводила очей від моєї свічки.

— З ким ви бажаєте говорити? — спитала я.

Тиша.

Краєчком ока я глипнула на двері вітальні, що безшумно відчинилися. «З ким ви бажаєте?..» — повторила я.

Місіс Хартфорд видала здивований крик, коли її свічка згасла. Струмінь диму вихопився із затишного каміна.

— Мамо! Мерщій! Ти маєш поставити йому запитання.

Місіс Хартфорд витріщалася на свою свічку.

— Зазирни у книгу! — старший джентльмен відпустив мою руку й потягнувся до центру столу.

Моя голова моментально піднялася. Глухий рик почав зароджуватися десь у грудях.

— Ти р-р-розірвав коло, — запинаючись, пробурмотів юнак. Його обличчя зблідло, уподібнившись до білої випрасуваної сорочки.

Ричання стало голоснішим, обпікаючи моє горло, невпинно вивираючись назовні. Мої губи розімкнулися, і я виплюнула потік ектоплазми на коліна. Тіло рвонулося вперед, а голова мало не розплющилася об край столу. Наступної миті я випросталася, жадібно ковтаючи повітря. Жінки, не розтискаючи рук, роздивлялися мене з відразою й водночас із захопленням. Як я і передбачала, вони не належали до категорії людей, що негайно мчать на допомогу іншим. Я не зважала на безцеремонні оглядини, поки відновлювала сили.

— З вами все гаразд? — юнак дав мені склянку води.

Я вмить вихилила її, моя рука тремтіла. Потім я намацала обкладинку. Усі чотири члени родини нахилилися до мене в гарячковому очікуванні, спостерігаючи за тим, як я повільно розгортаю книгу. Записка зникла — на її місці з'явилося навскіс написане послання.

Юнак витягнув шию, намагаючись розібрати каракулі. «Я спочиваю в мирі», — прочитав він.

— Не розумію, — сказала донька. — Мамо, яке запитання ти поставила батькові?

Старший джентльмен фиркнув.

— А як щодо ключа? — спитав він. — Дух мав розповісти нам, де сховав ключ. — На його ошелешеному обличчі поволі проступив гнів. Він указав на мене звинувачувальним жестом. — Ви...

Я витримала його погляд і подумки порахувала до трьох. Я вже стикалася зі скептиками раніше, тож налякати мене було не просто.

— З ким ви бажаєте говорити? — повторила я. Його свічка відразу потухла.

— Спаси нас, Боже милосердний! — почала молитися донька. Її свічка згасла наступною.

Зловісний, примарний вітерець загасив решту свічок, і вітальня майже повністю занурилася в темряву. Крики луною відбивалися від стін.

— Мерщій! Розсуньте завіси! — заволав хтось.

Один стілець завалився назад, потягнувши за собою тіло, і воно гепнулося на підлогу.

Я схопила оксамитову торбу й звелася на ноги, відштовхнувши подалі від себе худі плечі й метнувшись до смуги світла, що пробивалася з-під дверей вітальні. Було чути, як позаду задихається молодик. Він був єдиним, хто виявив до мене трохи доброти. Хай це стане для нього уроком. Жоден хороший учинок не цінується — за добро завше платять невдячністю.

Я чкурнула в коридор, де невдовзі угледіла службові двері. Відчинивши їх, я помчала сходами вниз до кухні. Челядь здивовано позирнула на мене, та я ні на кого не зважала, біжучи до чорного ходу.

— Ох! — Я налетіла прямісінько на блакитний мундир.

— Усе гаразд, міс Тіммонс? — благодушно спитав поліціант.

Я миттєво впізнала вугільно-чорну бороду й такі самі очі. Усмішка промайнула під його вусами.

— Констебль Рігбі! — я кинула на нього сердитий погляд.

Він висмикнув торбу з моєї руки.

— Я звільняю вас від цієї ноші. Дякую.

Другий офіцер тримав кайданки наготові та з величезним задоволенням скував мої зап'ястя.

— Навіть не думайте діставати шпильки з вашого прекрасного волосся, — попередив констебль Рігбі. — Ці кайданки не піддаються шпилькам.

Я промовчала, хоча знала, що немає таких кайданок, які мені б не піддалися. Однак я була шокована тим, що потрапила в пастку. Звідки вони дізналися, де я буду?

За нашими спинами на сходах почувся шум кроків.

— Дякую Тобі, Господи! — задихаючись, скрикнула донька місіс Хартфорд.— Офіцер!

Він торкнувся кашкету, після чого відкрив оксамитову торбу, дозволивши жінці побачити її вміст.

— Гадаю, це належить вам.

Вона глянула на коштовності й засопіла, надто збентежена або надто розгнівана, аби визнати, що її обдурили.

Констебль Рігбі посміхнувся з непристойним задоволенням.

— Усі лондонці шукають це дівчисько,— мовив він.— Слизьке, як вугор.

— Звичайна шахрайка,— глумливо засміялася вона, простягнувши йому мою візитівку.

Я опустила очі, почувши такий опис моєї діяльності. Шахрайка? Так. Але я аж ніяк не була «звичайною».

Він позирнув на візитівку й захихотів. «Есмеральда Хоутон!»

Упродовж усієї минулої ночі я вимальовувала цю візитівку в моїй крихітній кімнаті, бажаючи впевнитися, що чорнило висохне до сьогоднішнього дня. З-поміж усіх використовуваних мною імен я надавала перевагу саме «Есмеральді». Ім'я героїні «Собору Паризької Богоматері», моєї улюбленої книжки. Моєї єдиної книжки.

Донька місіс Хартфорд презирливо дивилася на мене, зморщивши носа з такою огидою, ніби я була гнилим коропом в ятці торговця рибою. Нетерпляче очікування змінилося злобною гордовитістю. Я не

мала підстав почуватися приниженою. Від самого початку було очевидно, що моя присутність в її домі — необхідна прикрість. Та принаймні я виявилася вправною, і якихось п'ять хвилин тому вона цілком вірила моїм словам.

— Негайно відведіть цю аферистку,— звеліла вона.

Її відверте лицемірство остаточно вивело мене з рівноваги.

— Якщо я аферистка, гадаю, вам буде нецікаво почути, що сказав мені привид вашого батька.

Вона фиркнула, проте не рушила з місця.

— Він прошепотів це мені на вухо, щойно ваша свічка згасла.

— І що ж він сказав? — спитала вона, її рука піднялася до горла, шукаючи перлинне намисто, якого там не було. Я зрозуміла, що перемогла.

Потрібне слово сплигло в моїй голові.

— Камін,— відповіла я.

Її брови зішлися в одну суцільну лінію.

Констебль Рігбі грубо відіпхнув мене від міс Хартфорд.

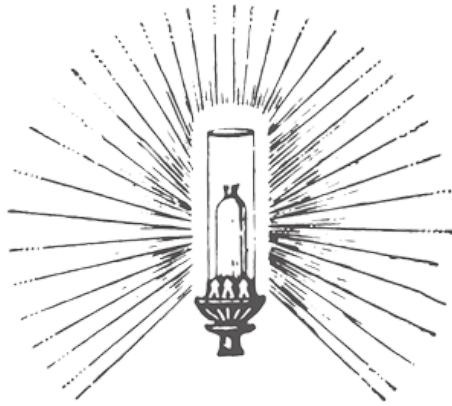
— Не дозволяйте їй дурити вас,— мовив він до жінки.— Для неї брехати так само природно, як дихати. Вам і вашій родині пощастило. Почитаєте про цю панянку в завтрашніх газетах. Женев'єва Тіммонс. Розшукується за крадіжки, заволодіння чужим майном і... вбивство.

Вона зблідла й відступила на кілька кроків назад. Її рідні та всі слуги, що працювали на кухні, скупчилися за нею, спостерігаючи за цією сценою. Констебль Рігбі міцніше стиснув мою руку й нахилився достатньо близько, аби я відчула запах копченого оселедця, яким він пообідав.

— Ти не вислизнеш із моїх рук, рибко,— прошипів він мені на вухо.— Цього разу я подбаю про те, щоб тебе стратили на шибениці.

Я мовчала, поки офіцери вели мене до тюремного фургону, що чекав на бруківці. Я не могла захистити себе жодними аргументами. Усе, що він сказав, було правдою.

ГЛАВА 2

Поліційний відділок був просякнутий запахом вранішніх лондонських провулків, сонних і сповнених відчаю. Закута в кайданки, я чекала, поки констебль Рігбі занотовував нові відомості в мою справу. Він нікуди не поспішав. Я вже знала, що там написано. Я відвернулася, відганяючи спогади про нерухоме тіло, про голову, вивернуту під потворним кутом.

— Ваші злочини, міс Тіммонс, залишилися в минулому,— оголосив він, навіть не думаючи приховувати своє садистське задоволення. Він навмисно затягував процедуру, бажаючи затримати мене у відділку. О цій порі я зазвичай була в камері.— Ми призначили дату суду. Хоча в цьому немає жодного сенсу. Проти вас є достатньо доказів, аби заповнити всю судову залу. У день вашої страти збереться величезний натовп.

Він занурив перо у чорнильницю й поставив свій підпис одним красивим розчерком.

Я демонстративно позіхнула, показуючи, що мене не обходить його огидна радість. Насправді я давно довідалася про подробиці моєї смерті. Я могла дослівно процитувати попередження ворожки. Мені судилося потонути, померти з повними води легенями, а не висіти на

шибениці — ну що ж, принаймні констебль Рігбі не зможе привести туди публіку. Зараз я найбільше переймалася долею моєї торби. Я витягала шию, силкуючись побачити, чи стоїть вона за столом. Мені стало зле від думки про те, що констебль Рігбі покладе свої брудні руки на книгу духів моєї *Матан*.

— Я внесу заставу,— мовила я.

Міс Крейн мала шпигунів у всьому Лондоні, вони служили її очима та вухами. Новини про мій арешт мали долетіти до неї. Саме міс Крейн дізналася про скорботу в родині Харфордів: їй розповів один із завсідників пансіону. Вона обіцяла, що я зможу взяти достатньо в тих багатих дурнів і зберегти за собою право проживання в кімнаті без необхідності розважати клієнтів, як це робили інші дівчата.

Утім, три місяці безкоштовного проживання я розглядала як останній етап перед тим, як чкурнути звідти заради свого блага. Сьогодні ввечері із залізничної станції Паддінгтон виїде потяг, і я була рішуче налаштована встигнути на нього. Не для того я так ретельно планувала мою втечу всі ці місяці, щоб останньої миті мене зупинив констебль Рігбі. Я запевняла себе, що ще маю можливість здійснити свій задум.

Мені треба було втекти від Лондону та його вогких вуличок; від міс Крейн з її яскраво-червоними губами, чия усмішка приховувала кам'яне серце; від усіх тих зажурених родин; від усіх тих смертей.

— Помирати не боляче, це легко,— часто казала моя мама, а її французький акцент пом'якшував категоричність слів, вимовлених англійською.— Страждають живі, ті, кого ти покидаєш.

Знайомий біль зароджувався в глибинах мого серця, та я не дала йому посилитися. Я позбулася спогаду, перемішавши його з іншими, витіснивши далеко вниз, аж поки він не втратив чіткість, не перетворився на щось подібне до мулу на дні Темзи.

Ліворуч, за кілька футів від мене, почувся гучний кашель. Старий джентльмен в елегантному вовняному пальті підніс хусточку до обличчя. Я розгледіла сиві брови під крисами бобрового капелюха.

Друга рука, затагнута в рукавичку, обхопила набалдашник палиці, вирізьбленої у формі золотої зміїної голови з червоними очима, ймовірно, виробленими з рубінів. За такий рідкісний предмет можна було отримати значно більше, ніж за перстень та браслет місіс Хартфорд.

— Вибачте, сер, та я нічим не можу вам допомогти,— мовив офіцер до джентльмена.

— Ви маєте зрозуміти,— відказав старий.— Мій господар наполягає на перегляді справи.

Молодий офіцер скривився.

— Ми не маємо нових доказів,— він витримав паузу й наче збирався щось додати, але промовчав.

Констебль Рігбі відсунув довгий стіл, відіпхнув офіцера вбік і, спрямувавши погляд на джентльмена, зауважив:

— Коронер провів вичерпне розслідування. Чи, може, ви запропонуєте щось нове? — у його інтонації вгадувався натяк.

Хрипло зітхнувши, джентльмен дістав конверт із кишені пальта:

— Гадаю, це допоможе переконати ваше керівництво переглянути справу.

І він сунув конверт у долоню констебля Рігбі, що тільки й чекав на цей жест. Принаймні поліціянтові вистачило здорового глузду не рахувати гроші в нашій присутності. Натомість він підштовхнув молодшого офіцера до мене.

— Відведи цю арештантку до задньої камери,— наказав він.— Я особисто займуся справою цього джентльмена.

Кругле обличчя офіцера наче зморщилося.

Констебль Рігбі помітив його реакцію.

— Єдине, чим може налякати міс Тіммонс, так це хрипінням, яке вона видасть, коли петля душитиме її.

Моя спина напружилася.

— Я чую голоси мертвих,— мовила я до нього.— Вони кажуть інші речі. Запам'ятайте мої слова, Рігбі. Я покину відділок сьогодні ввечері, ще до того, як закінчиться ваша варта.

— Справді? — Він показав ряд кривих зубів.— А що лежить у моїй кишені?

— Я знаю лише те, що розповідають мені привиди. Їх цікавить не те, що лежить у кишені, а те, що приховує серце, у вашому випадку — відсутнє.

— Привиди? — Молодший офіцер гучно проковтнув слину. Я інтуїтивно вгадала, що виражає його обличчя — несміливу надію упереміш із горем. А ще в його очах читалася доброта, і цим можна було скористатися.

Я скоса позирнула на нього.

— Я відчуваю чийось присутність біля вас. Це жінка.

Він стояв нерухомо, проте його щоки почервоніли.

— Її волосся...— я витримала паузу й нахилила голову, ніби намагаючись щось розгледіти,— зібране в пучок.

Він шморгнув носом.

— Сиве?

— Зупиніться,— перебив його констебль Рігбі.— Вона використає будь-яку інформацію проти вас.

— Вона старша,— говорила я далі.— Близька вам людина. Її очі...

— Блакитні? — підказав офіцер.

— Ні, засмучені,— похитала головою я.— Вона тривожиться за вас. Це родичка, важлива у вашому житті.

— Мама,— це слово зірвалося з його губ, немов молитва.

— Заради Бога! Припиніть! — прогарчав констебль Рігбі, забувши про джентльмена в елегантному вбранні.

Молодий офіцер підступив ближче до мене.

— Вона ніколи не хотіла, щоб я служив у поліції. Переймалася моєю безпекою,— його голос стихився до шепотіння.— Чи може вона сказати вам, якось попередити мене... ну, ви розумієте, що я маю на увазі...— він намалював невидиму лінію уздовж свого горла.

— Ні, не може,— лагідно сказала я.— Але вона дуже пишається, що ви повсякчас допомагаєте людям, які найбільше потребують підтримки.

Молодик кашлянув, потягнувся до матеріалів моєї справи на столі та заходився перебирати папери.

— Я завжди хотів почути ці слова від неї,— зізнався він.

— Чи можете ви мені чимось допомогти? — я доклала всіх зусиль, аби моя інтонація була якомога більш благальною.

Його очі розширилися.

Констебль Рігбі відштовхнув офіцера вбік.

— Ви знову взяли за ваші брудні штучки, міс Тіммонс? Ну ж бо, скажіть мені: що за привид нишпорить біля мене? — він глумливо фиркнув.— Хто є моїм янголом-охоронцем?

— Вашим янголом-охоронцем? — я підняла підборіддя.— У вас немає жодного. Анікогісінько.

Його посмішка змінилася гримасою ненависті. Він наказав офіцеру відвести мене до камери. Тільки тоді, коли я повернулася до нього спиною, я дозволила собі знову усміхнутися.

— Повішення на шибениці, Женев'єво Тіммонс! — викрикнув констебль мені вслід. Ці слова, відлунюючи від кам'яних стін, пролунали як обіцянка.

Я СТОЯЛА У ЗНАЙОМІЙ КАМЕРІ. Моє волосся спадало на спину; офіцер забрав усі мої шпильки. Тепер буде складно зламати замок.

Складно, але можливо.

У камері було ще кілька жінок. Я впізнала Друзіллу з пансіону міс Крейн. Її розкішна рожева сукня утворювала яскравий контраст із сірими стінами. Я вмостилася поряд із нею на холодній лавці. Не треба було мати бурхливу уяву, аби здогадатися, чому її заарештували.

Її затуманені очі, густо обведені чорним олівцем, впилися в мене.

— Міс Крейн сказала, що радіє, що цього разу тебе спіймали, то на краще,— пробурмотіла вона, ковтаючи слова.

— Вона не лишила мені вибору,— відказала я.— Знову підвищила оплату за помешкання.

Друзіллу зітхнула.

— Після того, що сталося з твоєю мамою, я дивуюсь, що вона взагалі дозволила тобі залишитися в пансіоні.— Вона торкнулася пальцем мого підборіддя, розвернувши обличчя до себе.— Хоча я розумію, чому вона вирішила тримати біля себе таке гарненьке створіння. Ти допомогла б їй непогано заробити, хоча б на початку.

У мене заболів живіт від однієї думки про це. Я нічого не відповіла, оскільки знала, що моя мама та міс Крейн свого часу уклали угоду про

моє перебування в пансіоні. Чоловіки, що навідувалися до міс Крейн, навряд чи могли вважатися гідними уваги красенями. І навіть якщо вони були більш-менш привабливими, голод, що відбивався в їхніх очах, коли вони обирали дівчат, позбавляв їх будь-якої порядності. Однак, коли *Матан* померла, її угода з міс Крейн утратила чинність. Відтоді мої сеанси передбачали дрібні крадіжки, що траплялися, якщо сім'я мала якісь цінні речі. Тому я заробляла достатньо, аби не пускати нікого до себе в ліжку й накопичити трохи грошей.

Міс Крейн не дозволить мені довго гнити в тюрмі. Утім, на серці було неспокійно, мною заволодівала паніка. Я довіряла цій жінці лише тоді, коли бачила її перед собою: приблизно так заклинатель змії ставиться до своєї кобри. «Вона прийде й визволить мене,— я зверталася радше до себе, ніж до Друзілли.— Вона завше так робить».

Хтось постукав по ґратах. Похмурий офіцер відчинив двері камери й указав на Друзіллу.

— Вставай, брудна дівко.

Я закотила очі під лоба. Цього офіцера я неодноразово зустрічала в домі міс Крейн. Якщо він платив за товариство «брудних дівок», то наскільки «чистим» був сам?

Потім я почула гучне цокання підборів міс Крейн кам'яною підлогою. Мої очі напружено шукали джерело звуку, аж поки вона не вийшла з-за рогу. Якщо її пишні груди й червона помада не привертали поглядів, то вбрання неодмінно змушувало людей озиратися. Її великий капелюх вирізнявся найбільш екстравагантним відтінком фіолетового, який я колись бачила. Оздоблене хутром пальто було новим.

Та ніякі багатства не переконали б поважних жінок, що не варто перетинати вулицю, побачивши її,— вони всіляко б намагалися уникнути такого товариства, хай би якими модними були її мешти.

Вона стиснула Друзіллу в обіймах і пригорнула до себе, мало не задушивши в широкій улоговинці між грудьми. Попри те, що міс Крейн вважала нас своєю власністю, цей материнський жест був

доволі ніжним, тож Друзілла вдячно зітхнула. Якась дивна печаль здавила мені серце.

Я поривалася рушити слідом за нею, але офіцер опустил ґрати прями́сінько перед моїм носом.

— Ні, Дженні,— мовила міс Крейн.— Не цього разу.

Я насупила брови, почувши пестливу форму мого імені. Вона, певно, дражни́ла мене. Хотіла, аби я плакала й благала її?

— Друзілла та інші дівчата не можуть і надалі платити за тебе,— мовила вона.— Я дала тобі стільки шансів, скільки могла собі дозволити. Віднині я не відповідаю за твою безпеку. Чи знаєш ти, скільки людей у цьому місті видали б тебе, сподіваючись на винагороду?

Я дивилася на її яскраво-червоний рот. Раптом мені відкрилася неприємна істина: не варто дивуватися, звідки взялися гроші на новий капелюх і нове пальто.

— Ви підставили мене? — я відчула, що в мене в горлі пересохло.— Як ви могли?

— Ти що, маєш мене за дуре́пу? — вона усміхнулася, але її голос різав гострим ножем.— Я знаю, що ти ховала від мене. Знайшла твій гаманець під матрацом.

«Ні, ні, ні!» — подумки закричала я. Довелося схопитися за ґрати, щоби не впасти. В очах защипало від сліз.

— Ти припустилася помилки, що дорого тобі коштуватиме. А приховування грошей від мене — твоя остання помилка,— її губи затріпотіли у злорадій гримасі.— От тільки не треба лити крокодилові сльози. Ти радше надуриш чоловіка, що помирає, ніж даси йому ковток води.

Вони з Друзіллою демонстративно відвернулися. Відлуння їхніх кроків почало затихати, щойно вони звернули за ріг. Офіцер щосили ударив палицею об ґрати, змусивши мене відстрибнути. Хай би якою жахливою була міс Крейн, вона — мій найкращий шанс утекти із цієї камери. Потім я згадала, що всі мої заощадження потрапили до її рук. Я насторожено прислухалася до звуків, сподіваючись почути знайоме клацання — може, вона повернеться і скаже, що навмисно налякала мене.

Моє серце шалено калатало. Так не має бути. Я мусила поїхати тим поїздом! Я опустила на коліна й оглянула підлогу, шукаючи будь-що, приміром, шпильку, якою можна скористатися, але це лише привернуло б увагу офіцера. Мною опанувала безнадійність, висотуючи останні мізерні запаси енергії.

Я почала заплітати косу, намагаючись згадати дотик маминих рук.

— Запам'ятай, *ma petite chérie*.^{1},— сказала б вона мені з отим своїм яскраво вираженим акцентом.— Ти можеш розраховувати тільки на себе.

— Але ж ми не самі — ми підтримуємо одна одну,— заперечила б я, розвернувшись до неї.

— Це не триватиме вічно,— трохи згодом сказала вона й додала,— подумай про всіх тих змучених людей, які просять нас говорити із мертвими. Ось до чого призводить любов — до глибокого, неосяжного горя. Якщо ти не хочеш відчувати цей біль, захисти своє серце від почуттів.

Я заснула, скрутившись калачиком, обличчям до кам'яної стіни камери; мені снилися камін і почорнілий від кіптяви ключ.

— ТІММОНС! — грубий голос охоронця розбудив мене.— Прийшов твій адвокат.

— Адвокат? — я протерла очі, струсивши із себе залишки неспокійного сну.

Офіцер не рухався, не виявляв наміру відчинити двері, та я побачила, що він тримає мою торбинку. Я миттєво встала, ледве стримуючи бажання вихопити її.

За ґратами стояв чоловік у бобровому капелюсі й пильно дивився на мене. У кутиках очей з навислими повіками причаїлася мудра усмішка, сива борода була охайно підстрижена. Він обпирався об палицю з набалдашником у формі зміїної голови.

— Містер Локхарт до ваших послуг,— він злегка нахилив голову на знак вітання.

Я обережно підступила ближче. Я не звикла до люб'язних жестів із боку незнайомців. Ще більш підозрілим видавалося те, що охоронець відійшов, залишивши нас на самоті.

— Я домовився про звільнення під заставу,— мовив містер Локхарт.— Ви будете під моєю опікою до дня суду.

Я подумала, що неправильно розчула його. Неможливо було уявити, за яких умов констебль Рігбі погодився б на таке.

— Напевно, ви впливовий чоловік,— зауважила я.

— Ні,— відказав він.— Але я працюю на впливового чоловіка. А він відчайдушно потребує ваших послуг.

Мої плечі опустилися. Як банально.

Він вочевидь прочитав мої думки.

— Ні, нічого подібного. Мій господар — порядна людина.— Містер Локхарт нахилився вперед, просунувши худорляве обличчя між ґратами.— Таланти, виявлені вами під час розмови з молодим офіцером, привернули мою увагу. Я знаю, що ви — шахрайка. Та не звичайна, а здібна. Навіть визначна. Мені особливо сподобався

особистий підтекст у посланні підтримки від його матері. Коли я побачив вираз цілковитого умиротворення на його обличчі, я зрозумів, що Господь послав вас у відповідь на мої молитви.

— Не розумію.

— Мені потрібно, щоби ви провели спіритичний сеанс, «викликали» померлу господиню маєтку й полегшили страждання мого господаря, — він дістав кишеньковий годинник і насупився. — Якщо ви згодні, ми мусимо негайно покинути це місце. До Сомерсет Парку їхатимемо кілька годин. Дорогою я розповім інші подробиці.

Я мала б відчувати безмежну вдячність до містера Локхарта або принаймні сповнитися полегкості, почувши таку пропозицію, та цього не сталося. Не було жодних емоцій, крім невитравної тривоги.

— Ви, мабуть, знаєте причину мого арешту, сер, — мовила я.

— Констебль Рігбі зробив мені ласку, ознайомивши з більшістю звинувачень проти вас, — пояснив він, сховавши годинник. — Я не взяв би вас на роботу, якби не був певен. Ваша провина викликає сумніви. З висоти мого досвіду, міс Тіммонс, я можу стверджувати, що жінки найчастіше стають жертвами наклепу за таких обставин. Ви були б не першою, кого звинуватили несправедливо, — трохи помовчавши, він окинув мене довгим поглядом. — Чи я помиляюсь?

— Ні, — збрехала я.

Те, що здавалося надто прекрасним, аби бути правдою, зазвичай виявлялося чимось іншим, проте було б нерозумно прогавити такий шанс. Хай там як, а він був слабким старим чоловіком. Я могла б вихопити палицю із його рук і використати її як зброю. Скажімо, переламати йому коліно, щоб він не побіг за мною. У ломбарді мені б дали солідну суму за цей предмет. Кишеньковий годинник також мав непоганий потенціал. Завдяки йому я спала б на окремій полиці в потязі.

Зрештою я кивнула.

— Я приймаю вашу пропозицію.

Він приклав руку до грудей і ще раз уклонився. У тріпотінні його бакенбардів було більше шляхетності, ніж у всій душі констебля Рігбі.

Офіцер відчинив двері та простяг мою торбинку. Я зазирнула всередину і пересвідчилася, що всі мої речі були на місці, включно із книгою духів. Я почувалася впевненіше, повернувши свої речі.

Коли ми проходили повз поліцейний відділок, констебль Рігбі впився в мене поглядом, немов бездомний кіт, що стежить за мишею. Я могла би присягнутися, що кутики його губ скривилися у потворній гримасі. Усе, що було пов'язано зі мною, вочевидь, приносило йому задоволення.

Гострий біль пронизав мої ребра, та я приховала це безтурботною усмішкою. «Безпечної вам варти!» — вигукнула я на прощання.

Надворі на нас чекав чорний екіпаж. На дверцятах красувався золотий герб, оксамитові завіси спадали на начищені до блиску вікна. Чи колись з'являлося на сірих лондонських провулках щось подібне, настільки прекрасне й величне? Ким був той лорд?

Кучер допоміг мені забратися всередину. Містер Локхарт, важко дихаючи, заліз слідом за мною. Сині атласні подушки, обшиті золотими нитками, були такими м'якими, що я боялася забруднити їх, якщо навіть торкнуся одягом. Мідні лампи горіли над нашими головами, випромінюючи ніжне сяйво.

Батіг клацнув, і екіпаж рушив із місця.

— До Сомерсет Парку треба їхати пів дня, у напрямку узбережжя, — сповістив мене містер Локхарт. — Ми дістанемося туди майже опівночі.

— Опівночі? — я ніколи не бувала за межами Лондону.

Ми перескочили через вибоїну, і палиця нахилилася до мене. Рубінові очі, спалахнувши у світлі лампи, підморгнули мені. Тієї миті я відмовилася від плану втечі. Якщо екіпаж виявився таким гарним, можна лише уявити, яким розкішним був маєток. Будинок Хартфордів справляв враження, та я інтуїтивно відчувала, що порівняно із Сомерсет Парком він нагадує помешкання челяді. Я проводила сеанси цілих пів року, аби накопичити грошей на один квиток на поїзд. А зараз я маю нагоду за одну ніч заробити цю суму або навіть більше.

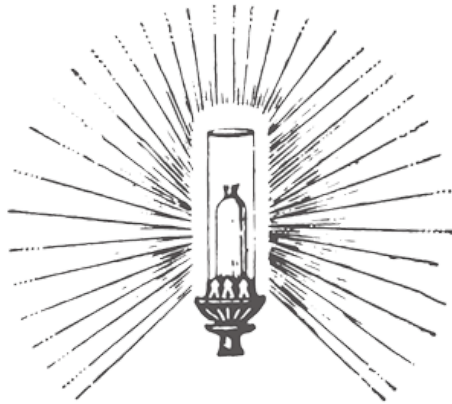
Десь у місті церковні дзвони продзвонили чотири рази. Я уявила, як мій потяг ось-ось від'їде від станції без мене. За вікном пролітали похмурі лондонські вулиці. Бувайте, вік би вас не бачити, подумала я.

Містер Локхарт позіхнув.

— Я певен, що ви маєте багато запитань, але буде краще, якщо я трохи відпочину,— він востаннє кашлянув і заплющив очі.

Це мене влаштовувало. Я потребувала часу, аби розробити інший план. Замислившись, я дивилася, як піднімаються й опускаються його груди. Невдовзі почулося ритмічне дихання людини, що поринула в сон і неначе померла для світу.

ГЛАВА 3

Упродовж останньої години екіпаж несамовито трясло — мої кістки скрипіли, а моє тіло підстрибувало після кожної подоланої нами милі. Спочатку я з величезним задоволенням дивилася, як брудні димарі міста залишаються позаду, змінюючись просторими пасовиськами. Однак у міру того, як сонце котилося за обрій і землю огорнули сутінки, усі краєвиди зникли, і не було видно нічого, крім мого відображення у склі. Здавалося, екіпаж мчить на край світу, розчиняючись у нічному небі.

Дош так гучно застукотів по даху, що містер Локхарт прокинувся.

— Прошу вибачення, міс Тіммонс,— мовив він, знову позирнувши на годинник.— Здається, я — жахливий господар, чи не так?

— Я гадала, що ви — мій адвокат,— відказала я, стараючись довго не витріщатися на золотий ланцюжок годинника.

Чоловік сухо захихотів, проте зірвався на кашель. Він притиснув носовичок до губ.

— Ви — уособлення ділової жінки. Дуже добре. Оскільки ми наближаємося до місця призначення, я розповім вам, чому ваша

присутність є конче необхідною в Сомерсеті. Мій господар, містер Пембертон,— найшляхетніший чоловік. На жаль, він овдовів пів року тому,— містер Локхарт згорбився, в голосі забриніла меланхолія.— Його наречена була молодою, вродливою, закоханою. Він так і не зміг подолати цю трагедію. Щомісяця пише лист у поліцію, а я особисто передаю його послання і прошу поліціантів переглянути висновок коронера.

— Висновок? А як вона померла?

Його обличчя зблідло.

— Смерть сталася за дивних обставин, однак наявні докази розвіяли всі сумніви. Самогубство.

Неочікувано. Якщо коронер визначив самогубство, неясно, чого він прагне досягти підкупом поліціантів.

— Наскільки я розумію, лорд Пембертон вважає інакше.

Збентежений, він скривив губи.

— Ні, моя люба, ви помиляєтесь. Пембертон — його прізвище, але відколи він успадкував титул графа, то став лордом Чедвіком,— він втиснувся глибше в сидіння.— Коротко кажучи, Сомерсет Парк — свідок багатьох трагічних подій. Утім, горе лорда, спричинене останньою бідою, зробило його невтішним, одержимим своєю втратою. Він відмовляється відпустити небіжчицю, прирікаючи себе на завчасну смерть — життя крапля за краплею витікає з нього.

Я кивнула. Невтішне горе. Так, я розуміла, що це таке.

Містер Локхарт провадив далі:

— Мій господар не знайде розради, аж поки не дізнається, що його померла кохана спочиває з миром. Я хочу, щоби ви використали всі ваші таланти, всю вашу майстерність і зрештою дали йому те, чого він так жадає, поклавши край його стражданням.

Він висловився романтично, описавши моє завдання як добрий вчинок. Та я мала впевнитися.

— Ви хочете, щоб я інсценізувала спіритичний сеанс і переконала вашого господаря, що я спілкувалася з його нареченою в потойбічному світі?

— На знак подяки я представлятиму вас у суді,— він говорив із щирим переконанням, хоча його слова лунали зовсім не реалістично.

Я здригнулася, згадавши посмішку констебля Рігбі, волосся стало дибки.

— Йдеться про обман,— відказала я.— Безумовно, є простіший спосіб полегшити його страждання.

Він торкнувся бороди.

— Мій біль є справжнім, міс Тіммонс. Я дуже хворий. Моє єдине бажання — допомогти господареві утішитися, перш ніж я покину цей світ,— його благальні очі виражали справжню муку. Я не очікувала такого. Мене переповнило почуття провини через те, що я планувала вдарити цього чоловіка його власною палицею.

Екіпаж різко звернув — щось із силою ударилося об вікно.

— Ми, певно, з'їхали на дорогу перед маєтком,— мовив містер Локхарт, вдивляючись у темряву. У його голосі бриніло хвилювання.— Перед тим як ми прибудемо, скажу вам наостанок...

Його перебив оглушливий гуркіт грому, що передував потужній зливі — потоки води ринули на дах, над нашими головами немовби тупотіли мільйони чобіт. Я подумала, що кучер промокнув як хлющ.

Нарешті ми зупинилися. Я притиснулася чолом до вікна, але нічний морок заважав бодай щось розгледіти.

Обличчя містера Локхарта було серйозним.

— Хоч би що ви почули або побачили у Сомерсеті, ви маєте пам'ятати, що ви єдина людина, здатна дати моєму господареві те, що не купиш за гроші,— спокій.

Перш ніж я попросила його уточнити, що він має на увазі, дверцята екіпажу відчинилися, і на нас виплеснулася лавина дощу. Переді мною стояв кучер із парасолькою в руках, він тремтів усім тілом. Я ступила в калюжу, відчувши, як вода просочується в діряві підошви моїх черевиків.

Я наосліп рушила вперед, нахиливши голову, аби захистити очі від вітру, чий потужний порив перекинув парасольку назад. Блискавка осяяла будівлю, яка розкинулася переді мною. На якусь мить я подумала, що це може бути обман зору, але другий спалах знову висвітлив монументальний маєток. Одного спалаху було замало, щоб - цілком роздивитися його. На фасаді було більше вікон, ніж я могла полічити. Пара кам'яних левів стояла обабіч широких сходів, які вели до розчинених парадних дверей, що могли б цілком проковтнути нас разом з екіпажем.

Змоклий до рубця кучер провів нас усередину будинку.

Чоловік у лівреї злегка уклонився нам. Приймальня була значно більшою, ніж ціла вітальня міс Крейн. Мій погляд перескакував із вазонів та статуй на картини в позолочених рамах. Що це — музей чи дім? Я притиснула торбу до грудей, побоюючись, що можу ненароком розбити якийсь безцінний витвір мистецтва. Угору простиралися сходи, на стовпчику поручнів був вирізьблений янгол.

Чоловік, який вочевидь був дворецьким, узяв пальто й капелюх містера Локхарта, після чого звернувся до нього на ім'я.

— Ваше послання привезли годину тому. Його милість чекає на вас у своєму кабінеті,— він указав на дверний отвір поверх плеча.

— Дякую, Брамвелле,— втомлено мовив містер Локхарт. Він розвернувся до мене.— Залишаю вас у надійних руках.

Я дивилася, як він відійшов, кульгаючи й обпираючись на палицю, мені хотілося піти з ним.

Трохи осторонь стояла сувора жінка в чорному вбранні. Вона тримала каганець. Посріблене сивиною волосся було укладене в такий тугий вузол, що, здавалося, він був зроблений із заліза. Вона глянула на мої чоботи, ймовірно, уявляючи, скільки багнюки я занесу всередину. Я сподівалася, що тьмяне освітлення приховає обтріпаний край мого плаща. Аж тут Брамвелл мовив до мене:

— Місіс Донован проведе вас до вашої кімнати.

Кам'яне обличчя робило її схожою на статую. Я спокійно рушила слідом за нею, сумніваючись, чи варто дякувати йому, непокоячись, що гучне відлуння моїх слів рознесеться просторою приймальнею. Я почала підніматися парадними сходами, прикипівши поглядом до масивного балкону на другому поверсі. Пучки моїх пальців ковзали по темному поруччю з горіхового дерева, я насолоджувалася запахом нещодавно нанесеного лаку. Я влаштувала чимало сеансів для заможних лондонців, але Сомерсет Парк відрізнявся від усіх місць, де я бувала. Його масштаби вражали. Я запитала себе, чи не позначити дорогу хлібними крихтами. Я могла легко звернути не в той коридор і блукати там роками.

Щойно ми дісталися горішнього сходового прольоту, знизу донеслися чіткі звуки: хтось розмовляв підвищеним голосом. Місіс Донован призупинилася й повернула голову, показавши мені свій різко окреслений профіль.

— Його милість не в захваті від того, що до маєтку запросили спіритуаліста.

Суперечка тривала, хоча зачинені двері кабінету приглушували звуки. Я розрізнила перший голос, нетерплячий, гнівний. Потім я розчула спокійну відповідь містера Локхарта, який явно вагався.

Місіс Донован провадила далі:

— Містер Локхарт вирушив до Лондону, аби привезти детектива. Можете собі уявити розчарування його милості, коли він повернувся у вашому товаристві.

— Очевидно, що ви зустрічали небагатьох поліціантів,— зауважила я.
— Більшість із них розчарувала мене.

Місіс Донован клацнула язиком, виражаючи несхвалення, після чого знову попрямувала довгим коридором. Вона зупинилася перед дверима, що нічим не відрізнялися від тих, які ми вже проминули; я засумнівалася, що зумію знайти їх самостійно. Діставши в'язку ключів, вона відчинила двері й, тримаючи лампу над головою, увійшла.

— Прошу вибачення за задуху в кімнаті, міс Тіммонс,— мовила вона, запалюючи підсвічники біля каміна.

Над полицею висіла велика картина із зображенням шхуни, що тонула в бурхливих хвилях. Вітрила були розірвані, наче їх пошкодили під час битви та скинули в море. Я відвернулася.

— Я б неодмінно провітрила її належним чином, якби не почалася злива,— пояснила вона й плавно перетнула кімнату, аби запалити свічку на нічному столику. Тоді я вперше змогла роздивитися моє нове помешкання.

Місіс Донован поставила лампу й поправила плюшеве покривало, хоча на ньому не було жодних складок.

— Завтра туман підніметься,— сказала вона.— Я провітру кімнату вдень, а також подбаю про те, щоб розпалити камін і добре прогріти її ввечері.

Дощ лупив по вікнах, прикритих довгими парчевими завісами, вишитими золотими нитками й прикрашеними китицями. Зважаючи на те, що зараз я мала б сидіти в тюремній камері, мені було неважко витримати незначну задуху й холодне повітря.

Міс Донован відкрила шухляди комоду.

— Я можу допомогти вам розкласти речі,— запропонувала вона.

— Ні, не варто турбуватися,— я міцніше вчепилася в ручки торби. Мій єдиний одяг був на мені, і я не бачила необхідності показувати домоправительці мої свічки та книгу духів. У пам'яті постала моя крихітна кімнатка в домі міс Крейн. Я не мала там жодних цінних речей, але зайва спідниця була б доречною.

Обличчя місіс Донован зберігало серйозний урочистий вираз, поки вона прямувала до гардеробу й відчиняла дверцята. Я навіть уявити не могла, що можна мати стільки одягу.

— Містер Локхарт написав, що ми повинні задовольнити всі ваші потреби,— мовила вона.— Гадаю, кілька суконь привезуть завтра.

— Сукні для мене? — я була неабияк здивована. Хоча містер Локхарт не давав мені підстав сумніватися в його щирості, цей вияв турботи розчулив і водночас збентежив мене, серце сповнилося подяки. Кінчики моїх вух почервоніли під локонами.— Це дуже люб'язно з його боку,— усміхаючись, відказала я.

Місіс Донован суворо оглянула мене, оцінюючи моє вбрання.

— Ви — гостя в Сомерсет Парку. Ваш вигляд має відповідати певним вимогам.

Моя посмішка згасла. Я заспокоїлась.

— Будь ласка, подзвоніть у дзвоник, якщо вам щось знадобиться.

— Я не хочу нікого будити.

Вона стояла на порозі, за яким стелилася темрява, де причаїлися тіні, готові обійняти її.

— Краще попросити про допомогу, ніж блукати маєтком уночі,— помовчавши, вона додала,— приємних снів.

Щойно жінка вийшла, я припала вухом до дверей, слухаючи, як затихає відлуння її кроків. Упевнившись, що вона віддалилася, я розвернулася й оглянула плюшеве ліжко.

КОЛИ Я ПРОКИНУЛАСЯ, в кімнаті панувала цілковита тиша. Я сиділа на ліжку, і здавалося, що перебувала в цій позі доволі довго. Ковдри збилися вниз безладною купою. Я ущипнула себе за руку, бажаючи переконатися, що не ходила уві сні. Останні кілька місяців цього не траплялося, проте раніше я неодноразово прокидалася на вершині сходів від того, що якась із дівчат, учепившись у мій лікоть, вигукувала моє ім'я. Зазвичай їм вдавалося вивести мене зі стану трансу, хоча іноді доводилося смикати за кучері. Вони часто шепотілися, що мене переслідують потойбічні сили, що духи, з якими я вступала в контакт під час сеансів, супроводжували мене до пансіону.

Та цього разу я не спала, а була притомна і вдивлялася у пільму. Трохи згодом я почула тихий скрип. Я зиркнула у бік вікна, припустивши, що гілка дерева вдарилася об скло. Я згадала, що чула подібний шум в екіпажі, коли ми звернули на галявину та спускалися до маєтку.

Хрясь! Хрясь! Хрясь!

Це нагадувало скрегіт нігтів. Я потягнулася за свічкою, але мої пальці наткнулися на голу поверхню нічного столика. Я ладна була присягнутися, що залишила свічку там.

Нове скреготіння прорізало тишу. Звук доносився з глибин гардеробу. Я звикла до присутності мишей і, судячи з усього, величний Сомерсет Парк також був знайомий з ними. Попри це, я була не в захваті від думки про необхідність ділити мою прекрасну кімнату з тваринками.

Ступивши на холодну підлогу, я навшпиньки прокралася до гардеробу. Різко постукала, сподіваючись налякати крихітне створіння. Трохи зачекала й отримала нагороду — мовчанку. Утім, я все одно мала б зазирнути всередину й бути готовою ударити мишу черевиком.

Я підійшла до вікна й розсунула завіси, очікуючи, що місячне сяйво допоможе мені знайти загублену свічку.

Хмари розступилися, дозволивши розгледіти акуратно підстрижену галявину внизу й невеличкий гай вдалині. Жадаючи ковтнути свіжого повітря, я підняла віконниці й зробила глибокий вдих. Волосся на потилиці стало дибки, коли до мене долинув м'який, ритмічний шепіт хвиль, і я відчула запах солоного бризу.

Океан!

Хоча мені сказали, що Сомерсет Парк розташований на узбережжі, я не усвідомлювала, що океан був настільки близько. Я згадала сварку між містером Локхартом і містером Пембертоном. А раптом містер Пембертон не повірив у мої здібності? Може, він домовився з поліцією, що мене заарештують завтра? Я згадала, як посміхався констебль Рігбі, коли я покидала поліційний відділок.

Я приречена, якщо залишуся тут. Останні сумніви розвіяв отой бриз — нагадування про смерть, напророчену мені ворожкою, — що несподівано увірвався у вікно.

Одягнувшись, я склала всі свої речі в торбу і затиснула її під пахвою. Я спустилася сходами, здригаючись від кожного скрипу. Діставшись парадного входу, почула звук голосів й залякла. Пролунало хихотіння, щось важке ударилося об підлогу й покотилося до мене з мороку.

Якусь хвилину я витріщалася на пляшку вина. Шум кроків ставав дедалі ближчим. Повернутися до моєї кімнати було неможливо, тож я розвернулася й побігла в протилежному напрямку. Я часто була в багатих будинках разом із мамою та добре знала, де можна знайти приховані службові сходи.

Я виявила двері, яких було майже не видно під обшивкою. Зупинилася біля стіни із вбудованими полицями, заставленими важкими срібними канделябрами. Два маленькі опинилися в моїй торбі. Винятково на покриття дорожніх витрат, само собою.

Хтось кашлянув.

Я різко обернулася й побачила високу чоловічу постать перед каміном. Незнайомець був узутий у брудні чоботи для верхової їзди, пальто було розстебнуте. Він підхопив ліхтар із кухонного столу і поставив його між нами. Мій погляд перескочив на золотий перстень, що прикрашав мізинець його правої руки. Міс Крейн якось порівняла мене з вороною, що повсякчас зиркає на щось блискуче.

Я звела очі, зосередившись на скуйовдженому білявому волоссі, що обрамляло його обличчя, на напруженій щелепі, неначе вирізьбленій із каменя.

— Гадаю, ви — міс Тіммонс,— мовив він.

Я мало не упустила торбу на підлогу. Навіть конюх знав, хто я така! Я вдивилася в оповитий напівтемрявою коридор за його спиною, припустивши, що він веде до чорного ходу — мого спасіння.

Він упився очима в мою торбу.

— Мені цікаво, чому ви відчуваєте потребу заpastися кількома канделябрами. Невже у вашій кімнаті бракує свічок, що задовольнили б вас?

Полум'я зашипіло і зметнулося вгору.

Я визивно підняла підборіддя.

— А мені цікаво, чому ви зачаїлися в темній кухні, коли всі в будинку сплять. І на додачу ходите в брудних чоботах.

— Я можу розбудити конюха. Він — чудовий вершник, доскаче навіть гупої ночі. Поліція приїде рано-вранці,— блакитні очі опалили мене вогнем.— А може, я вижену вас геть, і хай вас покарає стихія.

Нічні блукання я сприймала не як покарання, а як звільнення. Однак його грубість роздратовала мене. Я бачила в досталь жорстокості в домі

міс Крейн і могла визначити, чи становить чоловік реальну небезпеку. Цей тип належав до балакунів.

— Тільки насмільтеся торкнутися мене пальцем, і вам доведеться мати справу з містером Локхартом,— пригрозила я.— Адже це він привіз мене сюди.

— Він радше заспіває інакше, коли дізнається, що ви намагалися втекти, прихопивши із собою кілька фунтів срібла. Доводжу до вашого відома, що містер Локхарт так охоче запрошує всіх, що його дозвіл мало важить для мене.

— Ви вельми самовпевнені, чи не так? — заявила я.

— Ви маєте найбільше перейматися моєю думкою, міс Тіммонс, зважаючи на те, що ви перебуваєте тут, аби полегшити мої страждання.

Я розкрила рота й тієї ж миті закрила його. То був містер Пембертон, його милість власною персоною! Я не очікувала, що він виявиться таким молодим і, далєбі, таким зарозумілим. Містер Локхарт описав закоханого лорда із розбитим серцем, настільки зажуреного, що був ладен копати власну могилу. Недивно, що це ввело мене в оману. Чоловік, який стояв переді мною, мав вигляд воїна, готового битися й перемагати. Срібло в моїй торбї раптом перетворилося на тягар вагою в тонну.

Він трохи опустил лампу, і вираз його обличчя пом'якшився.

— Містер Локхарт сказав мені, що ви розмовляєте з померлими.

Попри судомний біль, що пронизував мій живіт, я знайшла в собі сили відповісти.

— Він хоче, щоб я допомогла вам знайти розраду,— сказала я, ненавидячи себе за те, наскільки непереконливо лунав мій голос.

— Містер Локхарт має рацію, але він недооцінив силу мого бажання, — у його інтонації відчувалася спокійна гірка печаль.— Я не вірю

в спіритуалістів, міс Тіммонс. Ви здатні викликати духів так само, як я.

Я уявила, як юний конюх сідає на коня і мчить до поліції. Я не могла викликати привида тієї миті, але я могла дати Пембертону достатньо інформації, яка переконала б його відкласти рішення.

— Цей будинок прихистив багато душ. Я чую їхнє шепотіння просто зараз.

Він поблажливо кивнув.

Я замислилася, чому власник такого розкішного маєтку сидить сам на кухні, весь розпатланий після прогулянки, поринувши в роздуми перед каміном. Його щось мучило.

— Сомерсет сповнений таємниць,— мовила я.

Мої слова не справили на нього належного враження.

— Кожен дім має свої таємниці.

— Багато людей служать вам, проте серед них мало таких, кому ви цілком довіряєте.

Щось змінилося в обличчі лорда. Моє серце закалатало швидше, я збагнула, що зачепила його за живе.

— Ви виконуєте ваші обов'язки,— продовжила я,— та в глибині душі зневажаєте багатство, яке вас оточує.

Він стиснув щелепи, проте витримав мій погляд, заохочуючи мене продовжувати.

Настав час розкрити останній секрет, озвучити неприємну правду. Зв'язок зі стайнею видавався очевидним.

— Якби ви мали вибір, то провели б усю ніч у сідлі, тікаючи від самого себе.

Якусь мить він не ворушився, а потім опустив підборіддя, визнаючи свою поразку.

Здавалося, я заслужила право піти.

— Будь ласка, перекажіть мої найкращі побажання містеру Локхарту,
— я вказала на двері позаду нього, та він не відступив убік.

— Ви нікуди не підете. Принаймні не цієї ночі,— він розправив плечі, самовпевненість повернулася до нього.— Задум містера Локхарта спершу не сподобався мені, та, коли я побачив ваш спритний трюк із коридором, я вирішив, що ви можете стати нам у пригоді. Одра померла, але не тому, що позбавила себе життя. Її вбили.

Одра. Уперше за весь час хтось вимовив її ім'я.

Клубок у моєму животі піднявся до горла.

— Здається, поліція не погоджується з вами,— зауважила я.

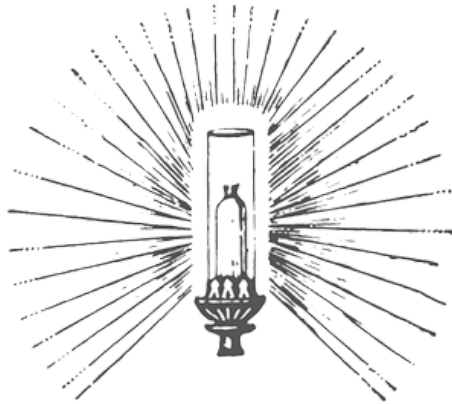
— Доказів злочину немає, тож я маю розраховувати на єдиний аргумент у суді — зізнання,— він підійшов ближче, і мені знадобилося все самовладання, аби міцно стояти на ногах.— Зізнання на основі доказів, що дух Одри перебуває в її кімнаті й називає вбивцю. Мені потрібні ваші вміння створювати ілюзію й переконувати людей.

Я насупилася, намагаючись осмислити почуте. Він дивився мені в очі, ніби силкуючись прочитати мої думки. Я подумала, що він хотів почути від мене слова, які не збирався вимовляти сам.

— Ви хочете, щоб я влаштувала сеанс настільки переконливо, що це спонукає вбивцю зізнатися? — припустила я.

— Саме так.

ГЛАВА 4

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 15 ЛЮТОГО 1845 РОКУ

Мій любий!

Мені важко далися перші рядки — на серці сумно. Цей щоденник — останній подарунок моєї мами, і я писатиму тут про всі мої заповітні бажання, не залишу жодного чистого аркуша, оскільки вона хотіла, щоб я жила повноцінним життям, недосяжним для неї. Вона так довго і тяжко хворіла, що плакала з полегшенням, коли лікарі підтвердили її діагноз.

Наразі ми з татом — єдині, хто проливають сльози. Однак я мушу тримати себе в руках і поводитися, як зразкова леді. Усі мешканці Сомерсет Парку чекають цього від мене.

Я прокинулася посеред ночі й на якусь хвилинку зовсім забула, що мама померла. Потім усвідомлення цього факту ринуло на мене потужною хвилею, і я заридала. Єдине, чого я хотіла, — ще раз побачити її

обличчя. Я побігла до Галереї з ковдрою та подушкою. Наступного ранку мене знайшла місіс Донован — я спала під маминим портретом, який ми замовили на весільний подарунок для тата.

Місіс Донован дорікнула мені за те, що я встала з ліжка. Як можна почуватися такою самотньою в домі, повному слуг?

Пізніше, коли я повернулася зі стайні, мій гардероб був пересунутий в інший кінець кімнати, а на його місці стояв портрет мами. Я виявила записку від батька, де говорилося, що мама завше буде поряд і я матиму змогу бачити її, хай би коли я прокинулася. Також він натякнув на таємницю, яку дозволено розкривати лише члену родини Лінвудів, зазначивши, що мій час настав.

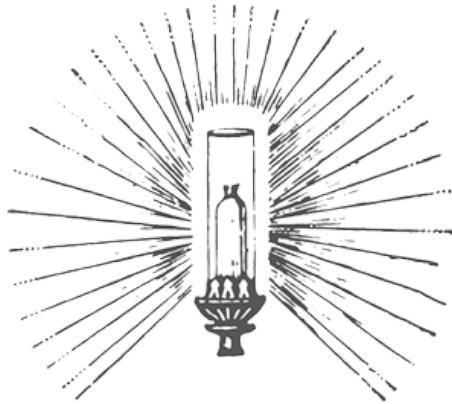
Це найкраща розрада, мій любий. Ти дивишся на мене сумними очима, повсякчас споглядаєш і ніколи не засуджуєш. Пишучи ці слова, я звертаюсь до тебе. Ти — хранитель моїх думок і мрій. А віднині ми ще й розділяємо таємницю Лінвудів! Я знаю, що ти ретельно зберігатимеш її.

Минув місяць, відколи мама пішла на небеса, але її дух залишається зі мною. Я щиро вірю, що вона дбає про мене. Щоправда, я ніколи не розповім про це батькові, оскільки знаю, що він буде страшенно засмучений. Його здоров'я погіршується щомісяця, і мені нестерпно думати, що я можу завдати йому ще сильнішого болю.

Часом я прокидаюсь уночі й замислююсь над тим, яка доля чекає на мене після смерті батька. Чи справді тринадцять — надто юний вік, що завадить комусь вигнати мене звідси, змусити забезпечувати себе самотійно?

Осиротіла. Бездомна. Ось ким я буду, мій любий. Коли батько помре, Сомерсет Парк з усім його майном відійде у спадок не мені, а іншій людині. Як же жорстоко й несправедливо ставиться світ до молодії дівчини!

ГЛАВА 5

Привидів не існує, проте з одним я спілкувалася.

Я досі чую голос моєї *Maman*, її французьку вимову, що так відрізнялася від мого акценту уродженки східної частини Лондону.

Вона прибула до Англії з моїм батьком — британцем із низьким соціальним статусом, який, попри свою бідність, вирізнявся свободолобством і вмінням красномовно говорити. Коли родина довідалася про втечу мами з коханим, її негайно позбавили спадку. Раніше вона була заручена з багатієм, знайомим її рідних, але він був застарим, розповідала вона мені, здригаючись від огиди. Він мав тонкі губи й ніколи не усміхався.

Вони з батьком були зовсім юними, але їх надихало кохання, здавалося, що вони все подолають, поки будуть разом. Їхні мізерні заощадження швидко закінчилися. Вони знайшли підробіток: він розвантажував кораблі на верфі, а вона влаштовувалася прибиральницею то тут, то там.

Одного дня мама працювала в будинку якоїсь заможної сім'ї, стоячи навколішки, вона мила підлогу, коли надійшла звістка про те, що

з моїм батьком трапилася біда. Його придавило вантажем на шхуні, і він упав у Темзу.

Мама згадувала, що відтоді її світ невідворотно змінився. Вагітна, без гроша в кишені, вона усвідомлювала, що родина ніколи не прийме її назад. Вона не могла запропонувати своїй дитині нічого, окрім нікчемного життя, сповненого прикростей та негараздів. Вона блукала містом, наче уві сні, аж поки розкішні маєтки не змінилися грубо збитими будинками із шиферними дахами й вузькими димарями, звідки валив вугільно-чорний дим. Отак вона опинилася на верфі, ладна стрибнути вниз і приєднатися до мого батька у вічності водного царства.

Щоразу, як я слухала цю частину історії, я тремтіла, уявляючи, як *Матап* потопає, опускається на дно Темзи, не в змозі дихати. Річка із силою тисне її вниз, її ноги занурюються у м'який мул. А раптом вона передумала б саме тоді, але не змогла б вибратися на поверхню? Її руки безпорадно чіплялися б за воду, а очі шукали б останні виблиски сонячного світла вгорі.

Аж тут вона відчула, як я штовхаюся в її животі. Кілька швидких ударів вивели її зі стану прострації.

Біль був таким різким, що вона зупинилася на вулиці й нахилилася, поклавши руку на живіт. Якийсь стукіт змусив її звести очі. Зморшкувате обличчя, обрамлене сивим волоссям, дивилося на неї з іншого боку брудного вікна. Мама подумала, що це привид, проте жінка поклікала її всередину.

Будинок стояв посеред занедбаних крамниць. Меблів було обмаль. Усюди смерділо капустою, у кутках громадився пил. Стара жінка запросила маму сісти за круглий стіл посеред кімнати. Потім вона запалила свічку й узяла її за обидві руки. Браслети задзеленчали, і мама зауважила, наскільки недоречними здавалися вишукані коштовності в такій обстановці.

Замріяним голосом вона сказала мамі, що, хоча вона опинилася далеко від дому й була налякана, її оберігав світлий дух. *Матап* ствердно

кивнула і стисла руки жінки. Вона була нажахана, певна, що дух мого батька літав десь поряд. Тоді жінка запитала, чи не хоче вона дізнатися своє майбутнє й майбутнє своєї ненародженої доньки.

Доньки? Мама не вагалася. Слова старої зняли закляття смерті, що майже переконала її стрибнути із причалу. Вона відкрила гаманець і заплатила певну суму, аби зазирнути в наше майбутнє. Непросте рішення для вагітної дівчини, що не мала нічого, крім кількох жалюгідних пенні.

— Ви стурбовані,— почала жінка. Мама кивнула.— Але ви сильна й тяжко працюєте. Ви гордовита, хоча ваша гордість часом стає прокляттям.

Мама опустила очі долу. Усе сказане було правдою! Вона подивилась на свої червоні потріскані руки, що лежали в долонях жінки, почуваячись певною мірою захищеною.

— Ви подолаєте всі ваші нинішні випробування,— мовила стара з цілковитою впевненістю.— У майбутньому на вас чекає велике кохання. Кохання, що змінить ваш світ і зробить вас сильнішою, ніж ви могли уявити. Я бачу красиву дитину й щасливу матір.

Щойно вона договорила, *Матан* подякувала їй зі сльозами на очах. Жінка обійняла її на прощання й теж пустила сльозу.

Тільки тоді, коли мама відійшла на кілька кварталів від крамниці, її ейфорія згасла. Вона ретельно обмірковувала почуте. І відчула себе такою дурепою! Стара звернула увагу на її французький акцент, округлий живіт, похмуру форму служниці та сказала їй те, що будь-хто міг би вгадати. А мама дала їй стільки підказок, повсякчас киваючи й стискаючи її пальці! Вона розповіла мамі лише те, що тій хотілося почути.

Їй довелося докласти стільки зусиль, заробляючи ті монети! Як можна було добровільно віддати їх в обмін на кілька красивих слів?

Матан згадувала, що тієї миті я знову ударила її в живіт, цього разу ще сильніше. Вона сказала, що нас обох урятував мій інстинкт самозбереження. Вона повернулася до крамниці й назвала стару крадійкою, вимагаючи повернути їй гроші.

Аби довести свою правоту, *Матан* поворожила жінці. Уся хитрість полягала в тому, щоб виявити деталі, маленькі істини, як вона їх називала. Більшість людей не влаштовували такі істини, тож вони намагалися перемкнути увагу на інші свої якості.

Матан зуміла визначити, що ця жінка колись була заможною, оскільки в крамниці залишилися дорогі меблі. Однак її спіткала невдача, і вона була змушена продати майже всі цінні речі, зберегла тільки те, що мало для неї

символічну цінність, як-от браслети,— подарунок від давно померлого коханого. А ще її здоров'я погіршувалося,

але вона була гордовитою й трималася так гідно, як могла. Мама відчула її самотність. Хіба вона не плакала під час їхнього прощання? Наостанок вона додала, що бачить у майбутньому жінки молоду підопічну, когось на кшталт прийомної доньки. *Матан* була розумницею, як і всі, кому вдалося вижити.

Її слова справили таке враження на жінку, що вона запросила маму працювати у неї. Сказала, що мамин акцент і темне хвилясте волосся приваблять більше клієнтів. Невдовзі маленька крамниця засяяла чистотою, запах капусти витіснили пахощі свіжоспеченого хліба. Торгівля потроху почала процвітати.

Я народилася в тому домі, перше, що я почула, були розмови про янголів-охоронців та міркування про те, що горе завше приносить прибуток. Щасливі люди ніколи не цікавилися гаданням: вони вже мали все, чого бажали. Горе передбачало зиск. Горе допомагало нам роздобувати м'ясо на печеню й вугілля для розпалювання вогню.

Я погано пам'ятаю стару місіс Рінальдо. Мені було чотири роки, коли вона померла. Утім, мама казала, що вона дуже сильно любила мене.

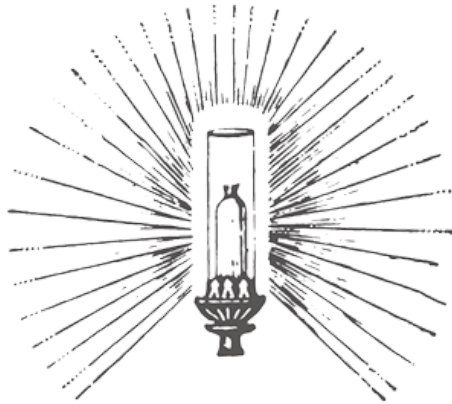
Вона залишила мені у спадок одну зі своїх найцінніших речей — перше видання роману «*Собор Паризької Богоматері*». Навряд чи місіс Рінальдо припускала, що я проводитиму дні та ночі, поринувши у читання, уявляючи себе в Парижі. Я вивчила цю книжку напам'ять, але вигадала власний фінал: Квазімодо й Есмеральда воскресали і прямували до Парижу в гонитві за Фебом та Фролло.

Одного дня поповзли чутки про якусь спіритуалістку, що виступала в Ковент-Гардені й начебто могла розмовляти з померлими. Така діяльність могла принести значно більший дохід, ніж гадання. Холера забрала життя дітей у багатьох родинах — як багатих, так і бідних. Скорботні матері, що мали змогу заплатити за сеанс, бажали знати, що їхні діти почувуються щасливими на небесах. Попри те, що мама та місіс Рінальдо мали певну кількість відданих клієнтів, багато хто вважав ворожіння дешевою забавою.

Однак ця спіритуалістка відрізнялася від інших. Усі говорили про її здібності, театри були переповнені глядачами, що прагнули побачити нічні шоу за її участю. Навіть аристократи замовляли в неї приватні сеанси. *Матан* інтуїтивно відчула, що це чудовий шанс. Вона наділа браслети місіс Рінальдо, вбралася у свою найкращу сукню й узяла мене із собою.

Мені було шість років, і моє життя мало змінитися назавжди.

ГЛАВА 6

Наступного ранку після моєї першої зустрічі з містером Пембертоном я сиділа за обіднім столом навпроти містера Локхарта, спостерігаючи, як він ретельно розрізає сосиску, приготовану на сніданок.

— Невдовзі ви зустрінетеся з його милістю, — мовив він. — Рановранці він завжди їздить верхи, а потім пише ділові листи у своєму кабінеті.

Я мовчки кивнула (мій рот був забитий яєчнею), дякуючи долі за те, що містер Пембертон не снідає сьогодні з нами. Після нашої спонтанної зустрічі на кухні я провела решту ночі, скрутившись клубочком на моєму розкішному ліжку, роздумуючи про заплутану ситуацію, у яку я потрапила.

Містер Локхарт привіз мене до Сомерсет Парку, аби я допомогла інсценізувати спіритичний сеанс, що утішив би його милість. А містер Пембертон хотів, щоб я інсценізувала спіритичний сеанс, налякала вбивцю та спонукала його зізнатися. Одного із двох чоловіків я розчарую. Неможливо виконати обидва завдання.

Моя інтуїція завжди підштовхувала мене робити те, що принесе найбільший зиск, та в цьому випадку винагородою було зняття всіх

звинувачень у день суду. Малоімовірно, як на мене. Однак містер Пембертон не пропонував мені ні грошей, ні допомоги. Натомість він погрожував мені арештом за крадіжку канделябрів.

Складна дилема, що збивала з пантелику. На щастя, я могла зосередитися на смачній їжі, поки розмірковувала про всі ці проблеми.

— Він нетерпляче чекає на зустріч із вами,— лагідно сказав містер Локхарт.

Я щиро сумнівалася в цьому. Мої щоки спалахнули рум'янцем, коли я згадала нашу розмову вчора вночі.

— Ви розповіли йому все? — спитала я.— О, дякую вам! — я розвернулася до молодого лакея, який поклав ще одну сосиску на мою тарілку. Він знічено усміхнувся й повернувся до свого місця біля буфету. Його ніс був поцяткований веснянками. Якби він завітав до дому міс Крейн, його б з'їли живцем.

Містер Локхарт відклав ніж і дуже обережно витер кутики рота та вуса.

— Поки що достатньо, Гаррі,— мовив він. Лакей злегка уклонився й вийшов із кімнати.

Трохи помовчавши, Містер Локхарт пояснив:

— Він знає, що ви — успішна спіритуалістка з Лондону, але він нічого не знає ні про місце, де ми зустрілися, ні про нашу угоду з поліцією.

Нашу угоду. Моя тривога, викликана констеблем Рігбі, знову спливла назовні.

— Як саме ви переконали поліцію відпустити мене поїхати з вами?

Він здивовано звів брови.

— Я знаю, що не справляю враження поважної особи, але запевняю вас, що маю великий вплив при дворі. Той факт, що ви сидите тут

сьогодні, підтверджує це.

Я взяла останній шматочок сосиски й ретельно прожувала його.

— Констебль Рігбі сказав, що має більше ніж достатньо доказів, аби винести мені смертний вирок.

Він захихотів.

— Я вже мав справу з офіцерами, подібними до нього. Судячи з того, що я вчора почув у поліційному відділку, більшість доказів проти вас є непрямыми. Може, вам навіть не доведеться йти до суду. Звісно, я знатиму більше, коли прочитаю вашу справу.

Гострий біль пройняв мої ребра. Я притиснула руку до боку, роздумуючи над тим, чи захоче він представляти мої інтереси, коли прочитає всі матеріали. Утім, там містилася не вся правда. Одну таємницю, холодну й тверду, мов камінь, я зберігала в глибинах душі.

Я допила останні краплі кави. На дні вишуканої філіжанки з китайської порцеляни була намальована троянда.

Містер Локхарт кашлянув і глянув на мене з якоюсь хлопчачою усмішкою.

— Чи дозволите ви мені,— почав він,— попросити вас розповісти деякі деталі? — Я зашарілася.— Як саме ви переконуєте людей в тому, що здатні говорити з духами? Хартфорди не схожі на простаків, яких легко обдурити. А ви цілком переконали їх.

Я вагалася. Поділитися з кимось прийомами *Matan* видавалося мені майже блюзнірством. З іншого боку, містер Локхарт пропонував суттєву винагороду за проведення сеансу. Я могла собі дозволити розкрити кілька секретів.

— Це просто,— відказала я.— Ви створюєте атмосферу довіри, посилюючи їхні бажання,— він насупив брови. Я пояснила докладніше.— Кажіть людям те, що вони хочуть почути, і тоді їхні

надії зроблять усе за вас. Серце бачить те, чого не бачать очі, містере Локхарт.

Він кинув і відкинувся на спинку стільця.

— Коли вас відвели назад до камери, офіцери обговорювали ваші трюки, проте вони не могли збагнути, яким чином ви виконуєте їх настільки переконливо. Юний містер Хартфорд присягався, що бачив, як ви випльовуєте ектоплазму.

Я, певно, завдала глибокої психологічної травми тому сором'язливому юнакові.

— Ектоплазма — доказ того, що духи перейшли в мій вимір.

Він недовіжливо витріщився на мене.

Я знизала плечима.

— Я роздобула в м'ясній крамниці невеличкий шматок обгортки від сосисок. Якщо долити туди трохи води, ефект може бути вельми переконливим.

Я промовчала про те, що довгими місяцями тренувалася непомітно тримати за щокою вату і розмовляти — цим технікам мене навчила *Maman*.

Обличчя містера Локхарта незадоволено скривилося.

— Немає потреби розігрувати таку огидну виставу перед його милістю. Я не можу передати словами його відданість леді Одрі. Зв'язок між ними був настільки сильним, що впродовж багатьох тижнів після її смерті ми боялися, що він приєднається до неї.

Я бачила прояви горя у представників різних суспільних прошарків, від багатих до бідних, і відкрила для себе одну універсальну істину, пов'язану зі смертю: смерть навіки змінювала тих, хто пережив утрату. Гнітюче знання про біль відбивалося в їхніх очах. Подібно до троянди,

зображеній на дні моєї філіжанки, цей біль не завжди був видимим, але він весь час залишався там, унизу.

Очі чоловіка, який заскочив мене на кухні минулої ночі, не були затуманеними горем. Вони були яскраво-блакитними, наче літнє безхмарне небо. Може, то все ж таки конюх розважався, кепкуючи з мене?

— ...ходив Галереею,— завершив якусь фразу містер Локхарт, вивівши мене зі стану задумливості.

Обпершись об палицю, він відштовхнувся від столу. Я відчула спокусу підчепити ще одну сосиску. Аж тут щось важке гепнулося об килим.

Містер Локхарт скорчився від болю і схопився однією рукою за стіл, аби утримати рівновагу.

— Дозвольте допомогти вам,— я підійшла ближче і взяла його палицю, бажаючи визначити її справжню цінність.

Палиця виявилася важкою, і якщо я не помилялася, голова змії була вироблена з масивного золота. Мені стало цікаво, наскільки легко було б витягти ці рубінові очі. Містер Локхарт кашлянув. Мабуть, я надто довго витріщалася.

— Дуже гарна,— сказала я, повертаючи йому палицю.

— Вельми претензійна як для ціпка,— мовив він.— Подарунок лорда Чедвіка, батька леді Одри,— його очі пустотливо заблищали.— Зараз я покажу вам її секрет,— він натиснув на зміїну голову, і зсередини вискочив кинджал.— Може, я старий і досить слабкий, та добре озброєний,— він жартівливо підморгнув мені, і я була вдячна, що він не засміявся, оскільки це, ймовірно, викликало би черговий напад кашлю.

— Чи треба бути добре озброєним у Сомерсеті? — наполовину серйозно парирувала я.

— Це лише бутафорія, міс Тіммонс. Якби виникла необхідність пустити кинджал у хід, я, певно, знепритомнів би, перш ніж встиг скористатися ним.

ГАЛЕРЕЯ-ХОЛ СПРАВДІ НАГАДУВАЛА ГАЛЕРЕЮ: довгий коридор, обабіч якого були розвішані великі портрети померлих людей. То був приватний музей Сомерсета. Відверто кажучи, я б надала перевагу Палаті жахів мадам Тюссо.

Містер Локхарт вирішив просвітити мене щодо більшості предків лорда, які проживали у Сомерсет Парку.

Ми пройшли повз різних герцогів, двоюрідних дідусів, титулованих осіб і зрештою зупинилися перед портретом подружжя. Білява жінка з перлинними прикрасами була гарною, проте чоловік мав суворий вигляд.

— Лорд і леді Чедвік, батьки Одри,— сказав містер Локхарт. У його голосі бриніла гордість.— Бідолашна жінка дуже хворіла. Більшість часу вона проводила в ліжку. Попри це, вона прожила значно довше, ніж будь-хто з нас очікував,— він розвернувся до мене і стишив голос.— Вона померла сім років тому.

Я вдивилася у намальовані обличчя. В очах чоловіка палав жорстокий вогник, який я часто бачила у завсідників дому міс Крейн.

— А що сталося з батьком Одри? — поцікавилася я.

У містера Локхарта вирвалося зітхання.

— Александр Лінвуд. Він помер на кілька місяців раніше, ніж Одра.

Повітря неначе згустилося навколо нас.

— Стривайте,— мовила я.— Отже, це родинний маєток Одри? Не містера Пембертона?

— Саме так,— відказав він.— Сомерсет Парк належав родині Одри впродовж багатьох поколінь. Однак його милість успадкував титул графа Чедвіка, оскільки він — єдиний родич законного спадкоємця з генеалогічного дерева Лінвудів,— він помітив моє збентеження.— Його батько був далеким кузеном Александра Лінвуда, батька Одри.

Я відчула дивну напругу між лопатками. Ми рушили далі й зрештою зупинилися під картиною, що справляла найяскравіше враження в усій Галереї. Я здогадалася, хто переді мною, перш ніж містер Локхарт назвав її ім'я.

— А ось і вона,— зітхнув він.

Її льняне волосся здавалося зітканим із золота, вбрання було так щільно вкрите вишивкою, що швачкам, певно, знадобилися місяці роботи, щоб закінчити його. Та мене вразило в Одрі дещо інше. Ані її врода, ані елегантна сукня, ані велика тіара із блакитним каменем, що надавала їй схожості з королевою, а вираз абсолютного задоволення. Її огортало якесь сяйво. Вона знала, що була чарівною, знала, що її люблять. Цю іскру неможливо відтворити штучно, хоч би до скількох світських хитрощів ви вдавалися.

— Вона позувала для цього портрету на свій дев'ятнадцятий день народження,— пояснив містер Локхарт.— Погляньте, як художник передав її очі,— він знову зітхнув.

— Чи дійсно вона була такою вродливою? — спитала я. Ми обоє прикипіли поглядом до картини, ніби чекаючи, що дівчина підморгне нам.

— О так,— він дістав носовичок і приклав його до рота.— Важко повірити, що вона вже ніколи не святкуватиме день народження. Це так несправедливо. Я, стара зморшкувата розвалина, живу, а вона, попри сліпуче сяйво своєї юності, покинула цей світ.— Він рушив до довгих вікон у кінці коридору, що виходили в сад.

Я рушила слідом за ним, роздивляючись панораму. Дорога зміїлася вгору, заглиблюючись у ліс на краю галявини. До Сомерсет Парку

прилягала велика кількість земель.

Містер Локхарт вів далі більш стриманим тоном:

— У день весілля місіс Донован принесла їй сніданок, але кімната леді Одри була порожньою. Ми обійшли весь будинок, вигукуючи її ім'я. Першу годину ми думали, що це жарт. Знаєте, вона любила розігравати слуг. У міру того, як наближався час церемонії, а вона так і не з'явилася, ми зрозуміли, що сталося щось жахливе.

З протилежного кінця кімнати долинуло шурхотіння. Я угледіла там пляшку вина.

Не відриваючи погляду від вікна, він продовжив розповідь:

— Потім хтось побачив сліди в багнюці, що вели в протилежному напрямку від маєтку. Пошукова група піднялася на стрімчак над берегом.

Я озирнулася й глянула на всіх предків, майже очікуючи, що вони киватимуть у такт словам містера Локхарта.

— Її тіло виявили два тижні по тому,— мовив містер Локхарт.— Вона все ще була в нічній сорочці, але тканина була повністю просякнута кров'ю. Її обличчя... ну, ви розумієте, яким воно могло бути після падіння зі скель,— решта фраз вийшли уривчастими.— Прилив може бути дуже сильним... її тіло вдарялося об берег...— він припинив свої нерозбірливі пояснення, намацавши носовичок і приклавши його до очей.

За інших обставин я би поклала руку йому на плече й сказала, що її дух досі живий, проте я подумала, що він заслуговує на щирі відповідь.

— Мені прикро, що її смерть завдає вам болю,— мовила я.

— Я любив її, як рідну доньку. Щиросердно співчуваю тим, хто не мав такого щастя — знати її ніжну душу. Хоча вони ніколи не відчують

печаль через її відсутність, вони не дізнаються, яку радість приносила її присутність,— він усміхнувся, його очі ще блищали від сліз.— Зізнаюсь, міс Тіммонс, я сподівався, що ви справді зможете встановити контакт із нашим любим янголом, що покинув нас. Це дало б мені неабияку розраду!

У кінці коридору почулося фиркання. З останньої канапи вигулькнула кучерява темноволоса голова. Похитуючись, чоловік підвівся. Він підняв пляшку вина, немовби проголошуючи тост на нашу честь.

— З нашим любим янголом, що покинув нас! — сказав він.— Як мило ви це висловили, містере Локхарт!

Він подолав відстань між нами, навіть не потурбувавшись заправити сорочку в штани. Здавалося, його зім'ятий одяг витримав кілька сутічок у місцевому пабі. Підборіддя потребувало гоління.

Лагідний вираз зник з обличчя містера Локхарта.

— Міс Тіммонс, дозвольте відрекомендувати вам Вільяма Сатерлі. Його батько був цінним працівником у Сомерсеті, і після його трагічної смерті, що сталася багато років тому, лорд Чедвік милосердно взяв Вільяма під свою опіку.

— Це означає, що мені дозволили залишитися, але мене ніколи не вважатимуть членом родини,— чоловік відкинув пасмо чорного хвилястого волосся з налитих кров'ю очей. Його риси були доволі гарними, і я припустила, що йому менше двадцяти п'яти років. Утім, хоча він мав атлетичну статуру від природи, його фізична форма свідчила про сидячий спосіб життя, тяжіння до розваг та егоїстичного задоволення.

— Йй-богу, Вільяме! — докорив йому містер Локхарт.— Принаймні спробуй поводитися пристойно в присутності цієї леді.

— Я вже знаю, хто наша гостя,— він обвів мене поглядом від комірця до подолу так само, як це зробила місіс Донован минулого вечора.

Я доклала всіх зусиль, аби тримати спину рівно.— Міс Женев'єва Тіммонс,— протяжно мовив він.— Видатний медіум.

Я швидко кивнула і склала руки перед собою.

— Рада познайомитися з вами, містере Сатерлі.

— Сподіваюсь, вам не дуже нудно. Улюблене заняття містера Локхарта — теревенити про родину й показувати привидів,— він підступив ближче, розглядаючи мене.— Я заінтригований вашою зовнішністю. Чорнющі локони бездоганної форми. Я знаю деяких служниць, які хотіли б мати шанс укласти таке волосся.

— Я певна, що це неправда, сер.

Містер Локхарт обійшов Вільяма.

— Ми маємо зустрітися з його милістю. Не слід змушувати його чекати.

— Його милість.— Вільям опустил очі.— Одного дня ви зрозумієте, яке то було страшне лихо — впустити його в цей дім.

Губи містера Локхарта під сивою бородою склалися в незадоволену гримасу.

— Вам треба переодягтися й поїсти.

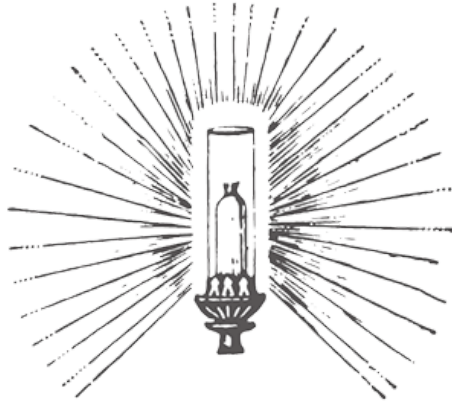
— Голос здорового глузду. Як завжди,— відказав Вільям.— Що б ця сім'я робила без вас? — він демонстративно уклонився, коли ми рушили далі.— Насолоджуйтесь останньою частиною екскурсії,— побажав він мені.— Можу лише уявити ваші переживання минулої ночі, коли ви опинилися у величезному домі, не маючи жодного уявлення, якими сходами піти та які двері відчинити.

Я покосилася на пляшку вина на підлозі й подумала, що я мало не зіткнулася з ним учора. Наскільки я пам'ятала, він був не один.

— Я буду обережною, дякую за пораду.

— Це було б розумно,— мовив він.— Ніколи не буває запізно знайти правильний шлях. Часом у Сомерсеті трапляється біда, коли жінки блукають без нагляду.

ГЛАВА 7

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 1 БЕРЕЗНЯ 1845 РОКУ

Мій любий!

Ще одна смерть торкнулася Сомерсет Парка. Батько був вельми засмучений загибеллю містера Сатерлі: цей коваль десятиліттями працював у наших стайнях. Він зауважив, що той був дуже відданим і вправним, тож замінити його буде важко. Згодом він додав, що справжньою трагедією є те, що він залишив сиротою свого сина, лише на кілька років старшого від мене. Найгірше, що хлопець нічого не успадкував, крім батьківських рахунків.

Плітки стрімко ширяться серед наших слуг! Вони кажуть, що містер Сатерлі був затятим гравцем у карти, і хоча наш парафіяльний констебль назвав причиною смерті серцевий напад, усі вважають, що коваля вбили через борги, причому їх не обходить, що вони не мають повноважень стверджувати таке!

Нажахана, я побігла до батька. Коли я спитала, чи ховається в нашому домі вбивця, він погладив мене по голові й порадив не хвилюватися. Також він розповів мені, що пообіцяв містеру Сатерлі подбати про його сина, якщо з ним щось трапиться. Побачивши, що хлопець ще надто юний, аби забезпечити себе, батько взяв його під свою опіку й вирішив, що з наступного тижня він житиме з нами.

Я мало не впала від подиву! Батько запитав, чи я не заперечую, полестивши мені. Звісно, я сказала, що ми повинні зробити все, що в наших силах, аби допомогти сироті. У глибині душі я в захваті від думки про можливу дружбу з однолітком.

Я довіряю тобі, мій любий, проте товариш по іграх із плоті й крові надзвичайно допоміг би мені. Я завше жаждала мати сестру або навіть брата. Мені було б значно приємніше розділити з кимось таємницю Лінвудів. Я вже покладаю сподівання на цього сироту. О Боже! Я лише зараз збагнула, що не знаю його імені.

Попри те, що злива змусила нас відмовитися від поїздки верхи, ми з татом провели полуденну пору в бібліотеці, насолоджуючись пирогом і гарячим чаєм, поки за вікнами лив дощ і лютував вітер. Портрет діда дивився на нас зі своїм звичним суворим виразом. Він часто лякав мене, коли я була молодшою, адже я була певна, що його очі стежать за мною, обводячи кімнату.

Я погано пам'ятаю його; я була малою дитиною, коли він помер. Утім, я помічала децю дивне. Розглядаючи намальоване обличчя діда, я почувалася так, ніби дуже добре знаю його. Десь у закапелках моєї пам'яті зберігаються спогади, щось реальне, а не уявне. Утім, щоразу, як я приходжу до бібліотеки, силкуючись щось згадати, на серці робиться тяжко, і я задихаюсь.

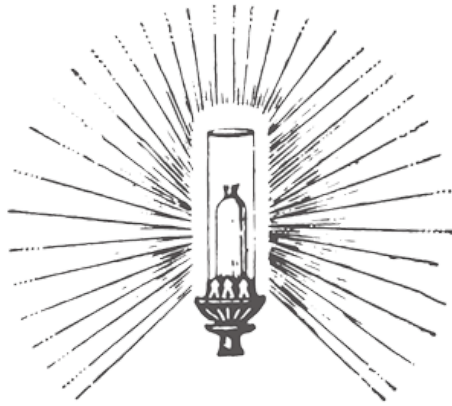
Дощ періщить без утину, поки я пишу ці слова. А раптом я не сподобаюсь цьому хлопцеві? Може, він злий бешкетник, що підсовуватиме змії в моє ліжко? Може, батько полюбить його більше, ніж мене? Я неодноразово чула розмови про те, що наше майбутнє було б зовсім іншим, якби я народилася хлопчиком, і нам би не довелося перейматися втратою Сомерсета.

Такою є жорстока правда, мій любий. Хоч я живу в затишку, оточена турботою, на моє серце давить тягар. Я люблю батька, але він не вміє виявляти свої почуття. До мене долітали чутки, що мій дід був холодною людиною. Я доводжу висновку, що варто навчати дітей не тільки математиці та грі на фортепіано, необхідно навчати їх, як отримувати й дарувати любов; це стосується навіть тих, хто нічого не успадкує. Особливо тих, хто нічого не успадкує.

Прошу вибачення. Сьогодні я радше почуваюсь нещасною, ніж вдячною. Та хто прочитає ці рядки? Напевно, не той, хто сподіватиметься на щасливий фінал. Чи не дивно, що я пишу про такі речі? Невже я зреклася надії, хоча мені ще не виповнилося чотирнадцяти?

Тільки диво врятує мене від розпачу.

ГЛАВА 8

Коли ми увійшли до кабінету, містер Пембертон відвів погляд від столу й незадоволено глипнув на нас. Він підвівся й поправив жилет.

Я намагалася знайти щось спільне між джентльменом, що стояв переді мною, з чоловіком, якого я зустріла минулої ночі. Брудні чоботи зникли, волосся вже не виглядало скуйовдженим. Зараз на ньому були туга краватка, біла сорочка і жакет того самого кольору. Однак його очі мали яскравіший блакитний відтінок, ніж я пам'ятала.

Я зауважила, що він не зняв золотий перстень із мізинця. Золоті персні легко сховати, їх можна дорого продати. Ця прикраса, певно, коштувала би вдвічі більше, ніж срібні канделябри, які я спробувала вкрасти вчора. Вона вочевидь має для нього велике значення. Та йому доведеться зняти її під час сеансу.

— Дозвольте відрекомендувати вам міс Тіммонс,— мовив містер Локхарт, кашлянувши.

Я ступила вперед, почасти бажаючи відвернути його увагу від хворого містера Локхарта.

— Гадаю, ви лорд Чедвік.

Він коротко кивнув.

— А ви та сама спіритуалістка, яку привезли до мого дому без мого дозволу,— зверхньо відказав він тим самим різким тоном, який я чула минулої ночі.

Моя потилиця запалала вогнем. Після зустрічі з Вільямом я вже була налаштована захищатися. Я розправила плечі.

— Якщо моя присутність так дратує вас, я негайно піду. Певна, що ви маєте хорошого коня, якого я можу позичити.

Я не втрималася від спокуси повторити його погрозу. Необґрунтований ризик, зважаючи на те, що він легко міг змінити думку й викликати поліцію.

Містер Локхарт нервово захихотів.

— Я певен, міс Тіммонс хотіла сказати, що вона має надію, що її перебування в Сомерсет Парку принесе спокій нам усім,— геть збентежений, він скося позирнув на мене.

Моя витівка не надто вразила містера Пембертона. Він указав на стільці, і ми всі всілися.

— Може, ви звикли до такого ставлення, міс Тіммонс,— мовив він,— але ми, жителі сільської місцевості, виявляємо більшу гостинність.

— Міс Тіммонс має багато прихильників у Лондоні,— почав містер Локхарт, сподіваючись виправити шкоду, якої я могла завдати своїй репутації тими зухвалими словами.— Як я вже казав вам минулої ночі, мало хто може похвалитися таким послужним списком. Кілька найповажніших родин отримали бажане завдяки її безмежним талантам.

Брехня містера Локхарта була настільки явною, що я не наважувалася дивитися в його бік.

Містер Пембертон спокійно слухав перелік моїх фальшивих досягнень, крутячи перстень на мізинці. Рух був ледь помітним, я сумнівалася, що він усвідомлює, що робить. Скільки миль можна проїхати в поїзді за ці гроші? Скільки місяців можна прожити в найманому помешканні? Я уявила, як тікаю на коні глупої ночі, з моєю торбою, набитою канделябрами, із цим перснем на пальці. Найбільш імовірно, що я володіла б ним щонайбільше годину, перш ніж він виявив би його відсутність.

Він підняв руку, перебивши містера Локхарта.

— Так, ви вже зачитали довгий список її задоволених клієнтів,— останні слова пролунали з відвертою огидою.

— Клієнтів? — я підвищила голос.— Мілорде, містер Локхарт може перелічити всі мої попередні здобутки, але не треба бути провидцем, аби зрозуміти, що ви берете під сумнів мої здібності. Я гадки не маю, як вас переконати. Ясно одне — якщо дух вашої нареченої бажає зв'язатися з вами, вона може це зробити лише з моєю допомогою.

Після цього вибуху емоцій я була певна, що містер Локхарт задихнеться від обурення. Утім, обоє чоловіків якусь хвилинку мовчали. Моя маленька перемога.

Хтось постукав у двері.

— Увійдіть,— мовив містер Пембертон.

Мажордом Брамвелл, як завше охайний та причепурений, переступив поріг. Я подумала, чи цей чоловік часом не спить стоячи.

— Вибачте, що турбую, ваша милість. Приїхав лікар Барнабі.

— Серйозно? — видихнув містер Локхарт. Він метнув такий погляд на містера Пембертона, ніби почувався зрадженим.

Містер Пембертон звівся на ноги.

— Я наполягаю,— сказав він.— Ви цілий день їхали в екіпажі, під дощем, заради мене, тож найменше, що я можу зробити, аби віддячити вам,— надати у край необхідну вам медичну допомогу,— він простяг руку містеру Локхарту, бажаючи підтримати його, але старий адвокат відмахнувся.

— У цьому немає жодної потреби,— запротестував він. Його обличчя залишалося насупленим.

— Ви чудово знаєте, що лікар Барнабі був моїм хорошим другом упродовж багатьох років. Він може вилікувати неприємний кашель, що дошкуляв вам останні місяці. Не будьте впертим. Крім того, ми з міс Тіммонс матимемо нагоду краще познайомитися.

Містер Локхарт кинув на мене покаєнний погляд, ніби вибачаючись, що я буду на самоті з містером Пембертоном. Я відповіла йому легкою усмішкою. Мені стало зле від почуття провини через те, що я прикидалася сміливою.

Налігши на палицю майже всією вагою, він пошкунтильгав до порогу, де стояв Брамвелл.

— Мене стримує не впертість,— навів він аргумент на свій захист,— а безглуздість цього огляду. Я не потребую послуг лікаря, аби дізнатися, що зі мною не так.

Містер Пембертон мовив до Брамвелла:

— Будь ласка, запросіть лікаря Барнабі повечеряти з нами сьогодні. Я певен, що ми легко знайдемо місце для ночівлі.

— Слухаюсь, мілорде,— він уклонився і зачинив двері, залишивши нас самих.

Чи є бодай одна людина, якій містер Пембертон не віддавав би накази? Я розмірковувала над цим питанням. Що б сталося, якби хтось відмовив йому? Я могла зрозуміти думку Вільяма про цього чоловіка.

Він знову вмовстився за столом, занурив перо в чорнильницю й заходився щось писати.

— Я хочу провести сеанс наступного тижня,— сказав лорд, не зводячи на мене очей.— Скажіть мені, що вам потрібно,— звелів він.

— Привид-помічник.

Містер Пембертон відклав перо і вдивився в моє обличчя.

— Ми маємо тільки один шанс,— зауважив він.— Кожна деталь є важливою, починаючи з розміру кімнати і закінчуючи воском свічок. Я хочу, щоби нічого не бракувало.

Я схрестила руки на грудях. Він не відривав від мене погляду, і мені стало цікаво, чи помітив він, що я була вбрана в ту саму сукню, що минулої ночі.

— Я скажу вам, чого потребую для сеансу,— пообіцяла я.— Та я маю почути відповідь на одне запитання, перш ніж ми розпочнемо підготовку. Чому ви вважаєте, що леді Одру вбили?

Він відкинувся на спинку стільця, поклавши руки на підлокітники.

— Вона була в своїй спальні. Двері були зачинені ззовні.

— Ззовні? — повторила я, вирішивши, що неправильно розчула його слова.— Напередодні вашого весілля? Боялися, що вона втече? — Я не стримала сміху із власного жарту.

— Скажіть мені, міс Тіммонс, чи ви при звичаїлися до смертей, чи відсутність співчуття спонукає вас так веселитися?

Я витріщалася на його золотий перстень, аж поки мої вуха не припинили палати.

Він говорив далі:

— Місіс Донован схильна вірити, що історія повторюється. Вона цілу ніч чатувала за дверима кімнати Одри. А коли увійшла до кімнати вранці, там було порожньо. Вікна виявилися зачиненими.

Я вигнула брови.

— Історія її родини налічує багато трагічних смертей,— він прочистив горло.— Згодом місіс Донован сказала мені, що зачинила двері, бажаючи захистити її. Я був дуже розгніваний. Жорстокий, навіть варварський метод. Хоча вона мала рацію, чи не так? — єдиною відповіддю був шум вітру, що бився об скло.— Її тіло винесло на берег два тижні по тому.

— Мені прикро.

У його блакитних очах читалася залізна рішучість.

— Як Одра вийшла з кімнати глибокої ночі? — спитав він.— Лише двоє людей знають відповідь. Одна мертва, а друга зізнається на нашому сеансі.

— А раптом ніхто не зізнається? — насупившись, припустила я.— Я можу створити ілюзію, ніби привид Одри вказує на певну особу, але це не гарантує визнання провини.

Він витримав паузу, немовби така можливість не спала йому на думку.

— Тоді ми разом маємо визначити найбільш імовірного винуватця. Інакше ви перебуватимете під наглядом нашого парафіяльного констебля за звинуваченням у крадіжці моїх канделябрів.

Мені відібрало мову, у горлі застряг клубок; зникли останні крихти самовпевненості, що підживлювали мене, коли я увійшла до цього кабінету. Не зважаючи на тутешні закони, містер Локхарт без жодних вагань відрядив би мене до камери в лондонській тюрмі, якби дізнався про вчорашній інцидент. Я мусила грати за правилами містера Пембертона, навіть якщо це передбачало звинуватити невинну людину.

Містер Пембертон, неначе почувши тихий сигнал тривоги, знову почав писати.

— Я все розпланував. Я влаштую свято в пам'ять про Одру. Гості їстимуть, питимуть, танцюватимуть, а потім відбудеться сеанс.

— Будуть танці? — уточнила я, дещо приголомшена моїми новими обов'язками детектива.— Я не вмію танцювати.

— Вам залишається сподіватися, що ніхто не запросить вас,— не чекаючи на мою реакцію, додав він.— Я хочу, щоб сьогодні ви оглянули перший поверх та обрали кімнату, найбільш придатну для проведення сеансу. Складіть список необхідних вам предметів,— він кивнув у бік дверей, відпускаючи мене.

Я відчула полегшення, коли покинула його кабінет, опинившись подалі від шквалу його критики. Я була здивована, що він не сказав нічого образливого про моє уривчасте дихання. Безперечно, він був гарним, але його різкі

манери затьмарювали зовнішність, унаслідок чого його можна було сприймати не інакше як вибагливу людину, що вважає своїм правом наказувати іншим, коли йому заманеться. Містер Пембертон був найменш привабливим із усіх чоловіків, яких я зустрічала за все своє життя. Я не могла уявити, чому леді Одра бажала вийти за нього заміж.

Я зупинилася поряд із янголом, вирізьбленим біля підніжжя сходів. Може, вона не хотіла побратися з ним.

Повернення до своєї кімнати неабияк потішило мене. Хтось застелив ліжко й розсунув завіси. Вікно було трохи відчинене, крізь вузьку щілину всередину проникав підбадьорливий прохолодний бриз. Камін було підготовано до розпалення. Я згадала, що місіс Донован говорила про це вчора. Геть несподівано, що вона переймалася моїм комфортом. Я не звикла до такого піклування.

Я підійшла й торкнулася нижнього кутка рами, із подивом виявивши, що доводиться докласти певних зусиль, аби поправити її. Я помітила

маленькі деталі, яких не розгледіла раніше. Члени екіпажу були у воді, їх накривали високі хвилі. Один чоловік висів біля верхівки щогли. Я спробувала проковтнути слину, але в роті було сухо. Я попрямувала до вікна, жадаючи вдихнути свіже повітря.

Із вікна відкривалася грандіозна панорама на прилеглі землі, проте, поки я дивилася вниз, не могла думати ні про що інше, окрім Одри, замкненої в її кімнаті. Що за трагічні смерті налічувала історія її родини? Варто попросити містера Локхарта розповісти мені все. Що ж стосується визначення винуватця, достатньо буде знайти людину, на яку мій сеанс справить найбільше враження. Багато чинників могло вплинути на зізнання. Страх був одним із них.

Я витягла мою торбу й поклала її на ліжко. Один за одним дістала предмети реквізиту, аж поки не знайшла книгу духів на дні. Коли я виймала її, записка місіс Хартфорд прослизнула між тонкими аркушами й випала назовні.

«Чи ти кохав мене?»

Ця родина здавалася мені жадібною, однак схоже було, що скорбота місіс Хартфорд була щирою. Чи сподівалася вона знайти розраду, чи постійний смуток змусив її сумніватися у своєму шлюбі?

Я перечитала послання, уявляючи, як її рідні сиділи за столом, жадаючи дізнатися, де був схований спеціальний ключ, гадки не маючи, про що вона потайки запитала. Я пам'ятала, як вона вагалася перед тим, як укласти в книгу свою записку. Може, вона боялася, що я прочитаю її вголос?

Відкривши потаємне відділення книги духів, я побачила послання, написане мною перед сеансом.

«Я спочиваю в мирі».

Аж ніяк не нагадує палке зізнання в коханні, яке вона сподівалася почути. У мене пересохло в горлі. Я поклала записку назад і згорнула книгу.

Та історія добігла кінця, сказала я собі. Я мушу зосередитися на новому завданні. Від цього залежить моє життя.

Ти можеш розраховувати лише на себе, *ma petite chérie*.

Попередження мами ніжно відлунювало в моїх вухах. Собор Паризької Богоматері моментально вималювався в пам'яті. Мама рідко говорила про свою домівку, однак, коли я була малою, знайшла її мініатюрний портрет. Я бавилася з її скринькою з «коштовностями», де не було нічого, крім дешевої біжутерії та браслетів місіс Рінальдо, і раптом виявила подвійне дно.

У потаємному відділенні лежав прекрасний малюнок, де була зображена *Матан* — молода, усміхнена, у гарній сукні, з парасолькою в руках. Ця жінка мала безтурботний вигляд, ніщо її не засмучувало. Вона так відрізнялася від знайомого мені образу матері. На задньому плані височив величний середньовічний собор. Упродовж наступних кількох ночей я діставала малюнок і розглядала його, бажаючи перенестися в ті часи, коли *Матан* була щасливою, а не втомленою і стурбованою, як тепер.

П'ятої ночі я набралася сміливості й запитала у неї, чи поїдемо ми колись до Парижу. А ще я запитала про її красиве вбрання, поцікавилася, чи жила вона у великому домі зі слугами. Чи зберегла вона ту парасольку? Чи не буде вона такою ласкавою відвести мене до Собору Паризької Богоматері, аби я могла уявити, що Есмеральда та Квазімодо ходять десь близько?

— *Jamais*,— відказала вона, її губи стиснулися у тонку лінію.— Ніколи. Я ніколи не повернусь. Моя сім'я відвернулася від мене. Для них я померла.

— А вони знають про мене? — спитала я, налаштована не гасити промінчик надії.

Вона опустила голову, трохи засоромившись. Потім вона вирвала малюнок із моїх рук і жбурнула його в камін. Її очі заволокло слізьми.

Задихаючись, я побігла до нашого ліжка, зарилася обличчям у подушку, нажахана її реакцією, розхвильована тим, що засмутила її.

Трохи згодом почулися її тихі кроки.

— Не можна жити, якщо ти тужиш за минулим, *mapetitechérie*.— Її рука заспокійливо гладила мою спину круговими рухами.— Ця дівчинка на картині була такою дурненькою й наївною. Вона вірила, що кохання триватиме вічно. Не мала уявлення про біль, який доведеться відчувати. Дослухайся до порад свого серця, Женев'єво. Серце здатне нав'язати тобі думку про те, що ти непереможна. Пам'ятай: страждання — єдине, чого можна чекати від кохання з цілковитою впевненістю. Ти повинна замкнути найдорогоціннішу частину серця, зберегти цю силу для себе. Обіцяй мені.

— Обіцяю,— мовила я.

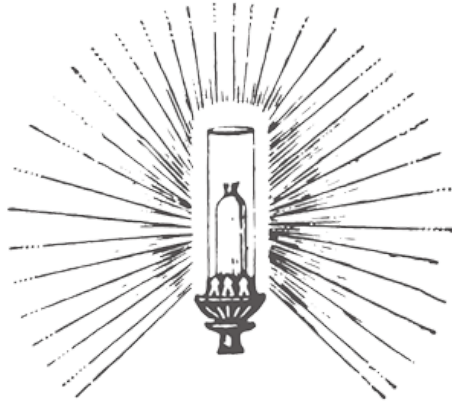
Вона кивнула.

— Добре. Ця сила врятує тебе, коли ти думатимеш, що втратила все. Ти сильна. Ти розраховуватимеш лише на себе, а не на інших.

Подих солоного бризу неначе пробудив мене від денного сну. Мамині слова ще ніколи не видавалися такими значущими. Я знала, що граю зі смертю поблизу океану, але той останній сеанс — єдиний спосіб здобути свободу. Хоча, безперечно, я вважала так само, коли завітала до дому Хартфордів.

Я зачинила вікно й вирішила, що моїм першим завданням буде знайти придатну кімнату.

ГЛАВА 9

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 18 БЕРЕЗНЯ 1845 РОКУ

Мій любий!

Вільям Сатерлі — найкумедніший беешкетник з усіх, кого я зустрічала. Він живе з нами зовсім недовго, проте ми з батьком сміємося більше, ніж будь-коли.

З іншого боку, хоча Вільям не слуга, він нерівня мені. Його кімната розташована між нашим крилом і помешканнями для челяді, але він завше крадеться і тут, і там, замислюючи найвеселіші витівки, які тільки можна уявити. Він уже знає найкращі схованки. Може, я навіть розділю з ним секрет Лінвудів, але пізніше.

Гувернантка вважає, що його постійна метушня заважає нам зосередитися, тож відпускає його, щойно він виконає половину завдань із географії. Під час уроку гри на фортепіано його чорні кучері промайнули у вікні, а наступної миті вигулькнула його голова. Він

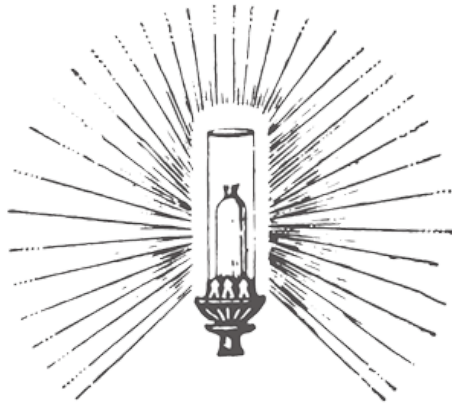
підморгнув мені й зник за секунду до того, як учитель озирнувся. Мені довелося прикусити свою щоку з внутрішнього боку, аби не засміятися й не видати його.

Утім, я страшенно заздрю його свободі. Якби місіс Донован спіймала мене, коли я мчу службовими сходами вгору з кишенями, набитими свіжоспеченим імбирним печивом, вона покарала би мене, змусивши кілька зайвих разів декламувати вірші та грати на фортепіано додаткову годину. Але Вільяма вона не чіпала! О ні, місіс Донован просто простягнула руку, чекаючи, коли він віддасть їй печиво. Потім вона скуйовдила хлопцеві волосся й повернула йому одну штуку. Вона ставиться до нього, як до дитини, хоча йому вже шістнадцять, він старший від мене на два з половиною роки.

Я була певна, що вони не бачили мене, однак, коли місіс Донован пішла, Вільям поклав печиво на підлогу, поблизу папороті. Таке враження, ніби я потребую його милостині! Я — леді Одра, а він — сирота!

Попри все, я взяла смаколик і зараз його їм. Я зробила цікаве відкриття: украдене печиво має кращий смак, ніж тістечко, подане на срібному сервізі.

ГЛАВА 10

Я оминула Галерею, підозрюючи, що там тиняється Вільям, і натомість знайшла бібліотеку. Три довгих вікна на передній стіні виходили у двір. Попри те, що завіси були запнуті та скріплені китицями, світло все ж проникало всередину. Повітря було просякнуте запахом старої шкіри. Оповитий тінями годинник дідуса тихенько цокав, наче незворушний свідок моїх оглядин.

Хоча я побувала в кількох імпозантних лондонських домах, у жодній бібліотеці не було драбини на коліщатках, що пересувалася уздовж стіни. Я поклала руку на драбину й випробувала її поштовхом, проте вона зрушила на один фут і застрягла, скрипнувши на знак протесту. Відлуння скреготу рознеслося скрізь.

Розчарована, я роззирнулася кімнатою. На різній висоті висіли голови тварин. Зупинившись під мордою оленя, застиглого в часі, я розмірковувала над тим, навіщо людина хотіла б оточувати себе головами мертвих істот.

Головною прикрасою бібліотеки був масивний камін, над яким висів портрет ще більшого розміру. На обличчі чоловіка виділялися божевільні очі, густий чуб спадав на чоло. Я інстинктивно відступила на крок назад. Він сидів у розкішному кріслі, нахилившись вперед.

Одна рука була стиснута в кулак і лежала на коліні, а друга обхопила руків'я шаблі. Кісточки пальців обох рук були білими й напруженими, унаслідок чого виникало враження, ніби він ось-ось вискочить із рами й почне вбивати. Недивно, що цей портрет не красувався в Галереї, серед зображень інших членів родини.

Я відвернулася від його нищівного погляду.

Посеред бібліотеки стояв великий круглий стіл. Я перевірила його вагу, надавивши на один край. Він злегка похитнувся. На моїх пальцях залишилися сліди пилу. Задушливе повітря й загальна недбалість навели мене на думку, що ніхто в Сомерсеті не був особливо зацікавлений у використанні цього приміщення.

Я знайшла найкраще місце для сеансу. Довгі важкі завіси не пропускатимуть природне світло ззовні, а очі всіх цих убитих звірів, що дивитимуться на глядачів згори, створять ідеальну атмосферу, не кажучи про зображення зловісного джентльмена над каміном.

Визначивши необхідні характеристики бібліотеки, я знову зосередила свою увагу на книжкових полицях. Мене цікавила лише одна книга. Мама часто казала, що нас оточують знаки, і якщо ми уважно дивитимемося, то отримаємо підтвердження того, що йдемо правильним шляхом.

Я відчайдушно потребувала якогось знаку. Тому шукала прізвище Гюго. Довелося витратити кілька хвилин, але зрештою я знайшла його. Я залізла на драбину і витягнула руку вперед. Хмаринки пилу здійнялися з горішніх полиць, змусивши мене чхати. Тремтячи, я смикнула за корінець, мої пальці погладили обкладинку.

«Собор Паризької Богоматері».

Гортаючи сторінки, я знайшла мою улюблену главу, де капітан Феб рятує Есмеральду. Це нагадувало зустріч із давнім другом. Я мало не заплакала. Однак холодні спогади просилися назовні, і я швидко згорнула книжку. Коли я бачила *«Собор Паризької Богоматері»*

востаннє, сторінки були розкидані підлогою, розтоптані брудними чоботами поліціянтів.

З порогу долинув тихий скрип. На мене дивилася молода дівчина у фартушку й капелюшку. Я затиснула книжку під пахвою.

— Вибачте, міс,— вона зробила незграбний реверанс.— Мені треба завести годинник. Я можу повернутися пізніше, якщо ви заклопотані.

— Я не заклопотана,— сказала я, спускаючись сходами.— Увійдіть.

Вона рушила прямісінько до дідового годинника, що височів у темному кутку, наче вартовий. Циферблат був прикрашений посередині зірковим візерунком. Спостерігаючи за тим, як вона працює, я прикинула, що ми ровесниці.

— Я ненавиджу приходити сюди,— мовила вона. Її голос трохи тремтів, ніби вона хотіла засміятися, проте не була певна, чи варто це робити.— Інші дівчата з кухні дражнять мене, але чомусь їх тут не видно. Щоразу, як я повертаюсь спиною до цих тварин, я чекаю, що вони оживуть і проковтнуть мене.

Вона відчинила скляні дверцята й прилаштувала кінець маленької лебідки до зірчастого візерунку на циферблаті.

— Один, два, три,— тихенько рахувала вона, повертаючи стрілку. Її руки були червоними й загрубілими, що, ймовірно, свідчило про багаторічне прання.

— Ви дуже ретельно виконуєте свою роботу,— зауважила я.— Певна, що вам довірили це завдання, зважаючи на вашу вправність, а не тільки на вашу сміливість.

Дівчина сором'язливо усміхнулася, торкнувшись свого капелюшка.

— А на кухні ви теж працюєте? — поцікавилася я, згадуючи дивовижний сніданок, яким насолоджувалася.

— Атож,— відповіла вона.— Здебільшого я печу хліб і допомагаю місіс Геловей,— вона зачинила скляні дверцята й витерла ганчіркою відбитки своїх пальців. Поклала в кишеню фартуха лебідку, що виявилася достатньо важкою, бо відстовбурчила її форму.— А ще я прибираю пил.

Я недовіжливо позирнула на неї.

— Здається, у вас багато обов'язків.

— Ні, не так уже й багато. Покоївки прибирають майже весь маєток. А ми лише наводимо лад у житловій частині. Ніхто не піднімається на третій поверх. Довгими роками він був зачинений.

— А чим саме займається місіс Донован?

— Зазвичай судить інших.

Я засміялася. Ми стояли на відстані кількох футів одна від одної, відгомін нашої розмови завмирав у повітрі.

— Чи не здається вам, що тут холодно, міс? — запитала вона, потираючи руку.

— Ні.

Дівчина якусь хвилину розглядала мене, після чого згорнула ганчірку.

— Гадаю, ви звикли до цих речей, чи не так? — вона кивнула на опудала.— Смерть і таке інше.

— Не зовсім,— я насупилася, дивлячись на голову чорного ведмедя, прикріплену поруч із оленем.— Хоча так, ваша правда, гадаю, саме тому я опинилася тут. Я думаю над тим, як облаштувати бібліотеку для спіритичного сеансу.

Вона заціпеніла й широко розкрила очі, ставши схожою на оленя на стіні.

За сім днів я муситиму переконати глядачів, що заповнять цю кімнату, що я викликаю дух Одри. Я вирішила, що буде розумно завчасно створити певну атмосферу з допомогою слуг.

— Для успішного переходу духа до нашого виміру необхідна певна звукова частота,— пояснила я.— Відмінність можуть уловити лише чутливі люди, такі, як я. Тому я шукаю кімнату, що не містить забагато свинцю та природних елементів на кшталт золота чи срібла. Вони можуть завадити духам виявити свою присутність.

Брехня легко зірвалася з моїх губ: наслідок багаторічного навчання у моєї мами.

Вона нервово засміялась.

— Якби я мала ті метали, які не люблять духи, я б зашила їх у всі мої сукні.

— Привиди не можуть завдати вам шкоди,— мовила я.— Слід боятися живих людей, тих, що стоять по цей бік скла.

— Скажіть це йому,— вона кивнула у бік портрета, що висів над каміном.— Це дідусь міс Одри, лорд Чедвік третій. Моя двоюрідна бабця працювала тут до мене, вона присягається, що цей старий був уособленням зла. Вона вірить, що він блукає біля мурів старого замку, камінь за каменем розбирає будівлю, аж поки одного дня будинок не впаде в море.

Я притиснула книгу до грудей, зненацька відчувши холодне повітря, про яке говорила дівчина.

— Він був божевільним,— провадила далі вона.— І це його занапастило. Він вибіг надвір зимньої ночі, голий, як у день свого народження, кричачи, що його кличе якийсь голос.

Я глянула на портрет і скорчила гримасу, уявивши ту сцену.

Дівчина прочитала мої думки.

— Напевно, то було жахливе видовище,— прошепотіла вона.— Тітка Ліл клянеться, що він перетворився на диявола й побачив своє потворне відображення в люстрі. Це його страшенно налякало.

Щось здавило моє горло. Я спробувала проковтнути слину.

— Коли він помер?

— Коли леді Одра була малою дівчинкою.

— Це доволі довгий строк для привида, що оселяється в будинку.

Вона вказала на дідів годинник.

— Я не розуміюсь на привидах, міс, але цей годинник сам вирішує, коли зупинитися. Може працювати місяцями, а одного дня раптово зупиниться, і всі його деталі переплутаються. Подейкують, що годинник хитається через нерівну підлогу. Та хіба може такий важкий предмет пересуватися самотійно?

Я стояла нерухомо, не реагуючи на її слова. Мені було відомо, що все можливо, якщо хтось знається на трюках.

Вона знову потерла руки.

— А ви дійсно можете розмовляти з привидами?

Вона впивалася в мене очима, налякана й заінтригована водночас. Я розпізнала цей вираз — цікавість упереміш із бажанням. Ті самі емоції читалися на обличчі молодого констебля.

Вона втратила когось близького.

— Саме тому ви тут? — допитувалася вона, підносячи ганчірку до грудей.— Спробуйте допомогти леді Одрі? О, то була така трагедія, міс! Вона померла такою юною, перш ніж вийшла заміж і почала по-справжньому жити.

Я зітхнула.

— Я б сказала, що істинна трагедія — це чоловік, який заперечує самогубство своєї нареченої.

Дівчина судомно вдихнула повітря.

Його голос донісся з порогу, але заповнив усю кімнату.

— Чи це послаблює вашу зосередженість на довіреному вам завданні, міс Тіммонс?

Ми з дівчиною презирнулися, на наших обличчях застиг однаковий вираз — смертельний переляк.

Містер Пембертон увійшов до кімнати, зупинився неподалік від мене.

Я змусила себе розвернутися до нього.

— Звісно ні,— відказала я.— Прошу вибачення, мілорде. Я не хотіла видатися безсердечною.

— Авжеж. Я певен, що зазвичай ви краще приховуєте вашу безсердечність,— він не відривав від мене погляду, блакитні очі пронизували наскрізь.

Він повернувся до дівчини.

— Дякую, Флоро. Ви вільні.

Вона поспішила зробити реверанс і буквально вилетіла з кімнати, уносячи із собою своє приладдя.

Просто дивовижно, наскільки меншою здавалася кімната після його появи. Я твердо стояла на ногах, стримавши бажання відійти від нього.

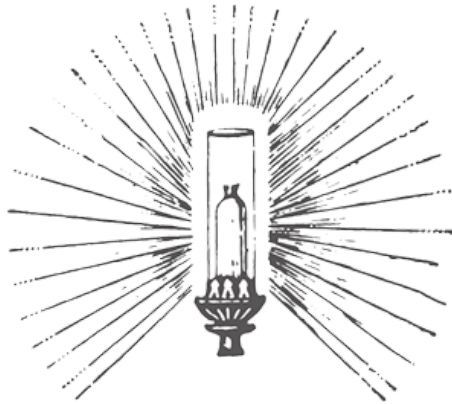
— Я вичерпав усі способи домогтися справедливості й покарати вбивць Одри,— мовив він різким, категоричним тоном.— Я дозволяю вам залишитися, тому що ваш унікальний таланти може допомогти мені спіймати особу, причетну до її загибелі. Якщо ви не погоджуєтесь,

пропоную вам негайно покинути Сомерсет Парк. Я легко домовлюся з нашим констеблем про ваше затримання.

Невже він завше завершуватиме наші розмови погрозами? Хоча моя кров кипіла і на язиці крутилися сотні уїдливих слів як англійських, так і французьких, я мовчала. Книга служила мені щитом, нагадуючи про те, що привело мене сюди. Констебль Рігбі не заспокоїться, аж поки не накинє зашморг на мою шию. Містер Локхарт пропонував мені шанс здобути свободу, а містер Пембертон шантажував ще одним звинуваченням. Жоден із них не знає про дилему, що постала переді мною. Необхідно щось вигадати, аби дати обом чоловікам те, чого вони хочуть. Вибору не було: я мусила залишитися й розв'язати цю проблему.

Поїхати звідси зараз — усе одно що вчинити самогубство, стрибнути зі скелі, як це зробила Одра.

ГЛАВА 11

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 11 ЖОВТНЯ 1851 РОКУ

Мій любий!

Батько бреше мені. Я бачу його наскрізь — він розігрує виставу. Відверто кажучи, я знаю це вже багато місяців. Він помирає.

Він силкується розправити плечі і стати навшпиньки, коли я заходжу до кімнати, проте я бачу, як він похнюплюється, як гасне його усмішка, коли йому здається, що я відвернулася. Його тіло щодня бореться з недугою і зазнає поразки.

Останнім часом містер Локхарт приходить частіше. Він відвідує нас щонайменше тричі на тиждень, але батько зазвичай іде до своєї кімнати рано, залишаючи нас із Вільямом вечеряти вдвох. Добрий гумор і сердечність Вільяма приносили мені неабияку втіху останніми днями; я знаю, що він любить мого батька так само сильно, як я.

Ніколи б не насмілилася вимовити це вголос, але я тішуся, що життєві трагедії привели його до Сомерсета — зокрема до мене.

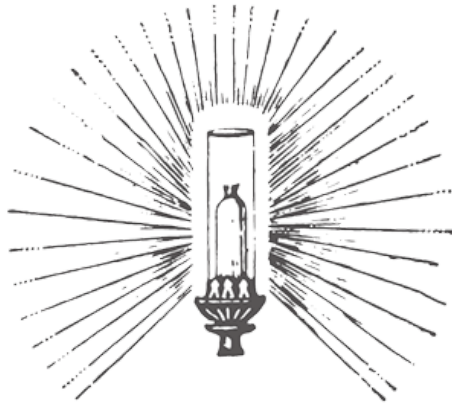
Містер Локхарт ставиться до мене, як до дорослої жінки, його візити тішать моє серце. Сьогодні ввечері я запитала у нього про те, що приховує від мене батько й що відбувається з ним насправді.

Містер Локхарт — страшний брехун. Я завжди можу визначити, коли він щось вигадує: у таких випадках він відсьорбує ковток вина або смикає себе за бороду. Однак цього вечора він підтвердив мої підозри. Він розповів мені все, не відводячи погляду.

Вільяму відібрало мову. Йому вистачало сил лише витріщатися на вогонь. Я подумала, що він приголомшений, але згодом він потягнувся до моєї руки під столом. Я відсахнулася.

Це неминуче, мій любий: ми всі страждаємо, думки про батька крають нам серце. Що станеться з моєю домівкою? Яка доля чекає на мене?

ГЛАВА 12

«Я легко домовлюсь з нашим констеблем про ваше затримання», — бурмотіла я собі під ніс, піднімаючись сходами. Навряд чи я винна в тому, що цей чоловік був настільки сліпим і зухвалим, що відмовлявся визнати самогубство своєї нареченої.

Товариство містера Пембертона виявилось так само «приємним», як камінець у моєму черевіку... під час тривалої прогулянки... під дощем... одного холодного дня.

Я провела решту ранку й більшу частину полуденної пори, міряючи кроками свою кімнату, надто збентежена, аби спуститися до їдальні й пообідати. Я не могла знову опинитися віч-на-віч із містером Пембертоном. Натомість я використала час на осмислення інформації, зібраної від моменту приїзду до цього дому. Одра якось вислизнула із замкненої кімнати, чиї двері охоронялися, а вікно після її втечі залишилося зачиненим. Я менше переймалася тим, що сталося згодом. Фінал історії сумніву не підлягав.

Вона могла вийти лише через двері. Я клацнула язиком, додумавшись до очевидної відповіді. Місіс Донован, єдина особа, що чатувала біля дверей, брехала. У свідомості слуг глибоко укорінилася віра, що ця

родина була проклята. Я знала, як така віра може вплинути на емоції людей.

Полум'я затріскотіло. Мені спало на думку дещо, що мало б відразу насторожити мене під час першої зустрічі з містером Пембертоном. Особа, яка допомагала Одрі, була близькою до родини — ймовірно, вона досі живе під цим дахом. Навіть якщо початковий задум змовників не був лихим, вони щосили намагаються зберегти свої таємниці. Якщо ж я почну ставити багато запитань, я можу викликати підозри. Слід бути обережною, роздобуваючи інформацію.

Я визирнула у вікно на панораму. Удалині бовванів огорнений туманом берег, над яким я розгледіла вершину стрімчака. Мені стало цікаво, яка відстань відділяла дім від океану — поза всяким сумнівом, він був достатньо близько, аби можна було дихати солоним повітрям.

Мамин голос відлунював у моїй голові. Тримайся подалі від моря, *mapetitechérie*.

Тримайся подалі від океану.

Вогонь нагрів кімнату, проте повітря видавалося надто задушливим. Було б нерозумно залишатися в приміщенні. Секрети цього будинку давили важким тягарем, виникало відчуття, ніби я вдихаю їх.

Я відчинила верхню шухляду комоду й дістала звідти мої рукавиці та капелюшок. Шухляда здавалася такою порожньою з моїми скромними пожитками.

Я наділа капелюшок, зав'язала стрічку під підборіддям і почала спускатися парадними сходами. Було чути, як містер Пембертон ходить кабінетом. Я вмить змінила напрямок руху, обравши службовий коридор, що вів униз.

У кухні панувала більш метушлива атмосфера, ніж минулого разу. Кілька кухарів працювали на своїх робочих місцях. Я угледіла Флору, яка розкочувала прямокутний пласт тіста. Поряд стояла миска, повна яблучних шкірок і серцевин. Повітря було просякнуте солодким

запахом, від якого у мене потекла слина. Я пошкодувала, що не прийшла на обід.

Флора зустрілася зі мною поглядом. Вона прикусила нижню губу й швидко покосилася на стару леді, яка саме піднімала кришку з величезної каструлі. Хмара пари огорнула її, і я вловила звабливі пахощі яловичини та вина. Мій шлунок знову забурчав. Жінка підійшла до мене, витираючи руки об фартух.

— Чи можу я вам чимось допомогти, міс Тіммонс?

— Ні, боюсь, що мене привів сюди мій нюх,— відказала я, сподіваючись розрядити атмосферу цим компліментом.

Вона усміхнулася й поглянула вниз, на мої рукавички. Я забула сховати одну з розірваними швами.

— Узагалі-то,— повела далі я,— мені б хотілося запитати, чи можна позичити у вас голку та нитки. У Лондоні немає такого холодного пронизливого вітру, як у ваших краях.

Місіс Донован майже безшумно увійшла до кухні, але температура повітря немов понизилася. Вона зміряла куховарку кам'яним поглядом.

— Місіс Геловей, ваш суп потребує уваги,— вона простягла мені руку.

— Я зашию вашу рукавицю. Мій обов'язок — задовольняти ваші потреби,— її обличчя нічого не виражало, поки очі оцінювали моє вбрання.— Я пошукаю вам більш відповідний одяг для такої погоди.

— Дякую,— мовила я, ошелешена її здатністю пропонувати допомогу й ображати водночас.— Я хотіла прогулятися садами,— потім додала.
— Якнайшвидше.

Вона напружено посміхнулася. Куховарка, місіс Геловей, повернулася до каструлі.

— Я негайно цим займуся,— пообіцяла місіс Донован. Вона вислизнула в коридор, мов змія, зникнувши в одній із багатьох дверей.

Здавалося, уся кухня полегшено видихнула, і довкола знову здійнялася безтурботна метушня. Я збагнула, що слуги не будуть проти, якщо привид Одри звинуватить місіс Донован.

Я підійшла до Флори, сподіваючись з'ясувати всі непорозуміння, що могли залишитися між нами. Вона почувалася так само ніяково, як я. Певна, що вона згадувала критику містера Пембертона на мою адресу.

— Дивовижний запах,— мовила я до неї. Мабуть, моє обличчя виражало відвертий голод, бо вона усміхнулася мені.

— Я називаю їх домашніми яблучними пирогами. Мій власний рецепт.

Місіс Геловой виразно кашлянула з іншого кінця приміщення.

Флора зітхнула.

— Місіс Геловой трохи допомогла.

— Пощастить тому, хто їх куштуватиме,— сказала я.

Усміхаючись, вона загорнула один пиріг у серветку й подала мені.

— Це зробить прогулянку приємнішою.

— Безперечно,— погодилася я, борючись з бажанням з'їсти весь пиріг умить.— Дякую.

Вона нахилилася ближче до мене й прошепотіла:

— Шкода, що так вийшло в бібліотеці з його милістю. То моя провина.

— Ні, то я сказала дещо нетактовне. Не переймайтесь.

Інші слуги снували туди-сюди, обговорюючи приготування їжі.

Хтось різко розчахнув двері з коридору. На порозі постав рум'яний усміхнений хлопець. Він скинув капелюха й затиснув його під пахвою, після чого подмухав на складені ківшиком руки.

— Добридень, леді! — вигукнув він. — Одна з кобил скоро народить. Ми пишемо список імен. Може, знаєш якісь хороші імена, Флоро? Ти ж така розумниця.

— Не треба багато розуму, аби вигадати ім'я для лошати, дурнику, — вона кинула йому один яблучний пиріг.

Він кілька разів підкинув його в повітря.

— Ти що, хочеш обпалити мене на смерть? — Хлопець проковтнув половину пирога, двічі куснувши його. Нарешті він помітив мене. — О, вітаю, міс!

— Не фліртуй, Джозефе, — мовила місіс Геловой. Вона вказала у бік коридору. — Будь такий ласкавий, принеси кілька бляшанок персикового варення з комори в підвалі. О цій порі року двері жахливо заїдають.

Його обличчя пополотніло.

— Отримаєш винагороду — ще два пироги, — спокушала його Флора.

Він натужно усміхнувся їй, після чого відправив решту свого пирога до рота. Я дивилася, як він спускається коридором і зникає за порогом.

— Чому Джозефу не подобається комора? — спитала я.

— Вона така стара, — відказала Флора. — І розташована дуже близько від стрімчака. Подейкують, що океан б'ється об підвал.

Я поклала руку на стіл, відчуваючи вібрацію підлоги й уявляючи, як солоня вода поглинає замок.

Джозеф повернувся з кількома бляшанками варення. Місіс Геловой поставила їх на буфет.

— Як бачу, ти вижив, — пожартувала Флора.

— Ох! — відгукнувся він. — Гадаю, ви навмисно робите щось із дверима, бо не хочете ходити туди. Кажу ж вам, я чую, як реве океан! Хвилі б'ються просто об стіну, клянусь! Найближчими днями місіс Геловой спуститься в підвал по варення, і якась акула зжере її.

Флора засміялася й жбурнула в нього жменьку борошна. Грайливе дражніння тривало. Хлопець був одного зросту з нею, але дуже старався видаватися вищим. Його очі стежили за дівчиною, поки вона пересувалася кухнею. Зацікавленість була щирою.

Страждання — єдине, чого можна чекати від кохання із цілковитою впевненістю.

Джозеф вийшов. Я спостерігала за ним із вікна кухні, а Флора взялася до роботи. Перед тим, як ступити на стежку, він зупинився й глянув угору, але побачив у вікні лише моє обличчя.

— Як далеко звідси до стайні? — запитала я у неї, згадуючи минулу ніч, коли я планувала вкрати коня й утекти, попри те, що не вміла їздити верхи.

Невтомні руки Флори місили тісто.

— Десь пів милі. Дістатися туди легко. Дорога йде через ліс.

— Він не надів ні шалика, ні рукавиць, — мовила я. — Напевно, йому кортіло дізнатися, яке ім'я ви оберете для лошати.

Дівчина усміхнулася, дивлячись не на мене, а на пиріг.

— Джозеф ніколи ні на що не нарікає, — відказала вона. Ніжний тон перетворив просту відповідь на солодку похвалу.

Повітря в кухні неначе загуснуло, коли місіс Донован повернулася з моїми зашитими рукавицями. А ще вона дала мені шалик.

— Нерозумно йти на прогулянку без цього, — сказала вона.

Попри мою неприязнь до неї, я визнала, що шалик був приємним доповненням. Я рушила тим самим коридором, що й Джозеф, швидко вийшла надвір і попростувала уздовж городів, що прилягали до кухні. Гілки ялинок нависали над грядками; під цегляним муром росли ріпа та морква. Холодне повітря було пронизливим, від нього щипало в носі.

Я навмисно повернулася спиною до океану й попрямувала дорогою, що огинала маєток. Листя шелестіло під моїми ногами, поки я розгортала подарунок Флори й маленькими шматочками відкушувала тісто, даючи змогу запашиим яблукам зігріти мене, змушуючи себе розтягувати задоволення. Я певна, що з'їла б цілу тацю таких пирогів.

Пряма стежка вела до декоративного саду. Кущі були охайно підстрижені, квітники — засіяні й прикриті на зиму. Жодних овочів, жодних плодових дерев не видно. Гарно, але безглуздо.

Я озирнулася на будинок, вивчаючи довгу веранду, що займала частину другого поверху. Чи приймала тут гостей Одра, прикрасивши волосся тіарою із блакитним каменем?

Я приклала позичений мені шалик до щоки, відчула його м'якість. Одра вочевидь насолоджувалася найелегантнішими вбраннями. Я сумнівалася, що її живіт колись бурчав, знаючи, що наступного прийому їжі доведеться чекати до завтра. Вона, звичайно, ніколи не лягала в ліжко, накриваючись ковдрами з головою, аби приглушити звуки, що долинали крізь тонкі стіни пансіону міс Крейн.

Трохи згодом я завагалася.

Якщо життя у Сомерсет Парку було таким чудовим, чому ж тоді вона вбила себе?

Я побачила якусь постать, що виходила з дому. Навіть із цієї відстані я розгледіла густе волосся й незграбну ходу. Вилаявшись, я побігла в глиб саду. Звивиста стежка вела мене крізь лабіринт трояндових кущів. На останніх кроках шипи подряпали поділ моєї сукні. Нарешті я дісталася теплиці.

Я прошмигнула всередину, радіючи теплу, що відразу мене огорнуло. Потім рушила до високих вазонів із рослинами, сподіваючись, що Вільям не помітить мене й піде своїм шляхом. Приваблена звуком дзюркотіння, я виявила великий фонтан, посеред якого височіла статуя янгола, який плаче. Навіть тут я не могла втекти від смерті.

Двері різко розчинилися. Я зігнулася й пролізла до віддаленого кінця теплиці, де була купа сміття й садовий стіл. Я опинилася у пастці.

Донеслося слабе відлуння голосів — він був не сам.

— Це єдиний спосіб,— мовив якийсь чоловік.— Він ніколи не покине Сомерсет Парк, поки вважатиме, що можна було запобігти її смерті. Він рішуче налаштований побачити, як хтось понесе покарання, Вільяме.

Моє серце прискорено закалатало. То був голос містера Локхарт. Я придивилася до силуетів крізь листя.

— І всі ми знаємо, кого він захоче звинуватити, чи не так? Нікчемного підопічного,— в його інтонації вчувалася гіркота.

— Вона допоможе нам,— відповів містер Локхарт.— Усі ці місяці я їздив до Лондону, розпитував, шукав ідеальну спіритуалістку. Вона зробить це.

Я була ошелешена. Містер Локхарт сказав мені, що наша зустріч була збігом. Яку ще брехню він вигадав?

— Ви довіряєте їй?

— Вона відчайдушно потребує моїх послуг,— відказав містер Локхарт. — Навіть якщо вона запідозрить, що щось не так, що вона зможе зробити? Заспокойся, усе вийде,— кроки лунали ближче, супроводжуючись постукуванням палиці, що не можна було сплутати ні з чим.

Я спробувала розтлумачити цю двозначну відповідь, бажаючи вірити, що мої побоювання були безпідставними, і цей добрий чоловік залишався моїм союзником.

Вільям засміявся, але його сміх лунав печально: він був ладен заплакати.

— Яюсь я довірився вам, і чим це закінчилося? Вона була б жива, якби не ваше втручання.

Я затамувала подих. Нас відділяло якихось кілька ярдів. Містер Локхарт стукав палицею по підлозі. Він зринув на Вільяма потік лайки.

Скориставшись їхньою суперечкою, я лягла на живіт і заповзла під садовий стіл, молячись, щоби там було достатньо темно і я могла сховатися.

Голос містера Локхарта був кам'яним.

— Не смій звинувачувати мене. Твоя дурнувата нетерплячість призвела до таких наслідків.

— Вона мала право знати правду.

— У тебе була одна-єдина причина, що виправдовувала спробу зірвати весілля,— мовив містер Локхарт.— І вона не мала жодного стосунку до Сомерсет Парку. Мовчи! Я не хочу слухати твоїх пояснень. Відколи ти осиротів і переїхав сюди, ти псував усе, до чого торкався.

Сила, що відчувалася за його словами, здивувала мене. Було неприємно слухати його гнівний голос. Я занервувала.

Я почула, як хтось шмигнув носом. Дві пари черевиків підступили ближче. Я могла порахувати гудзики на чоботах містера Локхарта. Небезпечне лоскотання в моїх ніздрях погрожувало закінчитися чханням.

Коли містер Локхарт знову заговорив, його тон був м'яким, навіть вибачливим.

— Це наш єдиний вихід. Я кілька разів обшукав її кімнату й нічого не знайшов.

— Може, хтось із слуг украв? — припустив Вільям.

— Ніхто не заходить до тієї кімнати.

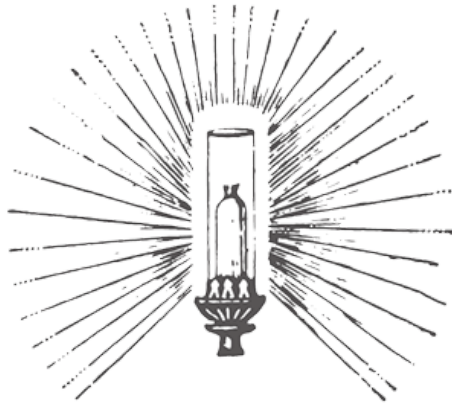
Запала пауза.

— Це могло би змінити все.

Містер Локхарт тяжко зітхнув.

— Немає сенсу шкодувати про твій хибний вибір, Вільяме. Ти мушиш довіритися мені, щиро довіритися цього разу. Після сеансу все стане на свої місця, і тобі вже не доведеться хвилюватися через його милість.

ГЛАВА 13

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 28 ЖОВТНЯ 1851 РОКУ

Любий!

Мій світ руйнується. Я так налякала минулої ночі! Батька знайшли на стрімчаку — він блукав майже голий, у самому лише нічному вбранні. Довгими годинами він не міг заспокоїтися, наполягаючи, що чув голос, який кликав його на допомогу. Він подумав, що то була я, тож вирушив на пошуки.

Ми негайно покликали лікаря Мейгью, і він оглядав батька всю полуденну пору. Я причаїлася в коридорі, боячись найгіршого. Коли він нарешті вийшов із кімнати, то оголосив, що найбільш імовірною причиною нападу була інфекція. Він залишив нам указівки, як збити температуру — проводити певну кількість годин перед відчиненим вікном і дотримуватися фруктові дієти. Якщо за тиждень ми не побачимо жодних ознак покращення його стану, він повернеться, аби зробити йому кровопускання й випустити отруту з організму.

Я щиро бажаю вірити в діагноз лікаря Мейгью, але це не приносить розраду. Чи міг він збрехати мені? До мене ставляться як до слабкої дитини, не здатної сприйняти правду.

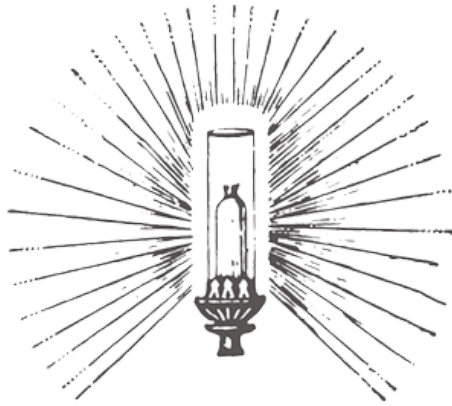
Однак правда розкриється мені незалежно від того, що каже лікар Мейгью. Моя тривога щодня росте — я переймаюсь здоров'ям батька та моїм власним майбутнім. Одне хвилювання нерозривно переплетене з іншим.

Вільям принаймні розуміє, чому моє серце розбите. У мить глибокої журби я зізналася, що боюсь втратити як його, так і мій дім. Він стиснув мене в обіймах і присягнувся, що не дозволить, аби зі мною сталася біда. Мені добре відомо, що йому бракує можливостей виконати таку обіцянку, але я все одно була вдячна за ці обійми.

Я чую, про що шепочеться челядь. Вони називають це прокляттям, успадкованим від мого дідуся, прокляттям, що вбиватиме нас одного за одним, аж поки у Сомерсет Парку не залишиться жодного представника роду Лінвудів.

Мені хочеться накричати на них. Але... як я можу наважитися на таке? Що я маю робити? Сомерсет Парк завше був моєю домівкою. Тут я народилася і тут помру.

ГЛАВА 14

Здавалося, минула ціла вічність, поки я сиділа під столом, зігнувшись у незручній позі, від якої заніміло все тіло. Я надто боялася рухатися, переконана, що Вільям і містер Локхарт чекають на мене за дверима теплиці. Мої м'язи закам'яніли — я немовби перетворилася на одну зі статуй біля фонтану.

Упевнившись, що виходити вже безпечно, я прослизнула назад у будинок, напружено обмірковуючи ситуацію.

Довірливі стосунки, які я щойно почала будувати з містером Локхартом, незворотно розпалися. Я була лише гвинтиком у тих зловісних схемах, що їх він вигадував разом із Вільямом. І що ховала Одра в своїй кімнаті згідно з їхніми підозрами? Очевидно, щось таке, що змусило б містера Пембертона покинути Сомерсет. Хоч би що трапилося напередодні весілля, ці двоє володіли інформацією, яку навмисно приховували від містера Пембертона і, можливо, від поліції.

Ледве утримуючи рівновагу, я стояла перед його кабінетом. Усередині панувала тиша, проте я бачила смугу світла у щпарині під дверима. Я завмерла з піднятою рукою, сумніваючись, чи варто стукати. Якщо містер Локхарт та Вільям мали свої секрети, містер Пембертон, імовірно, мав власні таємниці?

Мені треба було опинитися в безпечній атмосфері своєї кімнати, щоб зібрати думки до купи. Я обійшла верхівку сходів і почала спускатися коридором. Невдовзі я побачила Флору, яка прибирала неіснуючий пил із бездоганно чистого столу. Дівчина звела очі з таким надмірним подивом, що стало ясно, що вона прикидається. Вона чекала на мене.

Я усміхнулася їй, радіючи такій нагоді. Я влаштувала достатньо сеансів у великих маєтках, аби розуміти, що слуги знають більшість секретів своїх господарів.

— У якій кімнаті жила Одра? — прямо спитала я.

Вона зблідла і заходилася крутити мітелку в руках.

— Та, що у віддаленому кінці, біля ніші з маленьким херувимом, — вона насторожено зиркнула на мене. — А чому ви питаєте, міс?

— Чи не допоможете ви мені потрапити туди? — спитала я. Вона здригнулася, вочевидь нажахана моїм зухвалим проханням. Я швидко додала. — Для проведення сеансу корисно мати якусь особисту річ померлого.

Флора енергійно замотала головою.

— Нікому не дозволено заходити до кімнати леді Одри. Місіс Донован забороняє.

— Чому?

— З поваги до небіжчиці.

— Я маю більше поваги до небіжчиків, ніж будь-хто інший, — відказала я. — Хіба Одра не хотіла би, щоб я зробила все, що в моїх силах, допомагаючи їй зв'язатися з тими, кого вона любить на цій землі? — Я усміхнулася, сподіваючись, що це виглядає переконливо. — Я певна, що ви могли б впустити мене на хвилинку. Це найдоречніше рішення.

Вона знову похитала головою.

— Я не могла би впустити вас туди, навіть якби хотіла. Я не маю ключів.

Її незговірливість вимагала застосування іншої тактики. Я була налаштована проникнути до кімнати Одри, а Флора — мій найкращий шанс. На щастя, вона першою почала шукати мене, і я здогадувалася про причину.

Матан казала, що хоч би якою самотньою здавалася людина, вона завжди думає про когось померлого, сподіваючись, що ця особа так само сильно сумує за нею на тому світі.

Я нахилила голову й уважно вдивилася в її обличчя.

— Ви випромінюєте незвичайне сяйво, Флоро,— мовила я.— Я помітила його раніше, в бібліотеці. Я бачу таке не часто, однак, коли це відбувається, я розумію, що людину супроводжує янгол-охоронець, наділений особливою силою.

Флора звела брови, її губи розімкнулися, утворивши маленьку літеру О.

— Я подумала... чи не дозволите ви мені викликати дух разом із вами? — мій голос упав до шепотіння.— На приватному сеансі.

Її очі розширилися, невинний вираз зник із обличчя. Я інтуїтивно відчувала її палку надію й мала намір скористатися нею. Запитань ставало дедалі більше, і ніхто не давав мені правильних відповідей. Флора могла стати цінною союзницею, а я страшенно потребувала підтримки. У теплиці містер Локхарт говорив про моє майбутнє як про якусь абстракцію, безтурботно й байдуже. Я приклала руку до горла, уявляючи, як шерехатий край петлі починає затягуватися.

— Гадаю, так,— вагаючись, відповіла вона. Утім, я була певна, що вона прийшла сюди заради цього.— Якщо ви думаєте, що це безпечно, міс.

— Моє ім'я — Женев'єва, але ви можете називати мене Дженні, якщо бажаєте. Усі мої друзі звуть мене так,— хоча мені ніколи не подобалася зменшувальна форма мого імені, яку вживала міс Крейн, я підозрювала, що Флора буде більш схильна вважати мене своєю повірницею, якщо я наполягатиму на тому, щоб ми відкинули всі формальності.

Вона кивнула, ніжний рум'янець розквіт на її щоках.

— Що кажуть привиди? — спитала вона.— Про що вони думають?

Я усміхнулася. Флора хотіла отримати те, що я могла їй дати.

— Привиди зазвичай лишаються з тими, хто був близькими їм за життя,— відказала я.

— А чи знають привиди такі речі... як секрети людей?

— Гадаю, вони розповідають мені те, що вважають правдою.— Це запитання Флори видалося мені цікавим.

Як часто повторювала *Матан*, горе ніколи не полишає душу.

Знизу долинув шум кроків, а потім — тихе дзеленчання ключів. Місіс Донован перетнула хол у своїй звичній манері — солдатською ходою, розправивши плечі. Убрана в чорну сукню, вона прослизнула кудись, немов зловісне видіння.

— Ходімо,— мовила я до Флори, затягнувши її до своєї кімнати й швидко зачинивши двері.

Я скинула рукавички й розв'язала стрічку на капелюшку.

— Почекайте, поки я зберу мої інструменти.

Книга духів досі лежала на моєму ліжку. Відкривши торбу, я дістала свічку й одне лампове скло й поставила їх на туалетний столик перед дзеркалом.

Флора рушила прямісінько до каміна й заходилася чистити його.

— Як довго ви працюєте тут? — мимохідь спитала я.

— Три роки. Їм була потрібна прачка, але згодом місіс Геловей люб'язно запросила мене допомагати їй на кухні.

— Отже, ви працювали в домі, коли леді Одра ще була жива.

Її обличчя засяяло.

— Вона була такою милою і доброю!

— Розумію, — мовила я, згадуючи мої попередні припущення про дівчину. — Лорд Чедвік розповів мені, що історія цієї родини налічує чимало трагічних смертей.

Флора не ворухнулася, проте я запідозрила, що вона щось знає.

— Як гадаєте, що сталося тієї ночі? — спитала я.

Флора насупила брови з таким виглядом, ніби в її душі відбувалася якась боротьба. Вона засунула мітелку в кишеню фартуха. Коли вона заговорила, її голос нагадував зітхання.

— Сталося те саме, що з її батьком, а ще раніше — з її дідом. Лікар назвав це хворобою, але радше скидається на прокляття.

— Що дає вам підстави стверджувати, що ця родина проклята?

— Не тільки родина, а Сомерсет як такий! Моя тітка каже, що прадід Одри побудував дім на крадені гроші. Я мало що знаю про нього, але можу сказати, що весь цей кошмар почався через його сина, діда Одри.

— Чоловік, чий портрет висить у бібліотеці, — уточнила я.

Вона кивнула і перехрестилася.

— Відколи він стрибнув зі стрімчака бозна-скільки років тому, ця сім'я не знала нічого, крім лиха.

Я почула тихе скреготіння в гардеробі. Добрий вечір, містере гризун, подумала я. Флора начебто нічого не чула, а може, вона призвичаїлася до шарудіння мишей в Сомерсеті.

— На що схожий Лондон? — спитала вона. Зміна теми заскочила мене зненацька.— Мабуть, це весело — ходити на різні вистави, сидіти в розкішних ресторанах.

— Я не знаю Лондон із цього боку,— щиро відповіла я.— А як щодо Сомерсет Парку? Гадаю, тут улаштовували чудові прийоми.

Вона змінилася з лиця.

— Мав відбутися бал на честь прийдешнього весілля леді Одри. Господарі запросили майже всіх у Рендейлі. Ми з Мейсі, моєю найкращою подругою, були такі схвильовані, ми навіть підготували особливі сукні для цієї події,— в її голосі бриніла печаль.

Скрегіт пролунав знову. Я починала втомлюватися від цього постійного втручання. Я зняла чобіт і попрямувала до гардеробу. Відчинила дверцята, готуючись ударити.

— О Господи! — видихнула я.

Гардероб уже не був порожнім — усередині містилося щонайменше шість суконь, пара чорних черевиків і навіть красивий темний плащ із золотою облямівкою. Усі речі були простими й елегантними, ідеальне маскування для когось на кшталт мене — дівчини, що мала прикинутися однією зі «своїх» у цьому маєтку. Мій погляд зупинився на чорній сукні з мереживними манжетами й нижньою спідницею з червоного атласу. Найелегантніші дівчата з пансіону міс Крейн не бачили нічого подібного — порівняно з цими сукнями їхні плаття радше пасували би вуличним торговкам.

Я підняла рукав і помацала тонку тканину. Нічого прекраснішого я не носила за все своє життя. Однак на цьому вбранні було більше гудзиків, ніж зірок на небі. Цікаво, як молода жінка має втиснутися сюди? Я збентежено засміялася, усвідомлюючи, що мені ніколи не вдасться переконати людей, що я — поважна леді лише тому, що вдягла нову сукню.

— Що там таке? — спитала Флора.

Я зачинила дверцята гардеробу й розвернулася до неї.

— Містер Локхарт був такий люб'язний, що попросив привезти кілька суконь для мене, — відповіла я.

На круглому личку Флори з'явився мрійливий вираз.

— Леді Одра також була доброю і щедрою. Вона позичила нам із Мейсі свої дві старі сукні, аби ми вдягли їх на бал, — вона слабо усміхнулася, її щасливі спогади були затьмарені втратою і горем, моїми постійними супутниками.

Флора повела далі.

— Мою сукню треба було трохи підкоротити й розпустити в талії. А от на Мейсі сукня сиділа чудово — вона носила той самий розмір, що й леді Одра, мала таке саме волосся. Вони могли би бути сестрами, — усмішка Флори згасла. — Мейсі мала бездоганний вигляд.

Я затягнула паузу, розуміючи, що необхідно поступово завойовувати довіру Флори. Мені не хотілося сполошити її.

— Я певна, що на тому балі ви обидві були гарненькими, мов картинка, — зауважила я.

— Ні, — шмигнула носом Флора. — Мейсі одягла бальну сукню востаннє. Її поховали в тому вбранні.

Я кивнула й поклала руку їй на плече. Вона відвернулася, зосередивши погляд на моєму ліжку, де лежала згорнена книга духів.

— Це дозволяє духам написати послання до нашого світу,— лагідно сказала я.

Вона підійшла до краєчка ліжка і простягла руку до покривала.

— Мейсі любила танцювати,— мовила вона.— У неї було найпрекрасніше біляве волосся. Вона уміла заплітати будь-які види косичок.— Флора витерла очі рукавом.

— Якби ви мали можливість поговорити з Мейсі, ви би погодилися? — спитала я, відчуючи, що Флора довіряє мені дедалі більше.

У кімнаті темнішало. Кілька свічок, запалених Флорою, створювали нову атмосферу. Я не мала докладати особливих зусиль, аби переконати її, що Мейсі була поряд із нами. Усе, чого вона потребувала,— якийсь сигнал, знак із того світу. Я запалила свічку на туалетному столику й поставила захисний футляр на місце.

— Мейсі боялася темряви,— прошепотіла Флора.

— Для неї це не темрява,— відказала я.— Полум'я свічки приваблює духів.

Те, що люди не бачать очима, вони відчують серцем.

Серце бачить все.

Я взяла книгу духів і раптом згадала, що записка місіс Хартфорд залишилася всередині. Я обрала інший метод.

— Зазвичай я прошу когось написати послання на картці й кладу її між сторінками, а коли розгортаю книгу знову, виявляю там відповідь.

Флора трохи прикусила нижню губу.

— Я не дуже добре пишу.

— Не переймайтесь,— усміхнулась я.— Пам'ятаєте, я розповіла вам про сильного духа, що супроводжує вас? Це дуже дивне явище. Усе,

що потрібно у вашому випадку,— покласти руку на обкладинку й подумки поставити запитання. Чи хотіли б ви побачити відповідь Мейсі? — Я підсунула книгу ближче до неї.

Флора поклала тремтячу долоню на обкладинку. З її губ зірвалося нерозбірливе бурмотіння.

Не було потреби писати нове послання для книги духів, адже там уже лежав лист із попереднього сеансу з духом містера Хартфорда. Якщо Флора дізнається, що Мейсі спочиває з миром, це допоможе мені завоювати її довіру. Я уявила, як ми удвох вриваємося до кімнати Одри цієї ж ночі.

Флора розплющила очі й коротко кивнула.

Я накрила її руку своєю, створюючи відповідну атмосферу.

— Чи бажає хтось поговорити з вами? — спитала я, дозволивши вітру, що бушував надворі, заповнити тишу своїм шумом.— Чи Мейсі тут? Мейсі, ви бажаєте поговорити з Флорою?

Свічка на туалетному столику погасла.

Флора почала важко дихати. Природа неначе змовилася зі мною — вітер посилювався і люто бився об віконниці.

— Мейсі божевільна! — скрикнула вона.

— Ні, вона не божевільна,— заспокоїла я її.— Просто збуджена. Часом привиди не знають, як контролювати енергію, що вирує навколо них.

Флора заверещала й відірвала руку від обкладинки.

— Вона обпалила мене! — Книга духів гепнулася об килим. Я дивилася, як дівчина, спотикаючись, прямує до дверей.— Вибачте, міс,— тобто Дженні! — але я не можу зустрітися з Мейсі!

Вона вибігла в коридор, і відлуння її кроків швидко стихло. Пригнічена своєю поразкою, я похнюпилася. Флора, ймовірно, була

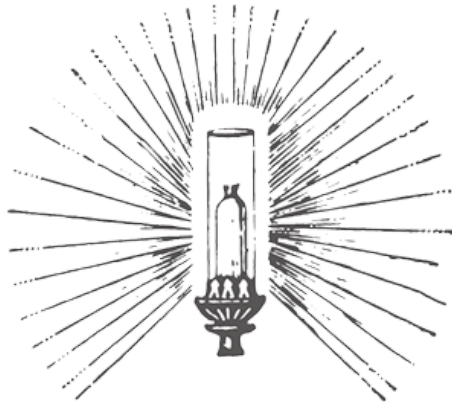
надто перелякана й віднині не наслідиться бодай колись наблизитися до мене на відстань витягнутої руки. Вітер зненацька вщух. Книга духів розкрилася на потаємній сторінці.

Я змусила себе кілька разів моргнути, непевна, що справді це побачила. Замість написаного мною послання для місіс Хартфорд, де йшлося про того, хто «спочиває з миром», лежала красива нова картка. Там було лише два виведені дрібним почерком слова, що заповнювали два аркуші. Перші рядки були читабельними, а подальші безладно зливалися, немовби автора під кінець охопила паніка.

Лише два слова, що повторювалися до нескінченності.

Допоможіть мені.

ГЛАВА 15

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

**МАМАН МАМАН СОМЕРСЕТ ПАРК, 25 ЛИСТОПАДА
1851 РОКУ**

Мій любий!

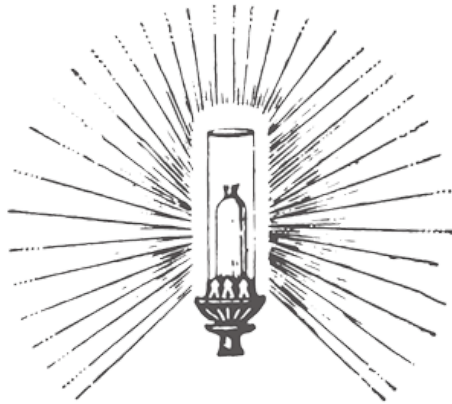
Навіть після двох процедур кровопускання батько не одужав, його здоров'я стрімко погіршується. Він кілька разів виходив із кімнати вночі, а потім його знаходили на скелях, де він безцільно блукав. Вибору не було — нам довелося замкнути двері його кімнати і наказати слугам повсякчас чергувати біля його ліжка. Я намагаюся проводити з ним якнайбільше часу, але мені боляче спостерігати за тим, як він слабшає — горе роз'їдає моє серце, набігаючи солоними хвилями, що б'ються об стрімчак. Я можу потонути в цій печалі.

Лікар Мейгью відвідав нас опівдні. Оглянувши батька, він відвів мене вбік і сказав, що зробив усе, що в його силах. Нам залишається одне — чекати.

Шепотіння слуг про «прокляття» стає дедалі нахабнішим. Вони бояться надто сильно. Гадаю, вони бажать, щоби батько помер. Місіс Донован була присутня під час моєї розмови з лікарем і не виявила жодних ознак співчуття. Я часто думаю про заспокійливі чаї, які вона приносить батькові.

Вільям пропонував посидіти з батьком, коли мої очі самі собою заплющувалися від втоми. Він був таким ніжним і турботливим, геть несхожим на того легковажного беешкетника, якого я колись знала. Яюсь я випадково почула, як містер Локхарт сказав лікарю Мейгью, що часи найважчих випробувань інколи допомагають розкрити найкращі чоловічі риси. Я сподіваюсь, що це означає, що Вільям стає джентльменом, чоловіком, на якого я можу покластися. Чоловіком, якому я можу довіряти всім серцем.

ГЛАВА 16

Я побігла великими сходами. Холод уже не проймав моє тіло, поступившись люті. Я підійшла до кабінету містера Пембертона й підняла руку, готуючись постукати. Усередині чулося якесь шарудіння; я уявила, як він працює за своїм письмовим столом.

— Чи можу я чимось допомогти вам? — спитала місіс Донован. Вона виринула з тіней, мов істота, зіткана з мороку.

— Думаю, хтось побував у моїй кімнаті й порпався в моїх речах.

Її обличчя зберігало незворушний вираз.

— Я була у вашій кімнаті раніше, міс, і можу запевнити вас, що я не торкалася ваших речей. Я поклала кілька суконь до вашого гардеробу й залишила деякі предмети на туалетному столику. Ви знайшли їх? Маю надію, що вам усе сподобалося,— вона покосилася на мою сукню.— У мене склалося враження, що вас потішить зміна вбрання.

Неочікуваний рум'янець обпалив мої щоки. Хоча місіс Донован була служницею, я інтуїтивно відчувала, що вона тримає під контролем увесь дім. Я постаралася говорити нейтральним тоном.

— Я хотіла б мати ключі від своєї кімнати, аби стежити за своїми речами.

— Я несу відповідальність за збереження всіх ключів у маєтку,— холодно відказала вона.— Немає потреби видавати вам власні ключі. Може, ви бажаєте покласти до сейфу щось цінне? Я сама запитаю у лорда.— Вона стала переді мною й постукала у двері трьома короткими ударами.

— Я не маю нічого цінного, що можна було б украсти,— сказала я,— але я хотіла б, щоб ніхто не торкався моїх речей. А ще я хотіла б зачиняти двері.

Твердий погляд пронизував мене. Усе одно що змагатися зі статуєю, хто витримає довше.

— Містер Локхарт пообіцяв, що ви задовольнятимете всі мої потреби. Або я отримаю ключі від моєї кімнати, або поїду сьогодні ввечері,— останню фразу я вимовила голосніше, ніж хотіла, проте мої нерви були напнуті, як струни, і я була ладна заплакати.

Риси обличчя місіс Донован пом'якшилися. Жорстока посмішка вгадувалася під маскою послужливості, яку вона, поза всяким сумнівом, навчилася бездоганно носити за довгі роки управління Сомерсет Парком.

Двері розчинилися. На порозі стояв містер Пембертон, переводячи погляд із мене на місіс Донован. Я інстинктивно потупилася, згадавши, як незграбно поводитися під час нашої останньої розмови. На ньому були чоботи для їзди верхи.

— Щось сталося? — спитав він. Важко було не звернути увагу на його нетерплячий тон.

Місіс Донован не виявила жодних ознак смиренної покірності. Вона зухвало підняла підборіддя.

— Ваша гостя вимагає ключі, мілорде,— мовила вона.

Я нарешті поглянула на нього, збираючись повторити моє прохання. Його волосся було скуйовджене вітром, від нього віяло свіжістю. Він спрямував на мене погляд, але всі слова неначе випарувалися з моєї голови. Я уявила, як розповідаю йому, що знайшла у книзі духів послання «Допоможіть мені!». Він звинуватив би мене у застосуванні моїх звичних професійних трюків. Для лорда я була звичайною шахрайкою, яку він шантажував для досягнення власної мети. Чи йому не байдуже, якщо хтось нишпорить біля моєї кімнати? Я вирішила зберігати спокій.

Він знову глянув на місіс Донован із певним роздратуванням.

— Будь-хто в цьому домі може мати власні ключі, якщо забажає,— мовив він.— Гадаю, ми маємо пам'ятати уроки минулого. Якщо місіс Тіммонс вимагає ключі від своєї кімнати, вона їх отримає. Будьте так ласкаві, принесіть їх із вашого кабінету.

— Неодмінно, мілорде,— вона злегка кивнула головою й потягнулася до великого кільця на поясі.— Я взагалі-то маю їх при собі,— вона обрала потрібні ключі, обережно відстебнула, якусь хвилинку роздивлялася, тримаючи на відстані одного дюйма від носа, перш ніж віддати мені. Вона ледь помітно смикнулася, коли я взяла їх.

— Дякую,— сказала я.

Ігноруючи мене, вона розвернулася до містера Пембертона.

— Напої будуть подані за годину. Гадаю, містер Локхарт відпочиває. Що ж стосується лікаря Барнабі, йому принесуть вечерю в його кімнату.

— Дякую,— відказав він.— Чи сказав Брамвелл місіс Геловей, що Барнабі залишиться на обід?

Вона шанобливо кивнула.

— Ми про все подбаємо.

— Чудово,— він відвернувся від неї й зосередив свою увагу на мені.

Чи місіс Донован звикла до такого невічливого ставлення, чи вона сама бажала піти? Жінка безшумно відійшла від нас, наче змієподібна істота (якою вона, власне, і була), прошмигнула у двері для слуг, що вели вниз, до кухні.

Він швидко оглянув мою сукню.

— Коли ви спуститеся випити з нами, у вітальні буде лікар Барнабі. Як і всі в маєтку, він думає, що ви прибули сюди, аби викликати дух Одри й полегшити мої страждання.

— Не хвилюйтеся, мілорде, полегшення ваших страждань — моя основна мета.

Він окинув мене поблажливим поглядом, майже закотивши очі під лоба, після чого мовив стишеним голосом:

— Пам'ятайте: всі в цьому домі, а особливо слуги, стежать за кожним вашим рухом, ловлять кожне ваше слово. Наскільки я розумію, сьогодні ви були в кухні. Було б доречно, якби ви тримали більшу дистанцію у спілкуванні з челяддю. Підозрюю, що ви не маєте уявлення про важливість такого етикету.

Я стиснула ключі в долоні, відчувши, як зазубрений край устроївся в шкіру. Ніколи не зустрічала чоловіка, чия жахлива вдача повністю затьмарювала гарну зовнішність.

— Ваша правда,— відказала я.— Я не знайома з етикетом, що передбачає меншу повагу до людей, чий соціальний статус вважається нижчим за ваш.

Він мовчки витріщився на мене, трохи розімкнувши губи. Перш ніж він устиг відповісти, я стрімко піднялася великими сходами, подумки клянучи себе на кожному кроці. І тільки тоді, коли зачинила двері й притислася до них спиною, я усвідомила, чим ризикувала щоразу, як розкривала рот в його присутності.

Імовірно, я дала йому більше ніж достатньо підстав відмовитися від основного плану та здійснити свою першу погрозу — покликати парафіяльного констебля. Моя спина тремтіла. Можливо, я не пробуду тут навіть повний перший день. Треба тримати язик за зубами й зосередитися на підготовці до сеансу.

Поклавши ключі на туалетний столик, я відчинила верхню шухляду. Місіс Донован сказала правду: там лежали панчохи, нижні спідниці, нічні сорочки. Я провела рукою по бездоганно складених речах.

Дзеркало на гардеробі відбивало якусь похмуру істоту. Одна шпилька стирчала, а три інші ледве утримували мої природні локони. Я подумала, чи не допоможе мені Флора. Я сподівалася, що не надто сильно налякала її. Вона, може, уже ніколи не захоче увійти до цієї кімнати. Не всі при звичаїлися до смерті так, як я.

Я розглядала гарні сукні, що опинилися в моєму розпорядженні. Величезний вибір приголомшив мене. Я ще не бачила стільки красивого одягу в одному місці. Трохи згодом я звернула увагу на дещо дивне. Відсунувши сукні вбік, я оглянула дно гардеробу. Там не було жодних ознак присутності миші, жодних її слідів. Я навіть не могла знайти маленьку дірку. Скрегіт, певно, доносився з-за стіни гардеробу. Логічно. Принаймні я мала підстави радіти. Я б розлютилася, якби мої нові плаття були зіпсовані.

Мій погляд перескочив на червоно-чорну сукню. Я приклала її до себе перед дзеркалом і задоволено пересвідчилася, що це мій розмір. Скинувши своє вбрання, я натягнула на себе обновку. Тканина заструмила моїм тілом, наче бризки водоспаду. Похитуючись, я взула чорні черевики.

Коли я розвернулася до дзеркала, жорстока правда виявилася майже комічною. Сукня була завеликою в талії, підкреслюючи мою худорбу, а розхристане волосся, ледве стримуване шпильками, робило мене подібною на божевільну. «Я могла би бути приви́дом»,— сказала я своєму відображенню.

Я обережно повісила сукню в гардероб. Наступною я обрала найскромнішу з усіх: сіре мереживо, гофрована тканина, високий комір. Мені подобалася ця простота, завдяки якій я майже не почувалася брехухою та шахрайкою. Я тішилася, що всі гудзики були попереду, а поділ виявився достатньо довгим, аби можна було приховати потерті носки моїх черевиків.

Мною оволоділо дивне відчуття несправедливості. У пам'яті пронеслися спогади про всі біди та халепи, що спіткали мене за життя, про всі рішення, що привели мене до старого занедбаного замку біля океану.

У моїй голові пролунав мамин голос: *«Ми вміємо виживати, ти і я. Хоч би яким похмурим усе видавалося, ти завжди знайдеш шлях. Ти можеш розраховувати лише на себе, ma petite chérie»*.

— Вір у свої здібності,— прошепотіла я.— Розраховуй на себе.

Я перелічила на пальцях безумовні факти. Містер Локхарт і Вільям приховували якусь таємницю про ту ніч, коли Одра зникла. Привидів не існувало. Хтось прокрався до моєї кімнати й порпався у моїх речах. Звідки вони дізналися про книгу духів? Чи намагалися вони залякати мене, змусити поїхати? Доволі жалюгідна спроба, як на мене.

Усі слуги знали, що я маю провести сеанс і викликати дух Одри. Хоч би хто хотів мого від'їзду, він вочевидь боявся того, що може розкритися під час сеансу. Чи можливо, що теорія містера Пембертона містить крихту істини?

Я мусила проникнути до кімнати Одри і знайти те, що так відчайдушно шукав Вільям. Це може навіть допомогти мені обрати мішень.

Щойно я зібрала думки до купи, послання у книзі духів уже не видавалося таким загрозливим. Я витерла рукою слова «Допоможіть мені!» і поклала книгу в торбу.

Я РОБИЛА ФІНАЛЬНУ СПРОБУ підколоти останній локон, коли мене перервав стукіт у двері.

— Міс Тіммонс, я прийшов супроводити вас униз.

Я застогнала, роздратована тим, що в устах містера Пембертона будь-яке слово лунало як наказ.

Я відчинила двері, і він, геть здивований, відсахнувся. Каганець в його руках був єдиним джерелом світла в коридорі. Лорд помітив мої невдалі намагання красиво одягнутися на обід. Сяйво каганця, що виблискувало на відполірованих гудзиках і білявому волоссі, підкреслювало контраст між нами. Квадратна щелепа й блакитні очі — ефектне поєднання. Він був елегантним, мов член королівської родини, що збирався на обідній бенкет. Якби я нічого не знала про його неприємну вдачу, я б сказала, що він вельми привабливий. Я уявила, яку бурю ревнощів він викликав би в пансіоні міс Крейн.

— Ідіть за мною,— мовив він і повернувся до мене спиною.

Я зачинила двері й поклала ключі в кишеню. Крадькома кинула сповнений жадання погляд у бік кімнати Одри внизу коридору.

Містер Пембертон зупинився, проте він дивився на мене, а не на свою наречену. Хоч як це дивно, він нічого не сказав.

— Ви мали цілий день на пошуки,— почав він. Я підстрибнула від звуку його голосу.— Чи знайшли ви кімнату для сеансу?

Образи містера Локхарта та Вільяма залишалися свіжими в моїй пам'яті, але я вагалася, чи варто ділитися цією інформацією. Я не мала підстав довіряти йому. До того ж... чи повірив би він мені? Я вирішила зберігати цю таємницю трохи довше — допоки не складу чіткішого уявлення про моїх союзників, точнісінько, як леді Одра на портреті.

— Бібліотека здається підходящим місцем,— відповіла я.

Його обличчя виразило полегкість, і він відразу став симпатичнішим.

— Завтра ми можемо обговорити наші плани з підготовки приміщення,
— сказав він. — Важливо, аби всі бачили, що ми співпрацюємо.

— А для мене важливо мати змогу говорити з будь-ким, хто, на мою думку, володіє якоюсь інформацією про останню ніч леді Одри, — сказала я. — Навіть якщо хтось вважає це порушенням етикету.

Він зітхнув.

— Я візьму до уваги вашу думку. Можете розмовляти з усіма, з ким бажаєте.

Здивована, я розвернулася до нього, проте він дивився вперед, заважаючи мені побачити щось, окрім його профілю.

З кімнати нагорі пробивалося світло. Він уповільнив крок і сказав:

— Однак для успішного здійснення нашого плану ми маємо постаратися, аби ніхто не здогадався про істинну мету ваших розпитувань.

— Розмова — не єдиний спосіб добре пізнати когось, — зауважила я, згадуючи, як розгадала його минулої ночі. — Моя мама вчила мене, що люди більше розповідають про себе тим, про що вони не говорять. Усе залежить від уміння слухати.

Він витримав мій погляд.

— Я розраховую на вашу вправність і талант переконання.

Мені хотілося відчувати таку ж упевненість, яку демонстрував він.

— Містер Локхарт також розраховує на це, — нагадала я йому. — Якщо він зрозуміє, що сеанс відбувається не так, як я обіцяла, він розсердиться на мене. — Я бажала подивитися на його реакцію, побачити, чи він зрозумів, що я багато чого втрачаю. Мої навички були потрібні лорду для втілення його задуму в життя. Може, він захоче

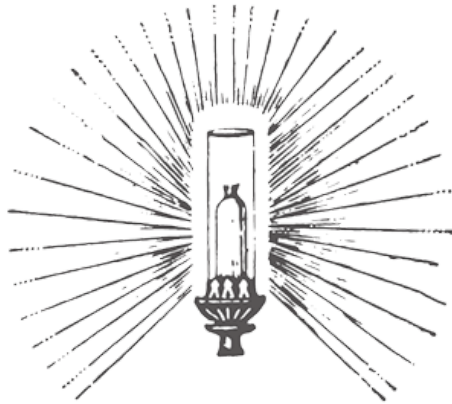
запропонувати мені щось або принаймні відмовиться від своєї погрози відправити мене назад у тюрму.

— Підозрюю, що ваша репутація стане ідеальною в його очах, якщо вбивця Одри буде знайдений. Ви маєте впоратися за будь-яку ціну.

Я насупилася, почувши таку беззмістовну відповідь, і парирувала:

— Звичка робити все самотужки неодмінно з'являється, коли людина розраховує лише на себе, мілорде.

ГЛАВА 17

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 12 ГРУДНЯ 1851 РОКУ

Мій любий!

Цей аркуш просякнутий моїми сльозами настільки, що я боюсь, що чорнило ніколи не висохне. Я прокинулася від кошмару, несла згадати рум'яне обличчя мого батька таким, яким воно було до того, як хвороба зробила його виснаженим та блідим. Украй засмучена, я рушила до Галереї в пошуках його портрету.

Вільям уже був там, коли я прийшла, він розглядав мій портрет, для якого я нещодавно позувала. Він подорослішав, перетворився на широкоплечого юнака, я знаю, що половина служниць закохана в нього, але він залишається нещасним та самотнім, як я. Яка ж це жорстока доля — народитися там, де твоя цінність заздалегідь визначена, а твої доброта й шляхетність не мають жодного значення!

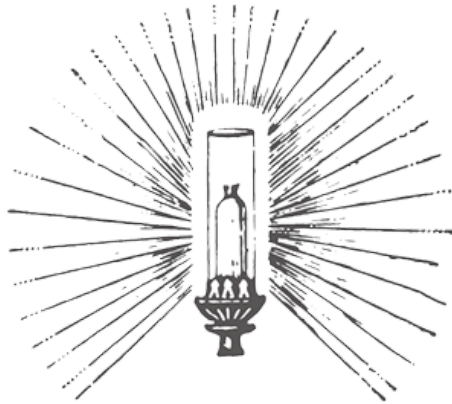
Та принаймні він був народжений чоловіком. Вільям може працювати й заробляти собі на життя; він завше буде вільним і матиме можливість їхати куди забажає, розпочати все з нуля. Коли я поділилася з ним моїми думками, він кинув на мене дуже дивний погляд. Сказав, що ніколи не покине Сомерсет Парк і ніколи не покине мене.

Він узяв мою руку і поцілував її, затримавши біля губ на мить довше за потрібне. Здавалося, якась сила штовхала нас одне до одного. Я не була певна в бажаннях власного тіла. Частина мене хотіла розчинитися в цьому теплі, дозволити йому обійняти себе. Однак десь у віддалених закопелках моєї свідомості пролунав сигнал тривоги, змусивши мене прикипіти до місця. І тільки тоді, коли він зробив крок назустріч мені, я ворухнулася. Зробила швидкий реверанс і побігла прямісінько до своєї кімнати.

Пишу ці рядки і думаю, що, напевно, вигадала ті почуття. Я люблю Вільяма, як рідного брата. Відчуваю до нього щире вдячність — нічого більше. Я б не дозволила собі захоплення, що занапастило б нас усіх.

Отже, я розставила всі крапки над «і». Годі розмірковувати про це. Я цілком задоволена собою й можу спати з чистою совістю.

ГЛАВА 18

Ми з містером Пембертоном увійшли до вітальні й зупинилися під величезною люстрою. Укриті золотими візерунками стіни відбивали світло, надаючи обстановці вишуканого блиску. От тільки на мене це сяйво не поширювалося — я не стала шляхетнішою. Мої потерті черевики, здавалося, палали від сорому попри те, що були приховані подолом спідниці.

Важкі парчеві завіси прикривали кожне вікно, усі складки були рівно розправлені. Я уявила, як Флора стоїть на драбині, стараючись дотягнутися своєю мітелкою до самісінького верху. На протилежному кінці вітальні стояв візок, заставлений кришталевими пляшками та келихами.

Перед каміном розміщувалося червоне крісло в оточенні відповідних стільців. Щойно ми увійшли, якийсь джентльмен підвівся. Худорлявий, приязний, світло-каштанове волосся акуратно підстрижене, вечірній костюм був чистим, але скромним. На тлі цих блискучих предметів він видавався зайвим — так само, як я. Утім, якщо я нагадувала шматок вугілля серед діамантів, він нічим не вирізнявся, гублячись десь на задньому плані.

— Дозвольте відрекомендувати вам міс Тіммонс,— мовив містер Пембертон.— Це лікар Барнабі. Я багато чим завдячую його досвіду та іншим талантам.

— Ох, ну що ви таке кажете,— відгукнувся чоловік.— Може скластися враження, що ви ведете небезпечне життя, а я вчасно приїжджаю, аби врятувати вас.

— Одного разу так і було,— усміхнувся містер Пембертон, і вони сердечно потиснули руки.

— Мені дуже приємно познайомитися з вами,— сказала я.

Лікар Барнабі повсякчас усміхався, його очі привітно іскрилися на відміну від містера Пембертона, який так критично оглянув мене, коли прийшов запросити на обід. Навіть якщо лікар звернув увагу на моє похмуре вбрання, його люб'язні манери приховували це.

Я вмостилася поряд із ним на канапі, почувуючись більш розкуто.

Гаррі, молодий лакей, який обслуговував нас під час сніданку, приніс срібну тачку з напоями. На поверхні переливалися бульбашки. Усе одно, що пити крихітні зірочки. Я відсorbнула ще трохи.

Містер Пембертон залишився стояти біля каміна, тримаючи келих із напоєм бурштинового кольору.

— Як почувається Локхарт? — запитав він у лікаря Барнабі.

Усмішка молодого чоловіка згасла.

— Його кашель непокоїть мене,— сказав він.— Я дав йому деякі ліки. Хочу, щоб Локхарт відвідав одного фахівця в Лондоні, але він дуже впертий.

— І відданий цій родині,— додав містер Пембертон урочистим тоном.

Я зробила ще один ковток, нічим не виявляючи моїх змішаних почуттів: провини вкупі з цікавістю.

— А Вільям не приєднається до нас? — спитав лікар Барнабі.

Містер Пембертон зітхнув.

— Розпорядок дня Вільяма відрізняється від життя в маєтку. Він хоче розправлятися з пляшкою бренді перед кожним прийомом їжі,— він підняв свій келих і проговорив крізь скло.— Або він вживає бренді замість їжі.

— Він мав вигляд ситої людини, коли я бачила його востаннє,— зауважила я. Спробувала зробити ще один ковток, проте мій келих уже спорожнів.

Лікар Барнабі кашлянув.

— Здається, була якась суперечка із приводу того, що він поїде до міста оглядати житло,— він підвищив голос наприкінці фрази. Я запідозрила, що він бреше або принаймні намагається змінити тему. Я позаздрила містеру Локхарту, що він вечеряє у себе в кімнаті.

— Він розглядає можливість переїзду? — спитала я, дивлячись на містера Пембертона поверх обідка мого келиха й удаючи, ніби відсьорбую.

— Вільям полюбляє розповідати про несправедливе ставлення до нього всім, хто бажає слухати,— відказав він.

Гаррі перехопив мій погляд. Я підняла келих, і він швидко приніс мені інший. Я могла розгледіти відображення містера Пембертона у дзеркалі над каміном. Він дивився на мене з якимось дивним виразом. Збентеження чи розчарування?

Я відчула напруження в шиї. Було нерозумно думати, що мене добре приймуть в цьому товаристві. Носки моїх черевиків висунулись із-під спідниці.

Лікар Барнабі переводив погляд із мене на містера Пембертона, а потім сказав:

— Чудовий джин! Ви правильно чините, міс Тіммонс, що втамовуєте спрагу,— він покликав Гаррі, хоча на дні його келиха ще залишалася невелика кількість рідини.— Не пити цей джин було б неповагою до неперевершеного виробника,— він підбадьорливо усміхнувся мені.— Це такий цікавий процес, просто неймовірно, якими терплячими й старанними мають бути виробники. Подумайте лишень, скільки праці вкладено в напої, які ми тримаємо в руках. Нам пощастило насолоджуватися ними, поки ми маємо таку можливість,— він відсьорбнув ковток.— Ви згодні зі мною, Пембертоне?

Його галантність, обумовлена бажанням допомогти мені, не лишилася непоміченою. Я трохи розслабилася.

Містер Пембертон обережно поглянув на нас і відповів:

— Я нікому не відмовив би в задоволенні скуштувати вишуканий коктейль, тим більше міс Тіммонс.

Із коридору донеслися збуджені голоси, змусивши всіх нас, включно з Гаррі, розвернутися до дверей. Увійшов Брамвелл у товаристві задиханого молодика, вбраного в довгий плащ для верхової їзди. Через його плече була перекинута торба.

— Вибачте, мілорде,— мовив Брамвелл.— Цей юнак має особливі вказівки.

Молодик зняв капелюха, затиснув його під пахвою і ступив уперед.

— Мені наказали передати вам ось це з рук у руки,— він простяг запечатаний пакунок приблизно такого ж розміру, як моя книга духів.

Містер Пембертон взяв пакунок і насупився.

— Тут немає імені одержувача, лише адреса — Сомерсет Парк.— Він звів очі на посланця.— Ви їхали з Лондону? Весь шлях верхи?

— Так, мілорде.

Містер Пембертон кивнув Брамвеллу і звелів:

— Відведіть коня до стайні, а цьому джентльмену приготуйте кімнату в котеджі для гостей. І заплатіть йому належну суму.

Полегшена усмішка осяяла обличчя молодика.

— Дякую, мілорде,— він вийшов із кімнати.

Містер Пембертон поставив келих на камінну полицю і глянув мені у вічі.

— Я піду до свого кабінету. Не можна нехтувати посланням, принесеним уночі. Прошу вибачення за мою відсутність.

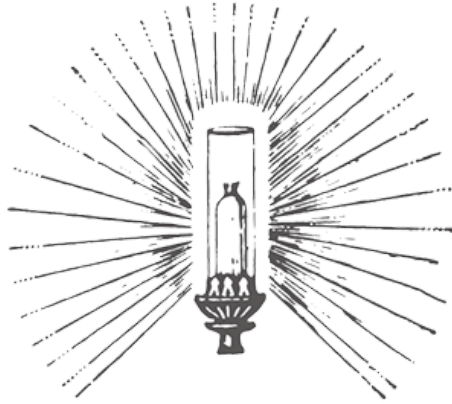
Брамвелл кивнув.

— Звісно, мілорде. Вечеря чекатиме на вас.

— У цьому немає потреби. Будь ласка, не змушуйте моїх друзів відкладати трапезу через мої справи.

Вимовивши ці слова, містер Пембертон пішов з вітальні, залишивши мене в товаристві лікаря Барнабі та Гаррі.

ГЛАВА 19

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 3 СІЧНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Я насилу пишу ці слова, моя рука страшенно тремтить. Сталося диво. Містер Локхарт знайшов спадкоємця Сомерсет Парка.

Він мій далекий кузен, лише на кілька років старший за мене. Містер Локхарт сказав, що він уродженець півночі, освічений чоловік, який продовжує справу свого батька, а саме торгує кіньми чи щось таке. Я ще не довідалася про всі подробиці, але на серці стало легше переважно тому, що він погодився приїхати до Сомерсет Парка і познайомитися з нами.

Вільям висловив свої побоювання щодо рішення запросити незнайомця пожити з нами під одним дахом. Мої щоки запалали рум'янцем, коли він почав погано говорити про містера Локхарта, звинувативши його в тому, що він використовує мене як приманку. Я знаю, що Вільям

прагне одного — захистити мене, він завжди переймався моїм благополуччям.

Ми жодного разу не залишалися на самоті після тієї ночі в Галереї. Мені цікаво, чи були в нього ті самі думки, що тривожили мене. Годі! Я забороняю собі розмірковувати про такі речі. Єдине, що має значення,— це Сомерсет, і саме на ньому я повинна зосередитися.

Добрі новини сповнили тіло мого батька новою енергією, чиїх проявів я не бачила багато місяців. Він нарешті вийшов зі своєї кімнати, поголився й одягнув вишукане вбрання, налаштований справити на юнака приємне враження.

Я вже відчуваю певну близькість між нами, адже він теж страждав, коли втратив матір. Я хотіла запитати у містера Локхарта про його зовнішність — не тому, що мене дуже цікавлять його фізичні риси, але... той джентльмен може стати моїм чоловіком! Хоча я сама собі господиня, цей шлюб дозволить мені залишитися в моєму домі, в оточенні небайдужих мені людей включно з Вільямом.

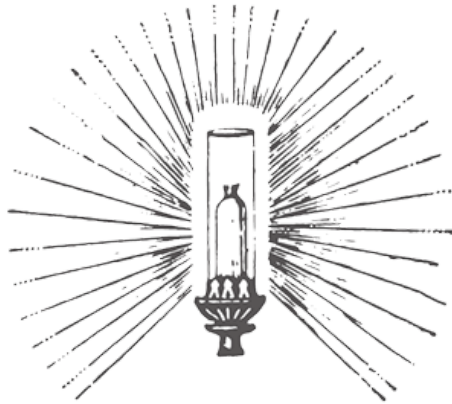
На мене давить величезний тягар. Я мушу докласти всіх зусиль і старатися бути якомога більш приязною із цим джентльменом, якщо ми досягнемо успіху. Та чи достатньо буде нашого розкішного Сомерсет Парка, аби схилити його до сватання?

Я запросила кількох служниць до своєї кімнати, аби вони допомогли мені обрати вбрання, що приваблює б цього таємничого чоловіка. Їх дуже хвилює наш можливий шлюб. Навіть помічниця куховарки, чарівна Флора, та її люба подруга Мейсі були тут. Ми провели другу половину дня, приміряючи сукні й разом вирішуючи, яку зачіску варто зробити та які черевики краще взути.

Мені здається, не можна бути щасливішою, ніж я. Хоча ні, можна. Якщо цей чоловік погодиться успадкувати маєток і поворотитися зі мною, я стану найщасливішою.

Я брешу тобі, мій любий. Я буду найщасливішою жінкою, якщо він красень.

ГЛАВА 20

Темно-червоні стіни вітальні увечері нагадали мені колір помади міс Крейн. Я здригнулася від думки про цю жінку. Виникало відчуття, ніби ми опинилися в пащі велетня. Однак у каміні не бракувало дров, і приємне тепло потроху допомогло мені розслабитися.

Довгий обідній стіл ідеально пасував до нас із лікарем. Кількість приборів на одну особу насмішила мене. Усе, що я знала про виделки та ножі,— як визначити, скільки в них срібла, зважаючи на їхню вагу.

Брамвелл стояв поряд із буфетом, слідкуючи за подачею страв. Я побачила, як Барнабі обрав велику ложку, що лежала біля ножа, і наслідувала його приклад. Після крем-супу ми скуштували смаженого фазана й ніжну моркву, политу солодким вершковим соусом. Я ніколи не відчувала подібної насолоди. Щоразу, як Брамвелл приносив щось нове, він доливав вина у мій келих.

Спілкуватися з лікарем Барнабі було легко. Я виявила, що він дивовижно приємний співрозмовник. Вино вочевидь посприяло нашому порозумінню. Я була не менш здивована, дізнавшись, що вони з містером Пембертоном знали одне одного ще з дитинства.

— О так,— мовив він, розрізаючи шматочок моркви,— ми вирости в тій самій північній частині країни. Наші батьки познайомилися на полюванні. Згодом мій батько служив у них головним конюхом. Ми з Пембертоном провели багато чудових днів разом, насолоджуючись прогулянками верхи. Як бачите, ми досі близькі друзі.

— Але... здається, що між вами немає нічого спільного. Ви справляєте враження надзвичайно приязного чоловіка, а він...— я затнулася, краєчком ока побачивши, як напружився Брамвелл. Лакей дивився прямо, але я відчувала, що він спостерігає за мною.— А він... так би мовити... Він якось згадав, що одного разу ви врятували йому життя.

Лікар Барнабі зашарівся й поглянув у свою тарілку.

— Навряд чи мене можна назвати героєм, запевняю вас. Ми були на стайні його батька, готувалися до нашої звичної прогулянки. Пембертон обрав коня, якого вважали диким. Тварина розлютилася та спробувала скинути його з сідла. Я під'їхав на своєму коні й утихомирив того неслуха,— він стенив плечима й знову підхопив виделку.— Нам було п'ятнадцять років. Більше хизування, ніж розуму.

Я спробувала приховати усмішку за обідком келиха.

— Чи був він покараний за свою легковажність? — спитала я дзвінким від хвилювання голосом, нетерпляче чекаючи відповіді.

Він насупив брови.

— Ні, вони приспали коня. Насправді то була трагедія. Чудовий скакун! Батько Пембертона мав намір зробити з нього жеребця-плідника.

— Як несправедливо! — скрикнула я.— Тварина не винна. Я мало розуміюсь на конях, але добре знаю людську натуру, і вважаю, що варто було б приспати містера Пембертона.

Брамвелл видав короткий стогін. Я не була певна, що саме шокувало його більше — моя жорстокість чи факт, що я не назвала його

господаря лордом Чедвіком.

Після коротких вагань Барнабі пояснив:

— Його провина — ніщо в порівнянні з будь-яким покаранням. Батько Пембертона був суворим чоловіком. Він гадав, що для засвоєння важливих життєвих уроків потрібні найбільш радикальні методи.

— Розумію.— Я інстинктивно підігнула пальці ніг, коли затуманений вином мозок почав усвідомлювати, наскільки нерозсудливими були мої слова.

Лікар Барнабі задумливо зазирнув мені у вічі, без насмішки чи осуду.

— Мені пощастило познайомитися з Пембертоном до того, як його обтяжили всіма цими обов'язками,— мовив він.— Коли я почав навчання в медичній школі, він успадкував маєток свого батька, що передбачало безліч різних клопотів,— він зітхнув так тяжко, що спантеличив мене.

— А чому він живе тут нині? — спитала я, думаючи про Вільяма. Якби володар двох маєтків намагався випхати мене з моєї єдиної домівки, я б теж розгнівалася. Не дивно, що Вільям жадав його від'їзду.

Барнабі витерся серветкою.

— Очевидно, його присутність більше потрібна тут,— він нахилився до мене й стишив голос.— Багато людей хочуть, аби Сомерсет Парк процвітав, а нині немає іншої надійної особи, якій можна було б довіряти управління маєтком.

Око Брамвелла ворухнулося. Ледь помітне посмикування.

— Отже, ви теж працюєте в Сомерсет Парку? — спитала я у Барнабі.

Я ніколи не відвідувала лікаря. Мама вірила в народну медицину.

— Ні, принаймні не так, як ви думаєте. Я служу лікарем у Рендейлі, а це достатньо близько від Сомерсета, тож я маю змогу приходити

сюди будь-коли,— в його очах спалахнуло щось подібне до розкаяння.

— Ви переїхали слідом за містером Пем... тобто за лордом Чедвіком із півночі? — спитала я, дивуючись, як вони, цілковиті протилежності, могли стати близькими друзями.

— Не зовсім так,— він ковтнув вина.— Я відвідав його, коли вони з Одрою були офіційно заручені,— на його обличчі промайнула сумна усмішка.— Коли я побачив Сомерсет Парк та Рендейл, я закохався в ці місця. Я зрозумів, що моє майбутнє саме тут.

Він підчепив шматочок фазана на виделку й додав кінчиком ножа крапельку кремowego соусу.

— Така трагедія,— зауважив він.— Не знаю, як Пембертон витримає це. Він так добре приховує свої почуття,— його голос набув цікавої інтонації.— Вони були ідеальною парою, дуже схожими навіть зовні.

Його обличчя виражало ностальгію, наче він дивився на власні спогади, намальовані на стіні, за моєю спиною.

— Весь Рендейл переживав цю втрату,— мовив він.— Особливо тому, що біда трапилася майже відразу після смерті іншої дівчини. Жахливі часи.

Я чомусь насторожилась і не знала, що відповісти.

— Я не відчуваю нічого незвичайного,— зрештою відказала я.— Кожен дім має власну енергію, і Сомерсет Парк нічим не відрізняється від інших.

Брамвелл приніс десерт, але апетит у мене зник. Щось змінилося в атмосфері, і це мене стривожило. Я подумала, чи буде присутнім лікар Барнабі на сеансі. Напевно, важко обдурити людину науки.

Ми покинули вітальню разом, відмовившись від останньої чарки. Мій шлунок був повним, а тіло розімліло від вишуканих страв. Чи так

почуваються багатії? Щовечора лягають спати, заколисані приємними відчуттями після трапези з найкращими стравами та напоями.

Лікар Барнабі ніс лампу в одній руці, а другу руку простяг мені. І знову я була вражена тим, наскільки його манери відрізнялися від манер містера Пембертона, згадуючи, як останній тримав свою лампу між нами, наче щит.

Брамвелл ішов позаду, один за одним гасячи підсвічники. Ми повільно просувалися вперед, поки за нашими спинами згущувалася пільма.

Слабке світло пробивалося з-під дверей кабінету. Барнабі прошепотів:

— Якщо він не відпочиватиме, мені доведеться лікувати двох пацієнтів. А одного впертого пацієнта цілком достатньо.

Я подумала про посилку з Лондону.

Ми разом піднялися сходами.

— Маю надію, що здоров'я містера Локхарта невдовзі покращиться,— мовила я. Мені пригадалося, що містер Локхарт був у теплиці сьогодні вдень і сварився з Вільямом. Наскільки я пам'ятала, він не кашляв.— Як давно ви знаєте його?

Ми дісталися сходового майданчика й рушили коридором униз.

— Я познайомився з ним, коли вперше зустрів Одру, майже рік тому. Він був сімейним адвокатом упродовж десятиліть,— вираз його обличчя помітно змінився, як це було за вечерею, коли він говорив про неї. Щось невиразне сплигло в моїй пам'яті.

— Раніше ви згадували ще одну смерть, що сталася незадовго до загибелі Одри.

Він кивнув.

— Молода дівчина із селища. Недуга швидко звела її в могилу.

Зазираючи за поручні, я побачила одну-єдину лампу, що блимала в холі — хтось пересувався, тримаючи її в руках.

— Чи були інші жертви? — спитала я, знову зосередивши мою увагу на Барнабі.

— Кілька людей похилого віку — одна хвороблива жінка, налаштована вилікуватися трав'яним чаєм, — він витримав паузу. — Є щось дуже неприродне у смерті молодого чоловіка, чи не так?

— Цікава думка для чоловіка, змушеного постійно мати справу зі смертю.

— Можливо, саме тому я так тяжко працюю, аби запобігти їй, міс Тіммонс.

Ми підійшли до моєї кімнати. Лікар Барнабі тримав лампу, поки я відчиняла двері. Після того як я запалила свічку, він побажав мені доброї ночі й рушив коридором до кімнати містера Локхарта. Я з полегшенням помітила, що він крокував у протилежному напрямку від кімнати Одри. Щось непокоїло мене, якісь невиразні спогади, що змушували дивитися йому вслід, поки він не зник за рогом.

Я зачинила двері й поставила лампу на камінну полицю. Мою увагу привернула картина із зображенням розбитої шхуни. Цього разу я розгледіла серед хвиль акулу, що підпливала до матроса, який потопав — їх розділяло кілька дюймів. Стримавши неприємне тремтіння, я вбралася в нову нічну сорочку, натягнула ковдри до підборіддя та стала чекати. За дверима скрипів і стогнав будинок, готуючись до приходу ночі.

ІЗ БІБЛІОТЕКИ ДОНЕСЛОСЯ ВІДЛУННЯ ударів дідова годинника — пробило дванадцять разів; це означало, що настав час безпечно прокрастися темними коридорами. Я одягнула халат, туго затягнула пояс на талії, підхопила одну свічку й зачинила за собою двері.

Спустившись до приймальні, я звернула за ріг і знайшла нішу з херувимом, про яку розповідала Флора.

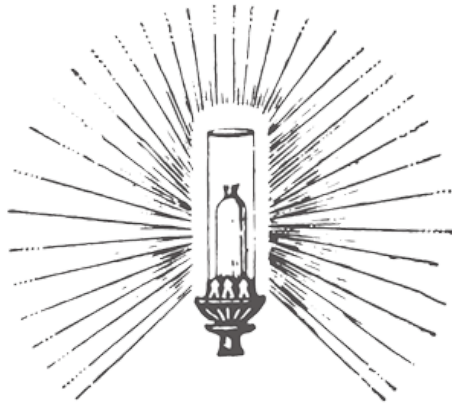
Я сунула у замок ключі від своєї кімнати. Відчула опір. Я вийняла ключі і спробувала встромити ще раз, та все марно — вони не підходили. Розчарована, я рушила назад.

Нічого дивного. Чому мої ключі мали відімкнути двері спальні Одри? Аж тут я збагнула, що саме збентежило мене під час вечері. Коли лікар Барнабі розповідав про заручини, він сказав «Одра» так само, як це робив містер Пембертон, а не «леді Одра», як її називали інші.

Я загасила свічку, вклалася в ліжко та майже відразу заснула.

Коли я прокинулася, моє серце несамовито калатало, немовби б'ючись об ребра, все тіло було вкрите липким потом. Хтось міцно тримав мене за плечі. Я розплющила очі й побачила над собою містера Пембертон. Його обличчя було спотворене гримасою жаху.

ГЛАВА 21

Я не пам'ятаю таких часів, коли б не усвідомлювала, чим моя мати заробляла на життя. Мої найперші дитячі спогади пов'язані з тим, як я підрізаю гноти свічок і граюся з книгою духів. Поки інші діти сиділи в школі, занотовуючи в зошити числа, я вчилася вдома: вимальовувала курсивом послання від привидів. Довгими годинами я старанно переписувала уривки із «Собору Паризької Богоматері».

Я мала сім років і була худю, мов тріска. Мої чорні локони були приборкані завдяки спритності моєї мами, що заплітала їх у товсті коси. Пригадую, як ми дісталися красивого будинку, у кілька разів більшого за наш будиночок. Я несла мамину торбу, тримаючи її високо перед собою.

Слуга привітався з нами коротким кивком і провів нас до кімнати з масивними завісами й дорогими меблями, де панувала незатишна атмосфера. Попри те, що камін був розпалений, я відчула потилицею протяг. Я відступила на крок убік, проте холод усе одно переслідував мене.

Матан підготувала стіл, поставила свічки на кожен стілець, а книгу духів поклала посередині. Потім вона просто і зрозуміло пояснила родині, як слід поводитися.

Я залишилася стояти осторонь. Я була «загадковою складовою» на сеансі. Усі, а особливо жінки, кидали погляди в мій бік, граючись із власним намистом або крутячи персні на пальцях. Вони розглядали мене з нестримною цікавістю, обережно стежачи краєчком ока. Дитина на сеансі? Як несподівано і захопливо!

Я знала напевно, що станеться згодом. Мама викличе дух, який живе в цьому домі! Той самий дух, чия відсутність залишила порожнечу в серцях його близьких. Спочатку його рідні боятимуться, вони сидітимуть із заплющеними очима й тихенько пхикатимуть. Однак мамині здібності та вміння спілкуватися із привидами магічно посприяють тому, що розмова з небіжчиком видасться їм найприроднішим явищем у світі.

— Звісно, вони сумують за вами,— мовила вона кудись у стелю.

Потім вона заплющила очі й повела далі:

— Я відчуваю стільки любові від цього духа,— вона звернулася до всієї родини.— Він спостерігає за вами згори.

Я затамувала подих, коли вона взяла книгу духів і повільно розгорнула її, показавши їм послання, що з'явилося там, де раніше був чистий аркуш.

Моя любов огортає вас щодня.

Я прикусила щоку зсередини, аби зберегти спокій. *Матан* змусила мене знову й знову вимальовувати літери, аж поки результат не задовольнив її.

Гнітюча атмосфера в кімнаті змінилася радістю. *Матан* принесла втіху скорботним людям. Я бачила цю зміну щоразу, як ми бували в усіх тих будинках, де пахло квітами й вимитою підлогою. Коли *Матан* і місіс Рінальдо працювали ворожками, вони приваблювали лише тих, хто мав фінансові негаразди й відчайдушно бажали почути щось, що підбадьорило б їх, дало якусь надію. Лінивці та багаті жили теперішнім, їх анітрохи не цікавили ворожки, що могли розповісти про майбутнє.

Приналежність до спіритуалістів давала мені доступ до світу заможних. Смерть, на відміну від бідності, навідувалася до кожної сім'ї. І коли багатії стикалися зі смертю, їм ставало легше на душі завдяки маминим старанням.

Вона прийшла до кімнати, де панувала біль страждання, а виходила звідти героїнею, якій дякувала вся родина. Сеанс закінчувався сльозами й обіймами, а наостанок у її долоні опинявся конверт із грошима.

Ніхто не обійняв мене, та я не переймалася. Мені був потрібен лише дотик маминої руки на плечі — знак, що все пройшло як слід і ми добре попрацювали.

— Горе — важкий тягар, що придавлює душу до землі, — зауважила *Мама*. — Ось чому після сеансу виникає враження, ніби будинок провітрився, і нам легше дихати.

Французький акцент надавав її словам особливого шарму; я ніколи не чула, щоби хтось із дорослих розмовляв так. Вона нагадувала мені чарівницю, королеву духів.

Згодом вона похвалила мене за те, що я чудово зіграла свою роль.

— Ти — мій талісман, — мовила вона, цілуючи мене в маківку. — Усі духи люблять тебе.

Я крутнулася разом із важкою торбою, але раптом спотикнулася, упала й підвернула ногу. Моя нога неначе вибухнула зсередини. Заіржав кінь. Мама ментально накрила мене собою, пригорнула до грудей. Відкрита торба лежала на бруківці. Я стривожилася, що книга духів порвалася.

Мама міцно обіймала мене й щось шепотіла в мої коси. Коли стало очевидно, що я не загинула, а відбулася зламанною щиколоткою, я пожартувала, що, якби коні переїхали мене, я б стала її маленьким привидом. Повсякчас кружляла б біля неї, писала б дурнуваті послання в її книзі духів і смішила клієнтів.

— Ти ж знаєш, що все це брехня, чи не так, моя люба? Коли ти помреш, уже нічого не буде. Ти ніколи не воскреснеш.

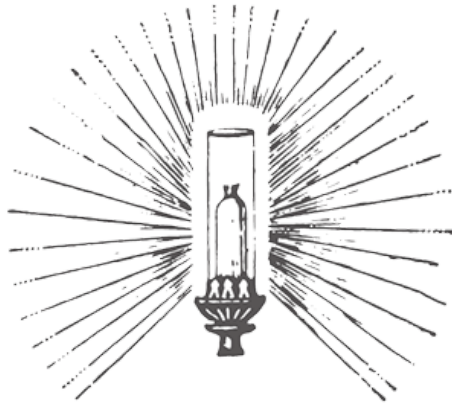
То було вперше, коли моя мама заговорила про смерть із таким похмурым виглядом і таким категоричним тоном. Хоча я знала про всі її виверти під час сеансів, якась частина мене вірила, що ми розпалюємо слабкий вогник, викликаємо певну сутність, що боїться показатися.

Саме тоді мені відкрилася істина. Я збагнула, яку жорстокість ми виявляємо до тих людей, прикидаючись спіритуалістками. Ми грали на їхніх страхах, подібних до страху, що відбивався на маминому обличчі, коли кінь понісся на мене.

Того дня мама посіяла зерно сумнівів у моєму серці. Упродовж подальших років вони проростатимуть, обплітаючи корінням мою свідомість. Аж поки не трапиться страшна біда — грім серед ясного неба, те, що не можна було вибачити, те, що підтвердило невідворотність смерті, правоту *Матан*, фатальну точність її слів.

І саме тоді я стала вбивцею.

ГЛАВА 22

— Міс Тіммонс! — містер Пембертон швидким жестом стиснув мої плечі. — Ви мене чуєте? — його тон був наполегливим.

— Так, — тихо відгукнулася я й кілька разів кліпнула очима, намагаючись сфокусувати погляд. Я сиділа на маленькому сходовому марші, що вів до арки. Цю частину Сомерсета я ще не оглядала. Неподалік мерехтіла свічка, даючи змогу розгледіти предмети, що нас оточували.

Містер Пембертон відпустив мене, проте залишився сидіти поруч. Він був одягнений у ту саму сорочку, що й під час обіду, але кілька гудзиків були розстебнуті, і піджака на ньому вже не було.

— Я йшов до моєї кімнати, коли побачив, що ви стоїте нагорі сходів, — пояснив він. — Ви не зреагували, коли я вигукнув ваше ім'я, а ступили вперед, і я певен, що прокотилися б всіма сходами.

— Що ж зупинило мене? — спитала я, приклавши руку до чола й виявивши, що мігрень ще не минула. Поза всяким сумнівом, я ходила уві сні.

— Я.

Позаду, на підлозі, були розкидані папери, неначе хтось поспішав і упустив їх.

— Ви можете стояти? — спитав містер Пембертон.

Я кивнула. Його рука підхопила мене за лікоть, і ми разом звелися на ноги.

— Треба покликати Барнабі,— мовив він.

— Ні, зі мною все гаразд. Інколи я ходжу уві сні.— Я усвідомила, що одягнена лише в нічну сорочку, але у мене так паморочилося в голові, що я навіть не зашарілася.— Я повернусь до своєї кімнати. Покажіть мені шлях, будь ласка.

Містер Пембертон заперечно хитнув головою.

— Ви маєте посидіти й щось з'їсти. Моя кімната ближче. Тримайтеся за поручень.— Він відійшов від мене, зібрав папери й затиснув їх під пахвою. Потім повернувся й запропонував мені руку.

— У цьому немає потреби,— мляво запротестувала я, потягнувшись до нього.

— Прошу вас змінити думку, міс Тіммонс. Мені б дуже не хотілося скасувати сеанс лише тому, що ви змирилися зі своєю долею.

Я видала сухий смішок, хоча знала, що він говорить цілком серйозно. Ми пройшли крізь арку і спустилися в темний коридор. Він відчинив двері й супроводив мене до кімнати, що скоріше нагадувала елегантне помешкання.

Стіни були оббиті блакитним шовком зі срібним візерунком. Ми пройшли товстим килимом до стільця із м'яким сидінням. Купка жевріючих жаринок ще випромінювала тепло. Я поставила свої голі змерзлі стопи ближче до каміна. Як довго я блукала Сомерсетом? Крізь щілину між завісами я побачила, що небо було ще темним.

Містер Пембертон підійшов до письмового столу перед найбільшим вікном. Він відсунув убік стос книжок і поклав туди папери.

— Це посилка з Лондону? — поцікавилася я. — Ви заучували текст усю ніч?

Чим він займався стільки часу? Читав інформацію про Одру?

Він мовчки перетнув кімнату, наблизився до оточеного стільцями столика й запалив ще кілька свічок. Я побачила накриту рушником тацю й маленький глечик. Мені стало цікаво, як часто він обідає тут сам.

— Так, — відказав він. — Та я не назвав би це заучуванням. Вміст посилки скоріш вимагає розшифровки, ніж запам'ятовування.

Він налив вина у скляний келих і подав його мені. Побачивши на табуреті зелену ковдру, я зняла її й закутала плечі, бо збагнула, що ходила без халата. Я взяла келих і пробурмотіла слова подяки, підозрюючи, що він навмисно не сказав нічого конкретного про посилку. Я відсorbнула маленький ковток, відчула на язиці гіркий присмак.

Він повернувся з тарілкою, де я розгледіла ті самі страви, якими ми з лікарем Барнабі насолоджувалися за вечерею. Поки він утамовував голод, у кімнаті панувала тиша — було чути лише дзеленчання столових приборів. Я зіщулилася в кріслі, невиразно усвідомлюючи, що сиджу з ним на самоті, у затишній обстановці. Я відставила келих в очікуванні другої порції.

— Чи мають слуги доступ до вашої кімнати? — спитала я, кивнувши на тацю. Пригадалося велике кільце з ключами на поясі місіс Донован.
— Ви не зачиняєте двері?

Він міцно стулив губи.

— Видимість довіри є не менш важливою, ніж довіра як така. Ось чому слуги повинні бачити, як ми разом готуємося до сеансу щодня.

Звісно, я вдаватиму, що неохоче допомагаю вам, та зрештою таки ви завоюєте мою довіру. Отже, коли дух Одри вкаже на нашу мішень, ніхто не запідозрить, що ми замислили це від самого початку.

— А містер Локхарт буде останнім, хто щось запідозрить,— обережно закинула я вудку.— Наскільки ви довіряєте йому?

Виделка й ніж завмерли у його руках. Містер Пембертон замислився.

— Я не маю підстав не довіряти йому. Зі свого боку, він цілком певен, що ваш сеанс буде успішним. Він узяв вас під своє покровительство. За останні пів року він регулярно відвідував Сомерсет, проте він дав зрозуміти, що заради вас перебуватиме тут цей тиждень і залишиться з нами, аж поки сеанс не буде завершено. Це доволі люб'язно з його боку.

— Вельми люб'язно,— відказала я, думаючи, що містер Локхарт, імовірно, хотів пильно стежити за мною, зважаючи на те, що звільнив мене під заставу.

Хай там як, а інформація була корисною. Містер Пембертон вважав старого адвоката чесним співчутливим чоловіком. Я трохи зачекала, але він нічого не сказав про стан його здоров'я, що підтвердило мої підозри про його необізнаність стосовно фатального діагнозу містера Локхарта. Чи існує якесь розумне пояснення тому, що містер Локхарт говорив у теплиці?

— А як щодо містера Сатерлі?

Очі містера Пембертона потемніли.

— Я не маю підстав не довіряти йому. З іншого боку, і це важливіше, я не маю підстав довіряти йому.

— Здається, що ви вже знаєте, кого я маю обрати мішенню.

— Я розумію, що ви маєте певні виверти та методи, аби читати думки людей, а якщо точніше, дослухаєтесь до того, що вони не кажуть

вголос, але не дозволяйте моїй упередженості затьмарити вашу інтуїцію.

Мене неабияк здивувало, що він пам'ятав те, що я говорила раніше.

— Утім,— повів далі він,— буде краще повідомляти мені, якщо ви дізнаєтесь якісь відомості, що, на вашу думку, можуть допомогти нам розставити сильці. Ви маєте необхідні уміння й неупереджені судження, а я маю необхідні знання про челядь.

— Домовилися,— погодилася я.— Буде легше досягти успіху, якщо ми співпрацюватимемо.

Разом ми швидко впораємося. Однак, що більше я розмірковувала про Вільяма як про можливу мішень, то більше хвилювалася.

Я розраховувала на те, що страх нарівні з почуттям провини спонукає когось зізнатися. А Вільям не видавався мені людиною, яку не просто налякати.

Поки містер Пембертон продовжував трапезу, я оглянула кімнату. На протилежному її кінці, між двома шафами з горіхового дерева, стояло ліжко з балдахіном. Кілька високих полиць були заповнені книжками. Над каміном висіло позолочене дзеркало. У самісінькому центрі стояв годинник, його м'яке цокання порушувало тишу. Стрілки показували о пів на третю. Мені стало цікаво, як довго тривали мої сомнамбулічні блукання.

Кімната була вишуканою, проте кожна деталь вказувала на присутність чоловіка. Усі картини на стінах зображували пасовиська або коней.

Мою увагу привернула рама меншого розміру. То був портрет вродливої молодой жінки, яка сиділа верхи. Ця красуня не була Одрою.

Я знову зосередилася на містері Пембертоні.

— Дякую, що дозволили мені мати власні ключі від кімнати,— мовила я.— Я не ховаю жодних цінних речей, але я хотіла впевнитися, що ніхто, крім мене, не має доступу до мого реквізиту.

— Доречна вимога,— відгукнувся він, не відриваючи очей від тарілки.

— Як гадаєте, чи могла б я оглянути кімнату леді Одри? Це посприяло б створенню відповідної атмосфери на сеансі, якби я поклала на стіл її особисту річ, якийсь маленький предмет.

Він повільно жував, немовби обмірковуючи відповідь.

— Так,— відказав він.— Я попрошу місіс Донован дати вам ключі. Для нас обох буде краще, якщо ми разом відвідаємо її кімнату.

Я заходилася вивчати візерунок на килимі, непокоячись, що моє радісне збудження відіб'ється на обличчі. Мені було байдуже, чи супроводжуватиме мене містер Пембертон, коли я відчиню двері її кімнати. Я витерплю його присутність.

Містер Пембертон з'їв останній шматочок і поставив порожню тарілку на стіл.

— Сомнамбулізм,— мовив він, відкинувшись на спинку стільця,— ваша хронічна хвороба?

Я відсьорбнула щедрий ковток вина, навмисно затягуючи відповідь. Терпкий присмак на язиці потроху зник, у животі розливалось приємне тепло.

— Це не повторювалося багато місяців,— відповіла я, стараючись говорити спокійно, без тремтіння в голосі.

— Що викликає ходіння уві сні?

Почуття провини.

— Нерви,— пояснила я.— Можливо, ночівля на новому місці.

Він нахилив голову.

— Гадаєте, сеанс рознервує вас?

— Не більше, ніж повернення до тюрми.

Видавши якийсь гортанний звук, він знову наповнив мій келих із карафи. Я збагнула, що пила вино, призначене для його вечере. Незвичний для нього вияв люб'язності. Містер Пембертон уместився в кріслі, зосередивши погляд на останніх жаринках, що жевріли в каміні.

— Скільки часу вам потрібно для облаштування бібліотеки? — спитав він з якоюсь дивною інтонацією.

— Один день,— відповіла я, сповнившись полегкості через зміну теми.— Мені хотілося б замінити зображення дідуса портретом леді Одри з Галереї. Її образ буде реальнішим, вона неначе спостерігатиме за нами на сеансі,— я пригубила ще трохи вина.— Ви проти? Здається, ви не схвалюєте цей задум.

— Влучна ідея,— сказав він, не відриваючи очей від вогню.

Я крадькома позирнула на картину із зображенням незнайомки на коні. Може, це жінка, яку йому довелося покинути?

— Портрет леді Одри дуже гарний,— зауважила я, бажаючи щось розвідати.— Містер Локхарт сказав, що в реальному житті вона була ще вродливіша.

Містер Пембертон обернувся і впився в мене своїми незворушними блакитними очима. У його погляді читалося щось на кшталт попередження. Я чекала, чи погодиться він зі мною. Пригадалися слова лікаря Барнабі про те, якою красивою вони були парою.

— Так, це правда,— сказав він.

Я вперше відчула його скорботу.

— Вибачте.— Я допила останні краплі вина.— Я вже прийшла до тями. Дякую за допомогу.— Я випросталася, готуючись піти. Зелена ковдра, яку я накинула як шаль, залишилася на мені.

Він підвівся й супроводив мене до дверей. Лампа, яку він тримав у руках, підсвічувала його обличчя, підкреслюючи темні кола під очима. Я знову подумала про стоси паперів на його письмовому столі, замислившись, що могло вимагати від нього такої зосередженості цього вечора.

— Я проведу вас до кімнати,— мовив він.— Після опівночі Сомерсет живе своїм власним таємничим життям.

— Запевняю вас, зі мною все буде гаразд,— я звела очі до низької стелі.— Як досвідчена спіритуалістка я звикла до незримих пульсацій будинків, особливо тих, де довгий час відбувалися різні трагедії.

Він зупинився біля дверей, почасти перегороджуючи мені шлях. Я помітила, що в замку стирчав ключ.

— Може, я хочу пересвідчитися, що ви не повернетесь до кухні, аби вкрасти ще трохи срібла.

Містер Пембертон, як зазвичай, тримав лампу між нами, поки ми прямували до моєї кімнати, що, як виявилось, розташовувалася в протилежному крилі Сомерсета. Ця деталь видалася мені цікавою. Чи була якась причина, що спонукала його поселитися так далеко від апартаментів Одри?

Нарешті ми дісталися знайомого коридору. Я зазирнула за поручні, вдивляючись у чорноту вниз, проте прекрасних персидських килимів не було видно.

Двері моєї кімнати були відчинені. Нічого дивного, зважаючи на те, що я вийшла звідси в стані трансу. Містер Пембертон стояв на порозі, поки я підпалювала свічку від його лампи. Швидкий огляд засвідчив, що всі речі були на місці. Я подумки занотувала, що вранці треба буде перевірити реквізит, зокрема книгу духів.

— Дякую, що провели мене,— мовила я, занадто втомлена, щоби приховувати сарказм у голосі.— Сьогодні вашим срібним канделябрам ніщо не загрожує.

Він насупився.

— Боюсь, що мій жарт вийшов не настільки явним, як я сподівався. Я хотів одного — переконатися, що ви повернулися цілою й неущодженою.

— Не варто нічого пояснювати, мілорде. Я маю бути вдячною вам за те, що ви склали мені компанію, а трохи раніше — врятували. Якби я була поранена, я не стала б вам у пригоді.

На його обличчі промайнув вираз легкого розчарування.

— Невже ви вважаєте, що я дбав би лише про власні інтереси, якби ви були поранені?

Він так наполегливо вдивлявся в мене, що я була вражена його зацікавленістю.

Чому він так переймався моєю думкою про нього?

— Хіба я маю підстави вважати інакше? — зрештою сказала я.

Його плечі осунулися.

— Містер Локхарт не зовсім помиляється, намагаючись подарувати мені душевний спокій завдяки вашій допомозі, — втомлено мовив він.
— Я мав би приділяти Одрі більше уваги. Якби я менше турбувався через землі та титул, я б побачив її страждання.

Я розчула глибоку печаль у його словах.

— Я відчуваю себе відповідальним за її смерть, міс Тіммонс, і єдиний спосіб спокутувати провину — з'ясувати, що трапилося тієї ночі. Я шукаю не стільки того, кого можна заарештувати, скільки того, хто знає правду про останні години її життя. Вона заслуговує на щось більше, ніж та історія, у яку ми всі повірили.

Щире зізнання пом'якшило його суворі риси, надало йому шляхетності.

— Я зроблю все, що в моїх силах,— відповіла я. Звісно, я не мала вибору. Хай там як, а він шантажував мене.

Він постукав по дверній ручці.

— Раджу скористатися вашими ключами й замкнути двері зсередини, аби запобігти іншим нічним пригодам. Із зачиненими дверима я сплю краще.

Він побажав мені доброї ночі коротким кивком і розвернувся до виходу.

— Я гадала, що ви не зачиняєте двері своєї кімнати.

Він глянув на мене поверх плеча.

— Я роблю це лише вночі. Сомерсет має здатність тривожити людей, навіть досвідчених спіритуалістів.

МЕНЕ РОЗБУДИЛИ ЯСКРАВІ СОНЯЧНІ ПРОМЕНІ, що лилися крізь вікно. Виявилось, що я все ще була замотана в ковдру з кімнати містера Пембертона. Зміна погоди неабияк потішила мене. Лікар Барнабі мав рацію. Горе прилипло до цього дому, воно відчувалося всюди, таке саме пронизливе, як холод надворі.

Хтось постукав у двері. Пролунав голос Флори — приємний, але дещо флегматичний.

Відчиняючи їй двері, я прикривала плечі ковдрою.

Флора увійшла з глечиком окропу в одній руці та в'язкою хмизу в іншій.

— Прошу вибачення, Дженні. Учора я мала принести запас дров, але не могла відчинити двері, поки ви вечеряли у вітальні.

Вона замовкла, ймовірно чекаючи, що я розповім докладніше про ту вечерю, однак я мовчала, оскільки не була готова ділитися з нею моїми підозрами. Я вирішила, що трохи таємничості не завадить.

Поки Флора розпалювала вогонь, я налила трохи води з глечика в таз і сполоснула обличчя.

— Ви, певно, знаєте більшість кімнат у Сомерсеті,— мовила я.

— Так, майже всі. Ви вже вирішили, де пройде ваш сеанс?

— Ще ні,— збрехала я.— Я оглядала будинок. У кімнаті містера Пембертона висить портрет вродливої жінки на коні. Ви знаєте, хто це?

Флора мало не упустила відро із золою.

— Ні,— вона низько опустила голову.— Я рідко ходжу до його кімнати.

Очевидно, Флора почувалася ніяково, тож я не наполягала. Ця дівчина — чутливе створіння, і я мала впевнитися, що їй добре в моєму товаристві. Люди більш охоче розкривають свої таємниці, коли довіряють вам.

Я підійшла до забитого сукнями гардеробу, знову стикнувшись із викликом спробувати удати із себе леді.

— Сніданок чекає на вас унизу,— сказала дівчина, не встаючи з колін.

— Гадаю, містер Локхарт уже там.

— Сам?

— Так.

Я витягнула назовні легкий блакитний рукав, зачарована вигадливою вишивкою. Мені було важко зіставити два образи: доброго щедрого чоловіка, який купив ці плаття, і брехливого адвоката, що жадібно поїдав яєчню поверхом нижче.

Флора витерла руки фартухом, залишивши на тканині чорні відбитки пальців. Вона втомлено простогнала:

— Місіс Донован розсердиться, якщо побачить мене в коридорі такою нечепурою. Та я скажу їй, що не могла дозволити міс Тіммонс одягатися в холодній кімнаті.

Її обличчя засяяло, коли вона побачила блакитну сукню в моїх руках.

— Це одна з моїх улюблених,— захоплено сказала вона.

— Ваших улюблених? — перепитала я.— Я думала, що ці сукні привезли тільки вчора. Ви допомагали місіс Донован розпакувати їх?

У її очах промайнуло розкаяння, губи скривилися в печальній гримасі. Флора мала такий вигляд, ніби їй хотілося проковтнути свої слова.

— Ваша правда, Дженні. Гадаю, ця сукня просто дуже схожа на ту, що висіла в шафі леді Одри.

Мої щоки спалахнули рум'янцем. Я відвернулася, почасти бажаючи приховати моє збентеження. Так, це видавалося цілком логічним — саме тому одяг принесли так швидко. Як я могла вважати інакше? Чого ще я не знаю? Я відступила вбік, даючи Флорі змогу краще роздивитися вміст гардеробу.

— То її сукні? — спитала я.— Будь ласка, скажіть мені правду.

— Я знаю, що вони належали їй, але не пригадую, щоб вона носила якісь із них.— Флора вказала на кілька суконь, з-поміж яких була червоно-чорна.— Не переймайтеся, Дженні. Вам пасуватиме будь-яка.

Я схопилася рукою за живіт, уявивши, який дурнуватий вигляд мала вчора, з'явившись на вечері в сукні Одри. Недивно, що містер Пембертон відсахнувся, коли я відчинила двері. Я подумала, що причиною був мій несмак, а насправді я шокувала його тим, що одягнула вбрання його покійної нареченої.

— Ось, погляньте,— мовила Флора, діставши блакитну сукню й поклавши її на ліжко.— Ми можемо змінити її, зробити простішою, розумієте? Прибрати довгі рукави, залишивши буфи на плечах. А зверху можна накинути шаль. Повірте, чоловіки не помічають суконь: вони хочуть бачити їх на підлозі, а не на жінці.

Я кинула на неї грайливий погляд.

— А ви багато знаєте про чоловіків?

Вона зашарілася й заходилася переробляти сукню. Коли я перевдягнулася й стала перед великим дзеркалом, побачила, що вона мала рацію. Убрання змінилося, стало більш елегантним, такий стиль личив мені.

— Дякую, Флоро. Без вас у мене б нічого не вийшло.

Дівчина закотила очі, але я побачила, що вона ледве стримує усмішку. Вона посадила мене перед туалетним столиком і почала укладати моє волосся.

— Місіс Донован хотіла допомогти вам, та я сказала, що впораюсь не гірше за всіх тих досвідчених камеристок.

Поки вона займалася мною, я вивчала її відображення в дзеркалі, відчуваючи, як у горлі застряг клубок. Ніхто не торкався мого волосся, відколи померла *Матан*.

Флора зробила мені досить пристойну зачіску, використавши мізерну кількість моїх шпильок.

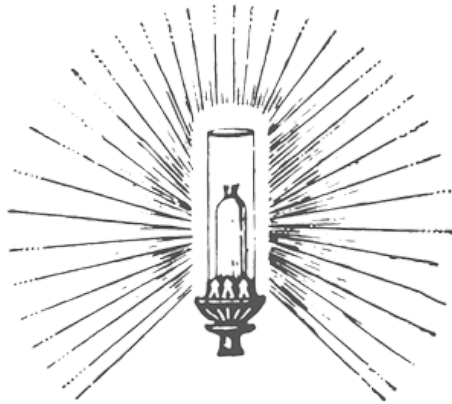
— Я маю знайти ще кілька шпильок, коли робитиму вам зачіску на вечерю, Дженні,— мовила вона.— Хоча я мушу сказати, що ваші кучері — це вже половина роботи. Хотіла б я мати такі локони чи бодай один! Може, подаруєте мені один локон? Я заправлю його під капелюшок, залишу гарненький завиток посередині лоба.

Вона підійшла до каміна й підхопила відро.

— Смачного. Якщо вам щось знадобиться, я буду на кухні,— її обличчя спохмурніло.— З вами все гаразд, Дженні? Таке враження, ніби ви побачили привид,— її очі розширилися.— Це Мейсі?

— Ні,— відповіла я. Тієї миті я дивилася не на Флору, а на бездоганно рівну картину над камінною полицею — бездоганно рівну картину, що нині висіла догори дригом.

ГЛАВА 23

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 19 СІЧНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Нарешті я зустріла його.

Я була вбрана в жовту сукню з перлинними гудзиками. Місіс Донован уклала моє волосся недбалими локонами, що підкреслювали моє обличчя у формі серця, а на потилиці підколола шиньйон. Вона порадила мені одягти тіару, завдяки якій моя постать переливалася в сяйві свічок.

Він гарний чоловік, навіть дуже гарний. Очі кольору неба, хвилясте біляве волосся, неначе зіткане із золота. Я заздрю його природній красі. Він має бездоганні манери, вирізняється надзвичайною елегантністю, проте в ньому відчувається емоційна відстороненість, що нервує мене. Він поводить себе приязно, але холодно. Мені насилу вдається видавати з нього усмішку.

Батько у захваті від нашого гостя. Певна, що містер Пембертон заслуговує на похвалу за те, що він уповільнював крок, поки ми проходили Галересю, намагаючись йти в одному темні з нами. Попри це, батько швидко втомився, і Брамвеллу довелося принести йому крісло на коліщатках. Він дозволив нам піти до теплиці без супроводу. Я ледве стримала регіт, побачивши вираз обличчя місіс Донован!

Ми рушили садовою алеєю. Мені соромно зізнатися, що я торохтіла без упину, проте не справляла враження цікавої співрозмовниці. Я не впізнавала себе. За останні два роки я часто відвідувала різноманітні світські заходи, а нині не могла зв'язати до купи слова, соромлячись цього молодого чоловіка з півночі, ніби я була не леді, а звичайна служниця. Я здивована його гордовитістю. Мені достеменно відомо, що містер Пембертон, хоч і мій далекий кузен, належить до нижчого суспільного прошарку й не може вважатися рівнею нам.

Він здебільшого мовчав, а я жваво базікала, порушуючи всі теми, що спадали мені на думку. Я відчула полегшення, коли ми дісталися теплиці — одного з моїх улюблених місць. Я запросила його на екскурсію, час від часу зупиняючись і розповідаючи про ті чи ті рослини, посаджені уздовж доріжок. У його погляді не читалося жодного натяку на глибоку зацікавленість, яку я сподівалася побачити.

Важко порівнювати його з Вільямом. Я ніколи не мала боротися за його прихильність. Зізнаюсь, я уявляла, якою була б моя прогулянка до теплиці в товаристві Вільяма, якби ми були без нагляду.

Ми підійшли до статуї біля фонтану. Мабуть, мене охопили думки про заборонену пристрасть, оскільки я не встигла зморгнути оком, як виклала всю історію, що крилася за янголом, який плаче. Мої щокі горіли, коли я переповідала про її втрачене кохання, про те, як вона кинулася в море, аби бути з ним. Я наважилася зазирнути йому у вічі, силкуючись вгадати його почуття. Чоловік, який перебуває в товаристві жінки, із якою може взяти шлюб, мав би виявити якісь емоції, ба більше в такій обстановці: тепла кімната, буйні рослини довкола. Поза всяким сумнівом!

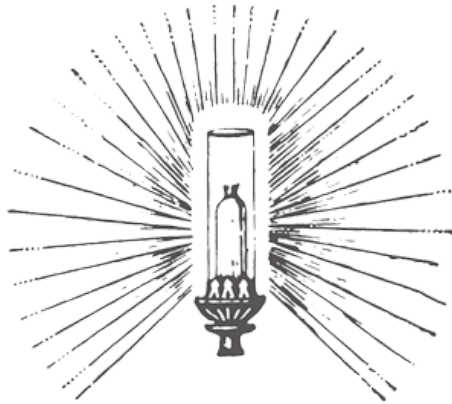
Однак він відвернувся від статуї й дивився кудись у ліс через вікно, зовсім не зацікавлений. Я кашлянула, проте це не допомогло привернути його увагу. Я навіть подумала, чи не зомліти мені, може, втрата свідомості змусить його визнати мою присутність.

Я сказала містеру Пембертону, що, якщо він бажає оглянути решту земель, насамперед варто вирушити до стайні, адже поїздка верхи принесе значно більше задоволення. Його обличчя миттєво засяяло, мов сонце.

Я наполегливо порадила йому піти до стайні просто зараз, а сама повернулася до будинку. Він коротко кивнув у своїй звичній манері й ретирувався.

Мені приємно, що я можу запропонувати йому щось, що викликає у нього захоплення. Сподіваюсь, цього буде достатньо для прийняття остаточного рішення про наш шлюб. Я ладна відмовитися від власного щастя заради збереження мого дому. Хоч би як прозаїчно це було, я не можу втрачати голову, поринаючи в солодкі мрії про кохання. Я маю думати про майбутнє Сомерсета.

ГЛАВА 24

Ноги в мене тремтіли, коли я спустилася до їдальні. За сніданком я збиралася поговорити з містером Локхартом про те, що почула в теплиці, проте мій мозок досі осмислював подію в моїй кімнаті. Якби я залишила двері відчиненими, сама думка про те, що хтось проникнув усередину й перевернув картину, розтривожила б мене більше, ніж відверта загроза.

Картина, без сумніву, важила чимало. Навіть з допомогою Флори я не змогла б перевернути її. Коли я розповіла їй про інцидент, вона зблідла й затремтіла. Я намагалася заспокоїти її, сказавши, що духи будинку бажали повідомити мені, що вони перебувають десь близько, що перевернута картина — добрий знак для сеансу. Вона прожогом вискочила з кімнати, пообіцявши, що робітники невдовзі все виправлять. Принаймні це допоможе створити містичну атмосферу, про яку мріяли ми з містером Пембертоном.

Містер Пембертон. Він теж займав мої думки. Цей чоловік так відрізнявся від того, кого я зустріла в кухні першої ночі. Він шанував пам'ять Одри, проте не виявляв почуттів до неї як до нареченої. Ким була молода жінка, зображена на портреті, що висів у його кімнаті? Цікаво!

Увійшовши до їдальні, я щільніше загорнулася в шаль. Камін випромінював приємне тепло, а стіл був заставлений запашними стравами. Містер Локхарт сидів, майже сховавшись за газетою. Гаррі розносив тарілки. Побачивши мене, він відсунув стілець. Я набралася сміливості перед розмовою.

— Добрий ранок,— мовив містер Локхарт, опустивши газету. Темні кола під його очима були виразними, а щоки запали яскравіше, ніж зазвичай.— Мені прикро, що вчора я не склав вам компанію за вечерею. Хоча лікар Барнабі сказав мені, що знайомство з вами дуже потішило його.

— Він був приємним співрозмовником,— сказала я. Гаррі налив мені кави. Я поклала собі на тарілку яйця та тост, але суто для пристойності. Я так нервувала, що мій шлунок відмовлявся від їжі.

Я зауважила, що тарілка містера Локхарта була майже порожньою.

Додавши до кави вершки та два шматочки цукру, розмішала все маленькою срібною ложечкою.

— Ви снідали самі? — спитала я, підчепивши трохи малинового джему.

Гаррі підійшов із тарелем сосисок, і я кивнула.

— Містер Пембертон був тут раніше,— відповів містер Локхарт.— Він встає на світанку. Гадаю, цієї звички важко позбутися,— він тримав газету низько, проте продовжував читати, зморщений палець рухався уздовж рядків.

Я відкусила маленький шматочок сосиски, намагаючись зібрати думки до купи. Можливо, якщо я пригрожу, що розповім містеру Пембертону те, що підслухала, це зміцнить мої позиції. Ми з містером Локхартом укладемо угоду, що дасть мені змогу покинути Сомерсет із достатньою сумою грошей, опинитися подалі від зашморгу, приготованого для мене констеблем Рігбі. Я відсorbнула кави, налаштовуючись на протистояння.

— Учора я оглянула частину місцевості,— мовила я.

— Як мило! — відгукнувся містер Локхарт.— Я вважаю, що свіже повітря — ліки від майже всіх хвороб,— раптовий напад кашлю немовби підтвердив його слова, він приклав до рота білу хусточку.— Прошу вибачення.— Він поплескав себе по губах і сховав хусточку до нагрудної кишені піджака. Гаррі долив трохи паруючої кави в його філіжанку.— На думку лікаря Барнабі, це допомагає розкрити легені.— Він сором'язливо усміхнувся й випив трохи кави.— Добре, що такі ліки можна легко додати до мого повсякдення.

Мені видалося дивним, що він не кашляв у теплиці. Я мала зберігати пильність. Близькість смерті може довести до відчаю навіть найбільш розважливого чоловіка. А відчай часом призводить до небезпеки.

— Скажіть мені,— спитав він,— чи сподобалася вам прогулянка біля маєтку? До Сомерсета прилягає чимало земель. Аби оглянути всі, необхідно сісти на коня. Ви їдете верхи?

Я пропустила його запитання повз вуха.

— Я пішла до теплиці,— сказала я, спостерігаючи за ним. Вираз його обличчя не змінився, якщо не зважати на легеньке посмикування ока.— Таке тепле мило місце. Недивно, що мені довелося ділити його з іншими відвідувачами.

Гаррі почав прибирати тарілки. Я з нетерпінням чекала, коли він піде, хоча, з іншого боку, мене цікавила реакція містера Локхарта в присутності лакея.

Я повела далі:

— Схоже, ви з містером Сатерлі обговорювали якусь надзвичайно захопливу тему.

Він скам'янів. Мені здалося, що старий помре просто зараз, проте він відпустив Гаррі.

Поза всяким сумнівом, він щось приховував.

Щойно Гаррі пішов, містер Локхарт насупив брови.

— Як багато ви почули? — спитав він.

Я переповіла йому кожне слово. Не було сенсу відступати.

— Мені прикро, що ви слухали все це,— відповів він.

Ошелешена тим, що він так легко визнав правду, я сказала:

— Ви знали, хто я, ще до нашого знайомства.

Містер Локхарт відклав газету.

— Певний час тому я замислив найняти спіритуаліста для містера Пембертона й проводив обережні розслідування. Звісно, я чув про вас, але ви використовували стільки псевдонімів, що вийти на ваш слід було неможливо,— він вимовив ці слова спокійно, але дуже зосереджено.— Наші шляхи перетнулися в поліційному відділку зовсім випадково. Коли я збагнув, хто ви така, я не міг проминути такої нагоди,— він приклав руку до грудей.— Будь ласка, ви маєте повірити мені.

— Це відрізняється від того, що ви говорили містеру Сатерлі. І що ви шукали в кімнаті Одрі?

Містер Локхарт зітхнув.

— Становище містера Сатерлі особливе. У заповіті лорда Чедвіка є один пункт, згідно з яким він може залишатися в Сомерсеті й отримувати невеличку ренту. Однак він сказав мені, буцімто виявив, що нинішній лорд Чедвік, містер Пембертон, не є законним спадкоємцем маєтку. Він надав докази леді Одрі напередодні її весілля, вважаючи, а радше сподіваючись, що вона відмовиться брати шлюб,— його обличчя спохмурніло.— Та ніхто з нас, ясна річ, не знає, що сталося з нею.

— А що це за докази?

— Він не розповідає, проте в його історії немає ані трохи правди. Упродовж десятиліть я був адвокатом цієї сім'ї, задовго до народження леді Одри, і мій батько виконував ті самі обов'язки. Якби існувала якась таємниця, пов'язана із законним спадкоємцем Сомерсета, я би знав про це.

— Чи містеру Пембертону це відомо?

— Якби була щонайменша ймовірність того, що це правда, я би без вагань повідомив йому. Однак вони з містером Сатерлі завжди ворогували, а після смерті леді Одри мій господар жадає помсти. Підозрюю, що така інформація не принесла б жодної користі, а лише посилила ворожнечу. Він би запроторив містера Сатерлі за ґрати або, ще гірше, спробував би сам домогтися справедливості.— Він пронизав мене незвичним для нього лютим поглядом.— Я привіз вас сюди, щоб ви допомогли вилікувати цю родину, а не сіяли розбрат.

Усе вказувало на те, що містер Локхарт не є кандидатурою для шантажу. Та я не здавалася.

— Чому містер Сатерлі сказав, що вона була б жива, якби не ваше втручання? — спитала я.

— Він звинувачує мене в тому, що я знайшов містера Пембертона. Підозрюю, що він навіть вважає, що я — частина складної схеми, створеної задля того, щоби сховати справжнього спадкоємця. Він ніколи не приймав містера Пембертона як лорда Чедвіка — особливо тепер, коли той обмірковує можливість продати деякі землі маєтку.

Поки я слухала його, мною оволоділо дивне відчуття, однак я не могла визначити його сутність.

— Невже в кімнаті леді Одри нічого не знайшли навіть після обшуку?

— Після її зникнення вони перевернули все догори дригом. Їм досі незрозуміло, як вона могла вислизнути звідти,— він відсьорбнув кави.

Я замислилася. Вікно було зачинене, а місіс Донован стверджувала, що чатувала за дверима всю ніч.

— Як містер Сатерлі увійшов до її кімнати тієї ночі?

— Місіс Донован, певно, впустила його. Вона тримає це в таємниці, особливо після того, як тіло леді Одри винесло припливом на берег.— Він помітно зблід, його очі заблищали. Хусточка поглинула ще кілька сліз.

Я чекала на відповідь, слухаючи хрускіт полін у каміні. Утім, остання деталь здавалася суперечливою.

— Ви сказали, щоб він не переймався містером Пембертоном після сеансу. Чому?

— Аби заспокоїти його, сказав те, що він хотів почути. Немає жодних доказів, завдяки яким можна було б позбавити містера Пембертона титулу лорда Чедвіка, міс Тіммонс,— утомлено сказав він.— Я би збрехав, якби сказав, що не підозрюю, що містер Сатерлі хворобливо одержимий смертю Одри. Я, далебі, сподіваюсь, що ваша спроба принести мир душі мого господаря добре вплине й на Вільяма.

Я докладала усіх можливих зусиль, щоб не зважати на знайоме почуття провини, що охоплювало мене щоразу, як містер Локхарт говорив про мій «заспокійливий сеанс».

Ми разом вийшли з кімнати й мовчки дісталися Галереї.

— Ви досі маєте намір представляти мої інтереси в суді? — напрямець спитала я.

— Люба дівчино,— видихнув він,— звісно, я зроблю це.— Він торкнувся кінчика своєї бороди й пильно подивився на мене.— Я стрімко старішаю, але, запевняю вас, маю чималий досвід — кілька десятиліть роботи адвокатом. Обіцяю вам, що доможуся правосуддя.

Його голос лунав переконливо, і я нарешті впевнилася, що він мій союзник у цьому домі. Містер Локхарт ніколи не ставився до мене як до нещасної дівчини, що потребує благодійності. Утім, це враження швидко розвіялося. Я мала обрати «мішень» менше, ніж за тиждень, інакше містер Пембертон видасть мене парафіяльному констеблю.

— Чи підозрюєте ви, що містер Сатерлі причетний до зникнення Одри? — спитала я. — Він визнає, що входив до її кімнати тієї ночі.

— Можливо, — відповів він. — Зізнаюсь вам, це спадало мені на думку першими жахливими тижнями після того, як вона пропала. — Він уповільнив крок, обпираючись об палицю. — У міру того, як мої страждання втрачали гостроту, я збагнув, що леді Одра сама обрала свою долю тієї ночі. Містер Сатерлі не настільки талановитий актор, аби так довго розігрувати виставу.

Ми підійшли до довгих вікон, звідки відкривалася приголомшлива панорама. Я розгледіла стежку, яка вела до стайні, а потім губилася десь у лісі.

— Запевняю вас, — вів він далі, — я не привіз би вас сюди, якби існувала щонайменша ймовірність того, що я поставлю вас у незручне становище.

— Ви визволили мене з тюрми і найняли, щоб я обдурила вашого господаря, збрехавши йому, що дух його нареченої спочиває в мирі. Це доволі незручне становище, містере Локхарт.

Він лагідно засміявся.

— Обіцяю, що надам вам захист від поліції. Хіба це не чудово — здобути свободу?

Так, буде приємно жити без переслідувань констебля Рігбі, що дихає мені в потилицю. Та я ніколи не звільнюся від почуття провини.

Ми увійшли до холу й застигли. Через парадні двері саме увійшов містер Пембертон у костюмі для верхової їзди. Він віддав Брамвеллу

свій капелюх і рукавички.

— Дуже вчасно, міс Тіммонс,— мовив він.— Ви обіцяли принести мені перелік предметів, необхідних для вашого сеансу.

Його щоки розрум'янилися після прогулянки, а висока постать з розправленими плечима утворювала яскравий контраст із моєю напруженою позою та втомленим обличчям — наслідком нічних пригод.

Містер Локхарт підбадьорливо усміхнувся мені, ймовірно, потішений тим, що його господар поволі схвалює ідею проведення сеансу. «Удачі»,— прошепотів він мені.

Сповнена суперечливих емоцій, я рушила за містером Пембертоном до його кабінету. Я була впевнена, що отримала всі відповіді після відвертої розмови з містером Локхартом, але зараз почувалася більш спантеличеною, ніж будь-коли. А ще я із сумом усвідомила, що мені буде надзвичайно важко відмовити містеру Локхарту виконати його останнє прохання. Він так добре ставиться до мене. Я замислилася, чи існує спосіб задовольнити його та містера Пембертона під час сеансу, дотримуючись угоди з обома чоловіками.

Попри розсунуті завіси, що давали змогу розгледіти безхмарне небо, кабінет залишався темним і похмурым. Містер Пембертон зачинив за мною двері.

— Я ще не склала перелік,— почала пояснювати я.— Більшість предметів реквізиту я привезла із собою.

Він здійняв руку.

— То була брехня для містера Локхарта. Рано-вранці я попросив місіс Донован віддати мені ключі від кімнати Одри. Вона оголосила, що ключ зник, після того, як двічі оглянула кільце і буфет у кабінеті Брамвелла. Вона була вельми засмучена й запевнила мене, що ключ був на місці напередодні вашого приїзду.

Я уявила, як вона крадеться в темряві, стежачи за мною минулої ночі, коли я намагалася відчинити двері кімнати Одри моїм ключем. Можливо, Флора розповіла іншим слугам, що я просила надати мені доступ. Я чітко відчувала, що місіс Донован знає, де ключ, але бреше містеру Пембертону.

— Вона натякає, що я вкрала його? Як зручно!

Він провів рукою по своєму золотавому волоссю й сів за письмовий стіл. Витягнув шухляду, буркнув щось незрозуміле й швидко засунув її.

— Правду кажучи, це неабияк дратує мене. Я маю довіряти місіс Донован, аби дати їй змогу управляти челяддю, проте вона віддана не мені, а Сомерсету і тим, хто давно живе тут.

Схоже було, що містер Пембертон почувався зайвим у власній домівці.

— Гадаю, це добре для сеансу,— припустила я.— Якщо хтось вкрав ключ від кімнати леді Одри, це означає, що він боїться розкриття правди. Страх — безпомилкова ознака провини.

Він підняв голову і зазирнув мені у вічі з подивом і вдячністю.

— Дякую вам за ці слова,— мовив він.

Я була ошелешена його люб'язністю. Виникло дивне порозуміння, якого повністю бракувало під час наших перших розмов. Що ж змінилося?

— Сподіваюсь, ви маєте рацію,— вів далі він.— Який сенс бути лордом Чедвіком, якщо я не можу роздобути звичайний ключ? — йшлося про нарікання, проте в його інтонації чулася безпорадність.

— Містер Локхарт згадував, що ви розглядаєте пропозиції продажу деяких земель.

— Так, я з'ясовував умови продажу,— він узяв кілька аркушів і занурив перо в чорнильницю.— Скільки гостей ви хотіли б запросити

на сеанс? — спитав він, швидко змінюючи тему.— Чи є якісь ідеї щодо вибору нашої мішені?

— На цьому етапі поки що незрозуміло,— відказала я. Хоча місис Донован щойно заробила собі лаву підсудної.— Чи це складне рішення? — допитувалася я.— Вам не важко прощатися з Сомерсетом? Нині це ж ваша домівка, чи не так? — Я не могла уявити, навіщо відмовлятися від такого місця, де завжди багато їжі й можна спати на м'якому ліжку.

Він відірвав погляд від паперів.

— Цей масток ніколи не буде моєю домівкою.

— О! — я не знала, як реагувати. Для мене поняття домівки ніколи не було реальністю. Єдиною постійною реальністю в моєму житті була *Матан*.— Принаймні ви можете поїхати куди забажаєте. Можете обирати, яке місце назвете домівкою. Це трапляється рідше, ніж вам здається.

— Тому що я багатий? — дещо роздратовано поцікавився він.

— Тому що ви чоловік.

Містер Пембертон здивовано закліпав очима й замислився. Відклав перо.

— Я не прикидаюсь сліпим стосовно моїх привілеїв. Я лише кажу, що Сомерсет, попри свою розкіш, ніколи не стане місцем, де я почуватимусь добре.

Я уявила ключі, які він не витягав із замка.

— Мене інтригує, що ви обрали для сеансу саме бібліотеку,— обережно мовив він.— Слуги оминають цю кімнату насамперед тому, що їх лякає портрет діда Одри. Вони переконані, що його привид блукає будинком. Гадаю, вони не помиляються. Йдеться не про щось

потойбічне, а про страх, у якому він досі тримає серця мешканців Сомерсета.

Я напружилася, відчула, як волосся стало дибки. Чому він не розповів про це вчора ввечері?

— Що ви знаєте про нього?

— Коли я отримав листа від містера Локхарта із повідомленням про те, що я — наступний у черзі спадкування титулу лорда Чедвіка, був геть приголомшений. Я ніколи не чув про Сомерсет Парк. Мені стало цікаво, чому мій рідний батько жодного разу не згадував маєток, тож я обшукав його кабінет і знайшов валізу зі старою кореспонденцією. Там були листи від батька Одри, написані ще за часів їхньої юності, до того, як їм виповнилося двадцять. Прочитавши їх, я зрозумів, що мій батько в молодості кілька разів відвідував цей дім, але, коли він приїхав востаннє, сталося щось лихе, і відтоді він не повертався сюди.

— Він задумливо постукав пальцями по столу.— Сомерсет Парк побудовано прадідом Одри. Я чув плітки про те, що він розбагатів завдяки контрабанді. Печери уздовж берега вочевидь є ідеальними для такої діяльності.

— Він чинив, як пірати? — видихнула я, не приховуючи зацікавленості. Це нагадувало пригоди, про які я читала в книжках.— А чим вони торгували?

— Ромом, золотом, навіть людьми. Уявіть лишень, що дід Одри, лорд Чедвік третій, зростав тут. Що він міг побачити, якщо його батько був причетний до контрабанди? Той мав репутацію жорстокої людини. Можливо, причина полягає саме в цьому.

— Дуже цікаво,— попри усе почуте, я знала, що чоловікам потрібні приводи для жорстокості.

Він поклав руки на підлокітники крісла й почав крутити золотий перстень.

— Під час останнього візиту мій батько провів розслідування та знайшов якісь докази злочинів. Я не знаю подробиць; з їхнього листування можна дійти висновку, що реакція старшого лорда Чедвіка так вразила й налякала батька, що він остерігався вертатися сюди. Жодного разу не приїхав.

— Як гадаєте, що він побачив?

— Навіть не уявляю. Мій батько нічого не боявся, принаймні за тих часів, коли я знав його. Я не вірю в привидів, проте я вірю в те, що жорстокі батьки виховують жорстоких синів.

Я неквапливо осмислювала його слова.

— Існує відмінність між жорстокістю та злом, вам не здається?

— Зло — це жорстокість, що лишилася непоміченою, жорстокість, якій дали змогу розвиватися.

Я подумала про міс Крейн і чоловіків, яких вона приймала в своєму пансіоні.

— Згодна,— мовила я, розмірковуючи про те, що старий лорд Чедвік сховав у Сомерсеті.

Що могло настільки розхвилювати молодика, що він ніколи не повертався сюди й навіть не розповідав про маєток власному синові? Містер Пембертон допитливо дивився на мене. На якусь секунду я відчула, що ми союзники, однак мала зберігати пильність. Я хвалила себе за вміння точно розгадувати людей, але цей чоловік залишався для мене таємницею.

Пообіцявши влаштувати для нього пробний сеанс найближчими днями, я повернулася до своєї кімнати.

Перед моїми дверима лежав маленький пакунок. Флора виконала обіцянку — принесла чималу кількість шпильок. Більшість були

звичайними, невидимими у волоссі, проте деякі були прикрашені перлами й дорогоцінними камінчиками.

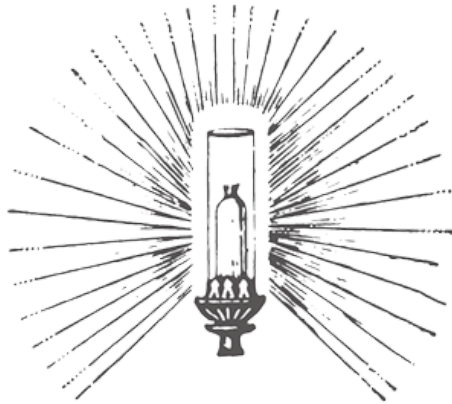
Я відчинила двері своїм ключем і виявила, що кімната була в тому самому стані, в якому я її залишила. Не випускаючи з рук пакунок, я вмостила перед туалетним столиком, задумавшись про те, чи зможе Флора використати найгарніші шпильки для укладки моїх кучерів. Наступної миті я мало не вліпила собі ляпаса.

Якщо я була здатна зламати замок на кайданках, у мене вийде відчинити замкнені двері. А відтепер я мала цілу коробку шпильок для практики!

НА ЛАНЧ Я З'ЇЛА ВЕЛИЧЕЗНУ ПОРЦІЮ, що важила приблизно, як я: приготовані місіс Геловой сандвічі й крем-суп із картоплею та пореєм. Треба було надолужити те, що я втратила за сніданком, якого майже не торкалася. Я хотіла трохи покуняти, а натомість проспала аж до вечора й прокинулася із жахливою мігренню. Флора люб'язно переказала Брамвеллу, що мене, на жаль, не буде на вечері. Тому мені принесли їжу до кімнати, і я мала змогу покласти собі дві-три добавки без необхідності сидіти з іншими й обирати сукню. Щоправда, я навмисно обмежилася одним келихом вина, оскільки мусила зберегти ясність мислення. Хоча містер Локхарт сказав, що кімнату Одри обшукали, я не могла опиратися невгамовному бажанню пробратися туди. А раптове зникнення ключа надихнуло мене ще більше.

Я дочекалася глибокої ночі, упевнилась, що всі заснули. Затиснувши в руці коробку, я стала навколішки перед дверима кімнати Одри й обережно просунула одну зі шпильок у щпарину. Повернувши голову й припавши вухом до замка, я зосереджено уявляла механізм. Шпилька поволі просувалася вперед. Я надавила сильніше, і вона прослизнула далі. Відпустивши її, я здивовано дивилася, як ручка повернулася сама собою. Почулося дзвінке клацання, і двері розчинилися.

ГЛАВА 25

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 21 СІЧНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Тіара не допомогла підкорити його серце.

Я усміхалася, іскрилася й хихотіла, прикидаючись веселою у міру своїх сил, проте у відповідь на всі мої старання містер Пембертон лише кивав. Гадаю, він розуміє, що йому не треба завойовувати мою симпатію, щоб успадкувати Сомерсет Парк. Це станеться, щойно мій батько... ох, я навіть не можу написати ці слова! Мені зле від самої думки про його смерть.

Він гарний чоловік, на нього приємно дивитися, і я не бачу жодної ознаки лихих намірів у його манерах і виразі обличчя, та його байдужість пригнічує мене. Йому відомо, у якому становищі я опинилася. Усмішка чи слово співчуття значно полегшили б мої страждання.

Дивно, чи не так? Попри те, що чоловік такого походження, як містер Пембертон, ближче до простого люду, він має законні права на Сомерсет. А я, чистокровний нащадок Лінвудів, мушу підлещуватися й намагатися сподобатися йому.

Вибач мене, любий. Гадаю, це говорить моя поранена гордість. Можна пробачити містера Пембертона за те, що він не впав навколішки й не освідчився мені в теплиці під час нашої першої зустрічі. Але не викликає сумніву, що було б дуже доречно обговорити наш шлюб на другому побаченні.

Вільям був відсутній на вечері. Якась частина мене захоплюється тим, що він, на відміну від усіх нас, відмовляється підлабузнюватися перед містером Пембертоном. З іншого боку, наш шлюб — запорука щасливого майбутнього Вільяма. Мені б хотілося, щоб він зрозумів це. Я хотіла б, щоби він не так болісно сприймав ситуацію, підозрюю, що він занадто переймається.

Після вечері хтось покликав мене, коли я проходила приймальнею. Я увійшла до бібліотеки, але там нікого не було. Я звела очі на портрет діда, що висів над каміном. Слуги кажуть, що його привид блукає цією кімнатою. Попри його смерть, вони досі його бояться. Вельми незвичайно, як на мене.

Мені цікаво, як би вчинив мій дід, якби мав не сина, а доньку. Важко уявити, що він відмовився б від Сомерсета. Можливо, він був жорстоким, але не покладав би великих надій на те, що незнайомиць врятує його. У цьому я впевнена.

У бібліотеці стало холодно, тож я попрямувала до дверей. Аж тут я побачила, що на порозі стовбичить Вільям, ображено витріщаючись на мене. Він запитав, що я думаю про містера Пембертона, чи я досі бажаю побратися з ним, чи готова я бути його дружиною в усіх сенсах.

Моє обличчя спалахнуло від гніву. Я розвернулася до нього і звеліла відповісти, чому він не приєднався до нас за вечерею. Хіба він не знає, що я відмовляюсь від будь-якої можливості бути щасливою, аби

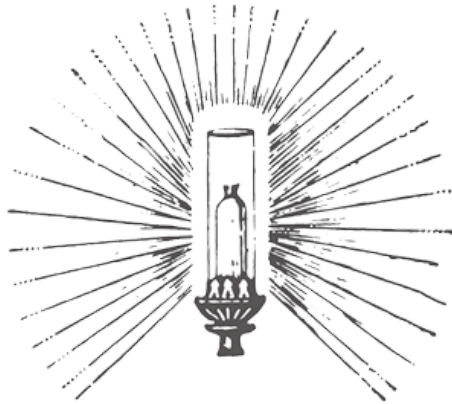
врятувати Сомерсет? Як він міг ставити мені особисті запитання з таким нахабством? Невже він не знає, якою безпорадною я почувуюсь? Я молотила кулаком його по грудях, сльози струмили по моїх щоках.

Вільям схопив мою руку й підніс до губ. Я не відсахнулася. Він прошепотів, що ми не можемо опиратися нашій долі.

Годинник почав бити. Це нагадування про те, що наш час спливає. Я мовчки вийшла з бібліотеки й помчала сходами до моєї кімнати. Поки я пишу ці рядки, моє серце несамовито калатає. Я так збентежена, мій любий! Та це не має жодного значення, ба більше, що я не певна в моїх власних бажаннях. Усе одно, що мріяти зняти місяць із неба. Істинне кохання — не моя доля.

Я думала, що містер Пембертон стане моєю долею. Та здається, що він не хоче ні Сомерсет Парку, ні мене.

ГЛАВА 26

Я увійшла до темної кімнати й відразу зауважила дві речі: страшенний холод і різкий запах лікеру. Двері за мною зачинилися. Єдиним джерелом світла була свічка в його руках.

Я відчула, як до горла підкотився клубок.

— Містер Сатерлі,— насилу видавила я.— Що ви тут робите?

Він видав гнівний смішок.

— Я можу поставити вам те саме запитання.

— Я сподівалася взяти якийсь предмет леді Одри, що допоміг би мені встановити контакт з її духом,— відказала я, усвідомлюючи, що маю дотримуватися основної версії моїх побрехеньок.

— Ви потрапили до місця, де вас не раді бачити, де ви не заслуговуєте бути.— Він відступив назад і запалив канделябр на нічному столику. Ліжко було прикрашене декоративними воланами й подушками; воно більше нагадувало якийсь десерт, ніж місце, де можна прихилити голову. На одній половині виднівся невиразний відбиток тіла.

— Чи це ваша кімната нині? — спитала я, розмірковуючи над тим, що робитиме Вільям після того, як спіймав мене на гарячому, коли я ламала замок.

— Мала би бути моєю,— він похитнувся. Його краватка була розв'язана, зім'яті піджак та жилет валялися на підлозі.— Але ні, на жаль, сьогодні ми обоє — порушники, міс Тіммонс,— він вимовив «с» розтягнуто, як зміїне сичання.

— Це ви вкрали ключ у місіс Донован,— сказала я.

— Просто позичив.— Він випростався й рушив кімнатою, запалюючи інші канделябри.

Я мала би бути готовою до грандіозного видовища, але, попри те, що я склала уявлення про розкіш Сомерсет Парка, мої очі зачудовано розширилися, коли спальня Одри постала серед тіней. Елегантні меблі були оббиті тканиною із квітковими візерунками. Яскраві веселі кольори викликали асоціації з літнім садом. Я майже впевнилася, що відчуваю аромат троянд.

Величавий камін був утричі більший за той, що стояв у моїй кімнаті; масивне дзеркало, що висіло над камінною полицею, відбивало навколишнє багатство.

У кімнаті було достатньо простору для крихітної бібліотеки та місця відпочинку. Стіл видавався ідеальним для чаювання з тістечками. Я уявила, скільки лінивих днів вона провела тут, читаючи книжки, насолоджуючись своїм розміреним життям.

Невже все це призначалося для однієї особи? Я згадала мій гаманець, який ховала під тоненьким матрацом, згадала, як нестерпно довго накопичувала гроші на втечу від міс Крейн. Але тієї купки монет мені б не вистачило на придбання однієї з трьох декоративних подушок на канапі.

Вона мала так багато речей, а я — так мало! Але вона була мертвою, а я — живою (принаймні зараз).

«Не заздри мертвим, не роби такої дурниці,— часто казала Матан. Якби привиди існували, вони б сказали одне: подаруйте нам життя».

«Вони хотіли би повернути навіть сумні миттєвості?» — спитала я.

«Звісно, сумні миттєвості особливо цікавлять їх. Саме цього жадають небіжчики, моя люба. Відчувати знову. Та ми знаємо більше за них».

Вільям поставив канделябр на маленький столик поряд із пляшкою та порожнім келихом. Він налив собі вина й розвернувся до мене. Сорочка була розстебнута, завдяки чому я розгледіла червону відмітину на його горлі.

— Я знаю, що ви намагаєтесь приховати від усіх,— мовив він.— Знаю, чого ви прагнете насправді.

Я відчула, як у ніздрі вдарив сморід прокислого вина, проте витримала його погляд. Було очевидно, що спроби залякати мене приносять йому задоволення.

— Я лише хочу викликати дух леді Одри й передати послання її чоловіку.

Вільям з огидою скривився.

— Він — не її чоловік. Вони не одружилися,— він глянув на мене поверх обідка келиха і спитав.— Ви сирота? Маєте вигляд недолюбленої дитини.

— У мене була мама,— відповіла я.

— Ви дивитеся на все із таким захватом, що ваше просте походження не викликає сумнівів. Ви мрієте про заможне життя з аристократичними привілеями.

— Бути живою — ось єдиний привілей, про який я мрію,— відказала я.

Не зважаючи на мою відповідь, він налив собі ще одну порцію. Що він тут робить о такій порі? Якщо він збирався ще раз обшукати кімнату Одри, чому тут панував бездоганний порядок?

Буркнувши щось собі під ніс, Вільям плюхнувся на найближчий стілець, витягнув і схрестив ноги.

— Не очікував такої дотепності від людини, що воскресає мертвих.

— Я не воскрешаю мертвих,— мовила я, дивлячись, як він вихиляє свій келих.— Я лише посередниця між живими й тими, що вже в іншому світі.

Вільям долив собі вина, цього разу спорожнивши пляшку. Він ретельно перевірів, що не залишилося ні краплі. Я покосилася на білорожевий килим, дивуючись, як він не заляпав його бризками червоного вина.

Аж раптом сталося щось незбагненне: на одну швидкоплинну мить я уявила, як Одра лежить у калюжі крові. Шпильки випали, біляве волосся розметалося навколо голови. Тіара збилася набік, широко розкриті неживі очі втупилися в одну точку, ніби звинувачуючи когось. Видіння було напрочуд чітким і заскочило мене зненацька. Я присунулася до камінної полиці, відійшовши далі від Вільяма.

Я взяла один із канделябрів і попрямувала до книжкових полиць, шукаючи достатньо важкий роман, аби в разі потреби жбурнути його у Вільяма. Я перебувала в замкненій кімнаті, віч-на-віч зі сповненим гіркою розчарування чоловіком, який поводився непривітно щоразу, як ми зустрічалися. Містер Локхарт навіть визнав, що Вільям міг бути причетним до її зникнення.

На стіні висів великий портрет, де, ймовірно, була зображена мати Одри, леді Чедвік. На цій картині вона мала значно молодший вигляд, ніж на тій, що була виставлена в Галереї, трохи старша за мене, прикинула я. Сімейна схожість була очевидною, зокрема золотаві кучері. Однак на відміну від променистої впевненості Одри, за ніжними рисами її матері вгадувалася непохитна суворість. Мені стало

незручно під її пильним поглядом, неначе вона глузувала з моєї незграбної пози. Вона величаво позувала у трояндовому саду із собакою на колінах. Її губи були пухкими, проте неусміхненими. Художник показав більше життя й емоцій у глибоко посаджених карих очах собаки, ніж в очах цієї жінки.

— Отже, ви вірите, що вона досі існує? — спитав Вільям, дещо розтягуючи слова. Його засмучене обличчя навернуло мене на думку, що горе впливало на його вимову так само сильно, як вино. Він нахилився вперед, обпершись ліктями об коліна; порожній келих дзеленчав між пальцями.

— У формі духа,— відповіла я.

— Духа,— прошепотів він. Печальна гримаса спотворила молоде обличчя, зостаривши його в мене на очах.

Я мала делікатно промацати ґрунт. Мені хотілося поговорити про вечір напередодні весілля, запитати у нього, як він проникнув до її кімнати, але тоді я фактично б визнала, що підслухала його розмову з містером Локхартом. Треба формулювати запитання розумно.

— Чому ви прийшли сюди? — спитала я, відчуваючи, що, якщо підтримуватиму діалог, він може розкрити деякі свої секрети.

Вільям відставив келих і підійшов до вікна. Відсунув товсту завісу, впустивши до кімнати місячне сяйво.

— Я питаю себе про це щоранку, коли прокидаюсь і згадую, що кохання мого життя мертве, а я живий.

Я мало не впустила канделябр. З усіх зізнань, які він міг зробити, це було найбільш несподіваним. Моє серце пропустило кілька ударів, перш ніж я знайшла в собі сили говорити.

— Леді Одра? — обережно уточнила я.

Він кивнув.

Я намагалася обдумати почуте. Як таке можливо? Він — прийомний син, а вона — леді, донька власника маєтку. Я силкувалася уявити, як закохана Одра тримає його під руку. Він був невпевненим у собі й занадто переймався своїм хитким становищем — такий чоловік не міг бути гідною парою для неї. Навіть зовні вони були зовсім різні. Вона — вишукана серйозна аристократка, а він — грубий молодик, позбавлений гарних манер. Попри всі мої старання, мені не вдавалося повірити в кохання такої пари — вони не підходили одне одному.

Скло затуманилося від його подиху.

— Я виріс у сирітському притулку Рендайла. Коли мені виповнилося тринадцять, я влаштувався працювати помічником коваля, містера Сатерлі. Він усиновив мене, але ставився радше як до робітника, ніж як до сина.

Він знову розвернувся до мене, цього разу вираз його обличчя пом'якшився.

— Упродовж наступних двох років я щоночі лягав спати змучений — м'язи боліли, всі пальці були вкриті пухирями від розпеченого заліза. Одного дня містер Сатерлі кудись пішов і не повернувся. Його знайшли тут, на стайнях Сомерсета. Констебль сказав, що його забили до смерті й кинули на узбіччі. Невдовзі прийшла місіс Донован і повідомила мені, що лорд Чедвік власною персоною візьме мене під опіку. Само собою, я не тужив за ковалем. Ким я був, щоби відмовлятися від шансу на краще життя? Я подумав, що потрапив до раю, міс Тіммонс, — задумливість поступилася апатії. — І навіть гадки не мав, що я приречений горіти в пеклі.

Приречений горіти в пеклі? Я позирнула на собаку, зображеного на картині, і звела брови.

— Що ж трапилося?

У мене на язиці крутилися тисячі запитань, але я подумала, що буде краще просуватися поволі.

Він зістрибнув із підвіконня.

— Лорд Чедвік став моїм опікуном не тому, що його спонукала доброта. Він мав план, чиє здійснення вимагало багатьох років підготовки. Коли ж його задум мав утілитися в життя, вони з Одрою вже були мертві.

Вогники всіх свічок затріпотіли одночасно.

— У чому полягав його план? — прошепотіла я.

— Одра не могла успадкувати Сомерсет Парк. Йому був потрібен син. Він роками виховував мене, готуючи до способу життя, характерного представникові роду Лінвудів. Він мав намір оголосити мене своїм законним спадкоємцем, щойно знайде необхідні докази.

Несподівано в кімнаті забракло повітря. Я силкувалася зробити вдих, майже опустившись навколішки. Канделябр ударився об підлогу, крихітні вогники згасли.

— Лорд Чедвік був вашим батьком? — задихаючись, мовила я.

Вільям попрямував до мене.

— Я навіть не підозрював, аж поки він не зізнався на смертному ложі. Коли це сталося, ми з Одрою вже два роки були таємно закохані.

— А докази?

Він похитав головою. Трагічна фігура, уособлення скорботи.

— Здається, пропали навіки. Окрім мене, Одра була єдиною людиною, яка знала правду.

Я підвелася й поклала руку на камінну полицю. Поки я осмислювала нові факти, цілісна картина складалася сама собою. Увесь цей час я уявляла, що Одра була закохана в містера Пембертона. Він був гарним, доволі багатим, родовитим і мав успадкувати титул володаря Сомерсета. Окрім чуток про сімейне прокляття, що могло завдати Одрі

таких невимовних страждань, що могло настільки опечалити її, що єдиним виходом стало рішення зустріти смерть, стрибнувши зі скелі?

Якщо ж вона була таємно закохана у Вільяма, шлюб із іншим, мабуть, здавався їй смертним вироком. І на додачу вона виявила, що коханий чоловік — її єдинокровний брат. Це вже було занадто!

Очі Вільяма оскляніли.

— Скажіть мені, міс Тіммонс, хто був би щасливішим тепер — молодий учень коваля, що мріє одного дня відкрити власну майстерню і, можливо, привернути увагу милої дівчини з церковного хору, чи роздавлений горем чоловік, що стоїть перед вами? — Він потягнувся до розстебнутого комірця і зсунув його вниз, давши мені можливість краще розгледіти відмітину на шиї.

— Минуло вже три місяці, але ви все ще можете побачити місце, де розірвалася мотузка,— мовив він. Темні кола під очима й запалі щоки старили його.— Я одночасно втратив моє право первородства й моє кохання.

Матан назвала б його ходячим мерцем.

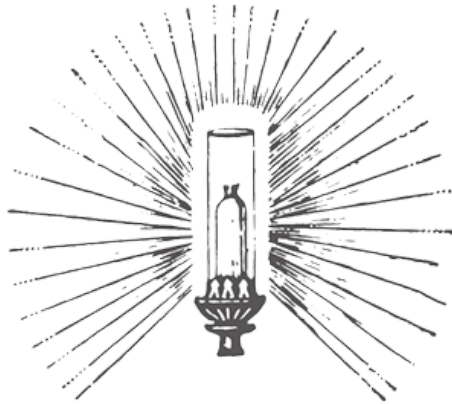
Я судомно ковтнула, згадавши мої «близькі стосунки» з петлею. Мене охопило співчуття, спонукавши сказати йому правду.

— Вибачте, що потурбувала вас,— зізналася я.— Я прийшла лише тому, що хотіла побачити її речі.

Він поклав на моє плече важку руку.

— Тоді я піду. Зробіть це. Будь ласка, не торкайтесь нічого,— вимовивши ці слова, він кивнув і зачинив за собою двері, лишивши мене саму в кімнаті Одри.

ГЛАВА 27

Отямившись після зізнання Вільяма, я неквапливо обійшла всю кімнату, розглядаючи дрібні деталі. На відміну від бібліотеки, тут не було жодної пилинки. Скрізь — від книжкових полиць до каміна — панували чистота й порядок. Однак особисті речі Одри залишалися недоторканими на своїх місцях.

Пара атласних капців стояла під стільцем. На декоративній подушці виднівся відбиток руки, що міг належати їй. На одній із канап лежали п'яльця для вишивання. Квітковий візерунок був наполовину закінчений, голка з ниткою встромлена збоку, наче Одра щойно відійшла та будь-якої миті повернеться.

То була не спальня, а могила. Музей скарбів, чий власник уже ніколи не насолодиться ними.

Я зосередила увагу на книжковій шафі. Книжки були розставлені в алфавітному порядку, за винятком однієї з випнутим корінцем на нижній полиці. Придивившись уважніше, я помітила, що обкладинка трохи випирає. Розгорнувши книжку, я знайшла між сторінками квітку з пелюстками кремового кольору.

Я відчула щось дивне і рушила до туалетного столика, де угледіла срібний гребінець Одри. Кілька пасом білявого волосся застрягло на зубчиках.

Верхня шухляда містила навдивовижу мало речей: акуратно згорнені носовички й маленьку червону скриньку. Я відкрила її й упізнала тіару з блакитним каменем. Навіть у тьмяному світлі свічок вона виблискувала, мов мільйони зірок. Одра вочевидь почувалася принцесою, коли носила цю прикрасу. Здавалося неправильним, що така прекрасна коштовність лежатиме й ніколи нікому не стане в пригоді.

Я поглянула на своє розпливчасте відображення. Потім перевела погляд на відкриту скриньку.

Пригладивши кучері, я наділа тіару, немовби коронуючи себе. Наблизилася до дзеркала. Так, я мала значно кращий вигляд.

Аркуш паперу був пописаний елегантним почерком Одри. Один пункт було підкреслено двічі й обведено сердечком: «*Helleborus orientalis*. Весільний букет».

Я поморщилася, прочитавши мудровану назву квітки. Цікаво, а що не так із трояндами?

Потім я оглянула величезну шафу з червоного дерева, удвічі більшу за ту, що стояла в моїй кімнаті. Задня стінка була зроблена з легких кедрових дощок. Вистачило одного погляду на сукні, аби визначити, що стиль та розмір нагадували вбрання, що з'явилися в моєму гардеробі. Та я недовго думала про це, оскільки дещо інше привернуло мою увагу. Більшість убрань були відсунуті вбік, щоб звільнити достатньо простору та не зім'яти одну особливу сукню. Білий атлас переливався, мов зоряне сяйво, корсаж застібався на маленькі гудзики. Спідниця була пишною, облямованою вигадливим мереживом, що пасувало до білого капелюшка та ретельно заправленої під нього вуалі. Як і всі предмети в кімнаті, весільна сукня збереглася недоторканою, немовби чекаючи, коли законна власниця воскресне й подарує їй життя.

В уяві вималювалася моя крихітна кімнатка в пансіоні міс Крейн. Мої мізерні пожитки, певно, уже викинули звідти. Ніхто не перейматиметься, якщо мене запроторять за ґрати або стратять на шибениці.

Протяг пронизав моє горло невидимим ножем.

Я уявила, як міс Хартфорд пише коротку записку своєму покійному чоловіку.

Чи ти кохав мене?

Ніхто не заплатить за спиритичний сеанс, аби викликати мій дух. Ніхто не писатиме мені, з нетерпінням чекаючи на моє послання в книзі духів. Не буде жалобної процесії. Іронія долі була несподівано жорстокою і болісною.

Одна зі свічок зашипіла і згасла. Я сприйняла це як знак, що час іти.

Я загасила всі свічки й спустилася коридором до моєї кімнати. Відчинивши двері, я всілася на ліжко і спробувала відтворити щойно побачені деталі. Щось у весільному списку насторожувало мене, нав'язливо ворушилося в закутках підсвідомості, невиразно відлунювало у вухах, відмовляючись стихнути. Переді мною поставали слова, виведені її бездоганим почерком:
«Helleborus orientalis. Весільний букет».

Аж тут я згадала! Я вже бачила цей почерк, зокрема, мені запам'яталися літери «е» та «о». Послання зі словами «Допоможіть мені»! Я дістала торбу з-під ліжка, проте, коли я розгорнула секретні сторінки, виявилось, що записка зникла. Я застогнала. Я ж сама знищила її! Чи я не робила цього?

Низка подій та відкриттів цього вечора пронеслася у моїй втомленій голові. Може, я просто фантазувала, що йшлося про той самий почерк. Я поклала торбу під ліжко й почала знімати сукню.

Щось замерехтіло у дзеркалі над туалетним столиком. Я вилаялася. Тіара залишилася на моїй голові! Я не наважувалася вдруге зламати замок і повернути її на місце. Місіс Донован уже натякала на те, що я могла вкрасти ключ. Якби мене заскочили з тіарою, то була б катастрофа.

Єдине розумне рішення — залишити тіару, принаймні на цю ніч. Я загорнула її у спідницю й поклала на дно верхньої шухляди серванта.

Щойно я лягла в ліжко, історія Вільяма почала прокручуватися в моїй голові. Якщо те, що він розповів мені, було правдою, нічого дивного, що він ненавидів містера Пембертона. Очевидно, що ні містер Локхарт, ні будь-хто інший в Сомерсеті, не знав подробиць.

Та жодне нове знання не допоможе мені визначитися з вибором мішені на сеансі. А що це означає для мене?

Затуливши очі рукою, я застогнала, не в змозі знайти вихід. «Годі думати, час спати», — наказала я собі.

З іншого боку стіни почулося скреготіння миші. «І ти теж не спиш», — пробурмотіла я.

Мене розбудило тупотіння — хтось біг коридором. Я сіла на ліжку, напружено прислухаючись до звуків у темряві. Було чути чийсь плач. Я натягнула сукню й вислизнула в коридор. У повітрі відчувався запах гнилі. Тиша була густою, як морок, і я запідозрила, що той шум наснився мені, але за якусь хвилинку щось масивне помчало вниз.

Зачинивши двері, я взяла свічку й спустилася парадними сходами, намагаючись міцно триматися за поручні. Маленькі тіні, які відкидав самотній вогник, танцювали на стінах, створюючи ілюзію, ніби поряд зі мною крокував мій темний близнюк. За вигином сходів я опинилася перед опорною стійкою. Я погладила обличчя вирізьбленого янгола й здивовано відсахнулася. Шкіра була вологою. Я піднесла до губ пучку одного з пальців і спробувала її на смак. Солона, як сльози, солона, як океан.

На першому поверсі сморід був різкішим. Орієнтуючись на запах, я міцно стиснула свічку і, примруживши очі, рушила далі, аж поки не дісталася холу. Єдиною ознакою життя було м'яке миготливе світло, що пробивалося з-під кабінету містера Пембертона.

Він сидів, низько нахилившись над столом, осяяний кількома свічками. Перед ним громадилися стоси паперів. Він покосився на годинник, що стояв на полиці.

— Що ви, в біса, тут робите, міс Тіммонс?

— Мені здалося, я почула якийсь шум,— відказала я.— То були ви?

Він хитнув головою.

— Я лише переглядав кореспонденцію.

Я підступила на крок ближче й кивнула в бік столу, заваленого паперами.

— Що це?

— Так виглядає управління маєтком,— він ущипнув себе за перенісся й кілька разів кліпнув очима.— Як гадаєте, що то був за шум?

Здавалося абсурдним обговорювати можливість, що хтось бігав із відром води, зважаючи на кількість підлеглих йому слуг. Я підозрювала, що Вільям не був би таким старанним роботодавцем.

— Це не так важливо,— відповіла я.— Маю сказати вам те, що розповів мені містер Сатерлі. Він вважає, що є законним спадкоємцем Сомерсета. Стверджує, що лорд Чедвік зробив зізнання на смертному ложі,— я жодним словом не обмовилася про його таємне кохання з Одрою, вирішивши приберегти цю інформацію до тих часів, коли я матиму більшу впевненість у його реакції. Я хвилювалася, що ревності спотворять його судження.

Його очі моментально посуворішали, усі ознаки втоми зникли з обличчя.

— Коли відбулася ця розмова?

— Сьогодні ввечері. Нам вдалося порозумітися, хоча він був напідпитку,— я навмисно промовчала про спальню Одри і, само собою, про тіару, яку я випадково вкрала.

Він підвівся й підійшов ближче до мене. Його сорочка вибилася зі штанів. Це нагадало мені першу зустріч із Вільямом. От тільки містер Пембертон був тверезим, і від нього пахло лише милом.

— А що вам підказує інтуїція? — Він схрестив руки на грудях, пронизуючи мене поглядом, від якого неможливо було сховатися.— Інакше кажучи, що містер Сатерлі не розповів вам?

Я згадала червону відмітину на його шиї.

— Він не сказав мені, чого хоче,— мовила я.— Говорив тільки про те, що втратив. Він був у цілковитому розпачі — це єдине, що впадало у вічі.

Він кивнув.

— Точне спостереження. Я знаю містера Сатерлі майже рік. Він справляє враження вульгарної нікчемної людини, більше нічого про нього не скажу. Я з величезним задоволенням віддам йому Сомерсет, якщо він захоче купити його. Я б залюбки відмовився від свого титулу, якби це залежало від мене.

Я була здивована його відвертістю.

— Вас не лякають його погрози?

— Ні для кого не є таємницею, що він зненавидів мене, щойно я переступив поріг цього дому. Ні, я не переймаюсь його погрозами. За власним зізнанням містера Сатерлі, єдина особа, що може підтвердити його права, тобто батько Одри, померла. Він намагається описувати ситуацію у вигідному для себе світлі.

— Це правда,— погодилася я.— Містер Локхарт також заперечує законність вимог Вільяма. Але з мого боку було б неправильно не обговорити це з вами.

— Мене тішить, що ви так вчинили. Саме це нам потрібно, аби сеанс призвів до бажаних наслідків. Дякую, що завітали до мене, хоча не варто було робити цього о такій порі. Ви мали б спати.

Його слова пролунали як похвала. Як не дивно, його байдужа реакція на історію Вільяма мене заспокоїла.

Я повернулася до своєї кімнати, не усвідомлюючи, що усміхаюсь, аж поки не відчинила двері. У ніздрі відразу вдарив той самий сморід, що стривожив мене раніше. Я завмерла, мої м'язи скам'яніли.

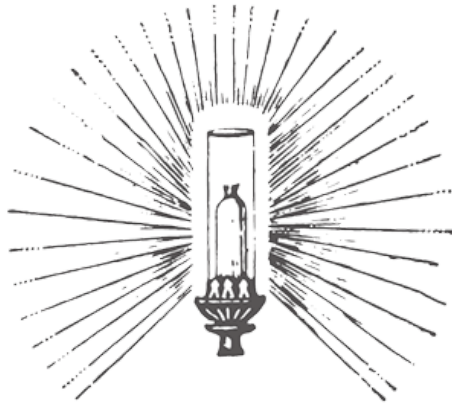
Під простирадлами виднівся довгий предмет дивної форми. Велика маса, що нагадувала голову, лежала біля подушки, а навколо простиралися якісь гнучкі стебла — своєрідні кінцівки цього прихованого «тіла».

Огідно смерділо гниллю. Я підступила до матрацу, чекаючи, коли постать почне рухатися, та вона залишалася нерухомою, мов труп. Знизу стирчали темні пучки, подібні до сплутаних пасом волосся.

Зрештою я стала перед ліжком. Тремтячою рукою схопилася за нижній край ковдри й потягнула її на себе. Темна маса не ворушилася. Я піднесла свічку ближче.

То було густе плетиво водоростей. Усе нижнє простирадло було поцятковане темними плямами, які залишили тонкі мокрі вусики.

ГЛАВА 28

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 23 СІЧНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Я заручена. Не можу повірити, що пишу ці слова майже без ентузіазму.

Учора за вечерею містер Пембертон рідко дивився на мене. Я сиділа навпроти нього, моє волосся було рясно прикрашене квітами та коштовними каменями. Та весь цей блиск не допоміг мені привернути його увагу. Я могла б вечеряти оголеною й викликати таку саму реакцію.

Вільяма знову не було. Мені дійсно бракує його підтримки так само, як і батькові. З іншого боку, я визнаю, що буде краще, якщо ми з Вільямом проводитимемо менше часу разом, особливо в присутності містера Пембертона.

Ох! Ти тільки послухай, що я кажу! Як би я хотіла, щоб ти був моїм справжнім другом! Тоді я обійняла б тебе й виплакалася на твоєму плечі. Як би я хотіла, щоб Вільям залишався тим вірним другом, якого я знала колись!

Однак, як я вже згадувала вище: нині я заручена.

Після вечері я пішла до вітальні, поки чоловіки насолоджувалися бренді та сигарами. Коли я почула рипання дверей, я підхопилася, вирішивши, що прийшов Вільям. Але на порозі стояв містер Пембертон. Маю визнати: він мав чарівний вигляд у сяйві свічок. Якби він бодай один раз усміхнувся мені, його товариство було б значно приємнішим!

Він увійшов до кімнати, зупинився на поважній відстані від мене й мовив таке:

— Дозвольте мені запитати вашу думку з приводу того, що я є спадкоємцем вашого маєтку, леді Одро.

Мій любий, я була така ошелешена, що ледве втрималася на ногах! Він цікавився моєю думкою! Я збагнула, що це доволі дивно.

Я відповіла йому: «Якщо маєток припав вам до душі, містере Пембертон, ми з батьком маємо надію, що я візьму з вами шлюб. У такий спосіб моя родина збереже Сомерсет, а я не буду змушена просити милостиню на вулицях, аби вижити».

Якби йшлося про роман, присвячений трагічному коханню, він був би в захваті від моєї сміливої відповіді. Ми сміялися б разом, аж поки не стиснули одне одного в обіймах. Згодом він сказав би мені, яка я вродлива, і ми скріпили би поцілунком наші обітниці любові. Ура! Щасливий фінал!

Та цього не сталося, як ти, напевно, здогадався з мого похмурого оголошення на початку запису. Він лише зауважив, що наш шлюб — мудрий вибір. Він уже поговорив із моїм батьком та отримав його благословення, але хотів упевнитися, що я схвалюю наш союз.

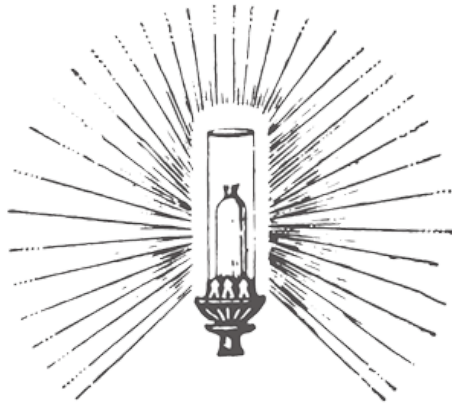
Як галантно! Запитувати в мене, чи згодна я вийти заміж за нього! Зізнаюсь, що я мала більш пристрасні бесіди з місіс Геловей, коли ми обговорювали начинку пирогів. Звичайно, я сказала: «Так», було б нерозумно відмовляти йому. Він узяв мою руку і схилився над нею, навіть не поцілувавши.

Я зробила реверанс і мовчки повернулася до своєї кімнати. Щойно зачинилися двері, я кинулася на ліжко й розридалася.

Знаю, що це егоїстично з мого боку. Я мала б почуватися щасливою, що Сомерсет Парк залишиться моєю оселею. Хоча містер Пембертон поводить стримано й байдуже, принаймні він не є жорстоким чоловіком.

Мені здається, що деякі чоловіки — кривні родичі диявола.

ГЛАВА 29

Я невідривно дивилася на тарілку томатного крем-супу. Пара давно зникла з його поверхні. Щоразу, як я підносила ложку до рота, мій шлунок протестував. На сусідній тарілці лежало сирне печиво, чия бездоганна кругла форма майже повністю збереглася — я відкусила манюсінський шматочок.

Я замкнула двері своєї кімнати, проте мене досі переслідував образ місіс Донован, яка таємно прокрадається всередину й порпається в моїх речах. Усе одно що слухати дзижчання комара в пійтмі, чекаючи, коли він укусить тебе. Очевидно, вона мала запасні ключі від моєї кімнати. Інакше як ті водорості потрапили до мого ліжка? Невдовзі вона знайде тіару, це лише питання часу. Я вже кілька разів підскакувала, коли приходив Брамвелл: уперше він приніс кореспонденцію, а вдруге — супницю.

— Запрошення на свято будуть розіслані сьогодні,— мовив містер Пембертон. Він сидів у голові столу. Брамвелл подав йому другу порцію супу.— Дякую,— кивнув він мажордому.

— Свято? — перепитав містер Локхарт. Він допитливо глипнув на мене через стіл, бажаючи дізнатися більше. Я підхопила крихту печива.

— Торжество на честь Одри,— містер Пембертон подмухав на ложку.
— Минуло пів року від дня її смерті. Настав час віддати їй належну шану.

— Ну так, звісно,— нерішуче погодився містер Локхарт.— Гадаю, це торжество гідно вшанує її. Чудова ідея.

— Ми не обговорюватимемо обставини її загибелі,— завершив свій монолог містер Пембертон.

Містер Локхарт усміхнувся, але усмішка вийшла натужною. Хоча він сидів, згорбившись, його щоки були більш рум'яними, ніж під час нашої останньої зустрічі. Мабуть, лікування Барнабі добре вплинуло на нього. Він обводив ложкою верх тарілки. Я здогадалася, що він набирається сміливості.

— Ми вшановуватимемо леді Одру до чи після сеансу?

Містер Пембертон затримав на мені погляд на якусь частку секунди.

— Сеанс відбудеться відразу після свята,— відказав він.— Буде запрошено кілька обраних гостей.

Я спостерігала за тим, як стурбований вираз зник із обличчя містера Локхарта. Він коротко кивнув мені.

Як же швидко він забував факти! У моїй голові пролунав сигнал тривоги. Якщо він не бачить, що коїться в Сомерсеті, чи вистачить йому кмітливості домогтися мого визволення в суді? Навіть якщо він погодиться представляти мої інтереси після сеансу, немає жодної гарантії, що він виграє. Мій пульс прискорився, затріпотівши десь у горлі. Треба розробити інший план. Я згадала про тіару. Я вже заволоділа нею, і цей предмет був достатньо цінним, аби я могла дозволити собі далеку подорож — таку далеку, що констебль Рігбі ніколи не знайде мене.

Що більше я розмірковувала про це, то більше впевнювалася, що тіара — мій найкращий вибір. Незалежно від того, як закінчиться

сеанс, я прихоплю її із собою. А до того треба ховати її десь за межами моєї кімнати.

— Місіс Геловей уже почала готуватися,— вів далі містер Пембертон.

— Брамвелл уже запросив музик на той випадок, якщо хтось захоче танцювати,— його інтонація була несподівано грайливою. Я ладна була присягтися, що він тихенько посміюється.

— Вам зле? — запитав у мене містер Локхарт. Він указав на їжу, якої я майже не торкнулася.— Може, лікарю Барнабі варто відвідати нас ще раз? — він позирнув на містера Пембертона, ніби просячи його дозволу.

Мені було незручно під їхніми пильними поглядами.

— Усе надзвичайно смачно,— запевнила я.— Просто мені кортить почати підготовку до сеансу. Я хочу проводити час на самоті, аби стати більш чутливою до вібрацій у будинку.

Містер Локхарт схвально кивнув, думаючи, що я вирішила додати трохи містицизму до нашого хитрого задуму.

— Ви остаточно обрали бібліотеку? — спитав містер Пембертон, хоча йому було достеменно відомо, що вибір я зробила. Він поклав ложку діагонально й відкинувся на спинку стільця. Брамвелл моментально прибрав його тарілку. За хвилинку він повернувся із гарячим чаєм.

Обоє чоловіків чекали на мою відповідь. Я чітко усвідомлювала, що всі ми були частиною певного плану, і тільки я знала всю правду. Йшлося про обман на багатьох рівнях.

— Так,— відказала я.

— Добре,— відгукнувся містер Пембертон.— Я дуже зацікавлений в тому, щоб допомогти вам. Можемо обговорити це сьогодні вдень. Я накажу не турбувати нас.

Дивна, сповнена надії усмішка розквітла на обличчі містера Локхарта.

— Я радий чути, що ви оцінили таланти міс Тіммонс.

— Я певен, що таланти міс Тіммонс затьмарять усе, що я бачив раніше.— Містер Пембертон не звернув уваги на щойно налитий чай.
— Оскільки вона подолала такий довгий шлях із Лондону, мені було б соромно не дозволити їй продемонструвати свої вміння. А ще я не можу позбавити розваги наших слуг. Я знаю, що вони б'ються об заклад і роблять ставки.

Брамвелл стояв біля буфету, дивлячись перед собою.

— Я не засуджую їх,— повів далі він.— Гадаю, це доволі захопливо — спостерігати на відстані.

Губи містера Локхарта стиснулися в жорстку лінію. Він відсунув ложку й поклав долоні на стіл.

— Ви оглянули всі стежки разом із поліцією,— різко мовив він, ніби готуючись сваритися.— Сомерсет Парк потребує дбайливого господаря, що переймається його нагальними проблемами. Ви одержимі смертю леді Одри, і цю історію слід закінчити. Ви повинні змиритися з тим, що вона померла. Добробут маєтку й селища Рендайл загалом залежить від того, чи вдасться вам опанувати себе, позбутися вашої нав'язливої ідеї. Мілорде, ви не єдина людина з розбитим серцем, що живе на Землі.

— Це ніяк не пов'язано з моїм серцем,— спокійно відповів містер Пембертон, хоча сталевий погляд додав його словам суворості.— Це стосується справедливості. Я радше побачу, як Сомерсет Парк перетвориться на руїни, ніж надалі вдаватиму, що тут не сталося нічого жахливого.

Містер Локхарт зігнув пальці й обережно обперся об кулаки.

— Пам'ятайте: ви говорите про дім, де вона народилася й виросла, і говорите з людиною, яка знала її з дитинства. Повертаючись спиною до Сомерсета, ви повертаєтесь спиною до леді Одри.

— А ви паплюжите її пам'ять, влаштовуючи виставу. Ви привезли сюди цю акторку та зробили мене головним об'єктом уваги в нашому оточенні,— парирував містер Пембертон.

Кінчики моїх вух спалахнули, проте я оволоділа собою. Я згадала кімнату Одри й усі речі, яких вона вже не торкнеться, якими не зможе насолоджуватися.

— Я можу мати багато різних личин, мілорде,— мовила я, намагаючись не підвищувати голос,— але запевняю вас, що я аж ніяк не акторка. Ніхто не нарікатиме на те, що бодай один мій сеанс залишив його байдужим.

Єдиним звуком, що чувся в кімнаті, було рипання підлоги під черевиками Брамвелла, коли він переминався з ноги на ногу. Містер Пембертон метнув на мене визивний погляд і ледь помітно звів брову.

Глибоко вдихнувши повітря, я додала:

— Я провела в Сомерсеті лише кілька днів, але для мене є очевидним, що всі любили її та дуже сумують за нею. Якщо існує щонайменший шанс викликати її дух, це краще, ніж нічого, чи не так?

Містер Пембертон не відповів, але містер Локхарт винагородив мене ще одним схвальним кивком.

ТРОХИ ЗГОДОМ, У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ДНЯ, я зустрілася з містером Пембертоном у бібліотеці. Він стояв спиною до мене, торкаючись корінців книжок. Камін випромінював приємне тепло, на одному з краєчків столу було виставлено чайний сервіз і таріль з булочками та сандвічами. Я замислилася, чому мешканці Сомерсет Парка не були товстими. Вони мали б так погладшати, що не влізли б у дверний отвір. Я вже виявила, що сукні Одри краще сиділи на мені за кілька днів харчування в місіс Геловой. Навіть тоді, коли я їла у своїй кімнаті, порції були щедрими й нескінченними, немовби куховарки знали, що я потребувала цієї їжі до останнього шматочка.

Я поклала торбу на великий круглий стіл посеред бібліотеки.

— Акторка прийшла,— проголосила я.

Він озирнувся і збентежено глипнув на мене.

— Вас образили мої слова? Ви ж знаєте, що я мушу удавати, ніби я неохоче погоджуюсь взяти участь у вашому сеансі.

— Так, мілорде,— сказала я, виймаючи свічки й розкладаючи їх на столі одна за одною.— У такому разі ефект буде значно сильнішим.

Він підхопив свічку й оглянув її.

— Не обов'язково згадувати мій титул. Можете називати мене Гаретом.

Я гадки не мала, чи називав його хтось на ім'я. Я стояла нерухомо, не зважаючи на те, що він вижидально позирнув на мене.

— А ви можете називати мене міс Тіммонс,— зрештою мовила я, спостерігаючи за його реакцією.

На мій превеликий подив, він сухо захихотів.

Я усміхнулася.

— Чи був ваш коментар про танці завуальованим жартом, спрямованим до мене?

Він віддав мені свічку, його пальці легенько торкнулися моїх.

— Навряд чи ви маєте підстави вважати мене таким талановитим брехуном, як ви, міс Тіммонс. Я просто констатував факт. Якщо ви розгледіли щось інше, доречно припустити, що це ви маєте бажання танцювати.

— Бажання? — видихнула я, розгнівавшись на себе за

рум'янець, що теплою хвилею заливав мою шию. Повернувшись до нього спиною, я вдала, ніби щось шукаю в моїй торбі. Я дістала книгу духів і обережно поклала її на стіл.— Ви дражнили мене, не заперечуйте,— мовила я поверх плеча.— Я бачила, як ви глузливо посміхалися, втупившись очима у ваш суп.

— Усі ці запитання про танці навертають на підозри, що ви просите дати вам урок.

Я застигла на місці. Він, ясна річ, жартував. Я заправила за вухо кучерик, що вибився із зачіски.

— Вам подобається дражнити спіритуалісток, яким бракує світських навичок, чи не так?

Попри величезні зусилля та неабияку зосередженість, мій голос тремтів. Я обернулася, очікуючи побачити, що він уместився в кріслі, збираючись пити чай та їсти сандвіч. Натомість він стояв, простягнувши мені руку відвертим запрошувальним жестом.

— Я ніколи не жартую про танці, міс Тіммонс,— на його губах грала ледь помітна усмішка, блакитні очі були надзвичайно лагідними. Наші серця немовби пропустили мільйон ударів. Трохи згодом він додав.— Усе, що від вас вимагається,— зробити крок уперед.

То була правда. Один крок, і я опинюсь у його обіймах. У мене було відчуття, що я кудись падаю. Мої плечі рвалися до нього, а ноги скам'яніли. Можливо, мене стримувало почуття провини.

Аж раптом двері бібліотеки відчинилися.

— Прошу вибачення, мілорде, але я...— місіс Донован затнулася, витріщившись на нас. Незворушна й сувора, мов ворона, що зачайлася в тіні. На її обличчі відбилися розгубленість і гнів, перш ніж вона опанувала себе, повернувши своєму погляду звичний нейтральний вираз.

— Я наказав не турбувати нас,— мовив містер Пембертон, опустивши руку.

Вона коротко кивнула.

— Місіс Геловей має питання до вас стосовно остаточного меню для торжества на честь леді Одри. А ще головний конюх просить вас прийти до стайні, щойно ви звільнитесь,— вона зосередила погляд на мені.— Чи вас усе влаштовує, міс Тіммонс?

— Зараз мені нічого не потрібно, дякую вам,— відповіла я, сподіваючись, що вона не матиме інших приводів затриматися. Я була певна: якщо вона скаже ще одне слово, з її рота посиплються змії.

Уклонившись невідомо кому, вона розвернулася й зачинила за собою двері. Я видала тихе полегшене зітхання. Утім, її втручання змінило атмосферу в бібліотеці. Я несвідомо відійшла від містера Памбертона.

Невимовна радість очікування чогось нового змінилася настороженістю та сумнівами. Яка ж я дурепа! Як я могла розглядати можливість стати гідною партнеркою для танців? Я була певна, що він лише прагнув побачити, як далеко зайде той жарт. Була одна-єдина причина мого перебування в Сомерсеті.

Містер Пембертон узяв книгу духів і заходився вертіти в руках, розглядаючи обкладинку.

— Прошу вас, обережніше,— мовила я, забираючи її.— Книга містить чисті аркуші. Я покажу вам, як треба працювати з книгою, але ви маєте бути терплячим.

— Вибачте,— він підняв руки, ніби здаючись на мою милість.— Чи можу я поставити вам одне запитання?

— Звичайно.

— Тіммонс — цікаве прізвище для людини, яка розмовляє з французьким акцентом.

— Це не запитання. І ні, я не розмовляю з французьким акцентом.

— Так, розмовляєте. Акцент не завжди присутній, проте він стає помітним, коли ви вимовляєте певні фрази.— Він торкнувся свічок, розкладених на столі рівним рядом, і трохи поправив їх, хоча в цьому не було потреби.— Зазвичай це трапляється, коли ви говорите про смерть.

— Моя мати була француженкою,— пояснила я.— Якщо я маю щось, що нагадує вам про Францію, я успадкувала це від неї. Я ніколи не була там,— я намагалася говорити лаконічно, сподіваючись, що він не розчує приховану печаль в моєму голосі.

— Вам би хотілося поїхати туди одного разу?

Я подумала про портрет *Матан*, що позувала перед Собором Паризької Богоматері.

— Так,— відповіла я. Він неначе чекав, що я продовжу обговорення цієї теми.— Чому ви питаєте?

— Я знаю, що Іспанія славиться своїми чудовими жеребцями. Іноді я замислююсь над тим, чи міг би розпочати нове життя в тому краї.

Він розсіяно крутив золотий перстень. У мене виникло відчуття, ніби він хотів розповісти мені більше. Утім, він спрямував погляд на портрет діда Одри, лорда Чедвіка третього, що висів над камінною полицею.

— Часом мені здається, що це місце живе, а всі, хто перебувають всередині, мертві,— він розвернувся до мене.— Чи я висловлююсь дивно?

— Не для мене,— ми обоє глянули на портрет дідуся Одри. У рисах цього чоловіка не було нічого, що заперечило б його зловню сутність.— Я знаю, ви гадаєте, що важке дитинство могло вплинути на його жорстоку вдачу, але слуги переконані, що він був одержимий дияволом.

Містер Пембертон видав іронічний смішок.

— Люди радше повірять, що диявол — це зовнішня сила, якій не можна опиратися, ніж визнають власну здатність бути жорстокими. А ви вірите в диявола, міс Тіммонс?

Я згадала матеріали моєї справи в поліції. Була лише одна причина, чому я ховалася в пансіоні міс Крейн і використовувала вигадані імена. Я щиро відповіла:

— Я вважаю, що диявол уже живе в нас. Він криється в кожному нашому хибному виборі, всіляко стараючись, щоб ми занапастили будь-які наші шанси на щастя,— я не очікувала, що це пролунає з такою гіркотою, як зізнання. Та я не відчула полегшення.

Потріскування вогню було єдиним звуком, що порушував тишу. Годинник діда цокав, відмірюючи секунди.

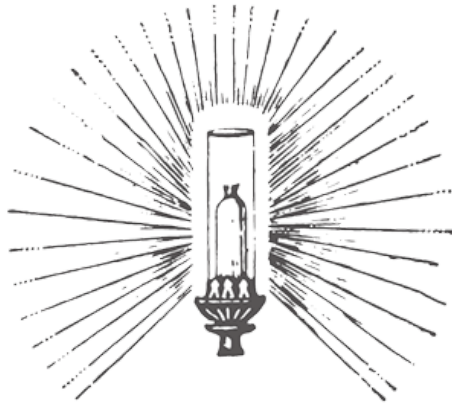
— Здається, ви говорите, виходячи з власного досвіду,— зрештою сказав він.

— Краще бути нещасною, ніж бути взагалі нічим,— щойно ці слова злетіли з моїх губ, я пошкодувала, що забагато розкрила йому. Як він примудрився вирвати зізнання з глибин мого серця? Я потягнулася до моєї торби та швидко випалила.— Якщо ви закінчили обговорювати диявола, ми можемо розпочати. Я покажу вам, як я проводжу сеанс від початку до кінця.

— Тоді я дізнаюсь усі ваші секрети.— В його очах загорівся підозрілий вогник.

Я мала сумніви, чи була його інтонація більш фривольною, ніж мені уявлялося. Можливо, я просто шукала пояснення, чому моє серце попереджало мене про небезпеку.

ГЛАВА 30

Я розповіла містеру Пембертону, як треба використовувати книгу духів, і показала йому чисті аркуші.

— Ви напишете послання для Одри на маленькій картці, яку я покладу між сторінками.— Я згорнула й знову розгорнула книгу, показавши йому потаємну сторінку.— Усім здаватиметься, що картка зникла, а на її місці з'явилося послання від духа. Я напишу відповідь заздалегідь,— пояснила я.

— Геніально,— мовив він, узявши книгу (цього разу обережніше). Його рука торкнулася моєї. Він скося позирнув на тоненькі аркуші.— Чи маю я прочитати моє послання вголос, перш ніж віддати його вам?

— А яким буде ваше послання? — спитала я, знявши шаль і поклавши її на стілець. Я глянула на камін, дивуючись, як це можливо — відчувати його тепло в такій просторій кімнаті.

— Воно має скерувати думки всіх присутніх на її вбивство,— він уважно роздивлявся книгу.— Може, я напишу таке: «Скажіть нам, хто вбив вас»?

Я скорчила гримасу.

— Якщо ви намагатиметеся вирвати зізнання, це насторожить винуватця. Слід діяти обережніше. Напишіть щось двозначне й водночас таке, що надзвичайно б інтригувало.

Відклавши книгу, він підійшов до сервірованого столу, налив чаю у філіжанку, додав два шматочки цукру й трохи вершків.

— Пропоную потішити себе чаєм до того, як тут стане холодно,— сказав він, простягнувши мені філіжанку й блюдце.

Моє обличчя вочевидь було здивованим.

— Так,— мовив він.— Я знаю, який чай вам подобається. Аби бути спостережливим, не потрібні надприродні здібності.

— Дякую,— я зробила великий ковток.

— Я тішуся, що до вас повернувся апетит,— мовив він.— На обіді ви майже не торкнулися супу.

Моя рука нерішуче завмерла. Чи був мій хронічний голод настільки очевидним? Брамвелл міг щось розповісти йому. Зніжковівши, я зашарілася. Одна річ — відсутність можливості придбати пристойні сукні, а зовсім інша — щодня харчуватися самою лише вівсянкою. Замість того, щоб узяти ще один сандвіч, я пила чай. Хоч би яким смішним це здавалося, я прагнула зберегти цей бік мого життя в таємниці.

— Причина — ваша згадка про танці,— відказала я.— Вона зіпсувала мені апетит.

— Судячи з усього, тема танців залишається відкритою. Будь ласка, пригोщайтеся,— попросив він, узявши два сандвічі для себе.— Ми не можемо повернути на кухню повну тарілку. Місіс Геловой образиться. Ви вже спробували ті, що з маслом та маринованими огірками? Це мої улюблені.

Я ствердно кивнула й підхопила ще два сандвічі, поки він доливав мені чаю. Пауза затягнулася, але цього разу мовчанка була приємною.

Коли ми закінчили нашу маленьку трапезу, я струсила крихти з корсажу й повернулася до письмового столу.

— Ви змарнували на мене забагато часу. Я обіцяла вам сеанс, і ви отримаєте його.— Я дістала один зі скляних ковпаків і накрила ним свічку.

— Я поставлю свічку перед кожною людиною, що сидітиме за столом, — пояснила я.— У такий спосіб я створю ілюзію, ніби привид Одри обирає конкретну особу — її свічка згасне першою.

— Як ви це зробите? — Він зняв піджак і повісив його на спинку одного зі стільців.

Я продовжила розставляти реквізит на столі.

— Вам не варто знати всі мої прийоми, якщо ми хочемо домогтися правдоподібності. Ви не справляєте на мене враження людини, здатної зобразити широкий спектр емоцій.

До мене долинуло зітхання.

— Ви натякаєте на те, що я — кепський актор?

— Найкращою частиною вистави буде ваша природна реакція, ви маєте бути не менш шокованим, ніж решта глядачів,— я звела на нього очі. Мою увагу привернув шрам на його щелепі. Мама казала, що шрами — істинні свідки битв. Цікаво, в якій битві брав участь містер Пембертон. Я збагнула, що збилася з думки.— Ми повинні справити найсильніший ефект.

— Я постараюсь мати здивований вигляд,— пообіцяв він.

Я вела далі:

— Я обрала цей стіл тому, що він має чотири ніжки, вирізьблені у формі звірячої лапи. Довга скатертина звисатиме до підлоги, цілком приховуючи нижню частину.— Я поставила один стілець навпроти іншого і вмостилася на ньому.

— А це навіщо?

— Я підкладу дещо під одну з ніжок, аби вона хиталася, і час від часу натискатиму ногою на кіготь. Усі подумують, що стіл крутиться сам собою.

Він стояв нерухомо, проте його обличчя виражало подив і схвалення. Потім він усівся навпроти мене, його коліна майже торкалися моїх. Я простягла до нього руки долонями догори.

— Нам необхідно триматися за руки.

Не відриваючи від мене погляду, містер Пембертон делікатно поклав свої руки на мої.

— Я рідко прошу про таке,— мовила я, уявляючи, як рум'янець заливає мою шию.— Та тепер ми заплющимо очі.

Він підкорився. Я відчувала щонайменший порух пучок його пальців. Мій великий палець ковзнув по персню на його мізинці, і я намацала порожню заглибину там, де мав бути коштовний камінь.

Я почала промову:

— Леді Одро, ми принесли вам дари любові з глибин наших сердець. Приєднайтеся до нас, зробіть крок!

Було чути, як він ковтнув слину.

— Приєднайтеся до нас, зробіть крок...— задихаючись, я вигукнула.— Вона тут!

Між нашими долонями розливалось липке тепло.

— Чи бажаєте ви говорити з нами? — повела далі я.

Відповіддю стали три чіткі удари.

Його стілець затріщав, і він присунувся ближче. Я трохи розплющила очі й виявила, що він визивно витріщається на мене з якимось хижим виразом.

— За правилами, ви повинні сидіти із заплющеними очима,— дорікнула йому я.— Ви псуєте атмосферу.

— Я лише хочу знати, як ви дієте.

— Щойно ви послабите один із органів чуття, інші учасники напружаться й щось запідозрять,— пояснила я.— Хочу випробувати вас. Заплющте очі.

Мої слова начебто задовольнили його; він знову заплющив очі. Я інстинктивно скористалася нагодою, щоб краще роздивитися його. Шрам, що тягнувся уздовж нижньої щелепи, був ледь помітним, але під правим вухом, де він починався, вимальовувалася груба пунктирна лінія. Я замислилася над тим, де він міг отримати таке поранення. Його повіки затремтіли, і я прийшла до тями.

— Леді Одро,— почала я.— Чи говоритимете ви з нами?

І знову до нас долинуло три удари.

— Як ви це робите? — спитав він.

Кімната перетворилася на кокон, усередині якого всі шерехи видавалися значно гучнішими, а відчуття неабияк загострилися.

— Не перебивайте мене,— прошепотіла я.

— Зробіть це ще раз,— попросив він.— Хочу перевірити, чи я розгадаю ваш трюк.— Він був страшенно зацікавленим.

Я знову постукала тричі.

Він розплющив очі й, нахилившись вбік, зазирнув під стіл.

— Ага, все ясно! — скрикнув він. — Ви зняли черевик.

Моя нога хутко прослизнула назад. Було щось навдивовижу незручне в тому, що він побачив мої панчохи.

Містер Пембертон випростався, явно задоволений собою.

— Гадаю, ви хрускаєте пальцем.

— Щиколоткою, — поправила я, не приховуючи своєї досади.

— Скажіть, вам пощастило народитися з таким суглобом чи це наслідок ознобу в кістках? — Зараз я була певна, що він дразнить мене, хоча вочевидь розпитував з якоюсь метою.

— Ні, — щиро відповіла я. — Це наслідок нещасного випадку з екіпажем та конем. Мені було сім.

Його обличчя зблідло.

— Сім років? Ви, певно, були дуже налякані.

Важко було не помітити його занепокоєність.

— Я погано пам'ятаю, як це сталося, — збрехала я.

— Хай там як, а ви чудово впоралися. Я б не здогадався, якби не прислухався так уважно. Попри те, що я знаю, що ви намагаєтесь обдурити мене, я ладен повірити вам, — він пронизав мене своїми небесно-блакитними очима. — Я недооцінив ваші таланти. Якщо я не зберігатиму пильність, ви переконаєте мене, що привиди існують. Мені здається, що я майже піддався вашим чарам.

Його грайлива похвала огорнула мене теплим і легким весняним бризом. Я прикинула, як розтягнути цей день так, щоб ми лишилися тут і на вечерю. Тільки вдвох. Я ніколи не почувалася так добре. Як я могла думати, що ця кімната була холодною та затхлою?

Годинник діда заgrimів. Я перевела погляд на портрет лорда Чедвіка. Він упивався в мене палаючими очима, неначе читаючи мої думки. За кілька днів цю картину знімуть, а на її місце повісять портрет Одри. Реальність завдала мені болісного удару.

Мамин голос мучив мене. *«Стережися того, що говорить тобі твоє серце, моя люба. Воно має силу навіяти тобі думку про твою непереможність».*

Ці суперечливі почуття, либонь, відбилися на моєму обличчі, оскільки його веселість згасла.

— Невже моя влучна здогадка зачепила вашу гордість? Прошу вибачення.

— Мене тривожить не ваша здатність визначити мої методи. Я просто забула мою головну мету, тож це я повинна вибачитися перед вами. Ми замислили спіймати людину, яку ви вважаєте вбивцею вашої нареченої, але ставимось до цього задуму так легковажно, ніби йдеться про карткову гру.

Шокований, він розімкнув губи.

— Мистецтво створювати ілюзії й дурити інших — не моя сильна сторона. Ви — єдина особа, наділена такою владою, а я — ваша маріонетка та й годі.

Безперечно, він мав рацію. Я підвелася на тремтячих ногах. Я сердилася на містера Пембертона за те, що він вирішив бути чарівним, сердилася на цей несправедливий світ, та насамперед я сердилася на себе за те, що забула основоположні життєві правила *Матан*.

— Передбачається, що я маю заспокоювати тих, хто відчайдушно потребує умиротворення,— мовила я,— а не здійснювати зловісний план, який ви змушуєте мене підтримати.

Він випростався на повен зріст, нависаючи наді мною.

— У вас коротка пам'ять, міс Тіммонс. Це ви приїхали до Сомерсета з наміром ввести мене в оману,— його очі люто запалали.— Ви збиралися вчинити зі мною, як з іншими вашими клієнтами, чи не так? Обманути моє розбите серце, заморозити мою зранену скорботою душу, таємно захоплюючись моторошним саявом усієї цієї історії.

Його жорстокі слова відлунювали в моїх вухах.

— Ви не маєте жодного уявлення про мене.

— Узагалі-то маю. Той пакунок, що мені привезли минулої ночі,— ваша справа з лондонської поліції.

Я мало не сповзла на килим. Стрімкий потік образів без попередження обрушився на мене: крики, що заповнювали весь простір будинку, уламок черепа на підлозі, розірвані сторінки «*Собору Паризької Богоматері*», розкидані підлогою.

— Ви все знаєте?

— Розкажіть мені, що трапилося насправді,— мовив він. Відверта благальна інтонація здивувала мене.

Я почала збирати свічки й складати їх у торбу. Потім затиснула під пахвою скляний ковпак.

— Чому моя версія подій має щось важити для вас? — я упустила свічку, і вона покотилася столом.

— Очевидно, що поліція є упередженою.— Він підхопив свічку і простяг її мені.— Усе, чого я потребую,— почути правду від вас. І тоді я вважатиму цю справу закритою.

Розповісти йому правду було неможливо.

— Для мене ця справа ніколи не буде закритою,— я взяла книгу духів і приклала її до грудей. Мені було боляче, що солодка мить змінилася протистоянням. Жодна версія не виправдовувала мене цілком.— Я приїхала сюди заради сеансу,— задихаючись, видавила я.— Це не

дає вам права розпитувати про моє життя. Сподіваюсь, я зрозуміло висловлююсь.

Містер Пембертон провів рукою по обличчю й відступив на крок назад. Я силкувалася розгадати його почуття, проте бачила перед собою лише чоловіка, якому ніколи не загрожувала шибениця.

Спогади, які я так часто витісняла, спливали знову. Мамине обличчя, де застиг моторошний вираз; її рот, роззявлений в нескінченному крику.

Я вибігла з бібліотеки, відчувши, що сльози ось-ось ринуть із очей бурхливим потоком. Мої руки тряслися так сильно, що я кілька разів намащувала ключем замок на дверях своєї кімнати. Я впала на ліжку, зарилася обличчям у подушку й дозволила собі виплакати.

Коли сльози вщухли і моє дихання уповільнилося до нормального ритму, я визнала гірку реальність: я не могла втекти, хоч би як далеко я забігла й на скільки б ключів замкнула мої таємниці. Правда всюди чекатиме на мене.

Я брехала, щоби заробляти собі на життя, але на всіх тих приватних посиденьках єдине залишалося незмінним — моя особиста правда. Я жадала належати до якоїсь родини.

Під час сеансу, коли я була посередником між небіжчиком та його рідними, усі сприймали мене як найважливішу особу в їхньому житті. Я відчувала, що мене люблять. У тому царстві смерті я мала єдину нагоду бути по-справжньому живою — таким було моє моторошне сьйво.

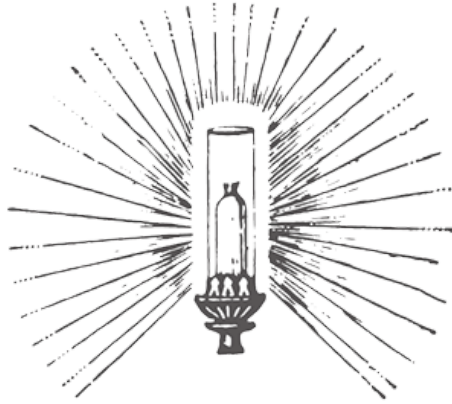
Ось що я розповіла би містеру Пембертону, якби страх не запечатав мої вуста. Я не могла розкрити забагато відомостей про себе.

За всіма моїми побоюваннями крилася посмішка констебля Рігбі.

Ти можеш розраховувати тільки на себе, моя люба.

Я підійшла до вікна й глянула в бік стрімчака. Здавалося, він був ближчим, ніж учора. Я уявила, як наступна хвиля обрушиться на берег, помчить до маєтку й не зупиниться, аж поки не дістанеться моїх дверей. Хоча вікно було зачинено, повітря мало солоний присмак.

ГЛАВА 31

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 25 СІЧНЯ 1852 РОКУ

Я розгублена, мій любий.

Я знаю, що мала б бути вдячною містеру Пембертону за його шлюбну пропозицію, і я дійсно відчуваю вдячність. Однак нас розділяє якийсь бар'єр, його оточує незримий мур, який я не можу пробити.

Я помічаю дедалі більше невловимих змін у поведінці слуг. Вони повсякчас шепочуться й замовкають, щойно я входжу до кімнати. Батько каже, що я читаю забагато готичних романів, і мої фантазії затьмарюють здоровий глузд.

А як щодо голосу, що кличе його ночами? Чому він блукає Сомерсетом і ломиться у зачинені двері, намагаючись вибратися надвір? Його крики можуть розбудити мертвих. Це страшенно лякає мене.

Я хвилююсь, що містер Пембертон розірве заручини, якщо виявить, наскільки серйозною є хвороба батька. Утім, зараз підготовка до весілля триває. Шлюбна церемонія буде подією року, тож батько хоче, щоб усе було ідеально. Однак я боюсь, що збудження погано вплине на стан його здоров'я.

Лікар Мейгью хоче відправити його до спеціального закладу, але я відмовляюсь. Упродовж десятиліть він був нашим сімейним лікарем, проте нині він занадто старий, аби дбати про здоров'я батька належним чином. Коли містер Пембертон дізнався про мої переживання, він вирішив найняти когось іншого, вочевидь одного зі своїх друзів. Я була так вдячна йому, що ударилася в сльози.

Попри мої бурхливі прояви емоцій, містер Пембертон лише кивнув і простяг мені носовичок. Як можна бути таким неромантичним? Здається, єдине, що приносить йому задоволення,— об'їжджати на коні наші землі, що незабаром стануть його власними землями, в цілковитій самотності.

Якось він пропав на кілька годин і повернувся, весь заляпаний багнюкою. Він сказав мені, що упав дорогою до стайні. Та на його рукаві було видно діру й дивну цятку, що нагадувала кров. Мені хотілося докладніше розпитати його, але я не насмілилася! Я усміхалася й краєчком ока стежила за ним, підмічаючи всі його виверти.

Люди брешуть з однієї-єдиної причини: вони бажать приховати потворну правду.

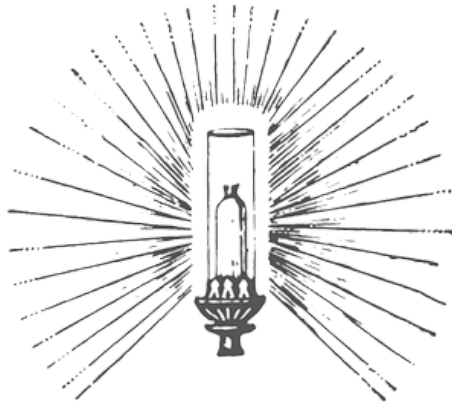
А раптом усе, що сказав містер Пембертон, було брехнею? Я знаю, що ми не закохані, мій любий, але... як я можу побратися із чоловіком, який бреше мені? Я маю попросити містера Локхарта більш ґрунтовно вивчити його біографію. Безперечно, він не запросив би до Сомерсета цього джентльмена — мого майбутнього чоловіка,— якби в його минулому була бодай одна темна пляма.

А що чути про Вільяма? Після оголошення про заручини він став похмурым, схильним до перепадів настрою. Навіть кухонна челядь, що

зазвичай захоплюється його чарівними манерами, глузує з нього. Усі ці зміни відбулися через містера Пембертона. Я знаю, що Вільям страждає, але ми всі маємо бути сміливими, чи не так, любий? Ми чудово розважалися з ним у дитинстві. Тепер мій давній товариш покинув мене, і я вже не можу довіряти йому.

Принаймні я тішуся, що не довірила йому секрет Лінвудів. Можу лише уявити, який розбрат він посіяв би у Сомерсеті.

ГЛАВА 32

Мені було п'ятнадцять, коли до нашого району приїхала трупа мандрівних акторів. На фургончиках красувалися афіші, де великими вигадливими літерами були написані імена виконавців і зображені обличчя — моторошні й водночас смішні.

Матан привела мене туди. Рідкісне явище: ми були глядачками, а не акторками, що грають певні ролі на сеансах.

Виконавці зробили зі своїх фургончиків ятки, їхні двері були навстіж відчинені. У повітрі розливався запах смажених горіхів і чогось нудотно солодкого. Лунали звуки флейти, хоч я не бачила жодного музики серед глядачів, яких ставало дедалі більше. Сонце котилося до обрію, і артисти запалили силу-силенну свічок та ліхтарів, перетворивши це місце на казковий сад. Нетерпляче очікування галасливого натовпу поєднувалося з моїм збудженням. Зачаровані магічним саявом, ми просувалися далі.

Мама намагалася стримати мене, проте я вже була дорослою дівчинкою, тож не хотіла тримати її за руку. Я йшла на три кроки попереду й першою угледіла афішу ворожки. Неймовірної краси очі намальованого пугача витріщилися на мене. Ніде не було видно входу.

Мама стиснула моє плече.

— Женев'єво,— попередила вона,— чи ти певна, що хочеш витратити всі свої гроші на легковажну розвагу?

Вона показала інші безкоштовні заботи й кивнула в бік ятки, де торгували пончиками та імбирним пивом. Я не ворухнулася. Тоді вона прошепотіла:

— Ворожка читає наші обличчя, а не карти. Так само, як я роблю на сеансах.

Я була впертою і не зважала на її слова. Минуло два місяці від нашого останнього сеансу, і вона була надзвичайно ощадливою, і через це ми щодня їли вівсянку. Наш зарібок став небезпечнішим. Подейкували, що головний інспектор поліції був особливо суворим до спіритуалістів. Він сказав, що наша діяльність була злочинною. «Це гірше, ніж обікрасти банк! — проголосив він в інтерв'ю “London Times”.— Вони паразитують на емоціях скорботних душ. Немає потвор страшніших за таких шахраїв».

Коли це інтерв'ю вийшло друком, воно підлило масла у вогонь, спонукавши людей несправедливо ставитися до таких, як ми. Роботи було дедалі менше. Гроші закінчилися, і наш дім поволі перетворювався на незатишне місце, оскільки мама була змушена продати все, за що можна було щось виручити,— навіть браслети міс Рінальдо.

Я мріяла, що настане день, коли мені не доведеться так часто мати справу зі смертю. Але чим іншим я могла займатися? Що я вміла крім того, що трохи розмовляла французькою й цитувала по пам'яті «Собор Паризької Богоматері»?

Я заздрила жінкам, що жили у вишуканих маєтках, до яких ми навідувалися. Вони вміли шити, малювати, танцювати, а також володіли всіма навичками справжніх леді. А я могла тільки супроводжувати маму й не мала іншого вибору навіть тоді, коли почала рости й носити сукні з найдовшим подолом.

Утім, мій зріст був не єдиною зміною. Чоловіки сприймали мене інакше. Їхні очі довше затримувалися на моєму обличчі. Це надіяло мене владою, якою я ще не вміла користуватися.

Я була рішуче налаштована піти до ворожки й була не в гуморі, щоби слухати, що я не заслуговувала бодай на одне маленьке задоволення.

Її очі були чорними, як нічна Темза. Яскраво нафарбовані губи, нарум'янені щоки. Товсті коси були укладені короною навколо голови. Однак, попри весь цей грим, я здогадувалася, що вона лише на кілька років старша від мене.

Моє серце прискорено забилося, підштовхуючи мене вперед. Я вже не відчувала на плечі дотик маминої руки, що намагалася стримати мене.

Я поклала два пенси — всі гроші, які я могла дозволити собі витратити.

Її очі були прикуті до мене, коли вона накрила монети долонею й присунула до себе. Потім вона розклала колоду. Я ніколи не бачила таких карт. На кожній з них були намальовані чудернацькі істоти. Деякі були гарними, з дорогоцінними каменями замість очей та довгим розпущеним волоссям; деякі були потворними волохатими демонами із двома головами. Я зачаровано розглядала деталі на всіх зображеннях.

Її голос лився, як музика, я ніколи не чула такого акценту. Вона ворухнула пальцем, і ціла колода перелетіла на інший бік. Вона спритно перетасувала її натренованими руками. Мені хотілося запитати у неї, як довго вона пророчить людям долі. Кортіло дізнатися, чи знайдеться місце для нас із мамою в їхньому фургоні. Безперечно, присутність спіритуалістки прикрасила би виставу.

Розмірковуючи про такі речі, я почувалася дорослою. Хоча не настільки дорослою, щоб не мріяти про подругу-ровесницю, яка зрозуміла б, на що схоже моє життя. Я вже відчувала зв'язок із цією дівчиною і була певна, що вона дійде того ж висновку.

Ворожка припинила тасувати карти. Її рука завмерла, коли вона глянула поверх мого плеча. Тонко окреслені брови зійшлися в одну лінію. Мені не треба було озиратися, аби зрозуміти, що там стояла *Матан*.

Вона попросила мене розділити колоду на дві половини й обрати невелику купку. Я повторювала цю операцію, аж поки не залишилося кілька карт.

— У вашому житті відбудеться важлива зміна,— мовила вона.— Я бачу, як ви звертаєте на іншу дорогу, добровільно, а не примусово.— Моє майбутнє простиралося перед її очима. Чи приєднаємося ми з мамою до мандрівних акторів?

Коли вона перевернула останню карту, кожна частина мого тіла напружилася в очікуванні.

— Незабаром ви осиротієте,— сказала вона, постукавши по карті із зображенням звіра з рогами та риб'ячим хвостом.— Я бачу вас під водою, юною дівчиною.

Я видала нервовий смішок.

Матан миттєво підбігла до мене, вилаявшись французькою.

Ворожка не відривала від мене погляду.

— Ви помрете молодою. Я бачу цифру дев'ятнадцять.

Мороз пробіг моєю шкірою. Я натужно усміхнулася. Не можна було хвилюватися в присутності мами, ба більше, після її попередження.

— Я помру в дев'ятнадцять років? — спитала я, намагаючись розшифрувати почуте.

Вона похитала головою.

— Ні, ви не доживете до дев'ятнадцяти.

Пізніше, увечері, мама заплітала мені коси і ми дивилися на мерехтливий вогник свічки.

— Я завше буду поряд, *ma petite chérie*,— вона спробувала заспокоїти мене.— Та дівчина просто намагалася справити враження на тебе. Хоча вона могла б висловлюватися не так різко. Більшість людей бажає чути лише хороші новини. Вона ще не засвоїла цю істину.

— Але ж ми брешемо, аби люди почувалися краще й заплатили нам більше наприкінці сеансу. Вона вже отримала від мене гроші, тож не мала підстав брехати.

Мама продовжувала розчісувати моє волосся.

— Ця ворожка видалася мені юною. Можливо, у неї немає такої милої матері, як у тебе, тож їй було сумно бачити нас удвох. Коли люди роблять щось підступне, глибоко в душі вони страждають.

Я осмислювала її мудрі слова. Вона відклала щітку й поцілувала мене в маківку.

— Отже, ти не помреш? — спитала я.

— Одного дня я помру, Женев'єво. Але у мене буде чимало сивого волосся. І я пеститиму всіх твоїх *enfants*.[{2}](#).

Я усміхнулася, бажаючи, аби ворожка сказала мені саме таку версію. Можливо, люди вірять лише в те, що лякає їх.

Мама задмухала свічку, і ми почали готуватися до сну. Вперше за довгий час я була вдячна, що ми спимо на одному ліжку. Її м'який подих на моїй шиї заколисував мене.

Трохи згодом її голос порушив тишу в нашій маленькій кімнаті.

— Пообіцяй мені одну річ,— обережно мовила вона.— Тримайся подалі від *later*.[{3}](#). І від океану.

Я дала обіцянку. Вона зітхнула, повернулася на бік і засопіла.

Невдовзі після зустрічі з ворожкою до нашого помешкання завітала жінка в капелюсі, вона нагадувала товстого папугу. Її цікавило, чи може мама вигнати привида з її пансіону.

Мама повідомила їй, що вона може спілкуватися з померлими, але не може змусити дух зробити щось всупереч його волі.

— Я втрачаю клієнтів через того клятого привида! — мовила вона, обіпершись об стегно.— Мої дівчата занадто бояться. Мене не обходить, як ви впораєтесь. Просто виженіть його! — вона відкрила свій вишитий ридикюль і дала мамі стільки фунтів, що цієї суми вистачило б нам купувати м'ясо та вершки впродовж двох тижнів.

Потім жінка звернула увагу на мене. Подібно до деяких чоловіків, вона спершу затримала погляд на моєму обличчі, після чого кілька разів оглянула мене з голови до ніг.

— Це ваша донька? — запитала вона у мами.

Та гордовито розправила плечі.

— Женев'єва добре знається на мистецтві спіритуалізму,— сказала вона.— Її майбутнє пов'язане з ним.

Жінка захихотіла, ніби почула якийсь жарт, і моє серце стиснулося. Вона відрекомендувала себе як міс Крейн.

Того вечора ми з мамою пішли до будинку, розташованого за адресою, що її повідомила нам та відвідувачка. Уявіть мій подив, коли я побачила вітальню, повну жінок, причому деякі з них були на якихось кілька років старші за мене. Усі нафарбовані, вбрані в шовкові, облямовані мереживом сукні, що розвівалися під час ходи, підкреслюючи округлі стегна.

Повітря було насичене важкими парфумами, що не перебивали затхлого запаху. Канапа була застелена дешевим покриттям; на підлокітниках виднілися стібки різних кольорів; стос книжок підпирав її з того боку, де бракувало ніжки. Міс Крейн стояла посеред вітальні,

упершись однією рукою у бік, затиснувши сигарету між губами, обведеними червоною помадою. Її волосся було скріплене гребенем із крихтними блакитними камінчиками. Придивившись уважніше, я виявила, що коштовності намальовані.

Вона провела нас із мамою на другий поверх. Сходинок рипіли на кожному кроці. Глянувши вниз, я побачила, що люстра, яка висіла на стелі холу, була прихистком для кількох павуків, вони вкрили її своїм плетивом.

У «зачарованій кімнаті» стояло подвійне ліжко з милою рожевою ковдрою. Шпалери з квітковим візерунком, високий сервант із дзеркалом, маленький вугільний камін, де вистачало дров, мереживна завіса, що обрамляла одне з вікон. Як таке приємне місце могло бути «проклятим»?

Поки мама розставляла свічки, міс Крейн спостерігала за нами з порогу.

— Він помер у цьому ліжку,— сказала вона, не виймаючи сигарети з рота.— Друзілла мало не задихнулася під тілом клятого товстого покидька.— Сигарета підстрибувала після кожного вимовленого слова.

— Вони відмовляються приходити сюди, усі мої дівчата. Кажуть, що чують його стогони вночі, а вікно відчиняється само.— Вона вказала довгим нігтем на шиби.— Вони гадають, що його дух намагається вибратися звідси.

М'яке ліжко втратило свою привабливість.

— Стогони в ночі? — повторила мама. Я розрізнила нотки сарказму в її голосі.

Міс Крейн фиркнула.

— Це трапляється не тільки вночі. Тут чути шуми та шерехи, коли я зачиняю парадні двері. Я добре ставлюся до моїх дівчат, даю їм тепле безпечне помешкання. Якби не моя допомога, вони б тинялися

вулицями, мерзнути та голодуючи, а, може, навіть гірше: роблячи те саме, чим займаються зараз, але з іншими клієнтами, простішими й грубішими. Учора з Темзи витягли дівчину з перерізаним горлом.

Мамині очі посуворішали. Вона оголосила, що готова провести сеанс, і запитала, чи можна зустрітися з дівчиною, яка останньою бачила покійника живим.

Міс Крейн зиркнула в бік приймальні і покликала: «Друзілло!»

Дівчина підійшла до порогу й стала за спиною міс Крейн. Я розгледіла худеньке плече і трохи кутасте обличчя.

Мама м'яко усміхнулася й запросила її до кімнати, простягнувши руку. Друзілла, вагаючись, взяла її, і вони разом увійшли до кола, оточеного запаленими свічками. «Не відпускайте мою руку»,— пошепки мовила мама, хоча підвищила голос достатньо, щоб її чули міс Крейн та інші дівчата, що почали збиратися в коридорі.

Мама перевершила себе. Безсумнівно, то був один із її найкращих виступів. Вона виплюнула «ектоплазму» настільки правдоподібно, що навіть я була ошелешена.

— Він тут! — оголосила вона.

Здивовані крики та зойки чулися з коридору.

— Цей дух не заспокоїться, якщо сюди увійде інший чоловік. Він вважає, що це його помешкання і більш нічیه,— мовила мама.

Друзілла нерішуче пробурмотіла:

— Ніхто не був у кімнаті після...

Мама похитала головою.

— Він не піде звідси.

Міс Крейн роззявила рота так широко, що сигарета випала.

— Я ж заплатила вам за те, щоб ви вигнали його!

— Я вже пояснила вам. Я не можу наказувати привидам, я лише слухаю їх.

— Отже, жоден чоловік не може увійти сюди? — міс Крейн звела очі до стелі. Я здогадалася, що вона подумки підраховує.

— А де буде моя кімната? — спитала Друзілла.— Як я тепер зароблятиму гроші на оплату житла?

Мама зрештою відпустила руки Друзілли й стиснула плечима.

— Привиди не здатні брехати. Він назавжди оселився в цій кімнаті. Його дух прив'язаний до неї.

Друзілла схрестила руки на грудях. Я почула шепотіння в коридорі: кожна дівчина заявила, що вона за жодних обставин не переїде до кімнати Друзілли.

— Тоді ця кімната непридатна,— підсумувала міс Крейн із неприхованим гнівом. Дівчата розійшлися.

Я почала збирати мамині речі, проте вона стояла нерухомо, дивлячись на міс Крейн.

— Вам потрібні постояльці? — спитала вона.— Скільки ви хочете?

Міс Крейн витріщилася на неї, випробовуючи її силу волі в безмовному протистоянні. Я відчула, що вона знала напевно, до яких хитрощів вдалася мама й розривалася між двома рішеннями: з одного боку, не хотіла дозволити ошукати себе, а з іншого, прагнула заробити завдяки новим постояльцям.

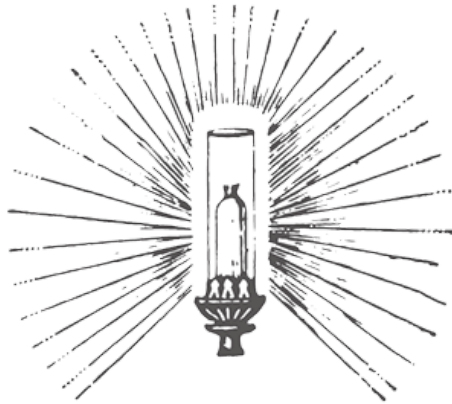
Вони уклали угоду, і ми з мамою перебралися до нового помешкання. Вона запевнила мене, що це тимчасово, що таке рішення дасть нам можливість заощадити більше грошей, якщо ми надалі тяжко працюватимемо.

Тієї ночі мені наснилося, що я втекла й приєдналася до мандрівного театру.

ВОРОЖКА МОГЛА БУТИ ПЕРЕСІЧНОЮ ШАХРАЙКОЮ. Може, за припущенням мами, вона була сердита й навмисно хотіла завдати мені болю. А може, вона сказала правду, сподіваючись, що це врятує нас — своєрідне попередження. Хоч би якими були її наміри, я сприймала її слова як пророцтво, що поволі справджувалося.

Я не говорила про це нікому в Сомерсет Парку, але за п'ять днів мені мало виповнитися дев'ятнадцять років.

ГЛАВА 33

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 10 ЛЮТОГО 1852 РОКУ

Мій любий!

Я не можу дібрати слів, щоб описати, як я почуваюсь сьогодні. Таке враження, ніби на темному страшному цвинтарі спалахнув промінь, пронизавши мене своїм сліпучим блиском.

Кохання нарешті завітало до мене. Це сталося геть несподівано. Раніше я мала сумніви, але зараз, відчувши його щиро й по-справжньому, я вже ніколи не помилюся. Чи можна зазирнути в чийсь очі й відразу все зрозуміти? Так! Це правда!

Мені важко пояснити, як таке можливо: одного дня ти не маєш нічого, а наступного отримуєш усе. Його усмішка нагадує сонце, і моє єдине бажання — довіку купатися в цьому теплі.

Кохання є величним і водночас жалюгідним. Він ловить мої погляди, відповідає на мої усмішки, однак він завжди пам'ятає про присутність містера Пембертона й відвертається першим. Ми спілкуємося, крадькома презируючись. Але... як розвивати стосунки далі? Я мушу поговорити з ним наодинці. Мушу! Якщо він відчуває те саме й зізнається мені, ми знайдемо спосіб бути разом.

Містер Пембертон не хоче мене; це очевидно. Хоч би як я старалася зробити його щасливим, я знаю, що наш шлюб закінчиться плачевно. Яку домівку ми можемо запропонувати нашим дітям?

Мій наречений не зважає на мої емоції, проте я все одно мушу поводитися обережно. Замість того, щоб дивитися на його обличчя, я дивлюсь на його руки. Я захоплююсь його стриманими манерами, його легкою ходою, коли він пересувається будинком. Дивовижно, що спостереження за простими діями чоловіка може так зачаровувати.

Як же я жадаю дізнатися, що відчували інші жінки, які жили до мене! Я насилу стримую свої почуття, реакцію свого тіла, боюсь вибухнути, якщо не зізнаюсь йому. На жаль, немає можливості зустрітися віч-на-віч. Брамвелл або місіс Донован завжди пильнують поблизу. Якесь безглуздя, що мене так ревно охороняють у власній оселі.

Сьогодні я вдалася до певних хитрощів! Після того як він відвідав батька й залишився випити чаю з містером Пембертоном, я запропонувала вирушити на коротку прогулянку до теплиці. Уяви моє здивування, коли містер Пембертон погодився приєднатися до нас. Я влаштувалася між ними: з одного боку — мій наречений, а з іншого — мій коханий. Я старалася крокувати в одному ритмі з ним, потайки сподіваючись, що він зрозуміє моє послання. Я швидко поглянула на нього й виявила, що він спостерігає за мною, не звертаючи жодної уваги на нудні зауваження містера Пембертона про погоду. Я усміхнулася йому, і цього разу він витримав мій погляд, майже змушуючи мене не відвертатися.

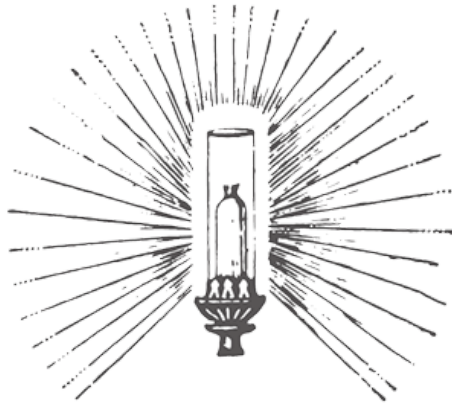
Ми увійшли до теплиці, і він почав розпитувати мене про кожну рослину так, наче ніколи їх не бачив. Він здавався напрочуд спокійним,

проте мій голос тремтів, коли я відповідала. Я не могла дивитися йому у вічі. Занадто хвилююче бути так близько до нього, ба більше, коли містер Пембертон крокував прямисінько за нами.

Ми зупинилися перед зимовими трояндами, і я розповіла, що, хоча ця квітка не вирізняється красою, вона є морозостійкою й розквітає в найхолодніші місяці. Він сказав, що це найгарніша квітка, яку він бачив у своєму житті. Потім він звів очі, і наші руки торкнулися одна одної — нібито випадково,— але його пальці на мить стиснули мої перед тим, як відпустити.

Я отримала безумовний доказ того, що він кохає мене. Повертаючись до маєтку, я не відчувала землі під ногами — я літала в повітрі. Я завжди пам'ятатиму, як закохалася біля троянд сорту «Helleborus Orientalis».

ГЛАВА 34

Після прикрої сцени в бібліотеці я шукала усамітнення й попросила принести вечерю до моєї кімнати. Коли прийшла Флора з тацею, я зраділа, що зможу трохи розвітатися в її товаристві. Уривки розмови з містером Пембертоном і спогади про *Матан* здавалися мені жахливими й виснажливими. Єдиною втіхою було те, що він не вигнав мене з будинку. Принаймні поки що.

Я всілася за маленький столик, зосередившись на м'ясі та гарнірі. Хоч як дивно, але мій апетит не постраждав.

Флора була заклопотана.

— Я чула, що сьогодні розіслали запрошення на свято на честь леді Одри,— мовила вона.— Вся кухня готується до бенкету.

— Можу собі це уявити,— я вмочила шматочок хліба в соус.

— Чи вам треба робити якісь вправи перед сеансом? Може, попрактикуватися з кимось?

Флора була «делікатною», наче громовиця, що лякає людей на пікніку. Вона хотіла викликати дух, а я хотіла їй допомогти. Було щось приємне в тому, що я мала змогу робити те, що добре вмію.

Я витерла рота м'якою серветкою й поклала її на порожню тарілку.

— Цього вечора панує особлива атмосфера,— мовила я.—
У потойбічному вимірі підвищена активність, я відчуваю її. Це ледь
вловима вібрація, щось на кшталт тріпотіння крил метелика.

Замислено насупившись, Флора пильно дивилася на моє чоло.

— Я бачу якусь могутню сутність навколо вас. Вона не завше
супроводжує вас, але сьогодні над вами нависає тінь.

— Тінь? Звучить кепсько,— вона озирнулася через плече.

Таких дівчат, як Флора, *Матан* називала «ідеальними клієнтками».

— Ні,— заспокоїла я її,— насправді це дуже мило. Присутність тіні
означає, що дух наблизився до вас, тому що ви покликали його.

— Що? Покликала? Так, як це робите ви?

— Не зовсім,— я вказала на сусідній стілець, запрошуючи її сісти.—
Коли ми думаємо про близьких людей, яких любимо, межа між
нашими світами стає тоншою, і духи можуть переступити її — хай
навіть на одну мить.

Флора усміхнулася.

— Хтось, про кого я думаю, зараз стоїть поряд зі мною?

— Так,— підтвердила я, виймаючи ногу з черевика.— Заплющте очі
й зосередьтесь на іменах. Це затримає духів тут.

Вона підкорилася. Скориставшись нагодою, я поставила тарілки на
підлогу, а ніж сховала під ніжною стола.

— Я розгублена,— сказала вона, схопившись за фартух, і знову
поглянула на мене.— Сьогодні я найбільше думала про особу, яка
є живою. Принаймні він ще був живим цього ранку, коли я дала йому
яблучний пиріг.

Мені пригадалася добра усмішка Джозефа.

— Тінь не бреше,— запевнила я її.— Хтось стоїть біля вас просто зараз. Чи хотіли б ви дізнатися, хто це? — Вона кивнула.

Я потягнулася до неї через стіл і попросила взяти мене за руки.— Хочу, щоб ви розслабилися й пам'ятали, що ніщо не завдасть вам шкоди.

Вона кивнула вдруге.

— Чи є тут хтось, хто бажає говорити з нами? — спитала я. Під столом пролунали три удари.

Флора важко дихала. Її очі стали ширшими, ніж тарілка. Трохи зачекавши, я підняла коліно, унаслідок чого маленький столик затрясся.

— Я бачу літеру «М»,— сказала я.

— Мейсі,— прошепотіла Флора.

Я погодила коротким кивком.

— Вона щось розповідає мені,— я витримала паузу, що тривала два вдихи.— Вона знає, що ваш коханий десь поряд.

Міцніше вчепившись в мою руку, Флора попросила:

— Запитайте у неї, чи каже він мені правду. Я маю знати, чи можу довіряти йому.

Мені стало цікаво, що говорив їй Джозеф.

— Вона стверджує, що здебільшого каже вам правду,— обережно відповіла я. Було важко розгадати, що криється за виразом обличчя дівчини, її очі занадто впивалися в мене, хоча я була певна, що вона незадоволено скривила губи.— Однак,— додала я,— мені не завжди вдається розчути слова. Часом послання надходить як відчуття. Гадаю,

вона намагається сказати таке: його брехня може стосуватися того, про що ви часто думаєте.

— Ох! — пригнічений голос був вичерпним доказом того, що я розчарувала її.

Матап не схвалила би таку тактику. Ми нікому не читаємо мораль, моя люба. Ми кажемо людям те, що вони хочуть чути. Говоримо їм достатньо, аби їхні серця могли домислити все інше.

Серце здатне бачити.

Я зробила ще одну спробу.

— Вона каже, що він бреше задля вашого блага, бо хоче зробити вас щасливою.

Флора розтиснула пальці. Я інтуїтивно відчула, що моя відповідь задовольнила її.

— Вона покидає нас,— мовила я.

Легкий рум'янець розквітнув на її щоках.

— Якщо ви не проти,— почала Флора,— я зізнаюсь: мені приємно, що я можу поговорити з ровесницею. Ні, я не хочу сказати, що ви маєте дружити зі слугами. Просто я страшенно сумую за Мейсі, але, коли ви говорите зі мною, я сумую за нею не так сильно,— вона похитала головою.— Вибачте, я не вмію говорити так красиво, як ви.

Красиво говорити? Щось новеньке.

— Дякую, Флоро,— я впевнилася, що вона нарешті почувається розкуто в моїй присутності — довіряє мені.— Я також рада, що ви тут.

Вона поривалася підвестися, але раптом завмерла й прикусила нижню губу.

— Я чула, що сьогодні після обіду ви з лордом були в бібліотеці.

— Гм-м,— я утрималася від відповіді. Чи підслухали слуги нашу розмову? Чи вони знали всю правду? Я затамувала дух, чекаючи, коли вона розкаже більше.

Вона сунула руки в кишені фартуха.

— Я ніколи не забуду той день, коли він уперше приїхав до маєтку,— говорила далі вона.— Я подумала, що він — найгарніший чоловік, якого я зустрічала у своєму житті. Якби ж ви тільки бачили його та леді Одру разом! Вони були схожі на двох янголів чи щось таке.

Вечеря важким каменем лягла на мій шлунок. Я згадала, як зашарілася, коли торкнулася його руки.

— Очевидно, що ви захоплювалися нею.

Флора шмигнула носом.

— Я маю сказати вам одну річ, Дженні,— її голос тремтів.— За кілька ночей до весілля я бачила дещо. Я ніколи не розповідала про це. Мені здається, я все вигадала, а іноді я думаю, що це могло статися насправді. Я нікому не сказала — тільки Мейсі, коли ходила на її могилу.

Я насторожила вуха.

— Усе гаразд, зі мною ви можете поділитися цією таємницею,— мовила я.— Я розмовляю лише з привидами,— я потягнулася до неї й торкнулася її руки.

Вона поправила свій білий чепчик і разів зо два глибоко вдихнула.

— Я була допізна на кухні, готувала все до весільного бенкету. Треба було охолодити пироги, та я не хотіла спускатися до сирого підвалу,— вона нахилилася ближче до мене й стишила голос.— Ненавиджу те місце.

Я згадала, з якою неохотою Джозеф ходив по варення.

— Тому я віднесла їх у сад, там, де чорний хід. Було темно, я не бачила його... Раптом він з'явився, спотикаючись, мов п'яний...

Різкий стукіт перебив її. Флора стиснула губи й мотнула головою, ніби засуджуючи себе за балакучість. Я злякалася, що довіра між нами зникла. Стукіт повторився, і Флора метнулася відчиняти.

— Добрий вечір, мілорде,— сказала Флора, опустивши голову.

Містер Пембертон був у вечірньому костюмі. Він, як завжди, мав бездоганний вигляд, його золоте волосся немовби поглинало все світло в кімнаті. Утім, його поза видавала певну втому, зазвичай неприйнятну йому. Він глянув на мою порожню тарілку, а потім кивнув мені.

— Тішуся, що ви поїли. Я хвилювався, що ви захворіли.

— Важко опиратися спокусі спробувати печеню, приготовану місіс Геловой,— відказала я. Наша остання бесіда завершилася тим, що я вибігла з бібліотеки, несла стримати сльози провини. Я навіть не могла уявити, що він подумав про мене.

— Ой, вибачте мене, Дженні! — скрикнула Флора й кинулася підбирати тарілки з підлоги.

Містер Пембертон зацікавлено глянув на неї, після чого знову зосередив увагу на мені.

— Нічне повітря надзвичайно освіжає,— мовив він.— Теплиця була улюбленим місцем Одри. Я подумав, що ви, можливо, бажаєте оглянути її.

В його інтонації не було жодного натяку на нашу попередню суперечку. Він виявився кращим актором, ніж я вважала. Я не могла відмовитися, ба більше, в присутності Флори.

— Так, бажаю,— відповіла я, видавивши із себе усмішку.

— Чекаю на вас у холі,— він розвернувся й вийшов.

Флора різко видихнула й кивнула в бік шафи.

— Візьміть шалик. Сьогодні різкий вітер.

КОЛИ Я ДІСТАЛАСЯ ПАРАДНОГО ВХОДУ, там уже стояв містер Пембертон.

— Після вас, міс Тіммонс,— мовив він, відчинивши переді мною двері.

Я кивнула.

— Лорд Чедвік.

Із кожним вдихом нічне повітря дедалі сильніше дряпало моє горло. Волосся тріпотіло на вітру, капелюшок збився. Я підняла руку, притримуючи його. Перед зустрічю з містером Пембертоном я зрозуміла, що не можу залишити тіару в моїй кімнаті без нагляду, ризикуючи, що її знайде місіс Донован. Тому я взяла прикрасу із собою, сховавши її під своїми локонами й обережно прикривши капелюшком.

— Мені варто запитати у Флори про те, як завоювати вашу прихильність,— сказав він.— Вона, певно, є вашою повірницею, якщо так невимушено називає вас Дженні.

— Вона називає мене Дженні, тому що я попросила її про це,— відказала я, радіючи, що мій капелюшок має широкі криси. Наша остання бесіда відлунювала у моїх червоних від сорому вухах.

Ми зупинилися на верху сходів.

— Дощить,— констатувала я, хоча в цьому не було потреби.

Він підняв парасольку, тримаючи її в тій руці, що була ближче до мене.

Орієнтуючись на неясне світло ліхтаря, ми пройшли повз кам'яних левів, звернули до бічного входу будинку, звідки попрямували стежкою, що вела до садів за задніми дворами. Я обійшла велику калюжу, і парасолька рушила слідом, не даючи мені промокнути. Я не мала часу оцінити галантний жест, адже мій мозок напружено обмірковував можливі задуми містера Пембертона. Чи веде він мене до констебля? А раптом він збирається вигнати мене в ніч з однією-єдиною торбою з одягом? А може, він зіштовхне мене зі скелі? Я затряслася від ознобу.

Вітер дужчав, люто хльоскаючи нас. Я схопилася за капелюшок, поки мій супутник силкувався утримати парасольку над нашими головами. Ліхтар відкидав тіні, і вони лягали смугами під його очима.

— Ходімо, ми вже близько,— мовив він, ведучи мене до теплиці.— Це єдина частина Сомерсета, де ми можемо по-справжньому бути наодинці.

«Навіщо нам бути наодинці?» — замислилася я, входячи першою до скляної будівлі. Він простяг мені ліхтар, після чого стряхнув краплі з парасольки й поставив її біля дверей. Вода стікала вниз, утворюючи калюжку на кам'яній підлозі.

Тиша теплиці огорнула нас. Тут було тепло — різкий контраст із крижаним дощем, що перішив надворі. Містер Пембертон зняв циліндр і кілька разів провів рукою по густому білявому волоссю.

— Сюди,— сказав він.

Ми рушили доріжкою, уздовж якої стояли горщики з папороттю. Я тримала ліхтар трохи далі від тіла, витягуючи шию, роздивляючись зелень в очікуванні побачити поліціанта, що зачаївся серед листя. У разі потреби я була готова тікати.

Він прочистив горло.

— Я хочу вибачитися за те, що сказав вам сьогодні в бібліотеці. Моя поведінка була неприпустимою, я не взяв до уваги ваші почуття.

Боюсь, я несправедливо поставився до вас.

Вибачення було останнім, чого я чекала від нього. Я сором'язливо відповіла:

— Я теж висловлювалася сміливо, відколи приїхала сюди.

Він розвернувся до мене, тримаючи циліндр обома руками.

— Я маю пояснити вам мої мотиви. Коли я збагнув, що посилка з Лондону — копія вашої справи, я мусив повністю прочитати її. Тієї ночі, повертаючись до своєї кімнати, я був налаштований обговорити це з містером Локхартom вранці. А потім побачив, як ви стоїте на верху сходів. Ви мало не впали,— явно засмучений, містер Пембертон похитав головою.— Зізнаюсь, я дуже налякався. Коли я зрозумів, що ви ходите вві сні, я був заінтригований. І відчув, що треба зрозуміти вас краще, що з вами не все так просто.

Моє серце прискорено забилося. Я не наслідувалася щось сказати. Якесь частина мене жадала почути більше про його бачення наших зустрічей, хоча я знала, що це погано закінчиться. Я торкнулася крисів капелюха, перевіряючи, чи надійно схована тіара.

— Після наших перших зустрічей,— повів далі він,— мені стало ясно, що ви — зовсім інша, ніж та людина, що описана в поліційних звітах. Я вирішив довіритися моїй інтуїції й дозволити вам залишитися.

Я згадала слова, що їх сказав мені містер Локхарт в екіпажі: я — єдина особа, здатна дати йому те, чого не купиш за гроші. Душевний спокій.

Містер Пембертон насупився, зморшки на його чолі проступили чіткіше.

— Сьогодні вдень, коли ви звинуватили мене в тому, що я не сприймаю смерть Одри серйозно, я зреагував дуже бурхливо. І я хотів би уточнити, що мій гнів був спрямований не на вас, а на мене самого. Я повинен був виявляти більше уваги до неї незалежно від нашої

домовленості. Мені боляче, що вона ніколи не дізнається, як я шкодую про це.

Я мала купу доречних слів, але він забагато знав про мою професію, тож я тривожилася, що будь-які слова пролунають фальшиво. Тому я відповіла просто:

— Дякую вам за вибачення,— не стримавшись, я спитала.— Чи це означає, що ви досі хочете продовжити підготовку до сеансу?

Його голос був упевненим:

— Так, звісно. Наш початковий план не змінився.

Ми рушили далі. Стежка стала вужчою, і наші руки злегка торкалися.

Я зауважила, що він нічого не сказав про парафіяльного констебля.

— А де моя справа зараз?

Він трохи знітився:

— Я поклав усі папери назад у пакунок і відіслав їх містеру Локхарту. Він не знає, що я прочитав документи. Можливо, саме зараз, поки ми розмовляємо, він ознайомлюється із вашою справою.

Я зітхнула з полегшенням. Увесь цей час я переймалася його можливою реакцією на моє злочинне минуле. Та він не викликав поліцію, а попросив мене залишитися. Оскільки він був щирим зі мною, я вирішила, що настав час розкрити йому суть моєї угоди з містером Локхартом:

— Він обіцяв допомогти мені очистити моє ім'я.

Він кивнув, майже не здивований:

— Я дійшов висновку, що мені надіслали матеріали саме з цієї причини. Недивно, що ви хвилювалися, що розчаруєте його.

Спокій теплиці.

Здається, катастрофи вдалося уникнути. Я не просто залишуся гостею в Сомерсет Парку. Усе вказувало на те, що ми з містером Пембертоном і надалі будемо союзниками. Це була приємна думка.

Ми минули кілька грядок, засаджених тією самою низькою рослиною. Я заціпеніла, прочитавши назву на табличці: *Helleborus Orientalis*. Це саме слово було в списку Одри. Чому вона так прагнула додати цю простеньку квітку до свого весільного букету?

— Зимова троянда,— пояснив містер Пембертон, схилившись над моїм плечем.

— Здається непримітною.

— Не така ефектна, як більшість троянд, але здатна квітнути за найсуворіших умов,— він трохи помовчав, дивлячись на мене в сяйві ліхтаря.— У цьому є щось дивовижне.

Мене накрила хвиля тепла. Здавалося, ці слова містили завуальований комплімент. Але... Як багато він зміг зрозуміти з поліцейських документів? Чи склав він чітке уявлення про моє життя? Може, він мав на увазі квіти й ніщо інше?

— Чи це улюблені квіти леді Одри? — спитала я.

Його обличчя позбулося будь-якого виразу, усі емоції зникли.

— Гадки не маю. Наскільки я знав її, вона любила яскраві, ефектні квіти. Не такі скромні.

Відсутність ніжності в його голосі привернула мою увагу, проте його коментар відповідав моєму уявленню про Одру. Її кімната була розписана барвистими квітковими візерунками. Можливо, ця зимова троянда нічого не означала.

Список Одри постав у моїй пам'яті, нагадавши, що вона вже ніколи не одягне свою гарну весільну сукню. Це вбрання висітиме в глибині її

гардеробу, вічно чекаючи на неї. Я починала розуміти, чому містер Пембертон так домагався справедливості, розслідуючи те, що трапилося з його нареченою. У певному сенсі вона була причиною, що заохотила містера Локхарта врятувати мене тієї ночі. Я була в боргу перед нею, але подякувати їй ніколи не зможу.

Віконниці брязкали від потужного пориву вітру. Змирившись з необхідністю залишатися всередині, ми крокували, аж поки не дісталися фонтана зі статуєю янгола, який плакав. Присівши на край, я розгледіла на дні кілька монет. Тільки торкнувшись води, я опанувала себе й прибрала руку. Старі звички.

Містер Пембертон зупинився поряд зі мною.

— Ви бачили решту земель за садами? — спитав він.

Я хитнула головою. Я не мала жодного бажання оглядати скелі.

— Зізнаюсь,— почав він,— що стайні — єдине місце в Сомерсет Парку, що здавалося мені привабливим від самого початку. Я не в захваті від моря.

Я була цілком згодна з ним. А ще помітила, що він не згадав Одру. Я намагалася не зважати на крихітний вогник надії, що загорівся в моєму серці. То було нерозважливо з мого боку. І я вперше відчула, що зраджую її.

— Знаєте, міс Тіммонс,— сказав він,— ми, вірогідно, затримаємося тут, тож я був би вдячний вам за будь-яку спробу підтримати розмову.

— Так, мілорде,— відповіла я.

У нього вирвався дивний смішок.

— Ви навмисно це робите? Я просив вас називати мене моїм християнським іменем. І навіть дехто з челяді звертається до вас на ім'я.

Це пролунало з певною пихатістю. Я подумала, що мені випав шанс дізнатися трохи більше про нього.

— Ваш шрам стає помітнішим, коли ви смієтеся, лорд Чедвік.

— Ха-ха! — напружено засміявся він, торкнувшись місця під щелепою.

Я миттєво відчула себе дурепою.

— Маю надію, що це захоплива історія,— я старанно приховувала причини моєї цікавості.— Я буду розчарована, якщо не буде піратів.

Опустивши очі долу, він покрутив золотий перстень.

— Барнабі сказав, що розповів вам історію про те, як він урятував моє життя.

— Ви втратили управління конем, якого осідлали,— підтвердила я. Мої щоки запалали від сорому, я сподівалася, що його друг не переказав йому мої слова про те, що варто було застрелити його, а не коня.

Містер Пембертон кивнув.

— Коли мій батько наказав застрелити коня, я відчув, що якась частина мене теж помирає. Напевно, дитяча невинність.— Здавалося, він розмовляв зі своїми черевиками. Я дивилася, як напружилися м'язи його щелепи.— Я оголосив, що ніколи не підійду до коня. Однак батько наполягав і зрештою змусив мене їхати верхи вже наступного дня. Згодом я збагнув, що він мав рацію. Він сказав, що, якщо я прийматиму рішення, що ґрунтуються на страху, я ніколи не житиму гідним життям. Страх веде нас хибними шляхами, де немає нічого, крім горя.

Він різко вдихнув.

— Аби впевнитися, що я засвоїв урок, він ударив мене. На ньому був цей перстень, і камінь розрізав шкіру.

Можна було лише уявити, якої сили удар залишив такий слід.

— Коли він помер, я успадкував цей перстень так само, як мій дід та представники багатьох інших поколінь нашого роду. Я не хотів порушити традицію й відмовитися носити його. Та я дістав звідти камінь,— в його інтонації чулося щось незвичне, щось на кшталт спокійного збентеження.— Відтоді я маю щоденне нагадування про той урок.— Він усміхнувся, і хоча усмішка була ледь помітною, я бачила її вперше. Це вразило мене.— Боюся, мені бракує таланту вигадувати історії, міс Тіммонс. Я можу лише говорити вам правду.

Я знову покосилася на перстень.

— Я нікому не розповідав про це. Нікому, крім вас.

Я подумала, що удостоїлася незаслуженої честі — стати його повірницею. Я насолоджувалася його зізнанням, аж поки не збагнула, що він міг сказати таке, аби завоювати мою довіру, спонукати мене поділитися своїми секретами у відповідь. Я теж часто так робила.

Він, певно, помітив мою внутрішню боротьбу. Коли він знову заговорив, в його голосі бриніла невластива йому нерішучість.

— Я маю бути цілком щирим. Коли я прочитав поліцейські звіти, я звернувся до одного лондонського слідчого — мого надійного друга. Він надсилав мені додаткову інформацію про вас. Після нашої невдалої зустрічі в бібліотеці я отримав від нього маленький конверт. Там були свідчення родин, які замовляли ваші послуги кілька років тому. Ніде не було жодної згадки про крадіжку — всі говорили тільки про те, що ви допомогли полегшити їхню печаль. Вони навіть описували вас, як янгола.

Я намагалася стримати дрож нижньої губи. Я вже й забула, що це таке — відчувати гордість.

— Я щиро шкодую про те, що образив вас, не оцінивши ваші таланти, — мовив він.— Ці свідчення також дали мені можливість переглянути моє ставлення до ваших здібностей: ви здатні порозумітися з людьми,

що належать до різних суспільних прошарків, і втішити їх у скрутні часи.

Пасмо білявого волосся упало йому на очі, та він не зважав на це.

Моє тіло сповнилося якоїсь дивної енергії, немовби поглинаючи вологість теплиці.

Він продовжив:

— Я заздрю, що ви так швидко зближаєтесь з людьми. Я ніколи не почувався невимушено в товаристві незнайомців.

— Нічого не дається мені легко. *Матан* мала справжній талант,— відказала я, піднявши підборіддя.— Мої здібності — ніщо порівняно з тим, що вміла вона,— у мене пересохло в горлі на останньому слові. Біль ніколи не полишав моє серце, як і почуття провини.

Стіни здригнулися від чергового пориву вітру. Я раділа, що шум перебив мене.

— Співчуваю вашій втраті,— сказав він.

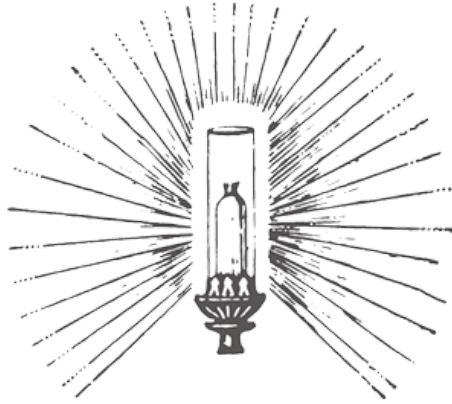
— Я стільки років мала справу зі смертю, але понад усе на світі боюсь жити без неї,— я замовкла. Історія про ту жахливу ніч могла ось-ось спливти на поверхню.

Запала тиша, яку він не хотів порушувати.

— Я думав про те, що ви говорили раніше,— трохи згодом зауважив він.— Люди іноді приймають хибні рішення, хоча знають, що це зруйнує їхні шанси на щастя. Мене цікавить, що було б, якби ті люди спробували осмислити, чому вони вважають себе негідними щастя. Можливо, вони б виявили, що заслуговують на щось більше.

То був чудовий комплімент. Його обнадійлива інтонація торкнулася потаємних струн моєї душі. Однак, хоч би якими приємними були його слова, правда залишалася незмінною. Я достеменно знала, на що заслуговувала: на щось безмежно далеке від щастя.

ГЛАВА 35

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 27 ЛЮТОГО 1852 РОКУ

Любий!

Моє серце розбите, але все ще б'ється. Батько помер. Мене не було поряд із ним. Соромно писати, чим я займалася і з ким.

Одна вкрадена мить чистої прекрасної пристрасі не може перекреслити те, що я робила для нього всі ці роки в Сомерсеті, чи не так? Я молюсь, аби його душа відчула мою відданість і дарувала мені прощення небес.

Ми поховали його в сімейному склепі поряд із мамою. Я проводжу пальцями по його імені, викарбуваному на надгробку, почуваячись так, ніби хтось ходить по моїй могилі. Сомерсет Парк довіку залишиться моєю домівкою, хоча, з іншого боку, може стати моєю домовиною.

Я боюся, що всі знають мою ганебну таємницю. Містер Пембертон був більш допитливим, ніж зазвичай, і нині я йому брешу. Мій коханий покинув маєток і пішов із мого життя. Я гірко ридаю — слуги думають, що я проливаю сльози по батьку.

Я в жалобі, мій любий, оплакую втрату мого істинного кохання. Він відвідав похорон, але все, що я отримала від нього, — формальний уклін над моєю рукою. Однак його дотику, попри рукавичку, вистачило, аби розпалити вогонь в моєму серці.

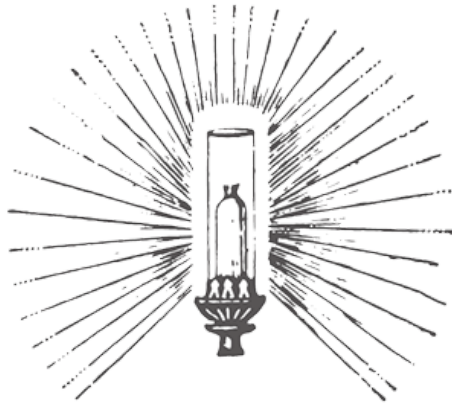
Я мушу знайти спосіб жити далі, тримаючись за спогади про нашу єдину вкрадену ніч разом. Це прокляття — кохати так шалено й пристрасно. Усе інше тьмяніє в порівнянні із силою моїх почуттів; подальше життя буде пустою, суцільним стражданням. Утім, я повинна зберігати пильність, оскільки містер Пембертон стежить за мною, мов яструб.

Він несподівано почав цікавитися підготовкою до нашого весілля. Завше приходить тоді, коли я найменше чекаю його, ставить різні провокаційні запитання: як я провела день, куди ходила, із ким проводила час. Є лише одна причина такої зацікавленості. Він підозрює, що я віддала своє серце комусь іншому!

Я намагаюсь відповідати ввічливо, але його сталевий погляд залишається суворим і безжальним. Раніше я вважала, що його очі є гарними, але зараз вони нагадують мені найхолодніший штормовий океан. І в цьому океані я буду змушена плавати решту мого життя. Мене не полишає страх, що одного дня я потону в тих очах.

Я хотіла б, щоб він ніколи не приїжджав до Сомерсета.

ГЛАВА 36

Розтривожена, я повернулася до своєї кімнати. Я відчувала полегкість через те, що містер Пембертон досі хотів, аби я провела сеанс, але, з іншого боку, мене переповнювала якась нервова енергія.

Я тупцювала на одному місці так довго, що мої черевики майже висушли. Мене тривожило, що лишалося забагато можливостей знову потрапити до камери в лондонській тюрмі. Навіть якщо сеанс буде успішним і винуватець зізнається у злочині, не було жодної гарантії, що містер Локхарт і надалі бажатиме представляти мої інтереси в суді. Якщо ж він погодиться, життя — у його руках. У його немічних, зморшкуватих, помираючих руках. Я здригнулася від думки про те, яким слабким він може бути... і чи буде він взагалі живий, коли відбудеться судовий процес.

Я зняла капелюшок і піднесла тіару ближче до свічки. Моя єдина гарантія порятунку. Я відчинила верхню шухляду нічного столика й витягла звідти спідницю.

Швидкий стукіт у двері змусив мене зупинитися.

— Так? — мовила я, вирішивши, що Флора повернулася.

Почулося клацання, засув повернувся, і двері почали відчинятися. Поринувши в роздуми про мою останню розмову з містером Пембертоном, я забула замкнутися на ключ.

— Ваш напій, міс Тіммонс,— оголосила місіс Донован своїм звичним тоном, формальним і холодним.

Розхвилювавшись, я схопила тіару й запхала її на дно шухляди. Розвернулася до дверей саме тієї миті, коли місіс Донован увійшла до кімнати, несучи в одній руці маленьку тацю, а в другій — лампу.

Різким рухом стегон я зачинила шухляду.

Місіс Донован стояла, мов похмурий вартовий, критично оглядаючи кімнату. Потім вона зосередила увагу на ліжку. Зелена ковдра з кімнати містера Пембертона була акуратно згорнена.

— Дякую за чай,— мовила я.— Хоча вечеря була більш ніж ситною. Не треба було турбуватися.

— Це не чай,— поправила мене вона, підносячи тацю до столу, де я вечеряла раніше. Вона обережно поставила чайник, який парував, і кришталеву склянку.— Містер Локхарт досі хворіє,— докинула вона.— Але гарячий пунш, який він п'є перед сном, вочевидь поліпшує його здоров'я. Я була стурбована, коли Брамвелл підтвердив, що ви не прийшли на вечерю. Ми не можемо ризикувати вашим здоров'ям.

Вона впилася в мене очима, після чого перевела погляд на верхню шухляду туалетного столика. Я була певна, що вона нюхом відчуває мою провину.

Я не рушила з місця.

— У мене боліла голова, тож я лишилася у ліжку. Зараз я почуваюсь добре, запевняю вас.

Місіс Донован не виявляла жодного наміру ретируватися.

— Чи вас усе влаштовує? — поцікавилася вона.— Сподіваюсь, ви насолоджуєтесь перебуванням тут.

Попри люб'язні слова, вона мала такий вигляд, ніби хотіла вилити мені на голову нічний горщик. Вона підступила на крок ближче. Лампа осяювала простір між нами, відкидаючи тіні на її обличчя. Таке освітлення не прикрашало її — скоріш навпаки.

— Я знаю, вам подобається, коли інші чекають на вас,— мовила вона.
— А ще я бачу, як ви дивитесь на лорда. Гадаю, ви замислили підкорити його. Та вам знадобиться дещо більше, ніж уроки танців у бібліотеці та нічні прогулянки в теплиці, аби стати наступною леді Чедвік.

— Я не претендую на жодну частину Сомерсет Парка,— задихаючись, випалила я.— І не бажаю підкорити лорда Чедвіка. А ще я не хочу, щоб ви приходили сюди, писали послання в моїй книзі духів і перевертали картини на моїй стіні,— я вказала на картину з зображенням шхуни, що зараз висіла бездоганно рівно.

Кутики її губ скривилися у зловісній посмішці.

— Ви божевільні, це очевидно. Варто покликати лікаря Барнабі.

Я вже не могла витримувати її втручання й уїдливих коментарів. Оскільки я знала, що містер Пембертон довіряє мені, я вела себе зухвало.

— Може, вам слід припинити розпускати неправдиві чутки й висловлювати свою думку з приводу подій, які ви хибно тлумачите. Ми з лордом Чедвіком зустрічалися суто для обговорення сеансу. Його єдина мета — викликати дух леді Одри й сказати їй, як він любить її, як сумує за нею,— звісно, то була брехня, але я мала посилити цю ілюзію.

Її обличчя почервоніло.

— Покоління Лінвудів перевертаються в могилах, обурені такою несправедливістю: він незаконно носить цей титул,— із глибин її горла вирвався якийсь огидний звук.— Його ніколи не обходило щастя леді Одри.

— А ви її щастям переймалися?

— Авжеж!

Я ніколи не чула таких пристрасних слів від місіс Донован, вона навіть стала вразливою. Я схрестила руки на грудях.

— Чому ж тоді ви дозволили містеру Сатерлі навідатися до її кімнати в ніч перед весіллям? Ви знали, що він був проти її шлюбу. Чому ви з власної волі наразили леді Одру на небезпеку?

Її очі запалали, звинувачуючи мене.

— Я була єдиною, хто бачив її тієї ночі.

— Містер Сатерлі сам зізнався. Навіщо йому брехати?

Вона мотнула головою.

— Це ви брешете.

— Лише хтось один із вас може говорити правду, місіс Донован. Мені здається цікавим, що з-поміж усіх мешканців Сомерсет Парку тільки ви та містер Сатерлі заводили розмови про те, що лорд Чедвік не є законним спадкоємцем маєтку.

Лампа, затиснута в її руці, затряслася. Пронизливий погляд утратив гостроту. Я, безсумнівно, знайшла вразливе місце місіс Донован. Слід скористатися цією перевагою. Я пом'якшила тон.

— Ви цілу ніч чатували за її дверима, але сталося щось, що ви не могли тримати під контролем.

Вона опустила очі долу.

— Ви знаєте, що трапалося, і нині ви налякані,— почекавши хвилинку, я додала.— Я можу допомогти вам позбутися страху.

Місіс Донован підняла підборіддя й утомлено зітхнула.

— Страх не турбує мене. Він зникає... на відміну від почуття провини. Я не зобов'язана нічого пояснювати вам, але присягаюсь на могилі леді Одри, що я не знаю, що трапалося з нею. Вона була жива й здорова, коли я принесла їй пунш увечері.

Попри мою сильну неприязнь до місіс Донован, інтуїція підказувала мені, що вона говорить правду. Особливо це стосувалося почуття провини. Воно ніколи не зникає.

Вона розправила плечі й попрямувала до дверей, серйозна і стримана, як завжди. Наостанок обернулася й кинула ще один промовистий погляд на зелену ковдру.

— Ви вчинили мудро, попросивши ключ. Не забувайте використовувати його. Ми хочемо, аби всі порядні дівчата ночами перебували в безпеці.

Коли вона пішла, я зачинила двері, намагаючись стряхнути з себе відчуття ознобу. Її слова про містера Пембертона зависли в повітрі, бентежачи й дратуючи мене. Мої уявлення про романтичні стосунки були туманними. Єдиними чоловіками, яких я знала, були клієнти пансіону міс Крейн та бридкі поліціанти. Попри абсурдні фантазії місіс Донован, я не віддам моє серце так легко.

Матан казала мені: «Кохання завдає болю, моя люба. Ми бачимо це на кожному сеансі. Моя робота — зцілити людей від горя. Я кажу їм те, що вони хочуть чути, а решту робить надія, оскільки вони шукають серцем, а не очима: серце здатне бачити. Кілька тижнів по тому вони навіть не пам'ятають ні моїх невизначених обіцянок, ні моїх неправильних відгадок. Вони пам'ятають тільки те, у що хочуть вірити».

— Якщо серце так легко обдурити, як можна йому довіряти? — спитала я, запам'ятовуючи все сказане нею.

— Твоя правда,— похвалила вона мене.— Єдина гарантія, яку приносить кохання,— це головний біль.

Я знала, що вона говорить про мого батька і про трагедію, що сталася з ним. Мені було боляче чути такі натяки, адже я була плодом їхнього кохання. Я часто уявляла, яким би було моє життя, якби мій батько не впав у Темзу того фатального дня.

Я рушила прямісінько до нічного столика й відчинила верхню шухляду. Взяла тіару, загорнула її кількома спідницями й поклала назад. Слід пошукати нову схованку, де ніхто не натрапив би на неї, але до якої я могла б легко дістатися непоміченою. Я зроблю це, щойно всі заснуть, а якщо говорити про місіс Донован, щойно вона замкнеться у своїй печері.

Насупивши брови, я дивилася на шухляду, чий скудний вміст контрастував із тим, що лежало в шухлядах туалетного столика Одри. Виникло дивне відчуття дежавю.

— Ти не перехитриш мене,— звернулась я до темної кімнати. Утім, попередження місіс Донован про необхідність зачиняти двері рознервувало мене. Я зробила барикаду, поставивши стілець прямісінько під ручкою (цьому трюку я навчилася в пансіоні міс Крейн).— Побачимо, як ти сюди пролізеш, відьмо!

Не зважаючи на ситість, я налила собі гарячого пуншу й почала готуватися до сну, розмірковуючи про те, хто допоміг місіс Донован перевернути картину. Вона б не впоралася самотужки. Ще більше мені кортіло дізнатися, кого бачила Флора в ніч напередодні весілля, ким був той чоловік, що, спотикаючись, виходив із лісу.

Задоволена, я допила пунш і прослизнула під ковдри. За мить до того, як поринути в сон, у знову згадала шухляду Одри. Я знала відповідь, але вона вислизала, як вода між пальцями.

* * *

ЗДАВАЛОСЯ, Я ЗАПЛЮЩИЛА ОЧІ на одну коротку мить, коли в двері постукали. Павутиння тривожного сну ще обплутувало мене. Я стояла на стрімчаку, вітер розвіював моє волосся.

Стукіт пролунав знову, цього разу гучніше. Я почула нетерплячий голос Флори.

— Дженні!

— Іду! — сонно відказала я. Прямуючи до порогу, я тремтіла. Моє тіло було напруженим.

Я прибрала стілець і відчинила двері.

Флора увійшла до кімнати з тацею в руках. Її зазвичай рум'яні щоки були блідими, вона була стривожена.

— Я принесла ваш ранковий чай. Ви повинні швидко одягтися й приєднатися до інших. Вони чекають внизу,— вона налила свіжої гарячої води в миску.

— М-м-м,— пробурмотіла я, занурюючи рушник у паруючу воду й умиваючи обличчя.

— Його милість трохи засмучений,— вона невпинно снувала кімнатою.— Довелося викликати констебля.

Уся моя кров прилила до ніг. Я упустила рушник у воду. Я проспала цілу ніч замість того, щоби сховати тіару! Я прокляла місіс Донован із її пуншем. Вона, певно, дізналася про крадіжку тіари й сповістила містера Пембертона. Я маю негайно забиратися звідси!

— Чи можете ви допомогти мені непомітно потрапити на кухню? — запитала я у Флори.

Вона фиркнула.

— До кухні? Це останнє місце, де вам слід бути. Там така метушня! — тарілки дзеленчали, поки вона накривала на стіл, готуючи для мене сніданок.— Сьогодні вранці місіс Донован знайшли на задньому дворі, — вона лежала на землі, вся заляпана грязюкою. Джозеф подумав, що вона мертва. Він мало не помер із переляку, коли вона раптом розплющила очі після того, як він кілька разів похлопав її по щоках і вигукнув її ім'я. Кажуть, що на неї напали! — трохи помовчавши, Флора задумливо додала.— Цікаво, що б я робила, якби знайшла її?

— Напали? — перепитала я, роззявивши рота. Хоча минулої ночі місіс Донован виявила певну вразливість, вона навряд чи годилася на роль жертви.

— Спершу вона билася в істериці, а пізніше непритомніла й приходила до тями. Зараз за нею доглядає лікар Барнабі.

Я не могла уявити її в такому стані.

— І тому приїжджає поліція? — уточнила я.

Вона якось дивно глянула на мене й простягла філіжанку чаю.

— А що ще могло змусити їх приїхати? Не хвилюйтесь, Дженні. Я певна, що, хай би хто це був, його невдовзі спіймають. Може, якогось п'яного волоцюгу вигнали з «Плугу і дзвону», він блукав дорогою й забрів сюди. Таке вже траплялося раніше.

— «Плуг і дзвін»?

— Сільський бар.

— Ясно,— я підхопила тост із таці і, не зважаючи на масло та варення, відкусила шматочок.

Я відвернулася, аби Флора не побачила безмежне полегшення на моєму обличчі.

— Жахливо, що це спіткало її,— мовила я. Далєбі, я раділа, що жертвою нападника стала місіс Донован, а не Флора.

— Покваптеся. Мені наказали відвести вас униз.

Випивши останній ковток чаю, я віддала їй філіжанку й зосередила увагу на моєму гардеробі. Я обрала легку коричневу сукню з високим коміром і манжетами, обшитими простим мереживом. Її треба було ушити в талії, але я не мала часу на переробку.

Флора допомагала мені, коли я прослизнула в сукню. Я відчула, як її руки застібають гудзики на моїй спині. Розмірковуючи про зловмисника, що ходить на волі, я згадала історію, яку вона починала переповідати мені. Чи можливо, щоб ці дві історії були взаємопов'язані?

— Пам'ятаєте, про що ми розмовляли минулої ночі, перед тим, як місіс Донован,— я повернула голову, бажаючи роздивитися вираз її обличчя.
— Ви розповідали мені про чоловіка, який виходив із лісу напередодні весілля.

Вона скорчила гримасу.

— Краще б я нічого не казала вам. Будь ласка, не питайте, зараз відбувається стільки жахів. Я не можу говорити про це! У мене станеться істерика, якщо я забагато думатиму.— Вона поплескала мене по спині.— Ну от, усі гудзики застебнуті. Мерщій узуйтеся.

— Прошу вас, Флоро,— замолила я.— Я нікому не скажу.

Я стала навколішки, потягнулася до моїх черевиків і заціпеніла. Взуття було вкрите засохлим багном. З'їдений шматок тосту підкотив до горла. Я достеменно знала, що мої черевики були чистими й сухими, коли я знімала їх минулої ночі.

— Місіс Геловей не тямиться від горя,— повела далі Флора, виймаючи білу шаль.— Вона сказала, що місяць був оточений білим колом,

а привиди в коморі вили гучніше, ніж зазвичай. Твердить, що минулої ночі обвалилася ціла стіна бляшанок із варенням.

Затамувавши дух, я сунула черевики в шафу й обрала інші, чорні й лискучі. Дівчата з пансіону міс Крейн розповідали, що боялися будити мене, коли я ходила уві сні. Я могла бути дуже сильною та войовничою. Вони торкалися мене тільки тоді, коли я підходила занадто близько до верха сходів.

Флора посадила мене за туалетний столик і швидко підколола мої кучері належним чином. Поки вона теревенила, я обводила кімнату поглядом. На килимі виднілися засохлі сліди, що тягнулися від дверей до гардеробу. Як хтось проникнув усередину, якщо двері підпирав стілець? Відповідь була одна, та я не хотіла її визнавати.

Я насилу влізла в тісні черевики. Флора зауважила мої страждання і спробувала підбадьорити мене вимученою посмішкою.

— Ваше волосся виглядає так гарно, що ніхто не помітить.

Коли я увійшла до вітальні, містер Пембертон сидів навпроти Вільяма, вони не звертали уваги один на одного. Обоє підвелися, побачивши мене. Я не пам'ятала, як дійшла до найближчого стільця, мої ноги запліталися.

— Приємно нарешті побачити вас, міс Тіммонс,— мовив Вільям, хоча його неприємна інтонація передбачала дещо інше. Його погляд був спрямований кудись поверх мого плеча. Озирнувшись, я побачила Флору, яка присідала в неглибокому реверансі. Вона простягла мені білу шаль, після чого схилилася в другому реверансі й вийшла з кімнати.

Улаштувавшись на своєму стільці, Вільям вів далі:

— Цього ранку Сомерсет Парк облетіли трагічні новини. Боюсь, ми не зможемо гарантувати вашу безпеку, поки ви перебуваєте тут,— він був чисто поголений, його одяг був добре випрасуваний, проте його жорсткий погляд натякав на щось зловісне. Я не була певна, що саме

він мав на увазі, безпеку від поліції чи від незнайомця, що напав на місіс Донован.

Здавалося, він забув про те, що в кімнаті Одри між нами виникло бодай якесь порозуміння. Я подумала, чи не алкоголь очистив його пам'ять?

Містер Пембертон тихенько фиркнув.

— Ніхто нікуди не поїде,— мовив він.— Ба більше, міс Тіммонс,— він покрутив маленький золотий перстень.

Я знала, що цей жест виражав стривоженість, і ще більше розхвилювалася.

Мінливе сіре ранішнє світло надавало попелястого відтінку всім предметам у кімнаті, навіть золоті шпалери здавалися блідими й вицвілими. Ліпнина, що прикрашала стелю й карнизи, була потрісканою і, здавалося, що будь-якої миті впаде нам на голову.

Увійшов лікар Барнабі й утомлено привітався з нами. Він плюхнувся на стілець поряд зі мною. Його світло-каштанове волосся було розпатлане, під очима залягли тіні.

— Як вона почувається? — спитав Вільям.— Коли я зможу побачити її? — в його голосі бриніла нетерплячість.

Хитнувши головою, лікар Барнабі відказав:

— Я дав їй заспокійливе, аби вона відпочила. З нею сталася істерика.

Вільям скривився.

— А вона не сказала, чому була надворі глупої ночі?

— Вона отримала анонімний лист: хтось запропонував їй зустрітися, пообіцявши якусь таємну інформацію про Одру. Ви ж знаєте, як сильно вона була віддана їй. Хоч би як нерозважливо це було, вона пішла туди,— він зітхнув і пригладив рукою волосся.— Вони, певно,

йшли слідом за нею. Вона нікого не бачила перед нападом, принаймні не пам'ятає цього. Доказом є слід від удару страшної сили на її потилиці. Травма виглядає дивно. Я навіть не знаю, який інструмент міг завдати рану такої незвичайної форми.

— Анонімний лист? — повторив містер Пембертон. — Це неможливо. Уся пошта надходить до маєтку через Брамвелла. Якби на конверті не була вказана зворотна адреса, це насторожило б його.

— Ви натякаєте на те, що місіс Донован бреше? — люто випалив Вільям.

Барнабі здійняв руку.

— Хтось підклав записку під двері її спальні після опівночі. Вона сказала, що її розбудив стукіт.

— Отже, ця особа мала доступ до будинку, — мовив Вільям. Його підборіддя націлилося на мене.

Я стояла нерухомо, розглядаючи візерунки на своїх манжетах. Кінчики моїх пальців тремтіли в тісних черевиках.

— Навіть ви могли зробити це, лікарю, — уїдливо зауважив Вільям. — Ви досі маєте особистий ключ, якщо я не помиляюсь.

— Правду кажучи, — зітхнув Барнабі, — ви були б жахливим детективом. Я був у селищі, приймав пологи до п'ятої ранку. Саме повернувся додому, коли помічник вашого конюха постукав у мої двері.

Містер Пембертон кинув співчутливий погляд на свого друга.

— Хай там як, — повідомив він, — а констебль захоче поговорити зі всіма нами, коли закінчить допитувати слуг.

Я приклала руку до горла, уявивши петлю. Хоч би про кого йшлося — про парафіяльного констебля чи про когось іншого, поліціянти завше

нервували мене. Особливо тоді, коли в моїй кімнаті була схована пара черевиків, заляпаних багном.

Вільям зосередив увагу на мені.

— Я чув із надійних джерел, що минулої ночі ви з місіс Донован посварилися. Може, ви хотіли попередити її. Хіба не так вважають за краще вирішувати справи у вашому лондонському районі? — Він нахилився вперед, пронизуючи мене палаючим поглядом.

— Перепрошую, що ви сказали? — спитала я. Натяки Вільяма дратували значно більше, ніж відверте звинувачення. Краще б він сказав мені це у вічі, боягуз.

— Ви ж не заперечуєте, що сперечалися з місіс Донован вчора ввечері?

Я не відповіла. Не мала жодного бажання ділитися будь-якою інформацією, що могла б мені зашкодити.

— Ваше мовчання — фактичне визнання провини, — підсумував Вільям майже тріумфальним тоном.

Голос містера Пембертона пролунав твердо, але стримано, що створювало різкий контраст з емоційними наговорами Вільяма.

— Якщо ви натякаєте, що міс Тіммонс має якийсь стосунок до нападу на місіс Донован, ви повинні навести необхідні докази або негайно замовкнути. Якщо ви збираєтесь викласти вашу безглузду теорію констеблю, ви маєте знати, що я сповістив його про ваші нічні пияцькі ритуали. Алкоголь затуманює розум, свідчення пияка навряд чи викликають довіру.

Його захист здався мені несподіваним виявом сміливості. Я насмілилася сподіватися, що його слова були щирими.

Губи Вільяма склалися в тонку сердиту лінію.

Лікар Барнабі подався уперед, обпершись ліктями об коліна.

— Я залюбки б поснідав, поки ми чекаємо на констебля,— мовив він.
— Або принаймні випив дуже міцної кави.

Містер Пембертон смикнув за оксамитову мотузку в кутку. За кілька хвилин з'явився Брамвелл.

— Стіл у вітальні накрито, мілорде,— він уклонився.— Констебль закінчив розмову з челяддю. Де б ви хотіли, аби він почекав на вас? У бібліотеці?

— Ні, в Галереї. Відведіть його туди, будь ласка. Я підійду, щойно інші поїдять.

Ми всі підвелися. Містер Пембертон мовив до мене:

— Прошу вас залишитися на хвилинку, міс Тіммонс.

Нічого не вдієш, довелося затриматися. Хоч я раділа, що Вільям пішов: я не могла не зважати на правду.

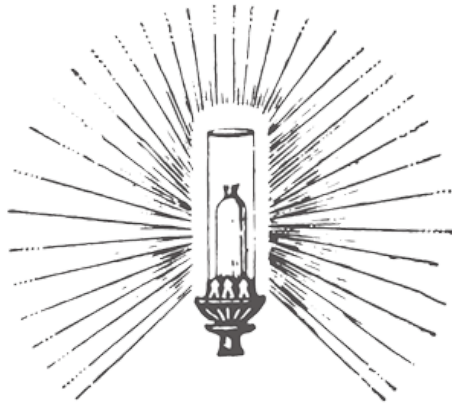
Лише одна людина могла вийти з моєї замкненої кімнати й прокрастися назад — це я. Та я нічого не пам'ятала! Я просто бачила сон. Новий напад страху паралізував мене. Сьогодні вранці у мене боліли м'язи. Може, то був не сон? А раптом я знову ходила, як сомнамбула? Місіс Донован погрожувала мені — це факт. І моя остання думка минулої ночі — побажання їй лиха.

Чи була я здатна вчинити щось подібне?

Так.

Я зустрілася очима з містером Пембертоном. Він знав, що я була здатна на це і навіть на дещо значно гірше.

ГЛАВА 37

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 10 БЕРЕЗНЯ 1852 РОКУ

Сьогодні містер Локхарт зачитав в бібліотеці заповіт батька.

Мені відібрало мову, поки я пишу ці рядки. Згідно з останньою волею мого батька, Вільям успадкував солідний капітал. Йому офіційно дозволять залишитися в Сомерсеті як члену родини.

Хоча батько раніше давав Вільяму дозвіл жити в Сомерсеті й почуватися тут, як удома, нехтуючи навчанням, цей неймовірно щедрий спадок досі шокує мене. Я очікувала, що він отримає скромну ренту і, можливо, сільську парафію, але батько заповів йому значно більше, хіба що не віддав титул лорда Чедвіка. Містер Локхарт здивований не менше за мене.

Увесь маєток гудить: всюди поширюються плітки, причому деякі необґрунтовано жорстокі. Слуги думають, що я не знаю, про що вони шепочуться.

Утім, одна людина зовсім не здивована таким поворотом подій: Вільям. Він — уособлення самовдоволення й помсти. Немає жодної подібності з ображеним чоловіком, що втік із Сомерсета після моїх заручин. Зараз він повернувся, налаштований відвоювати своє. Вільям сказав, що батько розповів йому про свій план на смертному ложі, але змусив його дати обіцянку нічого не казати до того, як заповіт буде зачитано.

Я сприймаю цю ситуацію як удар ножем у серце, мій любий. Адже ми обоє знаємо, де я була, коли батько помирав. Єдиний спосіб захистити себе — зберігати мовчання. Мені цікаво, чи знає Вільям.

Його зухвалі погляди в бік містера Пембертона під час оголошення заповіту були смішними. Він поводився так, ніби мав якісь права! А що зробив Вільям для покращення добробуту Сомерсет Парка? Нічого. Його хвилюють лише власне задоволення й комфорт. То я мала б сердитися. Такий скандал у присутності мого майбутнього чоловіка!

Я уважно розглядала всіх чоловіків у кімнаті, поки містер Локхарт читав батьківський заповіт. Вільям став розпеченим юнаком, переконаним в тому, що він має отримувати все, чого забажає. Містер Пембертон, а нині лорд Чедвік, цілком усвідомлює, що Сомерсет Парк з усім майном належить йому. Містер Локхарт безпорадно витріщався на документ, почуваячись зайвим.

Однак мене турбують не гроші, успадковані Вільямом. Я страждаю через те, що батько не зізнався мені. Огідно думати, що вони мали спільну таємницю. Я почуваясь так, наче він украв у мене батька.

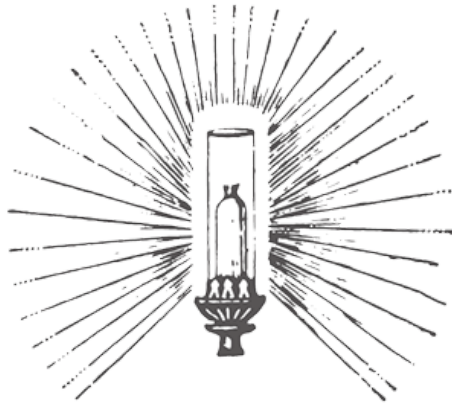
Усі вони вважають мене істотою нижчого ґатунку, про яку можна думати в останню чергу. Поки тривало читання, я дивилася на портрет мого дідуся в пошуках підтримки. Він — таємниця для мене, та я певна в одному: він би ніколи не дозволив, щоб до нього ставилися так, як ставляться до мене.

Вільям вирішив довго не зволікати й перевіз усі свої речі зі старої кімнати до нової, розташованої прямисінько під моєю. Я неодмінно

*зачинятиму двері щоночі. Він нагадує тінь, яку я не можу вигнати,
хоч би скільки свічок запалила.*

*Я відвела містера Локхарта подалі й розповіла йому про мої
побоювання, але він нічим не міг зарадити.*

ГЛАВА 38

Щойно ми залишилися на самоті, містер Пембертон перетнув кімнату й наблизився до мене, пронизуючи суворим поглядом.

— Візьміть пальто й капелюшок, — звелів він. — Потім сховайтесь під сходами й чекайте. Брамвелл відведе констебля до кухні службовим коридором. Коли вони увійдуть до Галереї, рушайте до мого кабінету.

— Ви намагаєтесь сховати мене?

— Я просто уникаю небажаних ускладнень. Будь ласка, покваптеся.

Я швидко повернулася до своєї кімнати, знервована й сповнена сумнівів. Я відчувала полегшення через те, що містер Пембертон замислив допомогти мені уникнути допиту, хоча це лише підтверджувало, що він усвідомлював, яку загрозу я несла. Я насилу натягнула пальто й наділа брудні черевики, сховавши їх під довгим подолом сукні.

Зачаївшись на парадних сходах, я побачила, як констебль попрямував слідом за Брамвеллом до Галереї. Він був кремезним і трохи кульгав. Обговорюючи портрети, розмовляв із помітним акцентом.

Містер Пембертон вигулькнув із-за повороту і, зігнувши палець, покликав мене:

— Я покажу вам стежку, що веде до стайні,— він рушив до парадного входу.— Погуляєте там кілька годин. Вам буде добре. Джозеф подбає про те, щоб ви мали все, що може вам знадобитися.

Я метнулася за ним, незграбно зав'язуючи стрічки капелюшка.

Після вчорашніх дощів земля залишалася вологою, і я раділа, що кожен крок додає ще більше грязюки моїм черевикам. Містер Пембертон мовчки повів мене бічною дорогою, обійшовши будинок так, щоб нас не було видно з вікон Галереї. Ми обоє жваво крокували, хмаринки пари виривалися з рота.

Я старалася підлаштуватися під його швидку ходу.

— А як щодо розмови з констеблем? — спитала я.

Він відповів, не повертаючи голови:

— Наскільки мені відомо, він поїде сьогодні, і повертатися не буде потреби, адже він допитає всіх. Я знаю, що слово графа багато важить для судді.

Я хотіла подякувати йому за допомогу, але мені не хотілося привертати увагу до істинної причини, що спонукала його так вчинити.

— Дякую,— пробурмотіла я, звертаючись до його спини.

Несподівано, без жодного попередження, він зупинився й озирнувся. Вітер відкидав назад його волосся. На ньому був лише піджак, його вуха почервоніли від холоду.

Він поривався щось сказати, коли Флора вибігла із саду, що оточував кухню. Пальто було застебнуте аж до самісінького підборіддя, капелюшок насунутий на брови. Порожній кошик звисав з її ліктя. Вона підстрибнула, коли містер Пембертон покликав її, витріщилася на нас розгубленими очима. Він жестом наказав їй підійти.

— Добридень, мілорде,— сказала вона, опустивши підборіддя.

Містер Пембертон кивнув.

— Я знаю, що слуги хвилюються за місіс Донован, проте запевняю вас, що констебль проведе ретельне розслідування. Не сумніваюсь, що місіс Геловой стало легше після того, як він пішов. Що відбувається на кухні? Чи всі заклопотані підготовкою до завтрашнього свята ввечері?

— Так, мілорде,— відповіла Флора.— Місіс Геловой написала меню. Я йду до села по останні складники,— вона знічено вказала на стежку.

— Наша зустріч — щасливий збіг,— мовив містер Пембертон.— Міс Тіммонс щойно згадала, що бажає прогулятися, вона ще не мала нагоди відвідати Рендайл.

Я була в захваті від його красивої брехні. Можна було передбачати його підтримку під час сеансу. Він поглянув на мене і, не почувши моєї відповіді, підштовхнув ліктем.

— Так, Флоро,— підтвердила я.— Мені буде надзвичайно приємно прогулятися у вашому товаристві.

Вона буркнула слова згоди, майже не зводячи очей.

Містер Пембертон відступив назад.

— Сподіваюсь, вам сподобається Рендайл,— сказав він на прощання.

ФЛОРА ПОВОДИЛАСЯ СПОКІЙНО, аж поки ми не дійшли до краю Сомерсет Парка й не звернули на дорогу. Узбіччя було залите калюжами, тож ми трималися середини, лавіруючи на високій кромці. Звільнившись від необхідності зустрічатися з констеблем, я знову зосередилася на Флорі й на тому, що вона бачила в ніч напередодні весілля. Утім, я відчувала, що її небажання розповідати мені подробиці лишилося незмінним.

Коли вона нарешті порушила мовчанку, то заговорила про місіс Донован.

— Усі думають, що вона могла обдурити нас, прикинутися пораненою. Вона така сердита. Присягаюсь, що вона навмисно каламутить воду. Знаєте, вона попереджала нас перед вашим приїздом тієї ночі. Сказала, що нічого путнього не вийде, якщо ви житимете з нами.

— Вона сказала це? Чому? — видавила я.

Флора схопила мене за лікоть і притягнула ближче до себе. Вона обхопила мою руку своєю. Далі ми пересувалися в такий спосіб, допомагаючи одна одній тримати рівновагу.

Вона знизала плечима.

— Забудьте. То дрібниці. Б'юсь об заклад, вона бреше, — кошик сповз з її руки.

Хоч би як сильно я хотіла вірити Флорі, я знала, що ніхто не може завдати собі удару по потилиці. Я спробувала змінити тему.

— Що за важливе свято відбудеться завтра? — спитала я, думаючи про доручення, яке мала допомогти їй виконати. — Здається, буде якийсь бенкет.

— На вечерю прийде особлива гостя. Міс Гібонс має зв'язки й вельми багатого американського кузена, якого цікавлять англійські будинки. Джозеф розповів, що містер Пембертон сподівається вести справи з агентами, що залежать від неї, — вона скривилася. — Не скажу, що я радію цьому. Огидно думати, що Сомерсет Парк розділять або продадуть частинами, камінчик за камінчиком.

— Я певна, що новий власник збереже Сомерсет. А навіть якщо цього не станеться, я не уявляю, що людина з вашими здібностями буде безробітною. Багато маєтків, безсумнівно, очікують служниць.

Вона розсміялася так гучно, що втратила рівновагу й мало не потягнула мене за собою в калюжу.

— О так, я хочу бути куховаркою решту мого життя.

— Я мала на увазі інше.

— О ні, гадаю, ви мали на увазі саме це,— вона знову захихотіла, і я зрозуміла, що вона жартує.

Хмари розступилися, і сонце невдовзі зігріло наші холодні обличчя. Хоча більшість дерев скинули листя, прогулянка була приємною. Свіже повітря пізньої осені було досконалим у порівнянні із задушливою атмосферою маєтку, просякнутою підозрами.

— Я рада, що ми пішли разом, Дженні,— задоволено зітхнула Флора.

Ми йшли уздовж дороги, коли нам на очі потрапило селище. Мені стало цікаво, до яких крамниць відведе мене Флора, проте ми звернули на галявину й дісталися милого котеджу. Кам'яні стіни були вкриті виноградною лозою, більшу частину території займав вражаючий сад.

— Тут живе моя тітонька Ліл,— пояснила Флора, відчиняючи ворота.
— Вона працювала в Сомерсеті, на задньому дворі, коли третій лорд Чедвік був живий,— вона стишила голос.— Останніми роками тьотя трохи несповна розуму, тож не приймайте на віру нічого з того, що вона говорить.

— ДЯКУЮ, ТЬОТЮ ЛІЛ,— звернулась Флора до старої жінки, коли та поставила між нами таріль із нарізаним пирогом.

Сиві жмутики волосся стирчали з-під скромної хустки, зав'язаної під підборіддям. Важка спідниця торкалася дерев'яної підлоги, підмітаючи її, поки вона снувала туди-сюди, пригощаючи нас. Наостанок тітка Флори принесла чайник, після чого вмостилася у кріслі-гойдалці й запалила маленьку люльку. Вона носила кілька

светрів, але була достатньо тендітною і здавалася стрункою попри надлишок одягу.

Будинок був скромним, проте затишним і чистим. На стінах висіли крихітні картини із зображенням сцен із сільського життя, вставлені в ремісничі рамки. Навпроти столу, де сиділи ми з Флорою, виднілися комора і простий сервант, на якому були акуратно розставлені біло--блакитні тарілки. Усе стояло на своєму місці, усе мало практичне призначення. Геть не схоже на моє перше помешкання, де я жила з *Maman* та місіс Рінальдо.

— Тьотя Ліл знає все про садівництво,— зазначила Флора. В'язанки висушених трав звисали з дерев'яної балки, що височіла над нами. Запах був різким.

— А ще вона виготовляє суміші для розпалювання люльок,— продовжувала Флора. У її голосі бриніла гордість.

— Я маю слабкі стегна,— пояснила тітка Ліл.— Виявилося, що люлька усуває біль краще, ніж будь-які пігулки, прописані молодим лікарем.— Вона примружилася, і навколо її очей утворилося плетиво маленьких - зморщок.

Я відкусила шматочок пирога, дала йому розчинитися на язиці. Флора вочевидь успадкувала від неї свої кулінарні здібності. Кошик був наповнений бляшанками із м'ятним желе, зробленим спеціально для свинини, яку подаватимуть сьогодні ввечері.

— Ваш пиріг неперевершений,— похвалила я її.

Вона усміхнулася, її зморшки стали глибшими й виразнішими.

— Я знаю, що ви працювали в Сомерсет Парку,— сказала я, бажаючи почути її версію тієї історії.

Нахилившись уперед у кріслі, тітка Ліл мовила:

— Будьте обережними. Флора не зважає на мої попередження, але те місце прокляте.

Флора скуштувала трохи пирога.

— Тьотю, прошу тебе. Дженні — наша гостя.

— Мені не подобається, що ти там працюєш,— відповіла та, вказавши люлькою на Флору.

— Але ж зараз у Сомерсет Парку живуть і хороші люди,— її щоки зарум'янилися.— І хтозна, чи залишусь я куховаркою надовго.

Тітка Ліл засміялась.

— Тому ти просила приворотні трави з моєї комори? От тільки не шарійся. Можеш узяти їх,— вона підморгнула мені.— Не знаю, навіщо їй потрібні привороти. Флора — чарівна дівчина. Будь-який хлопець, з ким варто побратися, зрозуміє це.

Сердито засопівши, Флора долила нам гарячого чаю. Я згадала про Джозефа, про те, що її найбільше тривожила його ймовірна брехня.

— Що ви думаєте про напад на місіс Донован? — запитала вона у своєї тітки. Я припустила, що вона прагнула відірвати нашу увагу від свого особистого життя.

— Пфф! — відповіла вона.— Не обов'язково бути генієм, щоб розпізнати наслідки прокляття. Той прадід був жорстоким покидьком, а нині його родина й усі віддані йому люди розплачуються за це. Запам'ятайте мої слова, дівчата. Сомерсет Парк впаде в океан до того, як народиться інший спадкоємець.

Флора щось буркнула у свою філіжанку.

Однак я була заінтригована її теорією про місіс Донован, зокрема тому, що я досі не могла пояснити, звідки взялися мої заляпані багном черевики наступного ранку. Може, мені було легше повірити в прокляття, ніж визнати власну провину?

— Ви стверджуєте, що місіс Донован теж стала жертвою прокляття? — спитала я.

— Часом я бачу, як вона приходить до села, така пихата, ніби вважає себе однією з них,— вираз її обличчя пом'якшився.— Поводиться зовсім не так, як той адвокат, містер Локхарт. Він ставиться до мене з повагою, завше платить трохи більше за мої трави й таке інше.

Він, імовірно, використовував її суміші для набиття люльок як ліки. Я підозрювала, що чоловік, який помирає, пробуватиме всі можливі засоби.

— Він не з тих, хто задирає носа,— вела вона далі.— Він навіть зробив щедрю пожертву на користь церкви. Там не було б даху, якби він не заплатив за ремонт.

— Так,— Флора втомлено зітхнула.— Він — скромна людина.

— Містер Локхарт — святий, повір мені. І мене не обходить те, що він робить для Сомерсета.

— Він управляє маєтком, тьотю,— Флора потягнулася ще за одним шматком пирога.— Після смерті леді Одри він має переглянути багато документів. Недостатньо лише віддати ключі новому лорду Чедвіку. Усе не так просто. Хтозна... Може, з'явиться інший законний спадкоємець.

— Справді? — спитала я, здивована обізнаністю Флори у справах управління Сомерсетом.

Тітка Ліл кілька разів гойднулася, легенько торкаючись підлоги носком черевика. Поскрипування крісла було приємним акомпанементом нашої розмови.

— А як щодо містера Сатерлі? — поцікавилася я, бажаючи довідатися, які ще подробиці їй відомі.

Флора ледве не вдавилася пирогом і квапливо відсморбнула чаю. Може, я повелася нетактовно, але мені було важко опиратися спокусі з'ясувати, як багато вона знає.

— О! — видихнула тітка Ліл,— ходило багато чуток про смерть коваля. Цікава історія: чоловік гине дорогою до Сомерсета, а володар мастку відразу, без зволікань, бере під опіку його прийомного сина,— вона вигнула сиві брови.— Як на мене, це ще один вияв прокляття.

Я подумала, чи чула тітка Ліл якісь плітки про справжнє походження Вільяма?

— З чого почалося це прокляття? — спитала я, не зважаючи на стусани Флори під столом. Її очі розширилися.

— Почали пропадати слуги, особливо молоді й гарні. Кілька разів їхні тіла знаходили на березі — їх виносило море, понівеченими, побитими об скелі. Та я розповім вам дещо: ні для кого не є таємницею, хто зробив це,— вона підняла підборіддя й зосередила погляд на дверях.— Третій лорд Чедвік.

— Дід Одри? — уточнила я, згадуючи портрет у бібліотеці. Глумлива посмішка, палаючі очі, цупкі пальці з білими напруженими кісточками.

— Атож,— кивнула вона.— Однієї ночі я чула це на власні вуха.

— То міг бути вітер, тьотю,— сказала Флора. Її голос лунав не надто переконливо. Вона, мабуть, чула цю історію багато разів.

— Невже вітер просить про допомогу? — заперечила жінка. Потім вона розвернулася до мене, її очі заблищали.— Попервах голос говорив тихо, таке собі шелестіння,— вона спробувала відтворити його.— *Допоможіть мені. Допоможіть мені.*

Мільйони крихітних голок устромилися в мою шкіру. Моя рука затремтіла, і я мало не пролила чай. Промимривши слова вибачення, я зіщулилася в кріслі.

Тітка Ліл повела далі:

— Я побігла так швидко, як тільки могли нести ноги. Я розбудила домоправительку, але, коли притягла її на кухню, голос уже замовк,— вона відкинулася у кріслі й зробила ще одну зтяжку.— Вона сказала, що я все вигадала, та я присягаюсь вам: хай би хто кликав на допомогу, він, імовірно, помер тієї ночі. Моє боягузтво вирішило його долю.

— Коли це сталося? — спитала я.

— П'ятдесят років тому, міс. Невдовзі я покинула Сомерсет Парк і вже ніколи не поверталася туди.

Я відсьорбнула останній ковток чаю, проте апетит остаточно зник. Я не могла ні про що думати, крім двох слів: *«Допоможіть мені»*.

Тітка Ліл потягнулася за ціпком і підвелася з легким тремтінням. Утім, їй вистачило сил пильно згори вниз глянути на Флору.

— Ти не зважаєш на мої застереження, але повір мені: леді Одра заплатила життям за гріхи свого діда. Привиди мертвих слуг заманили її на той стрімчак. І вони не заспокояться, аж поки весь будинок не піде під воду.

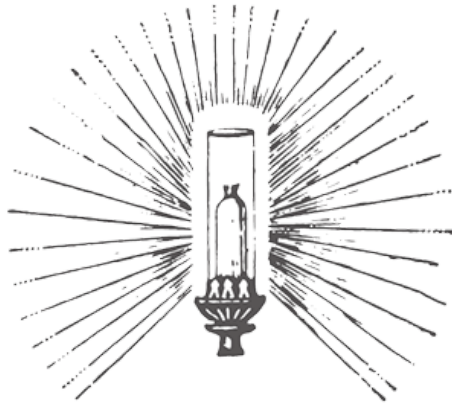
КОЛИ МИ ПРОЩАЛИСЯ, вона поцілувала Флору в щоку й дала їй гарний маленький оберемок осінніх квітів. Я припустила, що цей жест мав закінчити наш візит на приємній ноті, але зауважила, що обличчя Флори виражає певну нудьгу. Я згадала, що вона говорила про психічний стан своєї тітки, і стривожилася, що посприяла пробудженню фальшивих спогадів, що не відповідали дійсності.

Що далі я відходила від котеджу, то наполегливіше лунали її слова, набираючи силу з кожним кроком, переслідуючи мене, мов страшна хвороба.

Допоможіть мені.

Безсумнівно, це просто збіг.

ГЛАВА 39

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 13 КВІТНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Зі мною щось не так. Останні кілька тижнів я не мала апетиту й не могла нічого проковтнути. Я завжди втомлена. І це не найгірше з того, що відбувається.

Я почала чути її голос. Він лунав так гучно, що я пробудилася від мертвого сну. Вона кликала мене, благаючи про допомогу. Попри те, що ці благання пронизували до кісток смертоносним холодом, нестримний порив змусив мене покинути мою затишну кімнату й вирушити на пошуки.

Місіс Донован знайшла мене біля дверей винного льоху. Мої ноги були вкриті багнюкою, на руках виднілися плями іржі.

Я не пам'ятаю, як потрапила туди.

Вільям відніс мене до спальні. Вони з місіс Донован сиділи зі мною всю ніч, хоча я маю невизначні спогади про те, що вони говорили. Обмінявшись змовницьким поглядом, вони сказали мені, що я, очевидно, ходила вві сні. Я певна, що ці двоє щось замислили. Я не довіряю жодному з них.

Містера Пембертона покликали до моєї кімнати. Увійшовши, він висловив занепокоєння з приводу того, що вони не запросили лікаря. Місіс Донован відповіла йому, що я лише мала легкий нежить, і все, що потрібно для одужання,— пити чай і відпочивати.

Я не наважилася розповісти містеру Пембертону про те, що чула голос. Смерть батька викликала достатньо підозр. Я не можу наражати себе на ризик, спровокувавши його розірвати заручини через страх побратися з психічно неврівноваженою жінкою. Він попросив у мене дозволу викликати його друга, аби бути певними, що зі мною все гаразд. Мені було важко звести на нього очі. Гадаю, моя провина читалася на обличчі. Може, він чекає на нагоду побачити нас разом і звинуватити в тому, що ми коханці.

Щойно він вийшов, я відвернулася й виплакалася в подушку. Як я зможу дивитися в очі своєму коханому? Моє серце розіб'ється, я така слабка, що боюсь, що воно зупиниться тієї ж миті, коли я побачу його.

Місіс Донован принесла мені філіжанку чаю і, хоча мій шлунок не сприймає їжу, я виявила, що гіркий напій був навдивовижу заспокійливим. Вона залишилася в кімнаті, спостерігаючи за тим, як я роблю кожен ковток, ліниво розмірковуючи про те, як добре буде незабаром зіграти весілля, що поліпшить настрій всім мешканцям Сомерсета. Однак в її посмішці відчувалося якесь злорадство. Це нагадало мені гримасу Вільяма, коли він крав смаколики з кухні, знаючи, що його не покарають.

Вони поставили когось чатувати перед моїми дверима. Бояться лишати мене без нагляду. Я досі відчуваю запах іржі на моїх долонях. Поки я лежу тут сама, у глибинах моєї пам'яті пробуджуються давно забуті спогади.

Я пам'ятаю мого діда як старого чоловіка, зігнутого над цінком. Він завжди дивився не на мене, а крізь мене. Однієї ночі він з'явився в ногах мого ліжка, убраний у нічну сорочку; волосся стояло дибки. Я заверещала, прийнявши його за примару.

Він затулив мені рота долонею і наблизив своє обличчя до мого, обдавши мене смердючим подихом. Сказав, що потребує моєї допомоги. Нажахана, я лише кивнула у відповідь, встала з ліжка й рушила слідом за ним. У домі панувала цілковита темрява, ми були єдиними, хто пересувався коридорами.

Ми спустилися на кухню; дорогу нам освітлювала єдина свічка, що тремтіла в його немічних руках. Мої голі стопи були крижаними. Я зауважила, що його ноги заляпані грязюкою. Це здавалося неймовірним, адже надворі стояла зима. Коли я вдарилася в сльози, він грубо смикнув мене за лікоть і звелів заспокоїтись. Сказав, що ми мусимо зупинити її. Потім він спитав, чи я чую, як вона кличе нас.

Я заперечно хитнула головою. Єдине, що я чула,— відлуння мого серцебиття у вухах.

Він потягнув мене вниз, до винного льоху, розташованого в тій частині Сомерсета, яку я ніколи не відвідувала. Показав мені дерев'яні двері з іржавими петлями й сказав, що ми повинні зупинити її, заборонити їй плакати, інакше вона вискочить і вб'є нас усіх.

Я заридала гучніше й запитала про маму. Він упустив свічку й затулив вуха руками, несамовито кричачи, просячи її замовкнути.

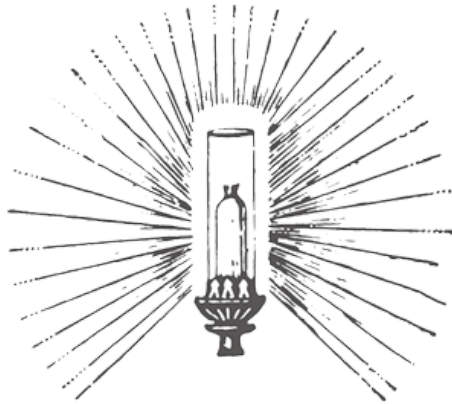
Покинувши його там, я побігла до своєї кімнати, лягла в ліжко й накрилася ковдрами з головою. Цілу ніч я не зімкнула очей, переконана, що кожен скрип за дверима — це дідусь, який повернувся по мене. Нарешті з першими проблесками зорі я заснула.

Пізніше, того ж дня, низький приплив дав змогу виявити тіло мого дідуса під скелями.

Я ніколи нікому не розповідала про те, що сталося; мені хотілося вірити, що то був нічний кошмар. Часом я думаю, що його привид супроводжував мене тоді. Хай там як, а спогади поступово потьмяніли. Я витіснила їх якнайдалі, сподіваючись поховати навіки. Але нині я знову почуваюсь маленькою дівчинкою, і дедалі більше спогадів про діда вертаються до мене. Дедалі більше таємниць Сомерсета.

Я страшенно хочу спати, мій любий. Мені ледве вдається не стулювати повіки — очі заплющуються самі.

ГЛАВА 40

Я була більш ніж рішуче налаштована повернутися до своєї кімнати й забрати тіару. Нарешті я вигала ідеальну схованку.

— ...роками,— мовила Флора.— Навіть люди із сусідніх селищ навідуються до неї купувати трави та інші речі.

Я кілька разів кліпнула очима, збагнувши, що мріяла на ходу, поки Флора говорила.

— Вона хоче, щоб я замінила її, каже, що старіє, але я краще переїхала б до іншого місця. Мене нудить від думки, що я житиму в тому ж місці, де народилася. Мейсі часто казала, що я нагадую кульбабу: яскрава, весела, але можу розвіятися по вітру, коли подорослішаю,— вона звела очі до неба.— Нехай доля вирішить, де я приземлюся й пуцу коріння.

Мені здалося наївним те, як Флора бачить своє майбутнє, хоча, з іншого боку, в її романтичних уявленнях було щось заспокійливе. Подібний оптимізм — рідкісне явище в моєму світі.

— Чи це означає, що вас ніщо не прив'язує до Сомерсет Парка? — спитала я.

Вона відповіла таємничою усмішкою.

— Може, щось і прив'язує.

Десятки запитань крутилися в мене на язиці, проте я стрималася. На відміну від своєї тітки, Флора не була схильна ділитися особистим.

— Дякую, що дозволили мені скласти вам компанію й відвідати вашу тітку,— сказала я, думаючи про місіс Рінальдо.— Вона дуже добра людина.

Флора перекинула кошик в іншу руку. Її обличчя стало зацікавленим.

— Куди ви з лордом ходили сьогодні вранці?

— Просто гуляли садом,— збрехала я.

Вона прикусила нижню губу.

— Я не можу давати вам поради, Дженні, але я не залишилася б із ним на самоті, навіть якби мені запропонували все срібло Сомерсета.

Я засміялася.

— Він повадився, як істинний джентльмен, Флоро.

Зупинившись посеред дороги, вона схопила мене за лікоть.

— Я говорю не про це. Він — той чоловік, якого я бачила напередодні весілля, той, хто виходив із лісу,— вона присунулася ближче до мене, хоча на дорозі нікого не було, крім нас.— Я стояла в тіні, коли він, хитаючись, вибрався із хащ. Його обличчя було сердитим, але він мав утомлений вигляд, наче бився з кимось. Я затамувала подих, молячись, щоб він не побачив мене.

Озноб пробіг моєю спиною.

— І він побачив вас?

Вона кивнула.

— Він простяг мені свою сорочку, наказавши почистити її. Я запитала, чи він поранений, чи треба покликати лікаря. Він здався щиро засмученим. Його ніздрі роздувалися, як у коня. Я ніколи не бачила нічого подібного, Дженні! Потім він звелів нікому не казати про те, що сталося.

Приголомшена, я не могла нормально вдихнути.

— Навіщо така таємничість?

Губи Флори зімкнулись у сувору лінію.

— Я можу розрізнити кров, а його сорочка була залита кров'ю. Та пляма нічим не видалася. Тому я спалила сорочку в каміні. Коли леді Одра пропала, я надто боялася комусь розповідати, певна, що він зробить те саме зі мною. Я навіть не можу дивитися на нього без дрожу в п'ятах.

Я обдумувала її слова.

— І відтоді він не розмовляв із вами про це? — спитала я.

— Просто вітався та й годі.

Те, що я приймала за сором'язливість Флори перед господарем, виявилось страхом. Мені здалося, що земля тікає з-під моїх ніг. Більшість моїх уявлень було спотворено. Я вже починала довіряти містеру Пембертону або принаймні почуватися безпечно завдяки нашій домовленості про співпрацю. Тепер у моїй голові все переплуталося. Його образ — образ заплямованого кров'ю чоловіка — не давав мені спокою.

Флора пильно дивилася на мене в очікуванні відповіді.

— Розумію, — промимрила я. Це все, що я могла видавити із себе.

Ми проминули цвинтар, оточений низьким кам'яним муром. Флора поставила кошик на землю й дістала подарований тіткою букет. «Зараз повернусь»,— сказала вона. Пройшовши кілька рядів могил, вона опустила навіколішки перед полірованим надгробком та обережно поклала квіти.

Я стояла на достатній відстані, проте розгледіла ім'я Мейсі. Лікар Барнабі розповідав, що хвороба, яка лютувала в селищі, забрала життя якоїсь юної дівчини приблизно тоді, коли зникла Одра. Я подумала, чи не мав він на увазі саме Мейсі.

Коли ми рушили назад до Сомерсет Парку, нами оволоділа дивна меланхолія. Я хотіла допомогти Флорі знайти розраду, проте дружба була для мене чимось незнайомим. Дівчата з пансіону міс Крейн сприймали мене як дивачку, радше як примару, а не спіритуалістку.

Флора підхопила кошик іншою рукою.

— Я можу понести,— запропонувала я.

— Це було б неправильно, Дженні,— завагалася вона.

— Мені зовсім не важко. До того ж я почуваюсь непотрібною. Коли ми підійдемо ближче до маєтку, я віддам вам кошик, і ніхто нічого не дізнається.

Вона насупила брови, обмірковуючи мою пропозицію. Потім вона засяяла характерною усмішкою й простягла мені кошик.

Постогнувши, я уповільнила ходу задля рівноваги — ноша виявилася значно важчою, ніж я підозрювала. Флора була сильнішою, ніж здавалася на перший погляд.

— Ну,— почала я,— і де ж тут любовне зілля? Сподіваюсь, ми не перемішаємо його із м'ятним желе. Б'юсь об заставу, це оживило б нудну вечерю. Хоча, судячи з того, що я бачила, вам не потрібне зілля, аби привернути увагу вашого обранця.

Я зробила кілька кроків уперед, перш ніж збагнула, що Флора зупинилася. Вона дивилася на мене розширеними від подиву очима.

— Невже це так помітно для кожного? — видихнула вона, торкнувшись губ кінчиками пальців.

— Чоловік демонструє свої істинні почуття вчинками, а не словами, — відповіла я, згадавши сповнені фальшивого захоплення перешіптування, підслухані в пансіоні міс Крейн.

— Він засмутиться. Я обіцяла йому, що триматиму все в таємниці.

— Чому? Це ж він, не боячись холоду, мчить до кухні з однією метою — побачити вас. А може, його приваблюють ваші яблучні пироги? — подражнила я її.

Флора намотала на палець стрічку капелюшка.

— Гадаю, так, — невпевнено відказала вона. — Але він обіцяв подарувати мені каблучку, а це щось означає, чи не так?

— Каблучку? Я гадки не мала, що ваші стосунки настільки серйозні.

Вона фиркнула й підняла підборіддя:

— Він обіцяв взяти мене за дружину. Я недовго буду куховаркою. Незабаром я носитиму прізвище Сатерлі.

Я стримала посмішку певна, що вона жартує.

— Ви говорите про Вільяма? — спитала я.

Ми завмерли на дорозі, упиваючись очима одна в одну. Вона захихотіла в кулак.

— Ваше обличчя так почервоніло! Я знала, що ви здивуєтесь. Та мені все одно приємно розповісти комусь про це. — Вона торкнулася моєї руки. — Поки що ми збережемо цю таємницю. Що сталося? Ви не радієте за мене?

Я вчепилася в її лікоть.

— Ви не можете говорити серйозно,— я уявила, як він лежить п'яний в ліжку Одри.— Це безглуздя.

Вона явно образилася, в очах промайнув гнів.

— Невже так важко повірити в наші стосунки? Він — не пихатий пан, як усі вони.

— Ви не можете довіряти йому всім серцем. Вільям одержимий Одрою. Він був закоханий в неї!

Вона різко вирвала руку і скорчила сердиту гримасу.

— Він навіть розважався з якоюсь служницею,— мовила я, намагаючись врозумити її.— Я бачила їх першої ночі після мого прибуття.

— То була я! — Її очі наповнилися сльозами.— Я єдина, хто змогла вилікувати його рани. Я єдина, хто може допомогти йому забути про все, що стосується її. Він так сказав мені.

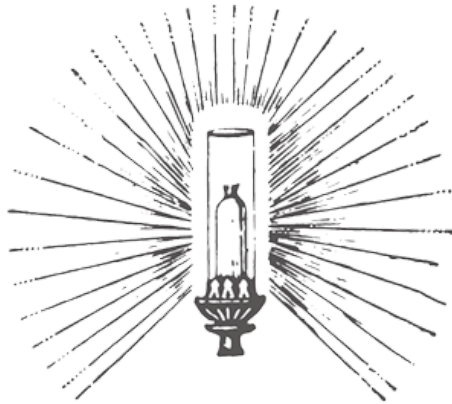
Моє серце розривалося від жалю. Якби я не зустрілася з ним того вечора в кімнаті Одри, я поставилася б до її зізнання з більшим розумінням.

— Він каже вам лише те, що ви хочете чути.

— Ви нічого не розумієте! — Флора вихопила в мене кошик і побігла вперед.

Страх і туга оволоділи мною, коли я усвідомила, що, можливо, втратила єдину людину, якій цілком довіряла в Сомерсет Парку.

ГЛАВА 41

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 16 КВІТНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Я насилу можу повірити, наскільки змінився мій світ за один короткий день.

Сьогодні він приїхав раніше. Я не наслідувалася звести на нього очі, коли він увійшов зі своїм лікарським портфелем. Та даремно! Його руки були такими ніжними, а його голос — до болю щирим і теплим. Упродовж усього огляду він виявляв професійну люб'язність, чим потішив і водночас розчарував мене.

Та ми обоє були неабияк здивовані, коли він визначив, що моя недуга навіть не була хворобою.

Я вагітна.

Здавалося, хтось розірвав чари. Його маска незворушного лікаря сповзла, розкривши його істинні почуття — глибоку радість. Ми кинулися в обійми одне одного. Обоє плакали, проливаючи сльози безмежного щастя, у якому відчувався присмак горя. Ми ж ніколи не зможемо бути разом!

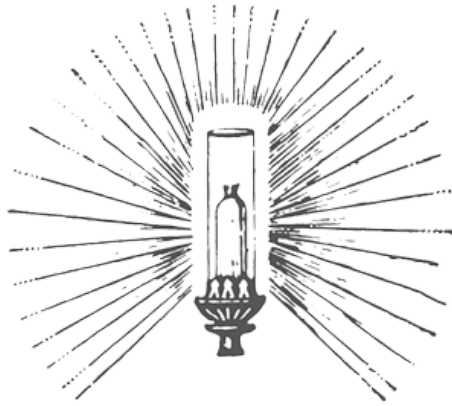
Він сказав, що йому достатньо знати, що про мене піклуватимуться і нашу дитину дуже любитимуть. Він щиро вірить, що містер Пембертон — порядний джентльмен, який буде хорошим чоловіком і батьком.

Він зізнався, що його мучили пекельні страждання через те, що ми не бачилися після смерті його батька. Він хотів сприймати цей біль як покарання за зваблення нареченої його найкращого друга.

Я засміялася, любий, адже моє серце знову сповнилося радості! Я сказала йому, що він мав повне право «звабити» мене, адже ми по-справжньому кохаємо одне одного. Тепер, коли я впевнилася в його почуттях, я твердо вирішила, що він буде нашим сімейним лікарем. Містер Пембертон не заперечуватиме, тому що вважає старого лікаря Мейгью непрофесійним. Я почуваюсь окриленою від однієї думки про те, що він повернеться в моє життя.

Мою усмішку нічим не приховаєш. Він прийматиме пологи, він першим побачить обличчя нашої дитини й першим покладе немовля на мої груди. Невже це можливо — бути такою щасливою?

ГЛАВА 42

Під час вечері я уникала дивитися на містера Пембертона. Я була вражена розповіддю Флори про те, як він, кульгаючи, виходив із лісу: замість вишуканого вечірнього костюму, що був на ньому зараз, мені ввижалася залита кров'ю сорочка. Він розпитував мене про селище, але я обмежувалася лаконічними відповідями. Я не насмілювалася переповісти історію тітки Ліл.

Навіть Гаррі та Брамвелл обмінювалися зацікавленими поглядами, слухаючи нашу мляву розмову. Дзеленчання приборів лише підкреслювало незручну тишу. Зрештою я попрощалася під приводом того, що дощова погода викликала у мене легкий нежить.

Містер Пембертон підвівся.

— Я накажу Джозефу поїхати до селища по Барнабі.

— Мені потрібно одне — відпочинок, — мовила я. — Певна, що вранці я почуватимуся значно краще.

Здавалося, мої слова не переконали його.

— Чи виникла якась проблема, пов'язана із сеансом? — спитав він. Я була здивована такою відвертістю у присутності інших.

— Ні, жодних проблем немає. Добраніч, мілорде,— я не сумнівалася, що вони чули відлуння моїх квапливих кроків весь час, поки я бігла до своєї кімнати.

* * *

Я ЛЕЖАЛА В ЛІЖКУ з розплющеними очима, аж поки не впевнилася, що всі мешканці Сомерсета пішли спати.

Одягнувши халат і туго підперезавшись, я вислизнула з кімнати. Під пахвою затиснула тіару та копію «*Собору Паризької Богоматері*». Північні блукання Сомерсетом з украденою коштовністю — не дуже приваблива перспектива, та я не мала вибору. За якихось кілька днів мав відбутися мій сеанс, і не за горами було моє дев'ятнадцятиріччя. Що швидше я завершу ритуал, що швидше покину Сомерсет і океан, то краще для мене.

Маленька лампа, яку я несла в руках, була єдиною цяткою світла в усьому будинку. Тіні набували різних форм, відбиваючи мої страхи. Я уявляла, як скривавлений містер Пембертон готується кинутися на мене з-під масивних завіс і запросити на танець. Був там і пропахлий вином Вільям, який вказував на мене звинувачувальним пальцем. Наостанок місіс Донован, опустивши голову, прокралася в коло світла й назвала мене вбивцею.

Я була б рада побачити привид, почути чийсь голос, виявити щось, що порушило б цю зловісну атмосферу. Я спускалася сходами якомога повільніше.

Двері бібліотеки, застогнавши, скрипнули засувами, коли я зачинила їх за собою. Це нагадувало вхід до льоху. Повітря було спокійним і задушливим. Єдине, що порушувало тишу,— мірне цокання дідусевого годинника.

Драбина була в тому самому місці, де я залишила її, стоячи на заіржавілій основі. Я обережно піднялася до верхньої полиці, сунула

тіару в отвір, призначений для «Собору Паризької Богоматері», після чого повернула книгу на місце, штовхаючи її, аж поки вона не торкнулася тіари. Корінці вишикувалися не зовсім рівно, тож я трохи посунула кілька книжок у тому ряду, домігшись майже ідеальної симетрії.

Спустившись, я глянула знизу на мою роботу й посміхнулась. Тіара була невидимою. Я зможу забрати її в ніч проведення сеансу й покласти в торбу. Ніхто нічого не помітить.

Я розвернулася й мало не налетіла на стіл, обраний мною для роботи. Темрява пробудила спогади про те, як ми з містером Пембертоном сиділи на цих стільцях, одне навпроти одного. Мої щоки стали гарячими, коли я згадала, як його долоні торкалися моїх долонь, як я вивчала його обличчя, поки його очі були заплющені.

Моє тіло обм'якло. Відчуття жалю було сильнішим, ніж я очікувала. Як би він розчарувався, якби побачив мене зараз! Я вкотре уявила його заплямовану кров'ю сорочку. Я мусила зосередитись.

Лампа кілька разів спалахнула, після чого полум'я потьмяніло. Я насупилася: щось змінилося в кімнаті, якийсь невловимий рух у мороці. Піднявши лампу, я перевірила всі кутки, але не виявила нічого незвичайного. Усі тварини були мертвими, як і раніше. Я спрямувала погляд на камін. Нічого не було видно, крім полиці.

Я підступила ближче, думаючи, чи лорд Чедвік часом не воскрес: може, він вилізе з картини, однією рукою чіпляючись за золоту раму, а другою трясучи шаблею, налаштований відтяти мені голову.

Мостина зарипіла прямісінько за мною. Я затамувала подих, набираючись сміливості озирнутися, чітко усвідомлюючи, що ніхто не прийде мені на допомогу так само, як ніхто не врятував місіс Донован. Людина, що виманила її надвір, мала доступ до помешкань челяді. Лікар Барнабі сказав, що зброя завдала рану дивної форми. Я напружено чекала, боячись рухатися; кожен м'яз мого тіла болів.

Чийсь крижаний подих ов'яв мою потилицю. Я уявила зброю, занесену над моєю головою. Або зараз, або ніколи. Я різко обернулася, готуючись дати стусана, ударити кулаком, зробити будь-що заради свого порятунку.

Бібліотека була порожньою.

Щойно я опанувала себе, я зауважила, що запала мертва тиша. Навіть вітер, що бушував надворі, стих. І тоді я збагнула, що змінилося.

Годинник зупинився.

Дрож пройняв мою спину. «О цій порі всі порядні дівчата повинні замкнутися в своїх кімнатах»,— мовила я, повторюючи слова місіс Донован. Я рушила до виходу, та коли дісталася протилежного кінця бібліотеки, озноб перетворився на щось подібне до електричного струму, на пучках пальців відчувалося поколювання. Двері були відчинені. Я була певна, що зачиняла їх.

Відлуння чийхось ридань доносилося з парадних сходів. Нагадувало плач Флори.

Може, вона відверто поговорила з Вільямом про Одру? Їй боляче? Забувши про власне хвилювання, я побігла шукати її. Орієнтуючись на звук схлипувань, я дісталася службових дверей і спустилася вузькими сходами.

На кухні нікого не було, проте ридання лунали гучніше.

— Флора? — прошепотіла я, косячись на темні закутки.

— Допоможіть мені.

Я заклала. Той голос не належав Флорі.

— Допоможіть мені.

Я спробувала визначити, звідки доноситься звук. Голос тітки Ліл переповідав її історію у моїй пам'яті, коли я увійшла до комори

й попрямувала вглиб. Сходи вели до винного льоху. Не зважаючи на тремтіння лампи, я спустилася до холодного приміщення. Кілька рядів запорошених пилом пляшок майже торкалися низької стелі. На задній стіні, за купою ящиків, виднілися вузькі двері, що немовби вишкірилися у глузливій посмішці.

Я смикнула за іржаву ручку. Попервах вона опиралася та згодом піддалася попри те, що петлі гучно запротестували. У ніс ударив різкий запах морської води, до якого домішувалося дещо інше — смерть. Характерне трупне гниття. Здавалося, я стала на свіжу могилу.

Однією рукою вчепившись у лампу, а іншою обпираючись об стіну, я обережно рушила сходами, відчуваючись так, ніби ось-ось потраплю до нетрів пекла.

Рокіт хвиль відлунював у моєму серці в одному ритмі з його ударами. З кожним кроком сходинки ставали дедалі більш слизькими. Океан кликав Сомерсет до себе. Він століттями бився об скелі, спостерігаючи, як змінювалися покоління власників маєтку, а нині впився зубами в каміння і починав прогризати його. Будь-якої миті крижана вода могла виплеснутися вгору, обвити мої щиколотки водоростями й потягти мене на дно.

Хвилі знову заревіли з сильнішою люттю, ніж раніше. Смуга туману піднялася до мене, намочивши край нічної сорочки. Щоразу, як я робила вдих, морське повітря проникало в мої легені, неначе підштовхуючи мене вниз.

Тримайся подалі від моря, *mapetitechérie*.

Я жадала розвернутися й чкурнути звідти, але я мусила дізнатися. Зрозуміти, хто криється за всією цією історією.

Внутрішня стіна поволі піддавалася; виникло відчуття, що я стою над глибокою ямою. Мої пальці торкнулися слизької поверхні. Ритмічний плескіт і гуркіт океану гіпнотизували мене.

Чи я ступлю прямісінько в океан? Це трапилося з Одрою?

Чиясь рука несподівано штовхнула мене між лопатками, і я, похитнувшись, упала в чорноту.

Мої ребра болісно ударилися об каміння. Цілу вічність я котилася по мокрих, вкритих соляною кіркою сходинках. Нарешті мої пальці знайшли якусь опору, і я зупинилася. Якимось дивом лампа уціліла й не випала з моєї руки.

Вирівнявши дихання, я зібрала свої пожитки й випросталася.

— Хто тут? — вигукнула я, піднявши лампу.

Тиша.

Я ледве розгледіла дно ями, утворене з нерівних скель, устелених водоростями. І знову почувся шум води, хвилі набігали й відскакували. У зовнішньому фундаменті, певно, був маленький отвір. Я розрізнила якесь ворухіння далеко внизу.

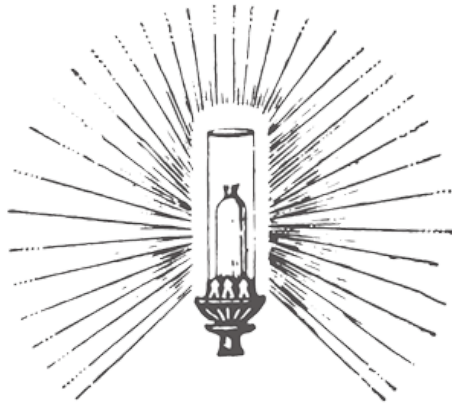
Потім вона крикнула мені у вухо, так близько, що я відчула її кислий подих:

— Допоможіть мені! Допоможіть мені! Допоможіть мені!

Я упустила лампу. Мерехтлива точка упала на дно ями, де розбилася об скелі, й остаточно згасла.

Я полізла нагору, чіпляючись обома руками за сходинки, і бігла без упину, аж поки не дісталася своєї кімнати. Я довіку не забуду те, що освітила лампа перед тим, як розлетілася на друзки: іржаві ланцюги з кайданками, розкидані скелями, і щось, що нагадувало блискучу білу кістку.

ГЛАВА 43

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 20 КВІТНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Минулої ночі мене знайшли під скелями. Я не пам'ятаю, як опинилася там. Може, це сімейна хвороба? Містер Пембертон пропонує перебратися до його дому на півночі країни, але я не можу залишити Сомерсет. Ну й звісно, я не поїду з містером Пембертоном до місця, що повністю належить йому, з його власною челяддю, туди, де він матиме змогу виявити свою зловну сутність.

Тут я почуваюсь у цілковитій безпеці, під доглядом мого коханого. Я не бажая бути оточеною незнайомцями. Мій коханий певен, що моя вагітність спричинила порушення сну. Він сказав містеру Пембертону, що я маю ту саму недугу, від якої страждають мешканці селища, і подорож на північ лише погіршить мій стан. Попри все, я хвилююсь. Ми вочевидь не можемо приховувати наші

почуття, наше кохання затьмарює все, і кожна людина, що перебуває поблизу, бачить його відблиск.

Ми перенесли дату весілля.

Флора плакала сьогодні. Її любя подруга Мейсі захворіла. Вона схвильована, що йдеться про ту саму недугу, що забрала життя кількох літніх осіб у Рендейлі впродовж цього місяця. Вона сказала, що переймається й моїм здоров'ям. Я завжди вважала Флору приязною й узагалі не кривдною дівчиною, та щось у її інтонації насторожило мене. Гадаю, вона підозрювала, що я вагітна, і чекала, що я їй зізнаюсь. Утім, я наслухалася від неї достатньо пліток про якусь служницю, аби зрозуміти, що вона ніколи не збереже мою таємницю. Якби Флора дізналася, що відбувається зі мною насправді, це означало б смертний вирок для Сомерсет Парка і для мене.

Флора не є такою невинною, за яку себе видає. Я бачила, як її погляд затримується на моїх коштовностях та сукнях. Я б не здивувалася, якби дізналася, що вона час від часу прослизає до моєї кімнати й приміряє мої вбрання. Може, варто зачиняти двері? А раптом хтось труїть мене й відносить до стрімчака? Чай місіс Донован завжди викликає сонливість. Віднині я лише прикидатимусь, що п'ю його.

Мій коханий спробував розвіяти мої підозри, коли я розповіла йому про ці побоювання. Він сказав, що страх заважає мені мислити тверезо. Потім його усмішка стала загадковою, і він прошепотів, що ми мусимо знайти інше рішення, крім мого шлюбу з містером Пембертоном.

Я побачила мого коханого в дивному світлі. У ньому проступило щось хитре, майже підступне, і це налякало мене. Може, він знає щось про містера Пембертона, що того компрометує? Чи має мій коханий таємниці, які не розкриває через вірність давньому другу? Він був безмежно щасливий, коли говорив, що дозволить йому виховувати нашу дитину. Що ж змінилося?

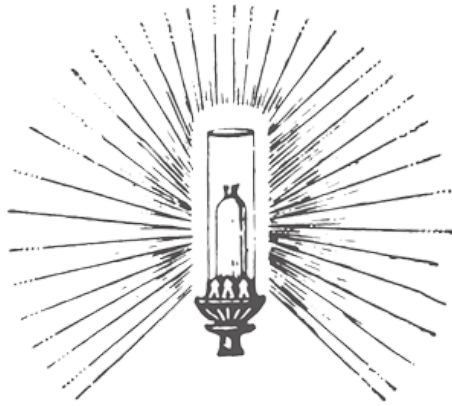
Він стверджує, що єдиний спосіб бути разом як родина — покинути Сомерсет. Усе одно що попросити мене вирвати серце із грудей. Але це єдина можливість вільно кохати одне одного. Потім він поцілував мене, немовби бажаючи забезпечити мою мовчанку, і я миттєво розтанула в його обіймах.

Пишучи ці рядки, я починаю розуміти логіку його міркувань. Який сенс жити в Сомерсеті, якщо моє серце слідує за ним? Хіба я не зазначала кілька сторінок раніше, що це місце нагадує могилу? Що за життя чекає на мене тут?

Більшу частину дня ми провели в обіймах одне одного. Він відвідує мене на правах сімейного лікаря, тож немає потреби наглядати за мною в його присутності. Нас потурбував Вільям, який почав нетерпляче стукати у двері.

Останніми днями він повсякчас крадеться десь поряд. Якщо я поїду звідси, я анітрохи не сумуватиму за ним. Присягаюсь, я б хотіла, щоби він упав зі скелі.

ГЛАВА 44

Наступного ранку я їла яечню та сосиску, не відчуючи їхнього смаку. Мене огортав якийсь туман. Я певна, що, якби випила одним махом чайник гарячої кави, то навіть не помітила б цього. Мій мозок був занадто заклопотаний, силкуючись осмислити те, що я пережила минулої ночі. Ймовірно, тітка Флори примудрилася заповнити мою голову уявним голосом. Або місіс Донован, за теорією Флори, інсценізувала атаку, а зараз ховалася десь у будинку й лякала мене. То був би підступний задум, що передбачав неабияку хитрість, проте я дійшла висновку, що вона здатна на це, зважаючи на її підлу натуру. Обидва припущення здавалися правдоподібними, хоча ніщо не пояснювало наявність ланцюгів, прив'язаних до скель, і шматка людської кістки.

Я СНІДАЛА САМА, оскільки містер Пембертон пішов до стайні, а містер Локхарт знову попросив принести сніданок до його кімнати. Я уявила, як він згинається над тацею й відсorbує каву між нападами кашлю. Він працював на Лінвудів усе життя, але я не пам'ятала, щоб він згадував власну родину. Містер Пембертон казав, що за останній рік він часто зупинявся в Сомерсеті. Мені було цікаво, чи лікар Барнабі поставив йому діагноз. Якщо він лікувався самим лише гарячим

пуншем на ніч, можливо, мені варто втрутитися. Принаймні я мала відвідати його.

На душі стало легше від того, що я могла тимчасово витіснити спогади про підземелля. Я рушила до кімнати містера Локхарта, дотримуючись указівок Гаррі. В коридорі нікого не було. Я збиралася постукати у двері, коли почула суперечку. Я підійшла ближче, притиснувшись вухом до дерев'яних дощок.

Приглушені слова містера Локхарта були нерозбірливими, але нетерпляча інтонація свідчила про гнів. Запала коротка мовчанка, після чого він знову заговорив, цього разу стриманіше. Він зітхнув, пролунав якийсь гучний тріск. Я відстрибнула, почувши вібрацію у вусі.

Я постукала й поклікала його:

— Містере Локхарт? Це міс Тіммонс.

На мій подив, він без вагань відчинив двері. Він був чисто поголений, одягнений у сорочку з краваткою.

— Як мило бачити вас,— усміхнувся він, відступивши вбік і запрошуючи мене увійти.

— Я була стурбована через те, що ви не прийшли снідати,— мовила я, оглядаючи його кімнату. Вона була більшою за мою, витриманою в золотому та синьому кольорах. Замість туалетного столика стояв ще один комод і письмовий стіл. Неподалік стояла таця із залишками сніданку: висохлим жовтком і скоринкою хліба. Навпроти ліжка з балдахіном висів масивний портрет давно померлого родича Лінвудів, що займав більшу частину стіни. Мені було цікаво, як він спить, знаючи, що ці очі дивляться на нього в темряві.

Кімната виявилася великою, і там не було нікого, крім містера Локхарта.

— Мені прикро, що я розхвилював вас, моя люба. Сьогодні я почуваюсь непогано, але я хотів залишитися в себе, аби попрацювати

над вашою справою,— він прочистив горло й указав на стіл. Там лежав стос паперів, який я бачила раніше в кімнаті містера Локхарта, матеріали моєї справи.— Я двічі перечитав її і, правду кажучи, бажаю швидше взятися до роботи,— він дістав носовичок і злегка кашлянув у нього.

Я помітила поріз на його руці.

— Ви поранилися? — спитала я.

Він мав збентежений вигляд.

— Гадки не маю. Коли людина доживає до мого віку, вона може ударитися об ніжку ліжка і зламати собі стегно. Не переймайтеся, міс Тіммонс. Я розробив чітку стратегію, щоб очистити ваше ім'я. За моїми підрахунками, я витрачу не більше кількох днів,— він сунув носовичок назад у кишеню і склав руки ківшиком.— Я маю подякувати вам від усього серця. Почуваюсь так, ніби почав нове життя.

Я знову покосилася на папери. Він говорив упевнено, проте в кімнаті панувала тривожна атмосфера.

— Я чула, як ви сварилися з кимось перед тим, як я постукала.

Його бліді щоки зарум'янилися.

— Я просто практикувався. Коли я промовляю аргументи вголос, звертаючись до незримих присяжних, це допомагає мені краще підготуватися.

Сірі очі усміхалися мені з надією та радісною обіцянкою. Тієї миті я забажала подарувати містеру Локхарту сеанс його мрії. Я хотіла, аби він пробачив усі мої побрехеньки. Та понад усе на світі я хотіла, аби він пишався мною.

Я взяла його поранену руку в свою.

— Дякую вам.

ФЛОРА УНИКАЛА МЕНЕ після нашої суперечки, і це, на превеликий жаль, передбачало необхідність самотужки одягатися для сьогоднішньої урочистої вечері. Темрява швидко опустилася на землю. Я запалила всі свічки в кімнаті, що було доволі дивно для людини, яка ніколи не боялася тіней.

Неохоче вибрала темно-зелену сукню з низьким вирізом, оскільки вона була достатньо великою і я мала змогу натягнути її через голову та застібнути гудзики на спині. Завдяки додатковим шпилькам мені вдалося пригладити кучерики з боків і акуратно закріпити їх на потилиці. Результат не був блискучим, але виглядало більш-менш пристойно.

Я обмірковувала можливість відмовитися від зустрічі під приводом мігрені, однак, коли я довідалася, що Вільям буде присутнім, якась частина мене раділа перспективі визивно дивитися на нього через стіл, мстячи за його неприпустиму поведінку з Флорою. Попри те, що я анітрохи не була зацікавлена у вечері з незнайомкою, думка про усамітнення після заходу сонця тривожила мене більше, ніж я хотіла визнати.

Я сподівалася, що сяйво свічок і тепла їжа піднімуть мені дух.

Дух.

Привидів не існує. Спиритуалістці не годиться боятися тіней та голосів у півтімі.

Лютий скрегіт змусив мене підстрибнути. Цього разу я була певна, що миша сидить усередині гардеробу. Вилаявшись під ніс, я схопила нічний горщик, налаштована спіймати маленьку негідницю.

Я розчахнула дверцята так швидко, що кілька суконь захиталися. Та замість полохливого створіння я побачила порожнечу.

Я відсунула сукні вбік та оглянула дно гардеробу. Там лежала купа стружок. Та не було жодної миші. І жодної мишачої нори.

Я випросталася й утупилася поглядом у задню стінку, яку вже можна було добре роздивитися. Жодне звірятко не могло би накоїти такого.

На стіні були надряпані тонкі нерівні літери: *«Допоможіть мені»*.

Нічний горщик вислизнув із моїх рук і гучно покотився підлогою. Я витріщалася на написані слова, майже відчуваючи занози на пучках пальців.

Тремтячими руками я запалила свічку й упилася очима в крихітний вогник. Хоча те, що я замислила, не мало сенсу, я не уявляла, що ще можна зробити в такій ситуації.

— Чи хтось бажає поговорити зі мною? — прошепотіла я.

Якийсь час я чекала на відповідь, проте нічого не було чути, крім завивання вітру за вікном. Я повторила запитання, моє серце шалено калатало, адже був лише один привид, з яким я відчайдушно бажала поспілкуватися. Утім, кілька хвилин минуло в тиші, і стало до болю очевидно, що мій експеримент довів те, що я вже знала.

Я загасила свічку та спробувала стряхнути із себе безглузду меланхолію. Я знала, що існує прийнятне пояснення, але тієї миті мені хотілося одного — вибігти з кімнати й ніколи не повертатися. Я зачинила гардероб і попрямувала до вітальні на коктейльний прийом.

МІС ГІББОНС ІСКРИЛАСЯ й переливалася у блакитній сукні, прикрашеній чорними діамантами. Блискуче волосся та порцелянова шкіра робили її схожою на ляльку людського зросту. Я припустила, що їй менше тридцяти років, хоча, зважаючи на аристократичний спосіб життя цієї жінки, було важко визначити її вік напевно. Вона була вродливою й заможною, проте найбільшим її талантом була сталева рішучість. Я сповнилася впевненості, що, якщо вона захоче придбати Сомерсет, то отримає маєток, перш ніж подадуть гарнір. Усе, що було поряд із нею, яскраво мерехтіло, немовби вона поглинала довколишнє

світло й випромінювала його. Чоловіки ловили кожне її слово, оточивши її, наче метелики, охочі летіти на полум'я.

Містер Пембертон стояв на своєму звичному місці біля каміна; він мав дуже вишуканий вигляд у вечірньому костюмі з білою краваткою. Щоразу, як я крадькома позирала на нього, він дивився в той куток кімнати, де сиділа я. Він насуплював брови, немовби запитуючи, чи зі мною все гаразд. Я відповідала легким кивком і робила маленький ковток. У цьому товаристві було неможливо обговорювати бодай щось, що мало стосунок до наших планів. Тому я вважала за краще тимчасово утриматися від спілкування, перейшовши на мову жестів.

Я звернула увагу на інших чоловіків у вітальні. Містер Локхарт сидів праворуч від міс Гіббонс, відставивши палицю вбік. Одне рубінове око змії підморгувало. У мене виникло відчуття, що я можу поділитися з нею різними секретами.

Вільям був навдивовижу стриманим і тверезим. Він засипав міс Гіббонс компліментами. Спостерігаючи за ним, я кипіла від гніву, адже знала, що він розбиває серце Флори. Я хотіла б дізнатися, як знову завоювати її довіру.

Я сиділа сама, посьорбуючи коктейль, який Брамвелл приготував мені майже годину тому. У моїй голові прокручувалося послання, надряпане в гардеробі. Можливо, хтось написав його ще кілька днів тому: я не оглядала задню стінку від тієї ночі, коли приїхала до Сомерсет Парку. Потім мене осяяла здогадка. Місіс Донован могла зробити це, коли розвішувала там сукні. Таке припущення розставляло всі крапки над «і». Цілком прийнятне пояснення. Мені хотілося одного: аби гусяча шкіра на моїх руках зникла разом зі страхом.

Я підвела очі та знову перехопила погляд містера Пембертона. Він, певно, думав, що я невідривно дивилася на нього. Я відвернулася й попросила Брамвелла наповнити мій келих, сподіваючись, що моя пригніченість не відбивається на обличчі.

Єдиною особою, що здавалася більш зніченою, ніж я, був лікар Барнабі. Він регулярно навідувався сюди й оглядав місіс Донован.

Містер Пембертон умовив його залишитися на вечерю, не бажаючи відпускати його голодним

назад до селища. Судячи з його набряклих повік, він залюбки заснув би прямо за кухонним столом, а не сидів на урочистій вечері зі свічками.

Ми обмінялися втомленими поглядами, коли він уместився на канапі біля мене.

— Як почувається місіс Донован сьогодні? — спитала я. — Чи вона вже може ходити? — я мала надію, що моє обличчя залишається незворушним або принаймні виражає щось подібне до щирості.

Він зробив ковток.

— Вона вилікується від фізичних травм, але емоційне потрясіння так просто не минеться. Гадаю, страх ще довго не залишить її.

— Чи розповідала вона ще щось про напад? — через відсутність Флори я втратила доступ до пліток челяді.

— Ні, — він хитнув головою. — Вона не розповіла нічого нового.

— А вона задоволена, що лишилася в Сомерсеті? — моя наполегливість змусила його наморщити лоба, і я збагнула, що слід бути делікатнішою. Я додала. — Не уявляю, як вона може почуватися тут у безпеці.

— Вона в безпеці, тому що це її дім, — відказав він.

Я знала, що дім не завше гарантує безпеку. Я згадала, як жила в пансіоні міс Крейн, відчуваючи постійну загрозу — необхідність приєднатися до дівчат, якщо мої сеанси не приносять достатній прибуток. Я спробувала змінити тему.

— Я хотіла запитати у вас про молоду дівчину, що померла в селищі. Чи це була Мейсі, подруга Флори?

Він допив свою порцію.

— Така сумна історія. Попри її юність, хвороба взяла гору. Мабуть, у неї в роду були люди зі слабким серцем. Усе сталося так швидко. Ми розмовляли, а наступної миті вона заплющила очі й померла,— він прикипів поглядом до порожнього келиха.— Я вважаю, що це найприємніша смерть: ні болю, ні страху — просто відійти.

— Ви сиділи з нею всю ніч?

— Так, це обов'язок лікарів, міс Тіммонс,— його голос був ледь чутним, але він тепло усміхався мені.

Я усміхнулась у відповідь.

— Хай би з ким ви одружилися, та жінка має дуже розуміти вас.

Його обличчя зашарілося.

Розхвилювавшись, що він запідозрить, що я фліртую з ним, я промимрила щось сміховинне про нещодавній дощ. Мене врятувало те, що Брамвелл проголосив, що вечерю подано.

ПОКИ МИ ЇЛИ БУРЯКОВИЙ САЛАТ та овочевий бульйон, розмова точилася навколо ділових справ та подорожей. Містер Пембертон сидів на чолі столу, міс Гіббонс улаштувалася праворуч, а містер Локхарт — ліворуч. Я здебільшого дивилася поверх плеча Вільяма, визираючи у вікно. Темрява видавалася мені значно цікавішою, ніж думка міс Гіббонс щодо усіх тих тем, що ніколи мене не обходили.

— Ви не збрехали,— мовила вона до містера Пембертона.— Сомерсет та прилеглі землі справляють доволі сильне враження. Мені пригадалися кілька знайомих, які були б надзвичайно вдячні за можливість спокусити вас пропозицією купівлі.

— Тішуся, що ви вважаєте будинок гідним уваги,— відказав він.

Містер Локхарт посміхнувся, сховавши усмішку за серветкою.

— Будь-хто відчув би спокусу придбати Сомерсет, та це зовсім не означає, що він заслуговує на подібну честь. Будинок такого рівня потребує управління шанованою родиною. Цей маєток був домівкою графів Чедвіків упродовж багатьох поколінь.

— Ви маєте на увазі, що Сомерсет не був би таким величним, якби належав до господаря без титулу? — спитала міс Гіббонс. Вона усміхалася, але за її словами крилася суворість.

Містер Локхарт приклав руку до грудей вибачливим жестом.

— Я не хотів нікого образити. Звичайно, я глибоко прив'язаний до цього дому. Сомерсет вимагає послідовності й палкої відданості, які можуть забезпечити лише представники одного роду.

Міс Гіббонс розвернулася до містера Пембертона.

— Ви шукаєте покупця чи дружину? — хоча вона посміювалася, її погляд був оцінним.

— Наразі ні те, ні те, — відповів він, дивлячись на неї поверх обідка келиха.

Краєчком ока я угледіла, що лікар Барнабі здригнувся.

Я пошкодувала, що не вдала, ніби мене мучить мігрень.

Коли Брамвелл та Гаррі подали фаршировану свинячу корейку з политими коньяком абрикосами, більшість тем вичерпалася і розмова пішла в іншому напрямі — присутні зацікавилися плітками. Я помітила м'ятне желе тітки Лілу в кришталевих тарілках, що стояли обабіч основної страви.

— Які вісточки ви привезли нам із Лондону? — запитав містер Локхарт у міс Гіббонс. Я зауважила, що він жодного разу не кашлянув за цей вечір: може, бажання сподобатися гарній жінці перешкоджало рефлексу.

— Чи ви щось чули про біду, яка спіткала Хартфордів? — мовила вона, потягнувшись за своїм келихом.

Містер Локхарт метнув на мене блискавичний погляд. Наскільки йому було відомо, ми — єдині з присутніх, хто знали історію моїх стосунків із тією родиною. Я не наважувалася коситися в бік містера Пембертона. Донька покійного містера Хартфорда назвала мене «звичайною шахрайкою». Я згадала записку місіс Хартфорд, закладену в книгу духів.

Чи ти кохав мене?

Я не уявляла, як таке можливо — прожити з кимось ціле життя й сумніватися, чи він кохав.

Ми говоримо їм те, що вони хочуть чути. Говоримо достатньо, аби їхні серця домислили все інше. Серце здатне бачити.

Матан була б засмучена, якби дізналася, як я повелася з Хартфордами.

— ...у вітальні панував страшний безлад, — міс Гіббонс завершила фразу коротким смішком.

Я випила ковток вина, дозволивши алкоголю зігріти моє горло. Дуже кепський збіг — міс Гіббонс знала сім'ю, яка була свідком того, як мене заарештували й повезли до тюрми.

— І ця халепа сталася через жахливий сеанс. Уявіть лишень! Усі вони були зачаровані спіритуалісткою. Жінку викрили як шахрайку, але, перш ніж поліція вивела її, вона шепнула моїй подрузі, що привид її батька попросив їх зазирнути в камін.

МОЄ СЕРЦЕ НЕНАЧЕ ЗБІЛЬШИЛОСЯ, заважаючи мені нормально дихати. У моїх фантазіях воно виривалося з грудей, забризкуючи кров'ю вишуканий стіл.

— Сеанс? — Вільям звів брову.— Які смішні ці лондонці,— то був камінчик у город містера Пембертона. Я зіщулилася на моєму стільці.

— Горе може зробити людей уразливими,— зауважив містер Пембертон, позирнувши на мене. Я низько нахилила голову. Я почувалася занадто невпевненою в собі, щоб спробувати зобразити усмішку.

Лікар Барнабі тихенько зітхнув. Його тарілка була майже порожньою.

— Та це ще не кінець казочки,— провадила далі міс Гіббонс.— Щойно моя подруга розповіла про це своїй родині, вони почали пошуки. Уявляєте, як вони копірсалися в тій золі? У місіс Хартфорд мало не стався серцевий напад, коли портрет містера Хартфорда упав зі стіни прямісінько у розворушений камін,— вона підняла свій келих. Брамвелл підбіг до неї і спорожнив чергову пляшку.

Вона усміхнулася містеру Пембертону й затріпотіла віями з апломбом, що, безперечно, був набутим завдяки розкішному життю. Я підозрювала, що вона не знала, що її зуби були пурпуровими від вина.

Відрізавши мікроскопічний шматочок абрикоса, жінка сказала:

— Ви можете повірити, що юний Роберт знайшов це? — вона навмисно витримала паузу, чекаючи на логічне запитання.

— Що він знайшов? — спитав лікар Барнабі. Я замислилася, чи йому справді було цікаво, чи він хотів прискорити ритм оповіді. Брамвелл підскочив до нього і прибрав тарілку.

Містер Локхарт усміхнувся домоправителю.

— Будь ласка, перекажіть місіс Геловой, що їжа була досконалою.

Міс Гіббонс задумливо пережовувала.

— Поки всі інші сперечалися, Роберт схопив лампу та стрибнув у димар,— відповіла вона трохи згодом.— Він такий худий, що був

єдиним, хто зумів протиснутися. І там, між цеглинами, він знайшов крихітну скриньку. Усередині лежав ключ від банківського сейфу містера Хартфорда.

Дивний дроз пронизав мій живіт. Ключ дійсно був схований у каміні! Я сказала собі, що це щасливий збіг. Я ніяк не могла бути медіумом.

— Ви ніколи не вгадаєте, що він поклав туди,— вона вижидально роззирнулася довкола.

— Новий заповіт, що позбавив спадку всю його нікчемну сімейку? — запитав Вільям.

— Угода про придбання невідомої власності? — припустив лікар Барнабі.

Вона мотнула головою.

— Ви жахливо граєте в цю гру. Дам вам підказку. Той предмет є меншим за обідню тарілку.

— Любовний лист,— озвався містер Пембертон. Його відповідь настільки здивувала мене, що я не відвернулася, коли наші погляди схрестилися всоте за сьогоднішній вечір. Мені було незрозуміло, чи він сподівався зробити більш таємничим власний сеанс. Я старалася не зважати на важке калатання серця.

— Міс Тіммонс? — він захопив мене приєднатися до них.— Ми чекаємо на вашу версію.

Мої щоки палали.

— Це має бути щось важливе, але тільки для нього,— мовила я.— Те, що він хотів зберегти в таємниці навіть від власної родини.

— Сімейні секрети,— пробуркотів Вільям.— Як банально,— він перемкнув увагу на чарівну гостю.— Скажіть мені, міс Гіббонс, чи ви завше так тішитесь, переповідаючи біди скорботної родини?

Містер Локхарт витер вуса серветкою.

— Міс Гіббонс просто вигадує гру для нас. Я певен, що її мила подруга дещо прикрасила подробиці. Нікому не зашкодить, якщо секрет буде розкрито під час гри,— він кашлянув. Нарешті.

Міс Гіббонс підняла келих, просячи чергову порцію. Я була вражена її здатністю поглинати напої. Вона глянула на мене.

— Усередині скриньки була шкільна медаль.

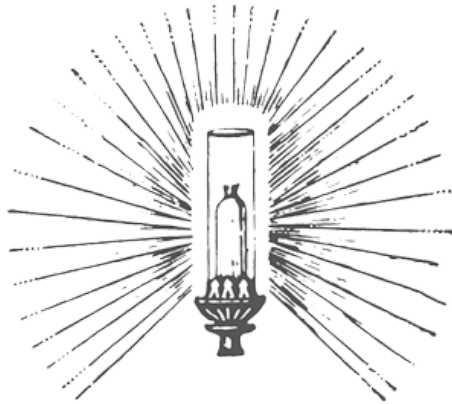
— Доволі сумно,— відказала я.— Ця медаль, напевно, була важливою для нього. Чому він сховав її, не показавши своїм близьким?

— Ваша правда,— спокійно додав лікар Барнабі.— Якщо спіритуалістка вгадала схованку в каміні, чому її заарештували? Вельми несправедливе ставлення до бідолашної дівчини.

Браво, Барнабі! Він захищав мене, навіть не підозрюючи про це.

— Бідолашна дівчина? — міс Гіббонс пустила очі під лоба.— Символічна цінність цієї медалі — ніщо порівняно з коштовностями, які вона намагалася вкрати. Хай там що, а її стратять на шибениці. Я сказала подрузі, що їй варто надіти батьківську медаль, коли вона прийде подивитися на страту.

ГЛАВА 45

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 4 ТРАВНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Пишу ці слова в ніч перед весіллям. Моя рука трясеться від страху та збудження. Усе стає на свої місця. Моє справжнє життя починається завтра. Щоправда, любий, мені сумно покидати тебе. Упродовж усіх цих років ти був моїм постійним супутником. Однак я мушу попрощатися з усім, що нагадує мені про Сомерсет, і з тобою також. Ти добре служив мені, зберігав мою найбільшу таємницю. Ніхто не знає про неї, навіть мій коханий. Попервах я просто розважалася, стежачи за челяддю. А нині це мій порятунок.

Я вже зібрала валізу й поклала її в потаємне місце.

Я знаю, що це нерозважливо — руйнувати всі мої плани, та я надійно сховую свій записник. Цікаво, чи хтось знайде його колись. Може, одного дня я повернусь по нього!

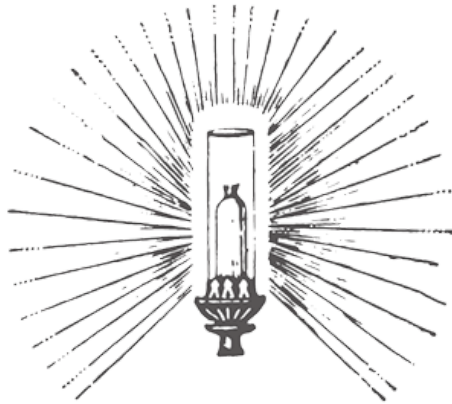
За вечерею я сказала, що боюсь, що завтра ніколи не настане. Містер Пембертон, що сидів на протилежному кінці столу, підняв свій келих, немовби вітаючи себе з успішною діловою угодою. Я почувалася б винною через те, що тікаю від нього, якби Сомерсет не належав йому.

Натомість Вільям повсякчас витріщався на мене. Я досі відчуваю на шкірі його полум'яний погляд. Мене непокоїть, що він міг прокрастися до моєї кімнати й виявити цей щоденник. Чи знає він, що відбувається? Я тремчу від самої думки про це. Смерть батька пробудила щось лихе в глибинах душі, і воно зрештою сплило на поверхню.

Коли я дивлюсь на Вільяма, я згадую очі мого діда. Чи може людина успадкувати жорстокість так, як успадковує колір волосся? Якщо це можливо, чи здатна я робити такі ж учинки, як мій дід? Напевно, для мене та моєї дитини буде краще, якщо я виїду із Сомерсета.

Як дочекатися півночі?

ГЛАВА 46

Я сиділа перед туалетним столиком, одну за одною виймаючи шпильки із волосся. Хоча мій шлунок був задоволений, мозок божеволів від моторошних образів моєї страти на шибениці. Паніка пронизувала мене, мов заноза, що встромилася в шкіру; забути про цей біль було неможливо. Незважаючи на впевненість, продемонстровану містером Локхартом, я не могла не уявляти, як він, увесь укритий порізами та синцями, стоїть перед присяжними й виголошує промову, поволі втрачаючи нитку міркувань.

А що сказати про містера Пембертона? Я почала довіряти йому лише для того, щоб виявити, що він мав власні таємниці. Може, він використовував мене, прагнучи приховати свій злочин? Я потерла руки, зненацька відчувши озноб. Чи знав він про існування підземної тюрми?

Жорстокі батьки виховують жорстоких дітей.

Він визнав, що рідний батько вдарив його з такою силою, що на обличчі залишився шрам.

За вікном завивав вітер, у каміні потріскували останні жевріючі жаринки. Атмосфера стала гнітючою. Я покосилася на двері, бажаючи

переконатися, що ключ залишався в замку. Виникло напрочуд дивне відчуття...

— Допоможіть мені.

Шпилька завмерла в моїй руці. То був шепіт, але голос, безсумнівно, належав жінці, і він лунав тут, у моїй кімнаті. Щось затріщало. Дивлячись у дзеркало, я побачила, як дверцята гардеробу почали повільно відчинятися. Я скам'яніла і не рухалась, аж поки вони не завмерли, нагадуючи роззявлений у позіханні рот, отвір, де не було нічого, крім чорної порожнечі.

Мої емоції вибухнули. Пригніченість і страх переросли в лютість. Годі! Я кинулася до гардеробу й розчахнула дверцята.

Мене привітали лише вішаки. Дещо заспокоївшись, я видихнула.

Аж тут одяг затремтів. Я почула, як щось заворушилося біля задньої стінки. Я зазирнула між сукнями. Посеред тіней причаїлася невиразна постать. Я інстинктивно підступила ближче, напруживши зір.

На мене витріщалося чийсь око.

Кігтисті пальці вигулькнули між сукнями й потягнулися до мене. Я закричала й подалася назад, упавши на підлогу. Нападниця навалилася на мене всією своєю масою. Її обличчя було перекошене в потворній гримасі, пурпурові вени проступали під шкірою.

— Допоможіть мені! — заверещала вона, схопившись за мій комір.

Я видала ще один здавлений крик і схопилася за її зап'ястя. Місіс Донован виявилася несподівано сильною. Її скуйовджене волосся було вкрите павутинням. З рота текла цівка слини, майже торкаючись моїх губ, поки я борсалася під нею.

— Допоможіть! — повторила вона.— Допоможіть мені врятувати її. Я винна в тому, що вона досі тут! Хіба ви не чуєте, як вона кричить вночі?

Намагаючись відштовхнути жінку, я намацала ланцюжок на її шиї, смикнула за нього та стиснула в долоні. Почулося клацання. Щось відірвалося від ланцюжка й покотилося під ліжку.

Хтось молотив кулаками у двері.

Швидко рухаючи стегнами, я таки скинула її із себе. Вона припала до моїх ніг, змусивши мене лягти горілиць.

Місіс Донован наблизилася своє обличчя до мого.

— Вона не дасть мені спокою! — схлипувала вона. — Ви повинні допомогти мені. Будь ласка, зупиніть її, благаю вас!

— Ви говорите про леді Одру? — обережно спитала я, сподіваючись заспокоїти її. Було очевидно, що місіс Донован не в собі.

Вона опустила підборіддя, продовжуючи проливати сльози. Я побачила поглене місце на її черепі, рану дивної форми. Шви розійшлися, і кров вільно сочилася між ними.

— Я забрала дитину, але мала б забрати і її. А зараз вона сердиться на мене. Вона хоче, щоб я страждала так, як колись страждала вона.

— Не треба боятися, — мовила я. — Просто розкажіть мені, що сталося.

Місіс Донован знову заридала. Скориставшись нагодою, я підповзла до дверей і відчинила їх.

Вільям увірвався до кімнати. Він відіпхнув мене вбік і став навколішки біля місіс Донован. Вона дивилася на нього з благанням і захопленням, поки він заколисував її в обіймах. Вони вдвох качалися на підлозі.

— Я врятувала дитину, — пробурмотіла вона.

— Тихо, — заспокоював він, обійнявши жінку так, що її голова лежала під його підборіддям. Він не зважав на кров, що струмила його пальцями.

— Так, звісно, врятували,— я бажала заохотити її говорити далі.— Ви вчинили дуже сміливо.

Вільям метнув на мене попереджувальний погляд. Він сунув руку в кишеню й дістав фляжку. Йому вдалося переконати місіс Донован зробити кілька ковточків. Невдовзі її очі заплющилися і вона заснула.

Я сиділа на підлозі, зігнувшись поряд із ними. Хоча я злилася на Вільяма, його ніжне ставлення до неї зворушило мене, гнів відступив.

— Я й гадки не мала, що вона так тяжко хвора,— мовила я.

— Після нападу незнайомця її почуття провини сплило назовні,— відказав він. У його голосі не вчувалося звичної злоби.— Не зважаючи на явного винуватця, вона вважає себе відповідальною за смерть Одри.

— На явного винуватця?

— Люди не помирили, аж поки він не приїхав до Сомерсета.

— Що ж такого зробив містер Пембертон? — спитала я.

Він утомлено хитнув головою в мій бік.

— Флора розповіла мені, що ви питали про портрет, що висить в його кімнаті. Та жінка мертва так само, як Одра. Мені здається цікавим, що всі вродливі жінки, що відіграють якусь роль в його житті, помирають молодими.

Я гучно проковтнула слину.

— Чи комусь відомо, що ви тут? — допитувався він.— Чи хтось знатиме, де шукати ваші кістки, якщо ви не повернетесь?

Хоч як це сумно, я могла згадати лише констебля Рігбі.

Місіс Донован стрепенулася в його обіймах. Її очі широко розкрилися. Вона поглянула на Вільяма й усміхнулася, після чого збентежено насупилася.

— Що з дитиною? — Вона піднесла руки до потилиці й здригнулася.

— Усе добре,— спокійно відповів він.— Повертаймося до вашої кімнати.

Він допоміг їй підвестися, притримуючи за талію. У нічній сорочці вона здавалася слабкою та вразливою, геть не схожою на ту в'їдливу самовпевнену жінку, яку всі звикли бачити.

Я взяла зелену ковдру з мого ліжка й накинула їй на плечі. Потім підхопила лампу, готуючись провести їх.

— Не варто,— зупинив мене він.— Я знаю, як пройти в темряві.

Я відчинила перед ними двері. Вільям нахилився ближче до мене і сказав таке:

— Я знаю, що жінкам важко опиратися тим блакитним очам, та я попереджав вас, коли ми вперше зустрілися. Пам'ятаєте? Нічого не змінилося, міс Тіммонс. Навпаки, я сказав би, що загроза посилилася. Ви наражаєте себе на страшну небезпеку, залишаючись тут.

Я дивилася, як вони простують коридором униз, аж поки морок не поглинув їх. У місіс Донован, імовірно, була пошкоджена голова, проте її страх був реальним. І реальним було її бажання встановити контакт із потойбічним світом.

Знесилена, але все ще сердита, я навела лад у шафі, повісивши на місце сукні, які вона збила вниз. Аж тут я помітила щось блискуче на килимі.

Нахилившись, я побачила ланцюжок, що порвався у моїй руці під час нашої сутички. Я зазирнула під ліжко, згадавши, що туди закотився якийсь предмет. І справді — у пилюці лежав ключ. Так! Я знала, що вона має другий ключ від моєї кімнати! Однак, порівнявши його з моїм, я виявила, що вони зовсім різні. Раптом мене осяяла здогадка. Якщо не йдеться про дублікат мого ключа, це має бути зниклий ключ від кімнати Одри.

Я підійшла до вікна, барабанила ключем по підвіконню, осмислюючи попередження Вільяма. Повний місяць освітлював усі прилеглі землі. Якась самотня постать прямувала до лісу через галявину. Цей силует не можна було сплутати ні з ким. Містер Пембертон.

У мене підскочив адреналін, змусивши забути про знемогу. Я втомилася від таємниць і не була налаштована проминути нагоду розкрити ще одну з них.

Я метнулася до парадних дверей. Мене охопило таке нетерпіння, що я навіть не одягнула пальто.

Мої черевики стукотіли по мерзлому ґрунту лісової стежки. Кожен вдих холодного повітря сприймався моїми легенями, як удар ножа.

Невдовзі я дісталася стайні. Усі вікна були освітлені. Що там могло трапитися глибокої ночі? Я зупинилася й перевела дух, обпершись однією рукою об коліно.

Хриплі крики прорізали простір. Якийсь чоловік гучно вилаявся. Від несподіванки я мало не проковтнула власні зуби.

Я підступила ближче. Серед тіней почали вимальовуватися предмети. Збоку була акуратно складена в'язка дров, а поряд було видно пеньок, звідки стирчала сокира. Місячне сяйво замерехтіло на гострому лезі.

Притиснувши долоні до головних дверей, я нахилилася вперед, мій ніс майже торкався дерев'яних дощок. Я вдивлялася крізь вузьку щілину. Містер Пембертон метався туди-сюди. Його сорочка була залита кров'ю.

Земля тікала у мене з-під ніг, я наче падала у провалля. На моїх очах відбувалося саме те, про що розповідала Флора. Задихаючись, я затулила рота долонею, певна, що він почує мене.

Крики пролунали знову.

Я щосили стримувала бажання розвернутися й чкурнути звідси. Не хотілося бачити те, що трапиться згодом. Мені пригадалася оповідь Флори: *«Я можу розпізнати кров, коли бачу її. А його сорочка була вкрита плямами крові»*.

Можливо, Одра померла ще до того, як потрапила на стрімчак. Усе моє тіло затряслося. Він міг убити її і кинути тіло в океан.

А нині він використовує мене, щоб я допомогла йому звинуватити когось невинного!

Я побачила Джозефа. Його юне обличчя виражало переляк. Він також був заляпаний брудом і багряною рідиною.

— Тримайте її міцніше! — наказав містер Пембертон. — Візьміть мотузки!

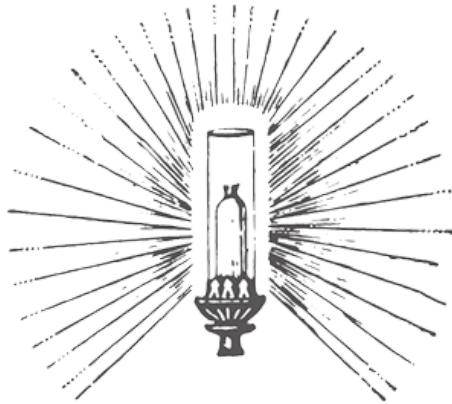
Її. Страх і гнів, що боролися в моїй душі, виплеснулися хвилею інстинктивної люті. Я згадала, як тітонька Ліл розповідала про жорстокість діда Одри. Пам'ять відтворила моторошні образи, кістки в залізних кайданках. Я висмикнула сокиру з пенька.

Мене вело не що інше, як божевільний порив. Я увірвалася всередину, піднявши маленьку сокиру над головою.

— Зупиніться! — закричала я.

Містер Пембертон обернувся й допитливо глянув на мене. Запала дивна тиша, поки я оглядала стайню.

ГЛАВА 47

Я побачила чотирьох чоловіків, включно з юним Джозефом і містером Пембертоном. У всіх були заковані рукави. Один із них стояв трохи далі, його рука була вивернута під незграбним кутом. Солом'яна підлога була вологою.

Кобила заіржала й люто рвонулася вбік. Джозеф та його помічник, що тримали її за повіддя, здивовано зойкнули й нагнулися, ухиляючись від удару.

— О Боже! Що ви тут робите, міс Тіммонс! — Містер Пембертон підтримував кобилу ззаду, її хвіст лежав на його плечі. Його лікті були заплямовані кров'ю.

Я не могла відірвати очей від тієї сцени.

— Я? А що ви?.. — почала я.

Він утомлено зітхнув.

— Ми допомагаємо розродитися кобилі. Якщо ви не знаєте, як заспокоїти бідолашну тварину, сядьте в кутку й мовчіть. Благаю вас, опустіть сокиру.

Кобила ще раз несамовито затремтіла. Забувши про мою присутність, чоловіки швидко взялися до роботи.

Я застигла на місці. Сокира тихенько сповзла вниз.

Кобила відсахнулася, мало не придавивши містера Пембертона своєю вагою.

— Тримайте її! — заволав він. Її очі закотилися, було видно лише білки.

— Ми втратимо її так само, як останню, — схлипнув Джозеф.

— Ох! — скрикнув один із чоловіків. — Це триває вже годину, мілорде. Може, нам краще припинити страждання цієї бідолахи. — Він кивнув у бік стіни, і я побачила, що він показує на довгу рушницю, яка висіла на гачку.

— Якби ви покликали мене раніше, ми б навіть не розглядали таку можливість, — відрізав містер Пембертон. Він нахилився вперед, його руки заглибилися в її черево. — Я намацав задні ноги, — пробурмотів він. — От чорт! Одна вислизнула.

— Він виходить ногами вперед? — Джозеф зблід. — Це вб'є її!

Потік рідини виплеснувся на чоботи містера Пембертона, проте він не зважав на це.

— Ну ж бо, дівчинко, — шепотів він крізь стиснуті зуби. — Ти маєш ще трохи потужитися! Ще один раз!

Кобила похитнулася. Потім вона впала на підлогу, змусивши розбігтися всіх чоловіків, крім містера Пембертона, який став навколішки позаду неї й вигукував накази. Джозеф приніс свіжої соломи, поклавши кілька купок поруч.

Єдиним звуком, що порушував тишу, було уривчасте дихання тварини.

— І що тепер, мілорде? — прозоро натякнув хтось.

— Ні! — простогнав він.— Рано здаватися,— він позирнув на помічника конюха.— Ходіть сюди, Мерчанде, ви мені потрібні.

Чоловік відступив назад і похитав головою.

— Вона скажена! Я не хочу, щоб вона зламала і мою руку,— його товариш, що сидів і кутку, здригнувся.

— Зараз не час нервувати! — містер Пембертон обвів їх поглядом. Усі опустили голову. Тоді він глипнув на мене.— Міс Тіммонс?

— Перепрошую? — відгукнулася я.

— Візьміть отой шматок тканини й підійдіть сюди,— його голос був суворим, проте можна було розчути благання. Я не ворухнулася, тож він додав.— Погляньте на цю кобилу. Якщо ми зупинимося зараз, містер Мерчанд буде змушений вбити її. Ми ще можемо дати шанс на життя лошаті та його матері.

Я відчула щось дивне. В уяві постала моя вагітна мама, що прямувала до Темзи того фатального дня.

— Міс Тіммонс, будь ласка,— його очі молили мене.— Ми втратимо їх обох.

Я схопила тканину й приєдналася до нього. Ми стояли пліч-о-пліч. Він зайняв зручнішу позицію й подався назад. Поступово з'явилися задні ноги лошати, вкриті сріблястою оболонкою.

— Обмотайте обидва копита,— мовив він. Мої пальці тремтіли, поки я виконувала його прохання.— Добре. А тепер візьміться за кінці й не відпускайте їх. Я зроблю другу спробу витягти його. Ви повинні тримати тканину міцно, але не смикати й не відпускати, допоки я не скажу,— він впивався в мене своїми блакитними очима, закликаючи бути сміливою.

У мене пересохло в роті. Несила видавити ні слова, я кивнула й щосили стиснула пальці.

— Чудово,— краплі поту котилися по його щоках. Вилаявшись, він трохи відійшов; сухожилля на його руках напружилися. Запала коротка пауза, після чого ми побачили ноги та спину. Хлинула кров, і лоша вийшло повністю. Ми вдвох відскочили. Кобила підняла голову.

Містер Пембертон прибрав плідний мішечок, відкривши морду лошати й ретельно витерши її тканиною. Новонароджений ледь чутно заіржав, і ми всі зраділи. Загальна напруга змінилася ейфорією.

— Мої вітання! — містер Пембертон усміхнувся мені.— Це дівчинка.

Чоловіки швидко прибрали стайню й принесли свіжої соломи. Містер Пембертон ходив навколо двох тварин, лагідно підштовхуючи кобилу до маляти. Мене влаштовувало, що я залишаюсь осторонь. Мої руки досі тремтіли. Осяяні м'яким сяйвом ліхтарів, мати та донька лягли разом.

Містер Пембертон мився у кутку, роздягнувшись до пояса, енергійно розтираючи руки та плечі. Я дивилася, як вода струмить його спиною, підкреслюючи форму кожного м'яза. Зізнаюсь, що це видовище неабияк приваблювало мене. Я сиділа на бочці, дозволивши собі отримувати задоволення від того, що постало перед моїми очима.

Джозеф підійшов до мене, люб'язно усміхаючись.

— Хороша робота,— похвалив він.

— Я ніколи не бачила нічого подібного,— зізналася я, все ще перебуваючи під чарами пережитої миті.— Як часто ви це робили?

Він зашарівся й відкинув носком чобота кілька соломинок.

— Лише вдруге, міс, але сьогодні все пройшло значно краще. Першого разу кобила не вижила. Така трагедія. Мілорд теж був тут.

Містер Пембертон одягнув чисту сорочку, принесену одним із помічників. Було незвично бачити його в такому простому вбранні.

— Ви добре попрацювали сьогодні, Джозефе,— сказав він.— Одного дня ви станете чудовим головним конюхом.

Джозеф відповів на комплімент спокійним кивком, намагаючись залишитися незворушним, але я зауважила, що похвала потішила його. Трохи згодом він приєднався до інших чоловіків.

Містер Пембертон уместився на бочці біля мене.

— Мої люди здивовані, що ви не зомліли, дивлячись на таку кількість крові,— мовив він.— Деяких моїх робітників вивертало від самого лише запаху.

— Нічого дивного,— відказала я. Зрештою я опанувала мистецтво ховати в роті ектоплазму.— Ви повсякчас віддавали накази, тож мені бракувало часу подумати про реакцію мого шлунку.

Він обміркував мою відповідь, його обличчя посерйознішало.

— Гадаю, це новий досвід для вас.

— Може, це здивує вас, але для більшості людей то був би новий досвід — приймати пологи у кобили,— засміялася я.

— Я мав на увазі, що народження є для вас чимось новим. На відміну від смерті.

Його задумлива інтонація стала несподіванкою для мене. Я не знаходила дотепної відповіді. Трохи помовчавши, я спитала:

— Коли ви востаннє допомагали кобилі розродитися? Це сталося напередодні весілля?

— Так,— обережно відказав він.— За кілька ночей до весілля, якщо точніше. Я пам'ятаю, як це було жахливо.

Я згадала історію Флори.

— Чи довго ви боролися за життя тварини? Вам довелося провести цілу ніч у стайні? — мої запитання змусили його насупитися, тож я швидко додала. — Просто я не уявляю, як це було страшно для всіх присутніх.

— Так, було страшно, — підтвердив він. — Та принаймні тварина не страждала довго. Померла після опівночі. Пам'ятаю, що, повертаючись до маєтку, я намагався непомітно прослизнути до своєї кімнати. Я не хотів, щоб у всіх склалося враження, ніби я завчасно вважаю себе власником Сомерсета та стайні.

Він провів рукою по волоссю. Його голос став більш лагідним і серйозним.

— Може, я не розуміюсь на соціальних статусах та титулах, але я добре знаю коней. Я мусив спробувати уникнути трагедії. Здається, я до смерті налякав одну зі служниць. Така поведінка була неочікуваною з боку людини, яка мала взяти на себе управління Сомерсет Парком.

Мене переповнило полегшення, із серця впав тягар. Я не сумнівалася, що, якби Флора дізналася правду, їй не було б страшно. Утім, залишалося дещо з'ясувати.

— Тієї ночі, коли ви знайшли мене на сходах і привели до вашої кімнати, я бачила портрет, де були зображені жінка й кінь... — я навмисно не завершила фразу.

— То моя мати, — відповів він. У його інтонації відчувалося якесь нове захоплення. — Вона навчила мене їздити верхи. Батько був завжди заклопотаний, натомість вона показала мені, яким важливим є духовний зв'язок із твариною, — він замислився. — Вона померла, коли мені було десять. Якась частина мого батька пішла разом із нею. Відтоді він дуже змінився, — він трохи згорбився, ніби придавлений тягарем своїх утрат.

Кобила лагідно заіржала, звертаючись до лошати. Це розрядило атмосферу. Обличчя містера Пембертона засіяло.

— Ось чому я люблю стайні,— зізнався він.— Верховна їзда нагадує мені про час, проведений в її товаристві.

— Ці спогади не засмучують вас? — поцікавилася я.

— Так, засмучують, але також приносять розраду. Хоч би коли я не потребував відчувати її близькість, я роблю те, що вона любила понад усе — сідаю в сідло. І щоразу возз'єднуюсь з нею.

Я промовчала. Така думка дуже відрізнялася від слів *Матан* про те, що кохання гарантує лише розбите серце. Любов після смерті — тема, що інтригує. Я поринула в роздуми про те, як можна переживати горе за відсутності почуття провини.

Джозеф тихо засміявся.

— Вона підводиться. О Господи! Хіба вона не прекрасна?

Важко було не погодитися з ним. Лоша було дивовижним.

— Треба дати їй ім'я.

Пролунало кілька пропозицій, проте жодна з них не зацікавила присутніх.

Містер Пембертон підштовхнув мене ліктем.

— Зробіть нам честь, міс Тіммонс. Ви — причина того, що вона зараз тут, жива і здорова.

Дивлячись на її граційне тіло та темну гриву, я розуміла, що їй пасуватиме одне-єдине ім'я.

— Есмеральда,— проголосила я.

Він усміхнувся.

— Хай буде Есмеральда.

Я насилу впізнавала його.

Я поривалася розповісти йому про підземелля, але засумнівалася, уявивши, як вимовляю ці слова вголос. Чи справді я бачила людські кістки? Там було так темно.

Можливо, найкраще рішення — попрощатися з тими страшними спогадами, вважати їх жахливим сном.

Минула ще одна година, упродовж якої містер Пембертон милувався матір'ю та новонародженим. Потім він зняв із гачка своє довге пальто й жестом попросив мене встати.

— Боюсь, нам доведеться вертатися пішки. Щойно почалися пологи, ми випустили всіх коней на пасовисько. А ви одягнені не зовсім доречно для холодної погоди.

Я хотіла нагадати йому, що я прийшла з маєтку в самій лише сукні, однак, коли він накинув пальто мені на плечі, я була вдячна за турботливий жест.

Перші проблиски зорі осяяли небо. Я сунула руки в рукави й застєбнула пальто аж до підборіддя. Сховавши носа під коміром, я вловила запах мила й свіжого вітру.

Джозеф козирнув мені.

— Приходьте відвідати Есмеральду, коли забажаєте, міс.

Ідучи лісовою стежкою, ми з містером Пембертоном мовчали, проте ця тиша не була незручною. Пташки заливалися співом, поки ми жваво крокували в одному ритмі. Я не могла не помітити, як часто його рука зачіпала мою. Таємниця містера Пембертона розкрилася, і це сталося вчасно. Що більше я дізнавалася про нього, то більше симпатизувала йому. Залишалося одне важливе питання, яке я мала з'ясувати. Це вимагатиме тактовності та майже бездоганного вміння висловлюватися двозначно.

Залишивши дерева позаду, ми дивилися, як сходить сонце. Ми зупинилися, милуючись краєвидом. Щойно перші промені торкнулися заледенілої галявини, земля заіскрилася, неначе усипана дорогоцінними камінчиками. Мені здавалося, що я почуваюсь королевою або принаймні кимось поважним. Сомерсет Парк був досконалим ранковою порою.

— Як же прикро, що ви не їздите верхи,— зауважив містер Пембертон, немов прочитавши мої думки.— Це дійсно найкращий спосіб оглянути всі землі Сомерсета.

— Що навернуло вас на думку, що я не вмію їздити верхи?

Я очікувала, що він засміється у відповідь. Натомість він дивився в бік дороги, що вела до селища.

— Я мрію, що настане день, коли я вирушу цією дорогою і не повернусь. Так буде краще для всіх.

— Ви можете поїхати звідси, щойно забажаєте.

Він похитав головою.

— Смерть вкрала моє майбутнє з Одрою, та це не позбавляє мене моральних обов'язків, адже я шаную її пам'ять.

Я відчула незримий тягар. Наші розмови у стайні після народження Есмеральди й наша прогулянка лісом здавалися мені сном. Він став мені небайдужим, я починала перейматися тим, що відбувається з ним. Попри те, що людина із його соціальним статусом ніколи не звернула б уваги на мене, моє серце жадало дізнатися правду. До біса тактовність! Я мала поставити йому це запитання до того, як ми зустрінемося ще раз і проведемо більше часу разом.

— Ви досі кохаєте її? — спитала я.

Він насупив брови.

— Я не знаю, як відповісти.

Я затамувала подих, шкодуючи, що порушила цю тему.

— У нас було обмаль часу,— мовив він.— Однак я бажав цього союзу. Щойно отримавши лист від містера Локхарта, де він повідомляв про мої права на Сомерсет Парк, я зрозумів, що мій обов'язок — опікуватися маєтком. А потім Одра прийняла мою пропозицію; вона також мусила грати свою роль. Я не можу висловлюватися за неї, проте думаю, що не буде великою несправедливістю припустити, що вона сприймала наш шлюб так само, як я.

Я витримала його погляд, усвідомлюючи, що він ще не заперечив наявності почуттів до неї.

Його інтонація стала більш м'якою, але залишалася рішучішою.

— Отже, я не можу відповісти на ваше запитання, міс Тіммонс. Я не кохав її від самого початку.

Моє серце затріпотіло. Хоча це майже не змінювало наші стосунки, я ментально відчула безмежне полегшення. Я опустила очі долу, побоюючись, що моя радість буде занадто очевидною.

— Ви просили її руки з почуття обов'язку? — уточнила я.

— Було б нерозумно відмовлятися від Сомерсета. Оскільки я отримав титул графа Чедвіка, безперечно, мав подумати про майбутніх спадкоємців. Така угода влаштовувала нас обох,— він знизав плечима.
— Це логічно.

— Дуже практично,— сказала я.— Хтось більш романтичний назвав би це долею.

Містер Пембертон мовчав. Я звела на нього очі. Він кусав нижню губу, стримуючи бажання скорчити гримасу.

— Ми не управляємо нашою долею, міс Тіммонс. Вона обумовлена нашим місцем у цьому світі. Я не міг уникнути відповідальності й відмовитися від титулу графа Чедвіка. Приміром, розгляньте вашу

ситуацію. Зараз ви стоїте тут, у моєму пальті, після того, як допомогли кобилі розродитися. Чи ваш особистий вибір зробив це можливим, чи події, на які ви не впливали?

Навколо нас свистів вітер, розвіваючи його золотаве волосся, що хвилею спадало на скроню. Я згадала передбачення ворожки.

— Я робила певний вибір із міркувань самозбереження,— відказала я.
— Крім того, хіба не нудно уявляти, що всі наші бажання й зусилля позбавлені сенсу через існування якогось великого плану?

— А може, ви прямуєте назустріч своїй долі завдяки тому чи тому вибору?

— Навіть якщо йдеться про найбільш невдачливу людину в світі?

— Особливо якщо йдеться про таку людину.

Настала моя черга приховати усмішку.

— Перейматися долею — розкіш, яку можуть дозволити собі люди, що мають забагато вільного часу.

Його блакитні очі заблищали.

— Чудовий завершальний акорд для нашої дискусії,— мовив він.—
Зараховую цей аргумент на вашу користь,— він востаннє поглянув на сільську дорогу, перш ніж ми рушили до маєтку.

— Дякую вам за те, що ви дозволили мені бути присутньою на пологах. Ви мали рацію. Усе моє життя мене оточували смерть і горе. Це призводить до самотності й дуже виснажує. Хоча сьогодні ми втомилися на стайні, народження лошати підбадьорило мене, сповнило легкості. Часом я думаю, що смерть ослаблює дух. Принаймні я знаю, що мій дух ослаблений.

Я не знала, чому в мене вихопилося це зізнання, але пожалкувала, що не промовчала. Здавалося, я зіпсувала чарівну мить.

Трохи згодом містер Пембертон зауважив:

— «Слабкість» — останнє слово, яке б я вжив, якби описував вас, міс Тіммонс. Смерть змушує людей почуватися безпорадними, але вас це не стосується. Якщо ви відчуваєте певну слабкість, причина полягає в тому, що ви несете тягар чужого горя. І саме ця ноша дає вам силу.

Його комплімент відлунював у моїй голові, торкаючись найпотаємніших струн мого серця. Я вже й забула, як пишалася роботою своєї мами.

Він зупинився й торкнувся мого ліктя. Ми ступили на якусь незнайому стежку.

— Я вдячна вам,— мовила я.— Сумніваюсь, що хтось зумів би виразити це красномовніше.

— Не хваліть мене за такий вибір слів,— відказав він.— Я просто кажу те, що вважаю правдою.

Я не могла описати той чарівний простір, де не було нікого, крім нас двох, де повітря було наелектризованим, а серце неначе підкочувалося до горла. Як же легко було уявити, що ми звертаємо на дорогу до Рендейла. Як же легко було забути, чиє місце я зайняла, забути про головну причину, чому я опинилася тут.

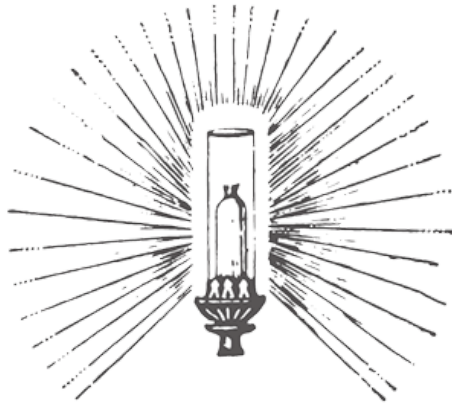
Не дочекавшись моєї відповіді, він сказав:

— Ходімо. Я забрав у вас багато часу,— він розвернувся до кухонних дверей.

Мною опанували суперечливі почуття, думки плуталися. Поряд із ним я почувалася захищеною, і це здавалося таким реальним, хоча я знала, що йдеться про швидкоплинну ілюзію. Я почула голос *Матан*.

Єдина гарантія, яку приносить кохання,— це біль розбитого серця.

ГЛАВА 48

Я прокинулася пізніше, ніж зазвичай. Я чудово відпочила, тож почувалася зосередженою й цілеспрямованою. Сеанс мав відбутися за два дні, і, хоча ще не було зрозуміло, кого я оберу своєю мішенню, я не впадала в розпач. Попри те, що місіс Донован не буде присутньою, вона могла б стати найкращою кандидатурою на роль цапа-відбувайла. Її несподіване зізнання про те, що вона врятувала дитину, непокоїло мене. Чия то була дитина? Я витіснила цей спогад. Для успішного проведення сеансу зовсім не обов'язково знати всю правду.

Позіхаючи, я почала готуватися до зустрічі нового дня. Одягнувшись, я всілася перед туалетним столиком і заходилася робити собі зачіску. Шухляда здавалася до смішного порожньою: одна коробка шпильок, кілька речей, мої зашиті рукавички. Я провела рукою по швах, вправно нанесених місіс Донован. Рана на її потилиці мала таку дивну форму. Що ж за зброя могла залишити таку відмітину?

І знову знайоме відчуття. Я знову глянула на шухляду. Коли я ховала тіару, там було глибоко настільки, що могла вміститися ціла спідниця. Однак шухляда Одри була такою малою, що вузька червона скринька ледве влізла туди. У всьому іншому дві шухляди були цілком однаковими.

Мені пригадався портрет моєї матері, намальований в Парижі,— той, що я знайшла в потаємному відділенні скриньки з коштовностями. Правда застала мене зненацька, наче поліціант, що раптом перегородив мені шлях. Мій погляд упав на ключ, який я залишила на підвіконні минулої ночі. Необхідно ще раз навідатися до кімнати Одри.

Я спустилася коридором, сховавши ключ під рукавом. Там було безлюдно. Діставшись дверей, я встромила ключ у замок одним плавним рухом, подібним до танцювального. Ручка крутнулася легко, без опору, і я опинилася в кімнаті Одри й замкнулася там швидше, ніж Джозеф встиг би з'їсти цілий пиріг.

Я рушила прямісінько до туалетного столика й повністю витягла верхню шухляду. Я знала, що там даремно майже немає дна. Пучками пальців я обережно надала на неї з боків і намацала дошку. Смикнувши за неї, я виявила нижнє відділення.

«Ага! От і ти!» — прошепотіла я, сповнена тріумфу. Там не було нічого, крім маленького записника у шкіряній палітурці. Мій пульс прискорився. Ця знахідка нагадувала шкільну медаль містера Хартфорда. Ніхто не ховає непотрібний предмет, позбавлений цінності,— навіть якщо йдеться про особисту річ. Саме на це я сподівалася, читаючи першу сторінку.

Мій любий!

Мені важко далися перші рядки — на серці сумно. Цей щоденник — останній подарунок моєї мами, і я писатиму тут про всі мої заповітні бажання, не залишу жодного чистого аркуша, оскільки вона хотіла, щоб я жила повноцінним життям, недосяжним для неї.

Я здригнулася всім тілом. То був не лист, що доводив законність прав Вільяма на володіння Сомерсетом, якого він жадав.

То був щоденник. Щоденник Одри.

* * *

ХОЧА ДО ВЕЧОРА ЩЕ БУЛО ДАЛЕКО, у кімнаті панувала темрява, що перешкоджала читати книги, які містили певні секрети. Я зібрала всі канделябри й умостилася в одному із крісел. Підняла погляд до великого портрета матері Одри. Собака співчутливо дивився на мене. «Ти знав весь цей час, чи не так?» — прошепотіла я йому.

На наступній сторінці, заповненій тим самим акуратним почерком, я знайшла опис ще одного дня в Сомерсет Парку. Її слова допомогли мені відтворити образи та звуки, що сповнювали маєток не за часів жалоби, а тоді, коли вона прикрашала його своїм сміхом та оптимізмом. Попри невпевненість у майбутньому Сомерсет Парка, Одра писала про своє життя з юнацьким ентузіазмом.

Я мала уявлення про Одру завдяки історіям людей, які знали її. Однак цей щоденник дав мені можливість глибше проникнути в її душу, краще зрозуміти її вдачу і, можливо, побачити її істинну сутність. Виникло відчуття, ніби ми розділили щось особливе. Нас поєднала близькість, що сягала потойбіччя.

Я проглянула багато записів, що здебільшого стосувалися повсякденного життя Сомерсета, її зацікавлення Вільямом, яке поволі посилювалося, ранніх роздумів про його особливі стосунки з її батьком. Я згадала розповідь тітоньки Ліл про те, що коваль помер дорогою до Сомерсета. Невже батько Одри скоїв той злочин? Мене пройняв озноб.

Було очевидно, що спочатку Одра писала спонтанно.

Кілька сторінок охоплювала кілька років. Моє серце прискорено забилося, коли я натрапила на запис, зроблений понад рік тому. Я не була морально готовою до відкриття, що чекало на мене. Якби місіс Донован підпалила кімнату, я би навіть не зауважила цього. Я жадібно гортала сторінки, зупиняючись лише для того, щоби замінити догорілі свічки.

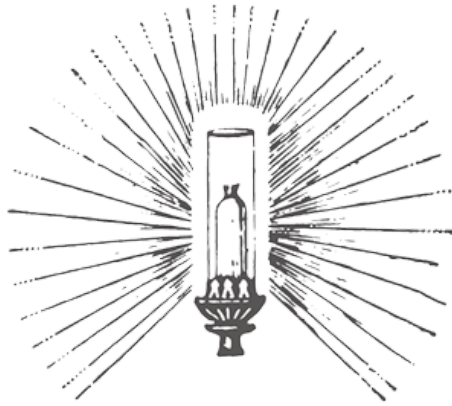
Мене охопив дивний жаль. Я уявляла, що вона вела розкішне порівняно з моїм життям, але її слова довели, що я помилялася. Незважаючи на все її багатство, Одра мала ще менше свободи, ніж я, і вона також страждала в цьому жорстокому світі, яким керували чоловіки.

Мені було прикро, що я не познайомилася з нею. Шибки здригнулися від далекого гуркотіння грому, і я також стрепенулася, виринувши із задумливості.

Я зосередилася на щоденнику Одри. Останній запис був зроблений напередодні весілля. Записник тремтів у моїх руках так сильно, що я боялася упустити його.

Нарешті! Зараз я дізнаюсь, що насправді трапилося з Одрою тієї ночі.

ГЛАВА 49

Леді Одра Лінвуд Щоденниковий запис

СОМЕРСЕТ ПАРК, 4 ТРАВНЯ 1852 РОКУ

Мій любий!

Це останній запис перед від'їздом із Сомерсета, запис, що дався мені найважче.

Вільям щойно вийшов із моєї кімнати. Я геть розгублена, мої думки плутаються. Усі мої попередні уявлення виявилися хибними. Він приніс чай, приготований місіс Донован. Хоча двері були зачинені, він скористався своїм ключем і пробрався всередину саме тоді, коли я переодягалася. Я прикрилася сукнею й нагримала на нього, попросивши піти геть.

Не зважаючи на мої прохання, він поставив тацю на стіл і вмотився у кріслі. Від нього пахло вином. Він простяг мені конверт і сказав, що віднині я не мушу виходити заміж за містера Пембертона, аби

врятувати маєток. Вони з батьком кілька років розробляли план. Після його смерті Вільям виконував завдання самотужки.

Це пояснювало всі його поїздки. Він пропадав у Рендейлі не тому, що тинявся по пабах, а тому, що обходив церкви десь на півночі. І сьогодні він нарешті знайшов те, що шукав батько.

Попри те, що я гнівалася на Вільяма за проникнення до моєї кімнати, я погодилася вислухати його. Якщо існував якийсь спосіб побратися з моїм коханим і зберегти Сомерсет, я хотіла довідатися більше.

Мої руки тремтіли, коли я читала пожовклий документ. То був запис із парафіяльної книги маленької церкви в північній частині країни. Свідоцтво підтверджувало, що мій батько одружився з іншою жінкою за рік до того, як обвінчався з мамою! Вільям писав до всіх парафій у сусідніх графствах, перш ніж знайшов потрібну церкву.

Я сказала йому, що це не може бути правдою. Яким чином цей документ поверне мені Сомерсет?

Тоді він розповів мені жахливу історію.

Батько закохався в одну із служниць, і вона завагітніла від нього. Вони втекли й таємно одружилися. Коли пара повернулася до Сомерсета, мій дід розлютився й оголосив шлюб недійсним. Рука моєї матері була давно обіцяна батькові; весілля призначили на наступне літо.

Дід щедро заплатив служниці за її мовчання й наказав їй забратися геть. Та їй не судилося покинути Сомерсет. Того ж дня інша служниця знайшла її у винному льоху, де вона в муках народила дитину. І тією дитиною, зізнався Вільям, був він.

Це свідоцтво доводить, що він народжений у шлюбі. Він — законнароджений Лінвуд, повноправний спадкоємець Сомерсета!

Я була так ошелешена, що ледве дихала. Потім я усвідомила, що це означає для мене. Якщо Вільяма визнають повноправним графом

*Чедвіком, містер Пембертон не претендуватиме на Сомерсет.
Я зможу навіть побратися з моїм коханим.*

Я із полегшенням заплакала й кинулася в його розкриті обійми.

Вільям поцілував мене в маківку й прошепотів, що завжди дбатиме про мене. Я почувалася такою щасливою, мій любий! Здавалося, ніщо не зіпсує ту досконалу мить.

Трохи згодом Вільям поцілував мене в щоку. Його губи завмерли. Усе відразу спотворилося, стало небезпечним. Я відсахнулася, намагаючись розшифрувати вираз його обличчя. У його очах читалася люта рішучість, яка дуже мене налякала. Він сказав, що Сомерсет належатиме нам, і ми нарешті будемо разом, таємно кохаючи одне одного за стінами маєтку.

Я не поділяла його мрій про наше майбутнє.

Можливо, колись я вважала, що відчуваю романтичну прихильність до Вільяма. Та нині я знаю, що таке істинне кохання. І на додачу він — мій єдинокровний брат! Як він міг навіть уявити подібний союз? Хіба це має значення, якщо ми збережемо наші стосунки в таємниці? Я все одно знатиму правду. Мені стало зле від самої думки про це.

Мої ноги підломилися, я впала на коліна. Вільям відніс мене до ліжка й ніжно відкинув волосся з мого обличчя. Я лежала нерухомо. За його словами, весь цей час він страждав через необхідність мовчати, страждав, дивлячись на мої муки, поки я готувалася до весілля з містером Пембертоном. Але він хотів забезпечити моє майбутнє, щоб я залишилася власницею Сомерсета, якщо докази не будуть виявлені.

Вільям повідав мені останню таємницю. Він розповів, що моя мама довідалася про його існування й заборонила батькові визволити його із сирітського будинку. І тільки тоді, коли мама померла, батько дозволив місіс Донован увести мене від коваля. Однак містер Сатерлі відмовився так легко відпускати Вільяма: він вимагав плату. Вільям

сказав, що батько не зізнався йому, проте містер Сатерлі загинув того ж дня, коли прямував до Сомерсета по гроші.

Хоч би якою моторошною здавалася ця історія, інтуїція підказувала мені, що він говорить правду. Я завжди здогадувалася, що місіс Донован та Вільяма поєднує щось особливе. Я поцікавилася, чи вона знає, хто він такий.

Він ствердно кивнув і розкрив ще один секрет: місіс Донован була тією служницею, що приймала пологи в його матері! Аби врятувати немовля від гніву діда, вона віднесла його до сільської церкви. Коли вона повернулася до Сомерсета, його мати зникла. Відтоді ніхто її не бачив і нічого про неї не чув.

Потім Вільям запитав у мене, чи я скажу містеру Пембертону, що весілля скасовується. Він погладив мою щоку кінчиками пальців. Його наміри були прозорими, мій любий!

Я сказала йому, що ніколи з ним не буду.

Він заплакав. Опустив голову мені на коліна, бажаючи зрозуміти його. Він знає, що це неправильно, але не може опиратися поклику свого серця, що любило мене всі ці роки. Неможливо, запевнив Вільям. Він довіку кохатиме мене понад усе на світі. Його роздирали пекельні муки, коли він мусив стримуватися й дивитися на те, як містер Пембертон ходить Сомерсетом і забирає все, що за правом належить йому... включно зі мною.

Аж раптом у моєму серці спалахнула нищівна злоба — я не знала, що здатна відчувати емоції такої сили. Я впилася нігтями в обличчя Вільяма й вирвалася із його обіймів, але він схопився за край мого халату й потягнув мене на підлогу. Я сильно забилася. Страшний біль моментально пронизав мій живіт. Я несамовито закричала.

Вільям умоستився біля мене, та я знову відштовхнула його. Вигукнула, що ненавиджу його, і хотіла б, щоб він ніколи не приїжджав до Сомерсета.

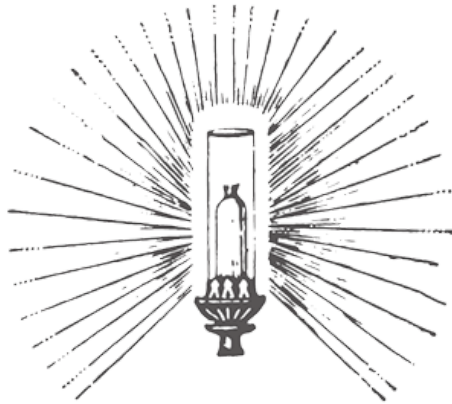
Тієї миті він став схожим на хлопчика, якого я побачила, коли він уперше приїхав до Сомерсета, худого, невпевненого в тому, що його присутність доречна. Він торкнувся червоних відмітин, які залишили мої нігті на його щоці, і сказав, що я пошкодую, що взяла шлюб із містером Пембертоном. Потім він пообіцяв мені дві речі: по-перше, він покине Сомерсет відразу після весілля й ніколи не повернеться сюди; по-друге, останнім словом, що зірветься з його губ, коли він помиратиме, буде моє ім'я. Зрештою він пішов, тихенько зачинивши за собою двері.

Я сиділа на підлозі, чекаючи, коли біль у животі вицухне. Пізніше я побачила, як за порогом ворухнулася якась тінь. Я розчахнула двері, готуючись заверещати, але то була місіс Донован. Побачивши, що я дуже засмучена, вона пообіцяла, що вартуватиме в коридорі всю ніч під приводом того, що повинна захистити мене, якщо я спробую ходити уві сні. Я не довіряю їй. Вона знала всю правду про Вільяма! І сьогодні саме вона, напевно, дала йому ключ від моєї кімнати.

Вицвілий аркуш паперу лежав на килимі. Я підняла його й перечитала текст. Здавалося, що це не підробка. Я можу покинути Сомерсет, але він довіку залишиться моєю домівкою. Я краще хотіла б, щоб про добробут маєтку дбав нудний містер Пембертон, а не Вільям.

Я розірвала аркуш на маленькі шматочки, після чого піднесла кожен клптик до полум'я свічки, аж поки всі вони перетворилися на попіл. Я не відчуваю жодних докорів совісті через те, що позбавляю Вільяма його спадку. Хай це буде моїм останнім виявом любові до Сомерсет Парка.

ГЛАВА 50

Я похмуро дивилася на останнє речення.

Те, що сталося з Одрою, досі залишалося таємницею. Утім, було очевидно, що вона кохала лікаря Барнабі, і вони планували втекти разом. Я була шокована, виявивши, що Вільям говорив правду про те, що він є спадкоємцем.

У моїй голові панував безлад, одна туманна версія заміняла іншу. Одра могла любити Вільяма, коли вони були молодшими, та все змінилося, коли вона зустріла лікаря Барнабі. Натомість Вільям, попри кривні узи, і надалі кохав Одру. Він скидався на одержимого. Якщо він не міг одружитися з нею, він, імовірно, захотів вчинити так, щоб ніхто не зробив цього.

Я спробувала знайти щось спільне між ввічливим лікарем та чоловіком, здатним крутити роман із нареченою свого найкращого друга. Він не асоціювався в мене із пристрасним кавалером. Як він переконав її втекти із Сомерсета? Я відтворила в пам'яті кожен нашу зустріч. Чоловіки наділені неабияким умінням маніпулювати почуттями. Щоправда, я ніколи не розумілася на амурних справах.

У моїй уяві вималювався образ містера Пембертона, ще більше збентеживши мене. Одра вважала його нудним і нецікавим настільки, що навіть гарна зовнішність не робила його привабливішим. Подібно до Флори, вона підозрювала, що він щось приховує.

Одра не кохала містера Пембертона, але прийняла його шлюбну пропозицію заради порятунку Сомерсета. Нині я знала, що він сприймав їхній союз як взаємовигідну угоду, однак мені вдалося зазирнути під маску холодного лорда, розгледіти його істинну сутність і гаряче серце.

А раптом містер Пембертон дізнався про її почуття до лікаря Барнабі? Подвійна зрада з боку найкращого друга та нареченої могла спонукати чоловіка діяти імпульсивно: я була свідком того, як він домагався справедливості.

Я розчаровано застогнала. Він не відмовлявся від ідеї викрити її вбивцю під час сеансу. Він сказав, що вона заслуговує на щось більше, ніж загальновідома версія її загибелі.

Я витіснила думки про містера Пембертона, оскільки це заважало мені ясно мислити.

Я мала зрозуміти, що трапилося після того, як Одра востаннє сховала щоденник. Її присутність була такою реальною. Мої вуха палали так, ніби вона торкнулася їх губами й пошепки прочитала мені всі записи зі свого щоденника. Її туга за померлою матір'ю, її бажання мати подругу запалили в моїй душі іскру, завдяки якій я почувалася не такою самотньою.

Я погортала перші сторінки. Ким був той «любий» із сумними очима? І що за секрет вони ділили, яке таємне знання, що допомогло Одрі втекти?

Хтось у цьому домі знав більше про ту історію.

Я згадала всіх мешканців маєтку, навіть Джозефа — приятного помічника конюха, та жоден із них не здавався мені кандидатурою,

гідною уваги. То мала бути людина, яка знала всі таємниці Сомерсет Парка, хтось, кому Одра цілком довіряла. Почали спливати якісь невиразні здогадки, проте розкат грому, що пролунав надворі, відвернув мою увагу. Я глянула в бік вікна, і всі мої припущення розсіялися.

Одра писала, що чула голос, який кликав її на допомогу. Те саме сталося зі мною. Але я більше не вірила в сімейні прокляття. Та сама людина, що переслідувала Одру, повторювала цей фокус зі мною. Скоріше вона прагнула моєї смерті або принаймні намагалася змусити мене покинути Сомерсет. Чи знала ця особа про план містера Пембертона схилити одного з учасників до зізнання? А може, винуватець переконав викликати привид Одри заради помсти?

Деякі чоловіки — кривні родичі диявола, написала Одра. Я погоджувалася з нею. Привиди не виявляли таку жорстокість, як живі чоловіки,— їм було далеко до них. Грім знову загуркотів, цього разу ближче.

Я вийшла з кімнати, пересвідчившись, що ніхто не бачив, як я прослизнула коридором. Щоденник був затиснутий під пахвою; він був занадто цінним, аби залишити його. Я вважала, що не вкрала його, як тіару, та це не робило його менш цінним. Я достеменно знала, кому першому маю розповісти про мою знахідку.

Я помчала вниз, перестрибуючи через дві сходинки. З-за рогу вийшов Брамвелл, несучи стос листів. Здивований, він вигнув кущисті брови.

— Перепрошую, міс Тіммонс,— мовив він.— Вам потрібна допомога?

Я кивнула.

— Чи містер Пембертон у своєму кабінеті? Я маю терміново поговорити з ним.

Брамвелл розправив плечі.

— Його милість у стайні.

— Як гадаєте, коли він повернеться?

Він насупився.

— Здається, вони пішли годину тому. Лікар Барнабі приїхав на ланч і супроводив його до стайні, аби подивитися на нове лоша.

Моє гарячкове збудження змінилося тривогою. Барнабі був брехуном і негідником. А зараз він проводить час із містером Пембертоном, який геть нічого не підозрює про підступну натуру свого найкращого друга. Я мусила негайно піти туди!

Сховавши щоденник у своїй кімнаті, я підхопила пальто та капелюшок. Я не взяла записник із собою не тільки тому, що не хотіла показувати його Барнабі, а ще й тому, що боялася, що аркуші промокнуть, і чорнило вицвіте. Вийшовши надвір, я попрямувала лісовою стежкою, стараючись крокувати якнайшвидше.

Мене огорнула прозора імла. Туман стелився з моря. Я побігла до стайні, моє серце билось в тому ж ритмі, в якому ноги несли мене вперед.

Есмеральда виглядала добре, новонароджена була у великому стійлі разом із матір'ю. Містер Пембертон стояв спиною до мене, розмовляючи з одним із помічників конюха. Він був одягнений у костюм для верхової їзди і взутий у високі чоботи. Його біляве волосся було розтріпане вітром, медовий колір утворював виразний контраст із сірим днем. Поза була розслабленою, геть несхожою на його звичну суворість. Він усміхався, і мене вразило, наскільки затишно він почувався серед коней.

Я витягнула шию, видивляючись лікаря Барнабі, але його ніде не було видно.

— Яка приємна несподіванка,— мовив містер Пембертон, побачивши мене. Його усмішка була такою ж невимушеною, як і поза.— Я збирався запросити вас сюди, коли виходив із маєтку, але не хотів

турбувати,— він був люб'язним.— Я радий, що ви прийшли із власної волі,— майже сором'язливо додав він.

Дивилася на нього, такого бадьорого, повного сил.

— Брамвелл сказав мені, що лікар Барнабі теж тут.

— О! — запала пауза, я підозрювала, що він хотів, аби я розповіла, навіщо шукаю його.

Я мовчала.

— Він щойно пішов,— зрештою відповів містер Пембертон.— Мусив відвідати багато пацієнтів. До того ж не хотів потрапити під дощ.

Есмеральда ткнулася мордою об його руку. Він опустився на одне коліно й погладив її ніс.

— Як вона почувається? — спитала я, підступаючи на крок ближче.

— Есмеральда бездоганна,— відказав він, не стримуючи захоплення.
— Ходіть сюди. Погладьте її, якщо бажаєте.

Я була приємно схвильована, почувши, як він вимовляє ім'я моєї улюбленої героїні, ім'я, часто використовуване мною як псевдонім. Я зняла рукавичку й обережно простягла долоню вперед, легенько торкнувшись лошати. Шерсть виявилася теплою і м'якою, мов оксамит.

Я бажала зберегти цю мить для нас обох, не думаючи про Одру. Хотіла, щоб історія народження Есмеральди належала лише нам обом. Ось чому я мовчала про причину моєї появи, насолоджуючись відчуттям втечі від реальності, дивним магічним простором, створеним нами. Я знала, що наш маленький світ зникне, щойно я скажу, навіщо прийшла сюди.

— Ваш кінь осідланий, мілорде,— мовив Джозеф, передаючи йому пальто.

Містер Пембертон підвівся, сунув руки в рукава й рушив до красивого коричневого коня.

— Чи можу я запропонувати вам проїхатися до маєтку? — звернувся він до мене.— Джозеф допоможе. Гадаю, вам бракувало такого досвіду в Лондоні,— він говорив серйозно, проте кутики його губ тремтіли в усмішці. Я подумала, чи здогадується він про власний шарм. Відколи я приїхала сюди, він не усміхався стільки, як сьогодні.

Щоденник Одри позбавив би його прав на Сомерсет. Він був людиною честі й не міг не взяти до уваги те, що там написано. Вільям — законний спадкоємець, і все належатиме йому, включно зі стайнею та навіть Есмеральдою. Щойно я розповім правду, усе зміниться.

Тому я вирішила трохи відкласти нашу останню мить.

— Відверто кажучи, я хотіла попросити вас дати мені урок верхової їзди.

Здивований, він усміхнувся ще ширше й поглянув на Джозефа:

— Краще осідлайте Седі.

Джозеф попрямував до іншого стійла. Я вийшла надвір разом із містером Пембертоном, який вів свого жеребця.

— Коли ми повернемося до маєтку, я маю поговорити з вами на самоті,
— сказала я.

Він допитливо вигнув брови.

— Хіба вам мало усамітнення тут?

Перш ніж я встигла відповісти, Джозеф вивів білу кобилу, що здавалася худою й слабкою.

— Тримайте, міс.

Я проковтнула слину, оглядаючи її з цікавістю і страхом.

— Стара Седі не є найшвидшою з усіх наших коней,— зауважив Джозеф,— але вона завжди підкорюється вершнику,— він підсадив мене в сідло.

Різко відштовхнувшись черевиком, я зовсім не елегантно вмостилася й підбрала під себе ноги. Трохи пововтузившись, я спромоглася сісти прямо, але все одно відчувала, що не тримаю рівновагу. Виявилося, що мене відділяла значно більша відстань від землі, ніж я очікувала. І дійшла висновку, що верхова їзда не приносить мені задоволення.

— Усе добре,— мовив містер Пембертон.

Я кашлянула й поправила капелюшок. Седі фиркнула, налякавши мене.

— Вйо! — я схопилася за її гриву.

Джозеф із сумнівом покосився на мене. Він передав мені повіддя.

— Не хвилюйтесь,— мовив він.— Седі знає ці землі краще за будь-кого. Вона була улюбленицею леді Одри.

Містер Пембертон сів на свого коня з такою граційністю, що змусила мене затремтіти з ніг до голови.

— Чи ви певні, що хочете проїхатися, міс Тіммонс? — спитав він, усміхаючись.

— Звісно,— парирувала я. Може, це нерозумно з мого боку, але я хотіла зберегти саме такий останній спогад про нього, безмежно щасливого. Цю мить я покладу в скарбницю пам'яті й діставатиму її звідти, коли почуватимусь покинутою й самотньою.

— Чудово. Усе, що ви маєте робити,— триматися за повіддя.

Старенька кобила поплелася до лісу. Я сиділа напружено, наче палицю проковтнула, але з кожним ритмічним ударом копита об землю мої м'язи розслаблялися.

Вітер хльоскав мене по щоках, обдаючи солоними бризками. Криси капелюшка спадали на очі.

Містер Пембертон притримав коня й порівнявся зі мною.

— Вам подобається їхати на Седі?

— Я не назвала б це «верховою їздою». Однак я ще не впала й можу вважати це успіхом,— однією рукою я спробувала поправити капелюшок, а іншою мертвою хваткою стискала повіддя.

Містер Пембертон відкинув голову назад і залився сміхом. Він сміявся не з мене, а з моїх намагань жартувати. Мені захотілося знову розвеселити його.

— Ви бентежите мене,— зізналася я.— Я не бачу нічого спільного між цим приязним чоловіком і незнайомцем, якого я зустріла на кухні першої ночі. Я, далєбі, прийняла вас за конюха — ви були вкриті брудом і розмовляли дуже непривітно. А сьогодні ви світитеся й усміхаєтеся.

Його усмішка згасла, немовби стверджуючи, що я помилялась. Блакитні очі перетворилися на два теплі вогники. То було бажання більш романтичне, ніж будь-яка хтива посмішка.

— Мене заскочили зненацька,— почав він.— Коли містер Локхарт повідомив, що привезе спіритуаліста, я уявив старого похмурого чоловіка. Я не очікував побачити вродливу дівчину.

На мене накотила хвиля жару, такого гарячого, що голова запаморочилася. Я мовчки поглянула на нього.

Він клацнув язиком і понісся вперед. І вершник, і кінь були уособленням мужності й енергії на відміну від моєї милої кобили. Я була вдячна їй за повільний алюр, оскільки це давало мені змогу перевести дух.

Густий туман огорнув галявину. Містер Пембертон зник удалині. Мені здалося, що він навмисно демонстрував свої таланти вершника. Зізнаюсь, я стежила за ним.

Седі зупинилася із власної волі. Я крутнулася й клацнула язиком, але вона не зважала на мене. Тоді я обернулася, бажаючи подивитися, чи не допоможе мені Джозеф. Ми від'їхали далі, ніж я усвідомлювала, було видно тільки дах стайні. Я зручніше вмостилася в сідлі, сподіваючись, що містер Пембертон невдовзі повернеться. Навколо мене вирував туман, що ставав дедалі щільнішим, поволі огортаючи краєвид, перетворюючи світ на біле царство тиші.

Седі зберігала цілковитий спокій, хіба що час від часу ворушила вухами. До чого вона прислухалася? Я вдивлялася в пелену туману, проте нічого не бачила. Аж раптом я відчула запах троянд. То було неможливо, адже всі кущі облетіли.

Седі різко повернула голову, її ніздрі затріпотіли.

Вітер розносив відлуння тихого голосу: *«Допоможіть мені»*.

— Хто тут? — я насмілилася розвернутися, але не могла розгледіти жодних обрисів.

Седі заіржала й почала бити копитами об землю.

«Допоможіть мені».

Седі пустилася в галоп. Я зойкнула й учепилася в повіддя.

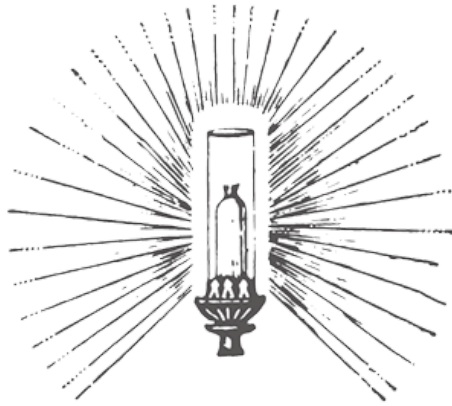
Ми мчали так швидко, що мої очі заволокло слізьми. Вона заманювала нас прямісінько в серце туману, оточивши хмарами. Я намагалася стримати Седі й верещала щось їй у вухо, та ніщо не могло зупинити її. Вітер розвіював мої кучері, я не бачила, куди ми прямували. Моє тіло напружилося в очікуванні удару: будь-якої миті ми могли врізатися в лісову гущавину.

Туман піднявся, показавши мені дещо дивовижне. Здавалося, час зупинився. Вона стояла на краю стрімчака, немовби чекаючи на нас. Довге біляве волосся обрамляло янгольське личко, руки благально тягнулися нам назустріч, рот розкрився у беззвучному крику. Я не могла говорити: смерть спіймала мене й безжально штовхала вперед.

Зовсім поряд пролунало тупотіння — містер Пембертон під'їхав до нас. Одним швидким рухом він смикнув за повід, змусивши Седі зупинитися біля провалля. Кобила відкинула голову назад і заіржала, вставши на задні ноги. Камінці полетіли з-під її копит, посипавшись вниз, на скелі, туди, де лютували буруни.

Містер Пембертон обхопив мене за талію й посадив перед собою. Я уткнулася чолом в його пальто, чуючи, як Седі хрипить і б'ється в істериці. Це видовище було нестерпним, тож я міцніше притиснулася до його плеча. Мені ввижалася якась чорна петля, що невпинно збільшувалась. Я дозволила їй поглинути мене.

ГЛАВА 51

Я перебувала в стані шоку, поки мене несли парадними сходами, а потім поклали на ліжко. Хай би хто то був, він мав ключі від моєї кімнати. Скрізь панувала мертва тиша, і я збагнула, що вся тремчу. Моторошний інцидент невпинно прокручувався в моїй пам'яті. Сіль у моїх легенях. Крики кобили. Голос, який кликав мене.

Я бачила її.

Чи можливо, що все, чому мене вчила *Maman*, було хибним? Попри те, що мене закутали в теплу пухову ковдру, мої руки вкрилися гусячою шкірою.

Вони викликали лікаря Барнабі. Я не могла не звернути уваги на іронію ситуації: нещасний випадок із Седі призвів до особистої зустрічі з ним.

Він швидко оглянув мене й поставив кілька запитань, після чого дав мені заспокійливу мікстуру. Це неабияк допомогло привести думки до ладу. Потім він уместився на стільці біля мого ліжка. На маленькому столику стояла таця з чайником і тарілкою зі скибками хліба та джемом, проте у мене не було апетиту. Дощ струмив по шибках.

— Ви добряче налякали містера Пембертона,— мовив Барнабі.— Він ніколи не пробачить себе за те, що дозволив вам сісти на Седі. Хоч вона й стара, але може бути непередбачуваною.

— Ніхто не винен у тому, що сталося,— зауважила я, занадто втомлена, аби пояснити докладніше.— Хтось налякав Седі. Я не могла зупинити її,— я промовчала про інші подробиці. Для спіритуалістки було природним бачити привидів, але те видіння здавалося мені особливим.

— Так. Якби він швидко не під'їхав до вас, ви обидві могли б розбитися.

То правда. Я ніколи не забуду звук, який видала Седі, наблизившись до краю стрімчака, ніби останньої секунди вона усвідомила, що ось-ось трапиться.

— На щастя, приплив був високим,— зазначив Барнабі.— Якби ви впали, принаймні був би якийсь шанс врятуватися,— він похитав головою.— Хоча часом удачі буває недостатньо.

У його голосі бриніла печаль. Раніше я б подумала, що він співчуває мені, а зараз розуміла, що він тужить за жінкою, яку таємно кохав. Мої думки починали плутатися під дією мікстури. Треба якнайкраще скористатися нашою зустріччю віч-на-віч, перш ніж я порину в сон.

— Так,— мляво мовила я, сподіваючись, що удавана слабкість приховає погрозу в моїх наступних словах.— Маю надію, що Седі одужає. Джозеф сказав мені, що вона була улюбленицею Одри,— він мовчки кивнув. Я зробила ще одну спробу.— Напевно, то були жахливі часи. Чи супроводжували ви містера Пембертона того дня, коли він виявив зникнення своєї нареченої?

— Як його найкращий друг я провів із ним цілу ніч у котеджі на краю Сомерсета.

Його відповідь лише засвідчила, що він — досвідчений брехун.

— Ви були з ним увесь час? — наполягала я.— Нікуди не виходили?

Він різко підняв підборіддя, у його погляді спалахнула підозра.

— Попри стриману поведінку й холодність містера Пембертона, він схильний до тривожності. Можете уявити, яка це несподіванка для нього — раптом стати власником такого великого маєтку, як Сомерсет. Його світ має змінитися назавжди.

Я відкинулася назад на подушку, обмірковуючи його слова. Барнабі налив собі чаю. Під його очима були темні кола.

— Мікстура викликає сонливість,— попередив він.— Просто заплющте очі, міс Тіммонс. Відпочинок — найкращі ліки.

— Може, вам теж варто випити якісь ліки,— сказала я, борючись зі слабкістю.— Наскільки я розумію, ви цілий день працювали в селищі, а зараз знову повернулися до Сомерсета. Ви, безперечно, утомилися, доглядаючи за місіс Донован та за мною.

Барнабі не зважав на мої слова. Він, імовірно, сподівався, що я невдовзі засну. Хай там як, а я втомилася дивитися на його нейтральну маску. Може, я мало що знала про кохання й пристрасть, але я здебільшого працювала з тими, хто тужив за померлими коханими, і добре розуміла їх.

— Цей дім населений духами, лікарю Барнабі, і вони говорять зі мною.

Філіжанка завмерла в повітрі. Незворушні очі зустрілися з моїми.

— Перепрошую?

Я зазирала у вічі багатьом скептикам, але цей чоловік уважно слухав мене.

— Привиди переслідують нас, коли їм треба переказати якесь послання,— почала я.— Єдиний спосіб очистити будинок від духа — розповісти про його бажання.

Кадик Барнабі рухався вгору й униз. Філіжанка була міцно затиснута між пальцями.

— Одра розповіла мені про вас,— зрештою мовила я.

Запала мовчанка. Я рахувала кожен удар мого серця. Трохи згодом лікар нахилився вперед і обережно поставив філіжанку на блюдечко.

— Що ви маєте на увазі? — прошепотів він.

— Вона розповіла мені про ваше кохання. Про те, що ви замислили втекти разом у ніч напередодні весілля.

Він скам'янів. Потім його погляд перескочив на чорний лікарський портфельчик.

— Мертві говорять зі мною,— повторила я, бажаючи привернути його увагу.— Вони не мають підстав брехати,— я намагалася говорити так упевнено, як тільки могла, проте мої м'язи були паралізовані. Яку дозу мікстури він мені дав?

Його голос лунав спокійно й стримано.

— Отже, ви — єдина людина, хто знає правду? Єдина жива людина, якщо точніше?

Моє горло стиснулося.

— Тієї ночі вона вийшла зі своєї кімнати, аби зустрітися з вами,— провадила далі я.— Але вас там не було. Чому? Що трапилося?

Його щелепа напружилася, на шиї виступили жили.

Я інтуїтивно відчувала небезпеку, та це мене не обходило.

— Можливо, ви там були,— мовила я. Перед моїми очима пронеслося видіння: Барнабі простягає руки до Одри, а вона, несамовито кричачи, летить униз, на скелі. Він був талановитим брехуном; можливо, він узагалі не кохав її.

— Як ви могли так вчинити, знаючи, що вона чекає від вас дитину?

Нарешті він утратив самовладання. Його тіло здригнулося, він заплющив очі й притиснув кулак до губ.

— Прошу вибачення,— хрипло мовив він.— Ви — перша людина, в чийй присутності я можу горювати за Одрою й за нашою дитиною,— карі очі благально дивилися на

мене.— Ви не уявляєте, як це тяжко — стояти поряд з її родиною та її нареченим, поки вони оплакують її, і повсякчас приховувати мій бездонний біль. Часом мене охоплює спокуса піднятися на вершину стрімчака. Лише один крок, і я вже ніколи не страждатиму від цієї нестерпної агонії.

Глибина його переживань уразила мене. Як йому вдалося так довго приховувати свої почуття?

— Чому ви не зустрілися з нею тієї ночі? — спитала я.

— Я намагався! Кілька годин чекав на неї в стайні. Вона попросила мене осідлати Седі, але не прийшла туди. Я вирішив, що вона передумала. Зізнаюсь, що я розумів її мотиви. Вона покидала свою єдину родину та свій єдиний дім. Заробітної платні лікаря навряд вистачило б для того, щоби забезпечити їй той спосіб життя, до якого вона звикла.

Він різко підхопився й рушив до вікна. Світло падало на глибокі зморшки.

— Я збрехав вам. Я не провів цілу ніч у товаристві Пембертона. Я підсипав снодійне в його напій, аби бути певним, що він прокинеться тільки тоді, коли ми будемо далеко звідси. Коли я повернувся до котеджу на світанку, він міцно спав.

— Ви не ходили на стрімчак?

Він розвернувся до мене.

— Друга річ, про яку я найбільше шкодую в своєму житті,— те, що я не взяв Седі й не чекав на Одру за дверима кухні.

Тепер я побачила — він обожнював її. Я уявила, як вони живуть разом у милому старомодному котеджі, далеко звідси, а їхня гарненька дитинка бавиться поряд. Незбагненна втрата. То були справжні тортури для нього — відвідувати цей дім, проходити повз її портрет у коридорі, гуляти теплицею, думати про неможливе майбутнє.

— Мені прикро,— мовила я, дивлячись на нього з-під важких повік. Мікстура починала діяти.

Оволодівши собою, він потягнувся до свого портфельчика.

— Я знаю, що вас привезли сюди, аби ви повернули Пембертону душевний спокій. Чи можу я долучитися до сеансу? Я — людина науки, проте я став свідком подій, що не підлягають раціональному поясненню. Ви, певно, маєте зв'язок із потойбічним світом, якщо дізналися про мої стосунки з Одрою. Ніхто нічого не помічав. Ми були дуже обережними. Вона має знати, що я ніколи не пробачу собі, що мене не було там, де я був найбільше їй потрібен.

Я швидко сформулювала відповідь. Наслідок багаторічної практики.

— Ви неабияк посприєте проведенню сеансу. Вас поєднує сильний зв'язок.

— Дякую. Благаю вас ні з ким не ділитися моєю таємницею, особливо з Пембертоном. Зараз він — єдина важлива для мене людина. Якщо я втрачу його дружбу, не певен, що переживу це.

— Він має право знати,— відказала я, відчувши, як моє тіло вдавлюється в ліжку.

— Я розкажу йому, коли настане слухна мить. Обіцяю,— запевнив він мене.

Атмосфера в кімнаті змінилася, напруга ослабла. Можливо, мене заспокоїли ліки. Утім, я мала поставити йому ще одне запитання, перш ніж він піде.

— Ви сказали, що друга річ, про яку шкодуєте найбільше в житті,— те, що не зустрілися з Одрою біля дверей кухні. А якою була перша? — спитала я.

— Одра розповіла мені, що ходить уві сні,— понуро відповів він.— Вона хвилювалася, що починає божеволіти, як її батько та дід. А я сказав їй, що так впливає на неї вагітність, нічого надзвичайного.

— А зараз ви сумніваєтесь?

— Ми всі сушимо голову над тим, що трапилося з Одрою, але я гадаю, що вона пішла на скелі із власної волі, це найбільш правдоподібне пояснення,— зморшки на його обличчі стали виразнішими.— Відпочивайте. Пембертон чекає на мій медичний висновок.

Я вже засинала. Дощ уперто барабанив по віконницях. У моїй голові проносилися слова Одри.

Мій любий. Ти дивився на мене сумними очима.

...ми ділимо таємницю Лінвудів.

...це мій порятунок.

Я уявила, як Одра сидить у своїй кімнаті, умостившись на м'якому кріслі-гойдалці, і пише нотатки під портретом матері. Такий великий портрет мав висіти в Галереї, а не в спальні.

...я розважалася, стежачи за челяддю.

Відповідь знайшлася блискавично. Я відчула себе дурепою через те, що не здогадалася від самого початку. Кожен дім має власні секрети. Сомерсет Парк нічим не відрізнявся від інших.

Задихаючись, я підскочила на ліжку. Дощ ущух, і в кімнаті стало темніше. Я не пам'ятала, коли лікар Барнабі пішов.

Я запалила свічку й накинула халат, міцно зав'язавши його на талії. Потім підхопила ключі від кімнати Одри й вибігла за поріг.

— Ой! — я впустила свічку, і вона, видавши гучне шипіння й дивом не обпаливши мене, гепнулася об підлогу. Біля порогу сидів містер Пембертон. Він підстрибнув, коли я мало не впала йому на коліна.

— Що ви тут робите? — спитала я, вирвавшись із його рук.

— Я заступив Барнабі після того, як він пішов,— відказав він, поправляючи жакет. Його піджак висів на спинці стільця. На підлозі стояли брудні тарілки й порожній келих.— Мені варто було б запитати про ваші наміри, міс Тіммонс. Ви мали б відпочивати,— інтонація була суворою, що суперечило полегшенню, яке читалося на його обличчі.

— Я добре почуваюсь,— відповіла я, змушуючи себе не дивитися в бік коридору, що вів до кімнати Одри.

— Добре? Невже ви не пам'ятаєте, що сталося? — Його очі були такими яскравими: глибокий синій колір океану.

— Хтось приніс мене сюди,— пригадала я.— То були ви?

Він стишив голос.

— Ми маємо поговорити. Наодинці.

Я увійшла назад до своєї кімнати, чекаючи, коли він приєднається до мене. Після коротких вагань він переступив поріг і став навпроти мене, упершись руками в боки.

— Зачиніть двері,— попросила я, запалюючи свічки на камінній полиці.

— Як ви почуваетесь насправді? — спитав він.

— Мені краще,— відповіла я.

— Добре. Я хочу, щоби ви поїхали звідси рано-вранці.

Мене пронизав біль зради. Я різко обернулася, намагаючись розшифрувати вираз його обличчя. Може, він сердився через інцидент із Седі? А може, цілком втратив віру в мої здібності? Відмовився від сеансу?

— Що? Чому?

— Я щедро заплачу вам. Ви отримаєте все, чого забажаєте. У вас буде достатньо грошей, аби підкупити всіх поліціантів, яких ви зустрінете дорогою до Франції,— він говорив квапливо, гарячково, майже нажаханий.— Париж, якщо не помиляюсь? Ви казали, що маєте там родичів.

— У мене нікого там немає.— Я не відривала від нього погляду, шукаючи якийсь натяк на можливі причини, що спонукали його відпустити мене після всього, що ми пережили разом. Образа краяла моє збентежене серце.— Чому зараз? Я не розумію.

— Ви, певно, жартуєте,— недовірливо сказав він.— Ви могли впасти з коня й розбитися об скелі! Ні, ви мусите поїхати. Якщо ви затримаєтесь, це місце занапастить і вас.

— Я не збожеволіла.

— Одра теж так казала,— він підступив ближче і взяв мене за руку.— Будь ласка, міс Тіммонс.

Хіба не цього я бажала зовсім недавно? Я мріяла втекти й розпочати життя з чистого аркуша. Чому ж тепер думка про від'їзд завдавала мені страшного душевного болю?

— Якби ж ви тільки бачили ваше обличчя сьогодні! — провадив далі він.— Ви не кричали, не робили жодних спроб стримати коня. Ви дивилися прямо перед собою, ніби прагнучи домчати до чогось

невидимого. У стані трансy. Коли я зрештою зняв вас із сідла, ви без упину повторювали «Це вона», аж поки не зоміли в моїх руках. Я ніколи не почувався таким безпорадним.

Мене пройняв озноб, спогади поволі спливали. Крізь туман, що огортав мою пам'ять, я розгледіла силует Одри: здавалося, вона стояла на стрімчаку, чекаючи на мене. Я вже не могла заперечувати те, що вважала правдою. Це означало визнання двох істин: усе, що говорила мені Матан, було брехнею, а нині вона карала мене з того світу.

Усі незбагненні речі, що трапилися зі мною, не були витівками когось із мешканців маєтку. Записка в книзі духів, перевернута картина, шепотіння вночі й нарешті — беззаперечний доказ, побачений мною сьогодні. Усе це робила одна особа. Навіть її кобила відчула її присутність.

— Я бачила привид Одри,— зізналася я.

Він відпустив мої руки й окинув мене своїм коронним оцінним поглядом.

— Як ви можете казати таке? Я думав, що ми з вами не граємо в такі ігри.

— Повірте мені,— я розповіла йому все, починаючи з послання в книзі духів і закінчуючи голосом, що кликав мене до підземної тюрми.— Сьогодні вранці я знайшла її щоденник і пішла до стайні, аби повідомити вам про це.

Він нічого не сказав, обмежившись тим, що підійшов до гардеробу й відчинив дверцята. Нахилившись, він провів пальцем по словах, надряпаних на дереві. Я зітхнула дещо схвильована, що послання могло зникнути.

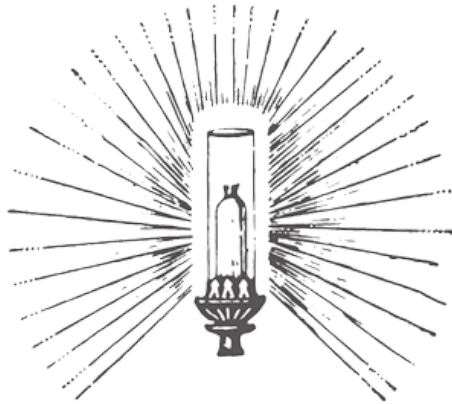
— І де ж ця підземна тюрма? — він засміявся, проте його сміх лунав натужно.— Де щоденник? Я маю побачити його на власні очі.

Поставивши свічку на туалетний столик, я відчинила шухляду, усвідомлюючи, що він підійшов ближче. Цей щоденник розкриє таємницю лікаря Барнабі, але я вже не могла нести тягар ще однієї таємниці.

— Деякі записи можуть шокувати вас,— попередила я.— Пам'ятайте: вона керувалася власним серцем, і хоч би що ви прочитали...— я затнулася, витріщившись на шухляду. Моє серце немовби покотилося вниз. Напевно, я відчула би щось подібне, якби впала зі стрімчака.

Щоденника там не було. Натомість лежала тіара. Коштовні камінці переливалися в мерехтінні свічок, злорадо підморгуючи мені.

ГЛАВА 52

Містер Пембертон обійшов мене й узяв тіару, уважно розглядаючи її.

— Соромлюся визнати моє здивування, — сухо мовив він.

Мені відібрало мову. Я була певна, що ніхто не бачив, як я перенесла тіару до бібліотеки. Однак я не могла розповісти про це містеру Пембертону.

— Я приміряла її для забави.

Одна золотава брова вигнулася.

— Навряд чи ви маєте підстави дорікати мені.

— Якби я хотіла вкрасти тіару, навіщо б я відчинила шухляду й показала, що лежить всередині? — Несподівана поява прикраси розхвилювала мене, але найбільше я стривожилася, що він погано думатиме про мене. Невже наше взаєморозуміння — моя вигадка, химерна фантазія?

— Сьогодні — дивний день, — він опанував себе й спитав. — Де ж щоденник? — з такою інтонацією він зазвичай віддавав накази челяді.

— Я... я не знаю...— затиноючись, відповіла я, знову й знову перекладаючи спідниці.— Він був тут! Сьогодні вранці! — я обвела поглядом кімнату, ніби чекаючи, що пояснення звідкись вистрибне на мене.

Він нічого не сказав. Ця мовчанка була гіршою за будь-які різкі слова.

Коли він заговорив, його голос здався радше сумним, ніж суворим.

— Після нещасного випадку із Седі я розглядав можливість скасувати сеанс. Я сказав собі, що треба відпустити Одру, аби в Сомерсет Парку запанував мир. Я вирішив, що час розпочати нове життя,— він витримав мій погляд лише кілька секунд.

Я не могла змиритися з цим. Думка про те, що я поїду звідси з навіки заплямованою репутацією в його очах, була нестерпною.

— Багато чого змінилося, відколи ми вперше розробили наш план. Я хочу... я мушу провести цей сеанс заради неї. Дух Одри весь цей час благав про допомогу. Хтось у цьому будинку винен в її смерті,— глибоко вдихнувши повітря, я зазирнула йому в очі.— Можливо, я дізнаюсь, за яких обставин вона покинула свою кімнату. Мені треба оглянути її. Востаннє.

Засмучений, він заплющив очі й кивнув.

— Добре. Хай це буде востаннє.

Дорогою до холу я відчувала, що його чотири останні слова проникли під мою шкіру, наче вранішній мороз. Це пролунало як вирок. Сомерсет Парк назавше закарбується в моїй душі, але моє перебування тут добігає кінця, час невпинно спливає.

Ми мовчки ввійшли до кімнати Одри. Я підійшла до каміна й запалила кілька свічок. Містер Пембертон насторожено роззирнувся довкола. Здавалося, він почував себе незатишно. Мені стало цікаво, коли він навідувався сюди востаннє й чи взагалі він був у цій кімнаті.

— Ви дозволите? — мовила я, простягнувши руку. Він передав мені тіару, і я поклала її до верхньої шухляди. Я сподівалася, що щоденник якимось дивовижним чином повернеться туди, але потаємне відділення залишалося порожнім.

Хай там як, а мене не полишало відчуття, що Одра мала ще не одну таємницю. Зараз я повинна перевірити свою інтуїцію. Я вказала на портрет леді Чедвік.

— Батько Одри переніс цей портрет із Галереї після смерті її матері, — я підійшла до великого гардеробу біля протилежної стіни. — Вони мали пересунути гардероб, аби звільнити місце для картини, — я відчинила дверцята й зазирнула всередину. Сукні висіли точнісінько так, як я їх залишила. Весільне вбрання Одри, яке вона так і не одягла, постало перед нами в усій своїй зловісній красі.

Містер Пембертон, застогнавши, відвернувся.

— Міс Тіммонс, прошу вас, — мовив він. — Чи це необхідно?

Я відсунула одяг убік і показала йому задню стінку.

— Ви бачите, що кедрове дерево відрізняється за кольором? Нові дошки є не такими старими, як ті, що мають темніший відтінок. Це змусило мене замислитися, навіщо було потрібно ставити нову задню стінку в гардеробі.

Він примружив очі й нахилився вперед, розглядаючи деревину.

Я розвернулася до портрета.

— У своєму щоденнику Одра згадує повірника, якого називає «мій любий», когось із сумними карими очима, що дивилися на неї згори. Він знав її секрет — потаємний вихід.

— Потаємний вихід? — Він узяв лампу й підніс її до зображення. Леді Чедвік, насупившись, позирала на нас, кутасте обличчя виражало осуд. — Але мати Одри мала блакитні очі.

Я опустила руку, спрямувавши світло на собаку.

— Познайомтеся з «її любим».

Роззявивши рота від подиву, він вивчав картину.

Я провела руками по рамі, подумки молячись, щоби відповідь
знайшлася саме там. Я намацала кілька гвинтів — схованих засувів.

— Штовхніть тут,— попросила я його.

Містер Пембертон узявся пальцями за раму і з силою натиснув на неї.

— Цей прохід, певно, був тут, відколи маєток уперше побудували.

— Може, його призначення — стежити за челяддю? — припустила я.

— Ось як вона вибралася звідси! — він розвернувся до мене, його
погляд виражав полегкість і водночас здивування.

Я усміхнулася йому. Нарешті ми наблизилися до того, аби довідатися,
що трапилося з Одрою тієї ночі. І найважливіше, що ми робили це
разом.

— Щиро прошу вибачення за те, що сумнівався у вас,— мовив він.—
Ви надзвичайно талановита. Чи знаєте ви, куди він веде?

Моя усмішка стала ширшою.

— Є один спосіб дізнатися.

У вузькому проході могла вміститися лише одна людина. Я наполягла
на тому, що піду першою, освітлюючи шлях лампою, а містер
Пембертон рушить слідом, упитул до мене. Ми пройшли повз товсте,
мов бавовна, павутиння й потріскані кам'яні стіни, що, здавалося,
можуть розвалитися від легенького дотику. Тунель невдовзі завів нас
у глухий кут, проте біля стіни стояла драбина, що вела кудись униз
крізь отвір у підлозі.

— Стривайте,— містер Пембертон нахилився й ретельно обмацав драбину. Його рука торкнулася моєї, і в моїй голові промайнув невиразний спогад про те, як він ніс мене сходами непритомну. Драбина виявилася міцною.— Я полізу першим,— сказав він.

— Обережно,— попросила я, тримаючи лампу над його головою.

Він повільно спустився. Перш ніж його голова зникла, він глянув на мене й серйозно мовив:

— Я не відмовляюсь від моєї пропозиції дати вам грошей достатньо, аби ви могли розпочати нове життя в будь-якій країні.

— Дякую вам за турботу,— відказала я, злегка усміхнувшись.— Гадаю, ви погодитесь, що я не можу поїхати за нинішніх обставин.

— Так, я розумію. Просто хочу, щоби ви знали про це й у разі потреби скористалися...

— У разі потреби? Приміром, якщо під драбиною на вас чекає вбивця?

Він пустив очі, почувши мою відповідь, і зник унизу. Щось важке гепнулося об камінь. Він щось пробурмотів, а потім крикнув, що драбині бракувало кілька нижніх щабель, тож мені доведеться зістрибнути, але це не страшно.

Я почала спускатися. Діставшись останнього щабля, я передала лампу містеру Пембертону, і він поставив її на підлогу. Утім, я ще була високо — за кілька футів над його головою.

— Стрибайте,— мовив він.— Я спіймаю вас.

Я навіть не встигла вдихнути повітря — його руки обхопили мою талію, і я плавно приземлилася.

— Усе гаразд? — спитав він. Я кивнула й підхопила лампу, радіючи, що він не бачить мій рум'янець. Він удруге за день урятував мене. Я таки знайшла спосіб привернути увагу містера Пембертона.

Ми проминули ще один довгий коридор і побачили світлу смужку, що пробивалася крізь морок. Знайомі голоси відлунювали від стін. Я підійшла до джерела світла й виявила маленьке вічко, вочевидь, зроблене кимось для стеження.

Я зазирнула в отвір і побачила внизу бібліотеку. Приміщення видавалося закругленим із боків. Напевно, я дивилася крізь скляне око одного з убитих звірів.

Флора стояла біля круглого столу, обраного мною для проведення сеансу. Вона крутила в руках мітелку. Перед нею крокував Вільям, в одній руці він тримав келих, а в другій — пляшку.

— Я попереджав тебе, що це трапиться,— мовив він.— Говорив, що за нею треба слідкувати, але ти не впоралася. А зараз весь масток жаліє її,— він відхлебнув ковток.

Флора здригнулася й відступила на крок.

— Це не так просто, Вільяме. Вона занадто розумна, її не обдуриш. Вона відразу здогадається, що щось не так.

Містер Пембертон підійшов ближче. Його обличчя майже торкалося мого, поки ми слухали цю розмову.

Вільям засміявся.

— Я знаю, що ти вже робила це раніше. Не прикидайся янголятком із невинними очима. Ти не можеш так чинити, бо гадаєш, що вона симпатизує тобі.

— Ні,— її голос затремтів.— Тоді я не була певна, скільки можна взяти. Я ніколи не пробачу собі, якщо це станеться знову. Мені сняться жахи. Ночами я чую, як вона кличе мене! — вона спробувала обійти його, та він зупинив її.

— Не будь дурепою,— прошипів він, косячись на зачинені двері бібліотеки.— І говори тихіше.

— Мені страшно,— вона притиснула мітелку до грудей.—
Я ненавиджу це місце. Я думаю, що привиди все знають, Вільяме.
Може, варто комусь розповісти. То була помилка. А зрештою всі
дізнаються.

Я на мить повернула голову до містера Пембертона. Його погляд
віддзеркалював мій подив.

Відсьорбнувши ще один великий ковток, Вільям поставив пляшку на
стіл і рушив до Флори.

— Ні. Вороття назад немає. Ми не можемо змінити минуле,— він
міцно обхопив її плечі.— Поки ти виконуватимеш мої накази, усе буде
добре.

Флора напружилася, проте знайшла в собі сили слабко посміхнутися
йому.

— І ми будемо господарями Сомерсет Парка?

Він фиркнув.

— Невже ти сумніваєшся в мені? Я єдиний, хто подбав про те, щоб ти
не потрапила за ґрати. Пам'ятаєш? Я врятував тебе з однієї причини.

— Тому що ти кохаєш мене?

— Тому що я знаю, що ти — єдина людина, якій вистачить розуму
допомогти мені повернути мою законну власність,— він нахилився
ближче й поклав руку їй на талію.— Ти зробиш це? Подаруєш
щасливий кінець нашій казці?

Вона вагалася. Насторожено поглянула на портрет діда.

— Флоро? — його голос лунав різко, з неприхованою загрозою.

Вона кивнула.

— Так.

— Добре,— він відпустив її й одразу схопився за пляшку.—
Сподіваюсь, міс Тіммонс нічого не відчує.

Мої груди піднімалися й опускалися так, наче я довго бігла. Чиясь рука взяла мене під лікоть. У тьмяному сяйві лампи обличчя містера Пембертона було білішим за місяць, хоча погляд залишався пронизливим.

— Неймовірно,— прошепотіла я.— Увесь цей час я припускала, що Вільям може бути причетним до смерті Одри, а то була Флора! — Я облизала пересохлі губи, відмовляючись визнавати, наскільки нерозумно з мого боку було довіряти їй.

Матан мала рацію. Я могла розраховувати тільки на себе.

Містер Пембертон нерухомо стояв поряд зі мною.

— Ми повинні змусити її взяти участь у сеансі,— мовила я.— Вона — забобонна дівчина. Я зроблю з неї мішень. Ми, безсумнівно, вирвемо з неї зізнання.

— Ви маєте бодай децицію здорового глузду? Ми щойно почули, як двоє людей вочевидь замислили ваше вбивство, а ви думаєте лише про те, як розпланувати сеанс. Логічно було б викликати поліцію й заарештувати їх обох.

— Поліціянти мріють чимскоріш відвезти мене назад до камери. До того ж... які докази ми маємо? Ми почули лише, як Вільям сказав, що я нічого не відчую. Жоден із них не згадував убивство.

— Як можна бути такою впертою? — сердито мовив він, трохи підвищивши голос.— Назвіть бодай одну причину, чому я не повинен затримати їх просто зараз. Якщо ви не бажаєте викликати поліцію, я прийму ваше рішення, та я не хочу, щоб ви залишалися під одним дахом із цією парочкою.

— Тихіше,— я вказала на стіну.— Вільям був таємно закоханий в Одру,— прошепотіла я, спостерігаючи за тим, як у його очах починає

вирувати буря.— Він зізнався їй у своїх почуттях напередодні вашого весілля, і надав докази, що підтверджували, що він є спадкоємцем Сомерсет Парка. Він хотів, щоб вона скасувала весілля й побралася з ним.

— Що?! Він домагався цього?

Я приклала палець до губ, просячи його стриматися.

— Місіс Донован єдина знала правду,— повела я далі.— Імовірно, що вона теж причетна до зникнення Одри. Є один спосіб це з'ясувати.

Його брови зійшлися в одну лінію.

— Якщо Вільям є законним спадкоємцем, я можу зрозуміти, чому він ненавидить мене, але не слід забувати про небезпеку, яку він уособлює. Він може бути винним у загибелі Одри, і я не маю наміру нехтувати його погрозами позбавити вас життя.

— Ми мусимо провести сеанс,— я була здивована власною наполегливістю. Річ не в тім, що я нарешті визначилася з моєю мішенню. Я, передусім, робила те, про що привид Одри просив мене від самого початку.

Допоможіть мені.

Тільки я могла допомогти їй. Ішлося не про виставу, а про здійснення правосуддя.

Містер Пембертон присунувся ще ближче до мене, він більше не гнівався.

— Я ніколи не зустрічав людину, настільки рішуче налаштовану допомогти мені,— лагідно мовив він.

Я відчувала спокусу залишитися із ним довше, постояти разом у п'єті. Я подумала, чи не наблизитися до нього ще на один крок. На жаль, час був не на нашому боці.

— Погляньмо, де закінчується цей прохід,— запропонувала я.

Піднявши лампу, я повільно рушила вперед. Наступний глухий кут постав геть несподівано, і я мало не провалилася крізь дірку в підлозі. Вершина драбини небезпечно захиталася.

— Міс Тіммонс,— видавив містер Пембертон, обвивши руками мою талію й відтягнувши мене назад.— Як ви примудрилися прожити так довго?

— Ви маєте йти першим.— Я віддала йому лампу.

Він узяв її, потім стиснув мою руку й повів за собою.

— Не хочу загубити вас у темряві.

Я усміхнулася, втупившись поглядом у його спину.

Проминувши ще кілька поворотів і ще одну драбину, ми натрапили на двері, які вели до коридору прямисінько за кухнею.

Уночі всюди було тихо. Двері зачинилися за нами й відразу зникли, неначе злившись з обшивкою стін. Я б ніколи не здогадалася, що вони там є. Скільки таких проходів простиралося під будинком?

Ми увійшли до порожньої кухні, і містер Пембертон перевернувши кочергою жаринки. Обоє намагалися осмислити все, що побачили й почули. Ми стояли на тому ж місці, де зустрілися вперше.

Він споглядав полум'я, що повільно згасало.

— Я почуваюсь відповідальним, інакше не може бути. Якби я знав правду про Вільяма, я б захистив її від нього. Слід було сильніше старатися завоювати її довіру.

Важко було не помітити його страждання через почуття провини. Я краще за будь-кого знала, наскільки руйнівною може бути сила самонавіювання. Я не знала, коли лікар Барнабі зізнається йому, проте

вирішила, що містер Пембертон не повинен і надалі картати себе за те, у чому зовсім не був винен.

— Це нічого не змінило б,— сказала я.— Навіть якби ви стали навколішки й сказали, що обожаєте її. Вона була закохана в іншого. Вони збиралися таємно покинути Сомерсет разом.

— Ви певні в цьому? — у його голосі бриніло здивування, але найцікавішим було те, що водночас відчувалося величезне полегшення.

Я кивнула, розмірковуючи, чи варто назвати ім'я. Мені не хотілося завдати йому ще більших страждань.

— Мені цікаво, чи довідався про це Вільям,— мовив містер Пембертон.— Він міг так сильно розлютитися, що вбив би її.

— Можливо,— погодилася я.

Зітхнувши, він похитав головою. Його обличчя виражало збентеження, проте здавалося, що він скинув тягар, якого не міг позбутися донині. Я тішилася, що допомогла йому знайти розраду.

— Дякую вам,— сказав він.— Ця інформація багато значить для мене.

— Ви не засмучені, що вона кохала іншого?

— Наша угода була суто фінансовою. Будь-які почуття, що могли б виникнути внаслідок цього союзу, розвивалися б повільно, але гадаю, що вони були б теплими,— він витримав паузу й зосередив погляд на мені.— Це зовсім не схоже на істинне кохання. Я починаю розуміти, чому вона була ладна усім пожертвувати заради нього.

Я заціпеніла під його поглядом. Усі думки кудись поділися. Що я знала про істинне кохання? Я знала, чого бажали чоловіки, які приходили до пансіону міс Крейн. Їхню спрагу можна було легко втамувати. Годилася будь-яка дівчина.

Однак погляд містера Пембертона був зовсім іншим. У ньому читалася обіцянка, що захоплювала й водночас засмучувала мене, оскільки я знала, що не заслуговую на щастя. Та я не могла розповісти йому про це.

— Моя мама завжди казала мені, що кохання розбиває серце та й годі,
— лаконічно зауважила я.

Він замислився над моїми словами.

— Чи маєте ви намір розпочати нове життя? — спитав він.

Я відчула якусь незбагненну порожнечу. Захотілося повернути час назад і докладніше розпитати його, що він думав про кохання. Ці суперечливі почуття, певно, відбилися на моєму обличчі.

— Я гадав, що це зробить вас щасливою. За кілька днів ви можете бути в Парижі,— продовжував він.— Відсвяткувати ваш день народження,
— він трохи знітився.— Дата була вказана в матеріалах вашої справи.

Крижаний подих океану торкнувся моєї потилиці. Дев'ятнадцятий день народження. Той, що мені не судилося відсвяткувати.

— Так,— відповіла я, хоча Париж був останнім, про що я думала. Відчуття, що я ніколи не покину Сомерсет, ставало дедалі сильнішим.

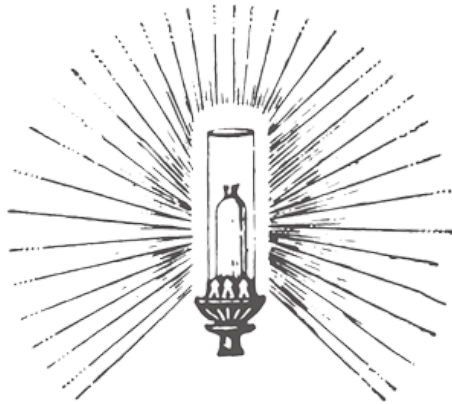
Містер Пембертон нахилив голову, імовірно здогадавшись, що втрачає мою довіру.

— Може, ви передумали?

— Ні.— Я зробила заперечний жест.— Я зосереджусь на Вільямі та Флорі як на головних підозрюваних у загибелі Одри. Ми обоє бачили, як легко вона піддається тиску, як легко може зірватися,— уперше в житті я проводитиму сеанс за участі реального привида. Дещо неочікувано.— Усе залишиться таким, як завжди: реквізит, трюки, фокуси,— підсумувала я.

Аж раптом задні двері, немовби відповідаючи на моє запитання,
розчинилися, і всередину ввірвався солоний вітер, скерований
незримою силою.

ГЛАВА 53

— Коли всі гості розсядуться, я поставлю свічки, обравши дві особливі для Вільяма та Флори. Вони згаснуть першими, — я була в бібліотеці; зігнувшись під круглим столом, перевіряла, чи надійно прикріплений тоненький шматок дерева.

— Як же ви це зробите? — спитав містер Пембертон. Я дивилася на його черевики, поки він обходив стіл. Потім він нахилився, і я побачила його блакитні очі. — Ви обіцяли мені розкрити кілька професійних секретів.

Він подав мені руку, допомагаючи підвестися. Мій палець торкнувся золотого персня на мізинці. Цього разу я не приховувала своєї усмішки. Я вирішила насолоджуватися кожною хвилиною, адже часу залишалося обмаль. Я добре вивчила його прямолінійну вдачу й знала, що, якби він хотів зайти далі в наших стосунках, він відверто сказав би про це і не згадував мій від'їзд так часто.

— Я підріжу гноти. — Я провела руками по корсажу, пригладивши брижі. Я обрала просту сукню, знаючи, що Флора не допоможе мені одягтися. — Вони відрізняються розміром, тож я можу контролювати, котра зі свічок згасне першою.

— Неймовірно,— прошепотів він, підносячи ближче до світла одну із них.

Коли він відкинув голову назад, я розгледіла шрам під щелепою. Я не помічала його раніше. Попри зачинені двері, всюди було чути, як метушаться слуги, готуючись до завтрашнього свята. Усім суворо заборонили турбувати нас, поки ми розмовляли в бібліотеці.

Я позіхнула, затуливши рота долонею. Цілу ніч я уявляла, як Флора вривається до моєї кімнати, тримаючи за спиною ніж.

— Я почуваюсь так само, міс Тіммонс,— мовив містер Пембертон, угамовуючи власний порив позіхнути. Почервонілі очі підтверджували, що він не спав. Він удруге залишився вартувати під моїми дверима.

Я розгорнула книгу духів на сторінці для послань і написала слова «Вільям» та «Флора» добре відпрацьованим курсивом. Я завагалася, відчувши укол у серце — щось подібне до почуття провини. Мене не обходило, що Вільям міг потрапити до тюрми, проте Флора видавалася співницею, яку примусили до співучасті в злочині. *Матап* назвала би мене дурепою.

— Ось ключ. Замкнете, коли закінчите.— Він поклав ключ на стіл і випростався, не виявляючи наміру виходити.— Я маю віддати вам дещо.— Він знову сунув руку в кишеню, дістав маленьку оксамитову скриньку і простяг мені.— Перший подарунок на день народження, міс Тіммонс.

— О! — я насилу стримала дрож, знімаючи кришку. Усередині лежала срібна брошка-камея. Я обвела кінчиками пальців жіночий силует, вирізьблений зі слонової кістки.

— Ця брошка належала моїй матері. Я не певен, чи парижанки носять такі прикраси, але я б хотів, аби щось нагадувало вам про мене — точніше, про Сомерсет Парк. Може, ви надіватимете її для особливого випадку, а може, залишите в скриньці. Як забажаєте.

— Я не залишу її в скриньці,— запевнила я, не відриваючи погляду від ніжного профілю.

Ми обоє схилилися над брошкою, не насмілюючись дивитися одне на одного.

— Ви зізналися, що приміряли тіару, тому що хотіли дізнатися, як це — бути вродливою,— мовив він.— Запевняю вас, що вам не потрібна тіара. Спробуйте побачити себе такою, якою вас бачать інші.

Я підняла погляд. Його очі нагадували тепле й безхмарне літнє небо. Як Одра могла не закохатися в нього?

— Дякую, містере Пембертон,— відповіла я.— Я завжди берегтиму ваш подарунок.

Хоча я не сказала цього вголос, я знала, що довіку пам'ятатиму його без жодних подарунків.

Його губи затремтіли в лукавій усмішці.

— Може, ви нарешті передумаєте й бодай один раз назвете мене Гаретом перед вашим від'їздом? Мені було б приємно думати, що ми попрощаємося не так формально,— він додав пошепки,— міс Тіммонс.

Я відчула це шепотіння всім своїм тілом, від вух і до кінчиків пальців. Понад усе на світі мені хотілося провести рукою по його шраму чи навіть поцілувати. Я мало не розкрила йому таємниці, що не згадувалися в поліцейському звіті про ту ніч, коли померла *Maman*. Однак я знала, що це змінить геть усе. Краще залишити недоторканим мій образ, створений його уявою.

— Мені завжди було важко дружити із кимось,— мовила я,— але ви — єдина особа із Сомерсет Парку, яку я згадуватиму з ніжністю.— Я відступила на крок.— Попри це, я вважаю, що, якщо ми називатимемо одне одного на ім'я, це ускладнить і без того непросту ситуацію.

Його усмішка поступилася примирливому виразу.

— Гадаю, я мушу прийняти ваше рішення. Не хочу зіпсувати вам приємні спогади про мене. Залишимо все, як є.

Пролунав стукіт, що змусив нас розійтися. Я навіть не усвідомлювала, як близько стояла від нього.

— Увійдіть,— сказав містер Пембертон.

Двері розчинилися, пропустивши Брамвелла, високого та суворого.

— Вибачте, мілорде, на вас чекають у винному льоху — там щось сталося.

Містер Пембертон перевів погляд на мене.

— Ідіть. Я майже закінчила,— запевнила його я.

Він на секунду затримався, після чого підбадьорливо усміхнувся мені й вийшов разом із Брамвеллом.

Без нього бібліотека наче спорожніла. Я поглянула на голову оленя, припустивши, що саме там було вічко. Я уявила, скільки разів лорд Чедвік стояв тут, стежачи за своїми рідними та слугами.

Настав час зосередитися. Я згорнула книгу духів і ще раз перевірила реквізит. Годинник діда заgrimів, нагадавши мені, що за кілька годин це приміщення заповниться людьми. Залишалося подбати про те, щоби Флора була серед глядачів.

Повернувшись до своєї кімнати, я запалила кілька свічок. Потім смикнула за шнур для виклику слуг і безцільно крокувала туди-сюди, аж поки хтось легенько не постукав у двері.

— Проходьте,— сказала я.

На порозі стояла Флора з тацею в руках.

— Місіс Геловей подумала, що ви захочете освіжитися перед святом, міс.

Вона уникала дивитися мені в очі.

— Мені прикро, що я наговорила про містера Сатерлі. То не моя справа.— Я взяла тацю й поставила на маленький столик, із підозрою косячись на чайник.— Маю надію, що ви вибачите мене. А ще я сподіваюсь, що ви пристанете на мою пропозицію й візьмете участь у сьогоднішньому сеансі.

— Я? — її голос підвищився на октаву.

— Авжеж,— вела я далі, удаючи, ніби не помічаю її знервованості.— Ваша присутність буде важливим доповненням. Я вже отримала дозвіл містера Пембертона. Не забувайте: містер Сатерлі теж буде там.

Її верхня губа затремтіла.

— Ні, міс. Не думаю, що варто це робити.

Я поглянула на свічку, що стояла найближче до вікна. Потім потерла руки.

— Відчуваєте холод? — спитала я.— Перевірте, чи зачинене вікно. Здається, тут протяг.

Напружившись, Флора обмацала вікно.

— Зачинене, міс. Немає ніякого про...

Свічка згасла. Ми дивилися, як струмінь диму здіймається зі скляного ковпака.

— Як дивно,— мовила я.— Я відчуваю присутність духа, хоча я нікого не викликала. Таке ніколи не траплялося раніше.

Флора відступила від вікна, присунувшись ближче до каміна. На її обличчі читався безмежний жах. Дві свічки на камінній полиці

потухли одна за одною. Вона зойкнула, її рука злетіла до горла.

Я вказала на неї і вигукнула:

— Це ви! Дух пов'язаний з вами! Стривайте,— я підняла підборіддя, ніби розглядаючи дещо поверх плеча Флори.— Це Мейсі! Вона намагається щось сказати нам.

Мотнувши головою, Флора відсахнулася.

— Ні, це ви хочете налякати мене.

Наступної миті згасла решта свічок. Горіла тільки лампа на нічному столику. Цього разу дівчина верещала на повні легені.

Я підійшла до неї.

— Мейсі відчайдушно бажає переказати вам повідомлення. Це коштує їй величезних зусиль.

— Ні! — крикнула Флора.— Я не довіряю вам.

Лампа зісковзнула зі столика й повалилася на килим, немовби збита невидимою рукою.

Я упустила на підлогу мотузку, за яку непомітно смикнула, і заштовхала її під ліжко носком черевика.

— Вона стверджує, що вас непокоїть якась таємниця. Те, що ви боїтеся бодай комусь повідати.

Флора прикусила нижню губу. Я потягнулася до її долонь.

— Мейсі каже таке: щойно ви розповісте правду, це звільнить вас від кошмарів і перед вами постане правильний шлях.

— Вона пробачила мене? — Флора вчепилася в мої руки, її нігті встромилися у шкіру.

Несподіваний поворот. Утім, я вела далі:

— Так. Вона любить вас.

Флора кинулася в мої обійми, гірко ридаючи на моєму плечі.

— То був нещасний випадок!

Дещо здивована, я поплескала її по спині й заспокійливо прошепотіла:

— Ну годі, годі вже.

— Я хотіла одного — щоб їй стало краще, — випалила Флора. — Хоча тітка Ліл сказала, що ми нічого не можемо вдіяти, я мусила спробувати. На жаль, я знала недостатньо. Для мене все чайне листя виглядає однаково.

Моє власне серце мало не зупинилося, коли я почула ці слова. Отже, Флора була винна в смерті Мейсі, а не Одри?

Флора притиснула мокре обличчя до мого плеча.

— О Мейсі! — схлипувала вона. — Мені так прикро!

— Ви дали Мейсі якесь зілля тітоньки Ліл?

— А наступного дня вона померла! — Флора відскочила, її щоки були залиті сльозами. — Я лише хотіла допомогти їй одужати. Присягаюсь! Вільям розповів, що він почув, як Барнабі сказав, що не може пояснити, чому її серце зупинилося. Та я знаю, що це моя провина! Я вбила Мейсі!

Я щиро співчувала їй. Нещасний випадок, учинок із непоправними наслідками. Я могла зрозуміти це. Раптом я згадала мою розмову з Барнабі.

— А мені лікар сказав, що вона мала слабке серце й була схильна до хвороб. Він краще знає, адже просидів із нею всю ніч.

— Але Вільям почув зовсім інше! — схлипнула вона. Її обличчя відбило гаму різноманітних емоцій. Я спостерігала за тим, як вона поволі складає головоломку.

От і чудово. Я підштовхнула її до потрібних висновків. Підійшовши до столу, я налила чаю у філіжанку й простягла їй.

— Тримайте, це допоможе вам заспокоїтися.

Флора взяла філіжанку, і та затряслася на блюдечку. Вона цілу вічність витріщалася на неї, перш ніж знову ударитися в сльози.

— О міс! Мені так шкода! Усе це замислив Вільям. Він наказував мені підливати снодійне зілля тітки Ліл у ваш чай. Він хотів, щоб ви були такою сонною на сеансі, що всі подумали б, що ви п'яні. Хотів, щоб лорд вигнав вас. Він ненавидить вас. А я не бажала робити цього. Ви подобаєтесь мені. Чесно! Він погрожував, що розповість лорду про те, що я зробила з Мейсі. А якщо я занапастила Мейсі, то могла вбити й леді Одру. Я не можу потрапити до в'язниці! Не винесу, якщо тітонька Ліл думатиме, що я — жахлива людина.

Нарешті. З моїх губ вирвалося зітхання.

— Він навмисно зриває сеанс, Флоро. І причина може бути тільки одна.

Флора опустила голову, визнаючи правду.

— Я все ще потрібна вам на сеансі? — шепнула вона.— Не хочу бачити його.

— Ні,— запевнила я її.— Не тривожтесь. Після сьогоднішнього вечора вам уже ніколи не доведеться боротися з Вільямом. Я подбаю про це.

Її розпач країв мені серце. Вона так довго несла тягар свого горя. Я сподівалася, що змогла трохи розрадити її.

— Мейсі сказала ще одну річ: у вашому оточенні є один справжній красень, що упадає за вами. Необхідно лише розплющити очі

й побачити його.

Вона витерла носа рукавом.

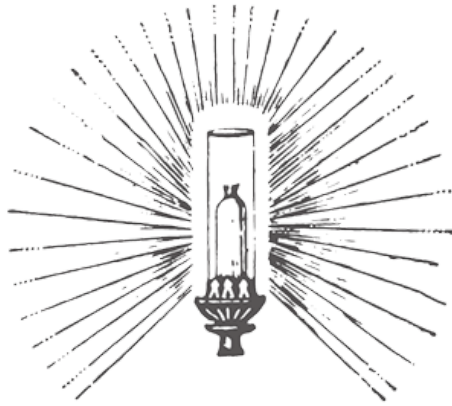
— О Дженні, я така розгублена! Не варто говорити про це. Ой лишенько! Сонце заходить. Ми маємо підготувати вас.

Флора виконала обіцянку. За лічені хвилини я була вбрана в пурпурову сукню, обшиту мереживом. Моє волосся було ретельно зачесане назад і підколоте шпильками, кілька локонів обрамляли щоки. У дзеркалі я ледве впізнала себе. Уперше за весь цей час я нічим не відрізнялася від аристократів, що населяли Сомерсет Парк.

— Як же прикро, що ви не маєте жодного намиста, Дженні,— Флора торкнулася мого коміра.— Звісно, це декольте є елегантним, але простим.

Я потягнулася до оксамитової скриньки на туалетному столику.

ГЛАВА 54

Осяяний численними свічками, Сомерсет Парк яскраво світився. Гірлянди, сплетені із вічнозелених рослин та квітів із теплиці, прикрашали вестибюль. Я стояла на вершині сходів і, тримаючись за поручні, дивилася вниз, туди, де кружляли пари. Уздовж задньої стіни були розставлені столи з напоями: пунш у блискучих кришталевих склянках, срібні піали з горіхами, багатошарові барвисті торти. Свято вже тривало якийсь час. У мене голова йшла обертом, я не мала жодного бажання приєднуватися до них. Цей світ був для мене чужим.

Містер Пембертон виявився чудовим танцівником, він міняв партнерок майже безперервно. Попри це, поки він плавно й невимушено рухався в такт кожної нової мелодії, його погляд спрямовувався вгору і схрещувався з моїм. Було б природно ревнувати до всіх тих жінок, яких він тримав в обіймах, та я не могла дозволити собі романтичних забаганок. То був наш останній вечір. Я змусила себе згадати його відповідь, коли сказала йому, що не вмію танцювати.

Вам залишається сподіватися, що ніхто не запросить вас.

Мені було б значно легше покинути Сомерсет Парк, якби містер Пембертон залишався гордовитим і жорстоким.

Я не розмовляла з ним після нашої сьогоднішньої зустрічі в бібліотеці, однак він передав мені записку: біля стайні на мене чекатиме кінь із торбою грошей за сідлом; я могла поїхати звідси, якщо забажаю. Той факт, що він припускав, що я не виконаю обіцянку й не спонукаю Вільяма зізнатися в убивстві Одри, засмутив мене, сповнивши неприємних передчуттів.

Разів зо два я угледіла в юрбі Вільяма. Він був похмурим і розсіяним, намагаючись тулитися ближче до кутків. Я неначе читала його думки: він вважав, що все, що оточувало його, належало йому за законом. Щоразу, як Гаррі проходив повз нього, він брав із таці повний келих.

Я раділа цьому. Що більше він сп'яніє, то менш уважним буде на сеансі.

Містер Локхарт сидів на одній з канап, відсунутій убік. Він дивився на танцівників і схвально кивав, постукуючи палицею в такт музиці. Важкий тягар провини ліг на моє серце. Він урятував мене від неминучого покарання в обмін на одне-єдине прохання: подарувати спокій душі містера Пембертона. Я відмовлю чоловікові, який помирає, здійснити його останнє бажання. Хотілося вірити, що він зрозуміє мене.

Відсутність однієї особи здавалася дивною. Можливо, лікар Барнабі побоювався, що йому буде занадто важко приховати своє горе у веселій святковій атмосфері. А може, він набирався сил перед сеансом.

Нарешті музики проголосили, що заграють останню пісню. Я неквапливо почала спускатися парадними сходами. Містер Пембертон почав свою промову, подякувавши всім гостям за те, що вони прийшли віддати шану пам'яті Одри. Зізнаюсь, що, коли наші погляди перетиналися, я сподівалася, що він помітить брошку.

Натомість до мене підійшов містер Локхарт. Гості повільно розступалися перед ним, поки він, шкутильгаючи, пересувався вітальною.

— Моя люба,— усміхнувся він,— ви маєте чарівний вигляд. Я знаю, що цього вечора ви засліпите нас вашими талантами.— На його лівій щоці виднівся невиразний синець. Я уявила, як він нахиляється зав'язати шнурки на черевиках і раптом б'ється головою об туалетний столик.

Містер Локхарт торкнувся моєї руки й подався вперед.

— Згодом ми поговоримо про судовий процес,— прошепотів він.— Мене обнадіяла суперечність, яку я виявив у вашій справі. Я маю намір зібрати фахівців задля розслідування діяльності коронера, який підписав свідоцтво про смерть. Причина смерті була перекреслена і переписана. Дуже незвичайно.

— Причина смерті? — повторила я, зігнувши пальці та згадуючи дотик шалі. Довкола метушилися гості, мені бракувало свіжого повітря в задушливій атмосфері.

Я пробурмотіла якесь виправдання й відійшла від містера Локхарта, жадаючи втекти подалі від натовпу. І тільки тоді, коли я забігла до бібліотеки й зачинила двері, дихання відновилося. Притулившись спиною до дощок, я ледве стримувала бажання сповзти на коліна. Містер Локхарт мав хибну інформацію. Я знала, що причиною смерті була я.

Я попрямувала до столу, моя шовкова сукня шаруділа в тиші. Повітря було вологим, ніби просякнутим запахом старої плісняви. Полум'я в каміні ще не розпалили. Я розгорнула книгу духів на потаємній сторінці й витерла ім'я Флори. Також я прибрала її стілець, залишивши п'ять.

Портрет лорда Чедвіка, що висів над величезною камінною полицею, зник, поступившись портретові Одри. Вона спокійно усміхалася мені. Жінка була вродливою, проте здавалося, що на її обличчі з'явився новий вираз — мстивість. Я мала надію, що вона схвалює мій план. Сподівалася, що саме це означали її послання із проханнями про допомогу.

Попервах я вважала її багатого спадкоємицею, жінкою, що від самого народження отримувала все, чого бажала. Утім зараз я відчувала зв'язок між нами. Вона обрала мене, даючи різні підказки, благаючи допомогти їй. Ми обидві втратили батьків і обидві в певному сенсі боролися з долею. Над нею тяжіло прокляття сімейної хвороби, а наді мною — передбачення ворожки стосовно моєї смерті під водою.

І ми обидві мали свої таємниці.

Моя таємниця була такою: якщо Одра змогла встановити зі мною контакт із потойбічного світу, тоді моя мама, безсумнівно, була б здатна спілкуватися зі мною. Її відсутність була покаранням за мій вчинок, холодним нагадуванням про те, що я не заслуговувала на щастя.

Причина смерті.

Хоч би там що було написано у звіті коронера, я знала, що була винна в її загибелі. Прагнучи зосередитися, я ще раз перевірила реквізит і пересвідчилася, що всі вікна були зачинені.

— Міс Тіммонс,— на порозі з'явився Брамвелл із канделябром у руці, — усі чекають на вас,— його обличчя не виражало приязні. Мені стало цікаво, що про мене говорить челядь.

Зачинивши за собою двері бібліотеки, я рушила за ним, знервовано поправляючи сукню. Коли ми наблизилися до вітальні, я почула голос, від якого кров похолола в моїх жилах. Я зупинилася, борючись з бажанням чкурнути в протилежному напрямку.

Брамвелл став біля порогу й оголосив моє ім'я.

Чоловіки почали перешіптуватися. Я обвела присутніх очима, і щойно наші погляди зустрілися, його обличчя скривилося у злорадій гримасі, точнісінько такій, яку я бачила, коли покидала поліційний відділок.

— Констебль Рігбі,— мовила я.

Він уклонився.

— Добрий вечір, міс Тіммонс,— він не приховував нетерпіння. Начищені до блиску гудзики на його формі переливалися в сяйві свічок так само, як пістолет, прикріплений на поясі збоку.— Я дуже хочу побачити ваш сеанс. Не можу дочекатися, чим усе закінчиться.

Моє горло стиснулося. Я заклала, не могла поворушитися.

Містер Пембертон поставив свій келих на камінну полицю й підійшов до мене. Його погляд затримався на камеї. Потім він поглянув на констебля.

— Ваш приїзд є доволі несподіваним, сер, ми не запрошували вас,— мовив він.— Сподіваюсь, ви складете правдивий звіт про те, що відбудеться тут сьогодні.

— За всієї поваги, мілорде, зауважу, що представник закону не потребує запрошення, щоб арештувати відомому шахрайку. Мені наказали відвезти міс Тіммонс до Лондону, щойно сеанс добіжить кінця,— констебль Рігбі усміхався, докладаючи всіх можливих зусиль, аби поводитися професійно. Йому було важко приховувати злорадство.

Містер Пембертон простягнув мені руку. Я не відчувала власних ніг, але якось примудрилася піти з ним.

— Ви знали, що він приїде? — прошепотіла я, намагаючись говорити якомога спокійніше.

— Ні. Він прибув за хвилину до того, як ви увійшли.

Коли я вперше потрапила до цієї вітальні, золоті шпалери надавали блиску всьому приміщенню. Утім, цього вечора я розгледіла тріщинки на згинах, плями плісняви на віконницях. Дім почав швидко занепадати, що здавалося передвістям моїх майбутніх бід. Привиди шепотіли мені на вухо щось про смерть, а павуки плели своє мереживо над люстрами.

Містер Локхарт, кульгаючи, підійшов до мене.

— Ви використовували мене,— мовила я, стараючись, аби в моєму голосі не бринів гнів.— Від самого початку.

— То був єдиний спосіб умовити їх дати вам дозвіл поїхати зі мною. У будь-якому разі я пропоную вам мої послуги,— відказав він, кашлянувши в хусточку. Я встигла побачити краплі крові, перш ніж квапливо сховав її.

Його пропозиція не мала жодного сенсу. Він не доживе до судового процесу.

Лікар Барнабі сидів на канапі. Тільки тепер я зауважила, що на тканині були дірочки, а одна з ніжок хиталася. Я так сильно захоплювалася Сомерсетом, що це застило мені очі, мій мозок просто не сприймав його недоліки. Як можна бути такою сліпою? Чого ще я не помічала?

— Ця жінка — одна з моїх пацієнток,— раптом заявив Барнабі, глянувши на констебля. Його щоки зашарілися; поряд із ним стояв порожній келих.— І я вирішуватиму, чи вона спроможна їхати до Лондону.

Я була так ошелешена, що навіть не збагнула, що він виступив на мій захист. Я запідозрила, що він ховався тут і цілий вечір пив. Усе пішло шкереберть. Хоч би як добре я була готова до сеансу, доля втрутилася у події, крутнувши колесо фортуни (або колесо невдачі в моєму випадку). Виходу не було.

З віддаленого кінця кімнати долинув глумливий сміх Вільяма. Він ліниво розвалився у кріслі, чорний піджак був розстебнутий. Попросивши ще одну порцію, він підняв келих, немовби святкуючи мій арешт. Тієї миті мені закортіло крикнути, як ненавиділа його Одра в останні дні свого життя. Я жадала побачити, як його німецьке самолюбство обернеться на попіл у нищівному вогні правди. Мені хотілося показати Флорі, якою свинею він був.

Брамвелл відкоркував ще одну пляшку вина.

Мені забракло повітря. Констебль Рігбі дивився на мене так, ніби бажав повісити на найближчому дереві. Він, імовірно, замислив убити мене дорогою до Лондону, аби впевнитися, що суд не відбудеться. Може, він власноруч скине мене зі стрімчака.

Я тримала під контролем одне — мій сеанс.

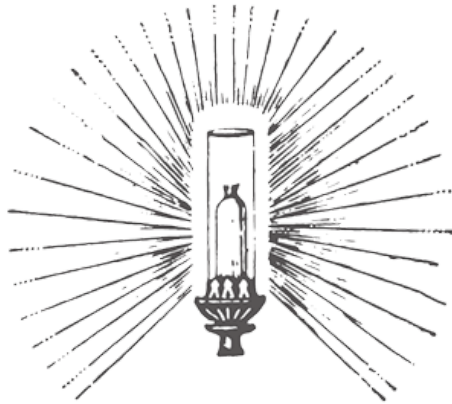
— Час починати,— проголосила я.— Будь ласка, пройдіть за мною до бібліотеки.

Я взяла містера Пембертона під руку, і ми рушили першими.

— Я цілком довіряю вам,— прошепотів він, присунувшись ближче до мене.— Присутність поліції послужить нашій меті, адже Вільям не зможе втекти. Цього вечора хтось із присутніх вирушить до Лондону закутим у кайданки. Та це будете не ви.

Я промовчала. Байдуже, закують мене в кайданки чи ні. Наді мною тяжіло пророцтво ворожки. Мій час добігав кінця.

ГЛАВА 55

Коли ми увійшли до бібліотеки, Брамвелл зачинив двері. Разом із Гаррі він запалив усі свічки й розвів вогонь у каміні. Перед нами постало похмуре приміщення. Багряні завіси із золотою облямівкою висіли з обох боків кожного вікна. Голови вбитих звірів, розвішані на стінах, загрозливо витріщалися на нас, а портрет Одри, прикріплений над масивною камінною полицею, було видно звідусіль.

Ми з містером Пембертоном були єдиними, хто знав, що картину перенесли сюди. Кожен чоловік зупинявся перед зображенням і дивився на нього, розкривши рота.

Наш задум, безумовно, справив сильне враження.

Констебль Рігбі став між дверима та столом.

— Заберіть у неї всі чудернацькі шпильки,— звернувся він до містера Пембертона, наче мене тут не було. Потім він потрусив парою кайданок.— Не можна дати їй можливість зламати замок і втекти.

Мої вуха палали від гніву та сорому. Він навмисно сказав це, нагадуючи всім, що я — злочинниця. Дивно, що він не наполог на тому, щоби закувати мене перед сеансом.

— Не забувайте, де ви перебуваєте, констеблю Рігбі,— відповів містер Пембертон.— Ви не маєте права віддавати накази під моїм дахом.

— Під вашим дахом! — захихотів Вільям. Усівшись за круглим столом, він розлив бренді, яке прихопив із вітальні. Хоча він був пристойно одягнений, навколо нього розливався якийсь дивний запах. Мені стало цікаво, який напій він обрав, бажаючи потішити себе цього вечора.

Я поставила свічки перед кожним стільцем і накрила їх ковпачками, після чого вказала на келих Вільяма.

— Ви маєте прибрати це зі столу,— звеліла я.— Скло може завадити нам.

Він гнівно зиркнув у мій бік, імовірно здогадавшись, що Флора не виконала обіцянку, не напоїла мене дурманним зіллям. Утім, він промовчав і одним духом вихилив свою порцію. Потім розвернувся до каміна й жбурнув туди келих. Полум'я зашипіло, і щось неначе вибухнуло в глибині.

Ми всі підстрибнули. Містер Локхарт приклав руку до грудей. Мене вже не мучило почуття провини через те, що я не подарую йому «заспокійливий сеанс», оскільки він весь час брехав мені.

Лікар Барнабі й містер Пембертон умостилися на своїх місцях, залишивши для мене вільний стілець між ними.

Я обійшла бібліотеку й загасила всі свічки, крім тих, що були під ковпаками. Гаррі та Брамвелл стояли біля дверей, немов елегантно вбрані вартіві.

Я зайняла своє місце за столом. Дотягнувшись до книги духів, я показала всім чисті сторінки й розвернулася до містера Пембертона.

— Чи маєте ви послання для леді Одри? — спитала я.

Він дістав із кишені жакета акуратно складений аркуш і попросив:

— Будь ласка, прочитайте це вголос, міс Тіммонс.

Містер Локхарт схлипнув, з-під його повік потекли сльози.

— Вона так любила вас,— він приставив палицю до стільця. Одне рубінове око змії глипнуло на мене.

Я метнула швидкий погляд на лікаря Барнабі. Він пильно дивився на книгу духів. Будь-хто вирішив би, що він горює із ввічливості, та я краще за інших знала, що він відчуває.

Я розгорнула записку. Там було запитання. Однак, на відміну від послання місіс Хартфорд про кохання, ці слова були зловісними.

— Хто зрадив вас? — прочитала я.

Містер Локхарт, мало не задихнувшись, з огидою глянув на містера Пембертона.

— Що це за фокуси? — спитав він. Потім розвернувся до мене й помітив, що я не була шокована. Його губи скривилися в розчарованій гримасі.— Розумію.

Я виявила, що його обурення турбує мене трохи більше, ніж я очікувала. Згадала плями крові на його хусточці. Серце знову стиснулося від почуття провини. Я опустила очі.

Я сунула записку в книгу. Лікар Барнабі судомно зітхнув, коли послання зникло між аркушами. Жереб кинуто. Назад вороття немає.

— Покладіть руки на стіл долонями вниз,— звеліла я.— Широко розчепірte пальці.

Мій погляд упав на золотий перстень містера Пембертона. Я подумала про його шрам, про те, як він постраждав від рук рідного батька. Мною опанували суперечливі емоції. Він був так певен, що врятує мене, але... як я втечу від констебля Рігбі цього разу? Здавалося, що люди, яким я начебто могла довіряти, виявилися зовсім іншими. Чи справді на мене чекав кінь у стайні? Я уявила, що там вишикувалися

ще кілька констеблів на власних конях. Подолавши параною, я взялася до роботи.

— Тримайтеся за руки,— мовила я, простягнувши одну мою руку містеру Пембертону, а другу — лікарю Барнабі. У такий спосіб я неначе побудувала місток між коханцем Одри та її нареченим. У бібліотеці стало тихо, аж занадто тихо. Було чути лише поодинокі шипіння та потріскування, що долинали з каміна. Я усвідомила, що годинник діда зупинився, маятник не рухався.

Підлога зарипіла, коли констебль Рігбі переступив з ноги на ногу. Я почала свою промову:

— Наша люба Одро, що зростала в цьому домі, ми несемо тобі дари любові, узяті з глибин наших сердець. Приєднайся до нас, вияви свою присутність,— я повторила останню фразу і додала.— Розкажи нам, що трапилося тієї ночі. Хто розлучив нас із тобою так рано?

Драбина, що стояла біля книжкових полиць, скрипнула на іржавих підпорах. Я сприйняла це як сигнал.

— Вона тут! — проголосила я. Носком черевика я натиснула на шматок дерева, внаслідок чого стіл захитався.

Хтось запхикав за дверима. Я підозрювала, що це Гаррі.

Я тихо запитала:

— З ким ви бажаєте говорити?

Свічка, що стояла перед містером Локхартом, згасла. Він судомно вдихнув повітря.

Насупившись, я покосилася на свічку Вільяма. Вона все ще горіла. Як я могла припуститися помилки? Лише на одній свічці був підрізаний гніт.

Аж раптом великі вікна на протилежному боці бібліотеки одночасно розчахнулися. Завіси розвіювалися, ніби підняті чиїмись невидимими

руками. Це неможливо! Кілька хвилин тому я перевіряла, чи надійно вони закріплені.

— Наша любя Одро,— я зробила другу спробу, цього разу не дуже впевнено,— хто розлучив нас із тобою тієї ночі? Хто вбив тебе?

— Будь ласка! — закричав містер Локхарт.— Не паплюжте її пам'ять! Зупиніться!

Наступною потухла свічка містера Пембертона. Ми збентежено презирнулися.

Десь у коридорах покотилася луна жіночого вереску.

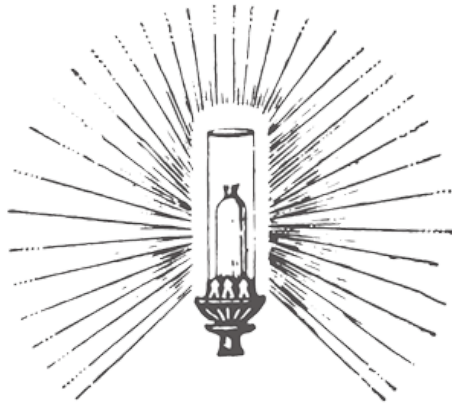
Вона була тут. Уперше в житті я вимовляла ці слова, звертаючись до когось реального. І я бажала почути її відповідь.

Я повторила:

— Хто розлучив нас із тобою тієї ночі? Хто вбив тебе? Будь ласка, скажи нам, Одро!

— Годі вже! — заволав містер Локхарт. Він подався вперед і розгорнув книгу духів. Ми всі нахилилися до нього. На аркуші почерком Одри було написано одне ім'я — Гарет.

ГЛАВА 56

Містер Пембертон із жахом дивився на мене.

— Що це таке? — спитав він.

Перш ніж я встигла відповісти, моя свічка згасла, а слідом за нею — свічки Вільяма та лікаря Барнабі. Єдиним джерелом світла залишився камін.

— Ха! Бачите? От вам і до... — Вільям закашлявся й почав задихатися.
— От вам і доказ, — несподівано він підвівся, перевернувши стілець.
Пальці смикали за краватку, із носа струмила кров. Хрипи посилюлися.
— Одра, — просичав він, повалившись на підлогу.

Барнабі підхопився зі стільця. Нагнувшись над Вільямом, він плескав його по щоках і вигукував його ім'я. Потім він послабив вузол краватки й розстебнув перші кілька гудзиків, аби допомогти йому дихати.

Усі встали з-за столу й оточили їх. Вільям нагадував би сплячу людину, якби не витріщені очі й забризкані слиною губи.

— О, мій любий, — здригнувся містер Локхарт.

У містера Пембертона аж щелепа відпала. Він дивився на свого ворога, розпростертого на підлозі.

Гаррі та Брамвелл підступили ближче до нас.

Лікар Барнабі дістав годинник із кишені й приклав пальці до шиї Вільяма. У бібліотеці панувала тиша; лише завіси тріпотіли на вітру. Барнабі сховав годинник.

— Він мертвий,— проголосив він.

Величезні іскри посипалися з полум'я. Констебль Рігбі відштовхнув мене вбік. Він став навколішки біля тіла Вільяма й нахилився до нього, глибоко вдихаючи.

— Цього чоловіка отруїли,— він уп'явся в мене гнівним поглядом.

Схопившись за груди, я відступила назад. Я знала, що не зможу довести мою невинність жодними аргументами. Густі клуби диму повалили з каміна, заповнюючи простір.

— Я чув! — Гаррі вказав на мене тремтячим пальцем.— Минулої ночі вони з лордом були на кухні. Я чув, як вони говорили про сеанс, про те, як звинуватять містера Сатерлі у вбивстві Одри!

Щаслива усмішка осяяла обличчя констебля Рігбі. Він вийняв кайданки.

Я звела очі на портрет Одри. Мій останній шанс на порятунок.

Двері розчинилися. До бібліотеки увірвалася Флора — бліда, захекана.

— Брамвелл! Гаррі! Місіс Донован вийшла надвір! Ми думаємо, що вона на скелях. Будь ласка, допоможіть! Ідіть туди! Місіс Геловей попросила мене...— вона завмерла, побачивши Вільяма на підлозі.— Що таке?..— вона підбігла до нього, опустила на коліна й, ніжно притримуючи його голову, заридала.— Ні! Ні! Ні!

Лікар Барнабі поклав руку їй на плече.

Флора відсахнулася. Коли вона поглянула на мене, її очі палали.

— Ви сказали, що мені не доведеться тривожитися через Вільяма після сьогоднішнього вечора. Погляньте, що ви накоїли!

— Ні! — я люто замотала головою.— Я мала на увазі зовсім не це!

Я почула блискавичне клацання. Щось холодне, мов лід, обвилось навколо мого зап'ястя.

Опустивши погляд, я побачила кайданку.

— Ото єдиний доказ, який мені потрібен,— мовив констебль Рігбі, змусивши мене тримати обидва зап'ястя перед собою. Друга кайданка не забарилася.

— Це не можна вважати доказом,— заперечив містер Пембертон, ставши між нами.— Негайно відпустіть її!

За лічені секунди констебль Рігбі скував і містера Пембертона.

— Гадаю, ви — її невинний спільник? — фиркнув він.— Ви можете скласти компанію одне одному, поки ми прямуватимемо до Лондону.

Попри те, що на підлозі лежав мертвий чоловік, констебль Рігбі міг думати лише про власний тріумф.

Дим став щільнішим. Усі кашляли, мої очі сльозилися. Брамвелл вибіг у коридор, затуливши рота долонею. Лікар Барнабі закричав, просячи всіх заспокоїтися. Біль у моєму животі посилювався, мене почало нудити.

Флора знову заверещала, киваючи головою кудись у протилежний кінець бібліотеки. Усі заціпеніли.

Я ментально впізнала її. Одра. Вона мало чим була схожа на власний портрет, що висів над каміном. Її нічна сорочка була заляпана багном, довге сплутане волосся обрамляло скривавлене обличчя. Ні, то не був трюк фокусника. Її оживий труп смердів смертю, зловонний запах проникав нам у горло, викликаючи задуху.

Я кілька разів кліпнула очима. Підлога бігла з-під ніг, і це непокоїло мене. Я уявила, як стою на палубі шхуни, що потопає, зображеної на картині в моїй кімнаті. Мабуть, таким було справжнє послання Сомерсет Парка, адресоване мені: Рятуйся!

Занадто пізно.

Одра підняла худу, мов у скелета, руку й указала кістлявим пальцем на містера Пембертона.

— Убивця! — прошипіла вона.

Гаррі здавлено скрикнув і побрів до дверей, пробираючись крізь завісу диму.

Одра зробила ще один крок, гнилі водорості тяглися за нею, мов шлейф весільної сукні. Вона впилася поглядом у містера Пембертона. Його обличчя стало попелястим. Він виставив уперед свої закуті зап'ястя, ніби захищаючись. Я дивилася, як піднімаються й опускаються його груди після кожного вдиху та видиху.

Вона знову й знову повторила це слово, щоразу підвищуючи голос. Невдовзі її волення заповнило весь простір.

— Убивця! Убивця! Убивця!

— Ні! — вигукнув він. Таку інтонацію я чула лише раз, коли ледве не впала зі стрімчака.

Пістолет констебля Рігбі затремтів. Очі поліціанта набули божевільного виразу, він націлився на Одру. Клуби диму згустилися, і стало ще темніше.

Флора заверещала, коли з каміна вискочила іскра й потрапила на килим. Язики полум'я лизали низ її сукні, поки вона намагалася відтягнути тіло Вільяма подалі від вогню.

Жалібно пхикаючи, містер Локхарт упав, він задихався й молотив ногами підлогу. Констебль Рігбі спотикнувся об його палицю

й упустив пістолет.

Запанував хаос. Лікар Барнабі зняв піджак і тушив вогонь, просячи принести води. Напади кашлю не припинялися. Я почула, як когось знудило, і проковтнула слину, побоюючись, що зі мною трапиться те саме.

Я шукала Одру, проте її привид кудись зник. Аж тут я зауважила, що дим стелиться у бік дідового годинника. Я достатньо довго працювала зі свічками, тож швидко збагнула, що це означає.

— Міс Тіммонс! — застеріг мене містер Пембертон.

Розвернувшись, я побачила, що дуло пістолета констебля Рігбі спрямоване на мене. Офіцер заревів, коли містер Пембертон кинувся до нього, і вони налетіли на найближчу полицю, звідки посипалися книжки.

— Мерщій! Біжіть! — крикнув мені містер Пембертон.

Прогримів постріл. Зовсім поряд розкришилися дерев'яні дошки. Констебль Рігбі грізно наказав мені не рухатись. Ще один постріл прорізав повітря.

Я припала до підлоги, оскільки там легше дихалося. Потім поповзла до годинника. Я зауважила, що одна його половина дещо випиналася. Мої підозри справдилися — там був отвір. Прослизнувши всередину, я виявила ще один потаємний прохід.

Дверця годинника зачинилися за мною, відрізавши від божевільня, що охопило бібліотеку. Обпершись об них спиною, я прокашлялася, чекаючи, коли залишки диму вийдуть із моїх легенів. Кайданки натирали мені шкіру на руках. Діставши шпильку, я відчепила їх і відкинула вбік швидше, ніж можна вимовити фразу «Спочивай з миром».

Я глянула вниз. Гарячий віск, що стік зі свічки, утворив калюжку на підлозі. Я звела очі саме тієї миті, коли постать у білій нічній сорочці

завернула за ріг. Вона стежила за мною.

Я рушила слідом за нею без жодних вагань. Привиду не знадобився би прохід для втечі.

Я пробігла цілий лабіринт вузьких коридорів, долучившись до моторошної гри в хованки. Зрештою я дісталася драбини, якою можна було спуститися до знайомого проходу. Там я виявила потаємні двері, що вели з коридору на кухню.

Я повільно визирнула з-за повороту.

— Там пожежа! Нагорі! — кричала місіс Геловей. — Усі виходьте! — Слуги швидко кинулися геть, і кухня спорожніла.

Я вийшла в коридор. Ліворуч виднілися брудні сліди, що обривалися біля комори. Праворуч були двері до саду на задньому дворі. А за ними була стежка, що вела до стайні, де на мене чекав кінь, нав'ючений мішком, повним грошей. Принаймні я сподівалася на це.

Та мої ноги не рухалися.

У голові прокручувалася улюблена порада *Матап*: «*Ти можеш розраховувати тільки на себе, моя люба*».

Я підбігла до дверей, що прилягали до саду, і смикнула засув. На моєму зап'ясті лишилася червона відмітина. Я знала, що містер Пембертон не зможе зламати замок на своїх кайданках. Констебль Рігбі подолав довгий шлях до Сомерсет Парка, тому що був певен в арешті. Він не поїде звідси, якщо не забере будь-кого до Лондону.

Був лише один спосіб довести невинність містера Пембертона. І я була єдиною особою, яка знала правду.

Я згадала свої слова, що немовби глузували з мене зараз: «*Я приймала всі мої рішення, зважаючи на одне — інстинкт самозбереження*».

«От чорт!» Я розвернулася й попрямувала через комору. Мене анітрохи не здивувало, що двері винного льоху були розчинені. Я зняла зі стіни

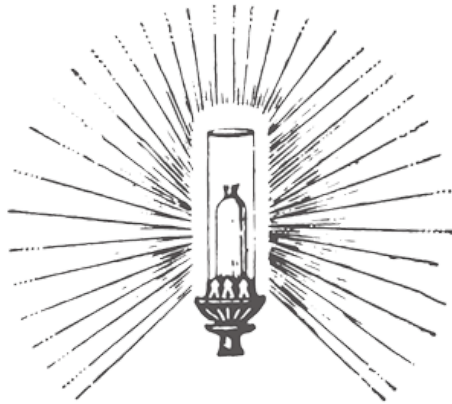
свічку й рушила далі. Зупинившись на сходах, що зміїлися до підземелля, я скривилася від затхлого повітря. Я поклялася ніколи не вертатися сюди, але таки прийшла.

— Я знаю, що ви внизу, місіс Донован! — крикнула я. Мій голос луною відбивався від стін.— Час сповідатися!

Двері різко зачинилися за моєю спиною.

Обернувшись, я встигла побачити рубінове око змії за секунду до того, як палиця обрушилася на мене.

ГЛАВА 57

Попри те, що я довгий час ішла під дощем, куплена мною торба зі смаженими каштанами залишалася теплою. Щоп'ятниці, о післяобідній порі, *Матан* посилала мене по смаколики, аби потішити нас обох. Однак погода була такою жахливою, що мені довелося повернутися раніше, ніж зазвичай.

Холод просочився під тонку тканину мого плаща. Піднімаючись до нашої кімнати, я думала про одне: впасти на своє маленьке ліжко й загорнутися в ковдри. Я сподівалася, що *Матан* дозволить мені розпалити трохи вугілля в каміні.

Коли я дісталася сходового майданчика, рипіння моїх черевиків оголосило про мій прихід. У пансіоні міс Крейн можна було почути інші звуки, тож я почала щось мугикати собі під ніс, бажаючи перекрити їх.

Я смикнула за дверну ручку, проте вона не піддавалася. Я подумки вилаялась і вчепилася міцніше. Промайнула страшна думка, що мама кудись пішла й замкнула двері. Я терпіти не могла проводити час унизу, у вітальні. Забагато гостей вважали мене доступною, унаслідок чого я часто отримувала синці від того чи іншого клієнта, який думав, що я відмовляюсь від їхнього товариства.

Я збиралася зробити ще одну спробу, коли почула голоси за дверима. Інтонація мами була благальною. Хтось відповідав їй грубо й хрипло.

Я вже не тремтіла, але інший, більш неприємний холод пронизав мене.

Я відступила назад, і двері відчинилися. Із кімнати вискочив незнайомий чоловік; його піджак був перекинутий через лікоть, а черевики він тримав у руках. Слідом за ним вийшла *Матан*, кутаючись у шаль. На ній не було нічого, крім нічної сорочки.

— Ти рано повернулася, моя люба,— вона нерішуче усміхнулася мені.

Торба з каштанами вислизнула з моєї руки й упала на підлогу. Кілька каштанів покотилися нерівною поверхнею.

— Ти, певно, змерзла,— мовила вона, беручи мене за руку й заводячи до кімнати. Ліжко, про яке я так мріяла, було розстелене, ковдри збилися вниз. Я відчула кислий присмак у роті.

Матан снувала туди-сюди, розмовляючи одночасно французькою та англійською, як вона зазвичай робила, коли нервувала. Сукня висіла на спинці стільця, вона зняла її та одягнула через голову, після чого застелила ліжко, без упину теревенячи. Гудіння крові у вухах заважало мені розчути все, що вона казала, я вловила лише кілька слів.

— Гроші... він — єдиний... ти не повинна...

Під час свого монологу вона не дивилася на мене, натомість я не відривала від неї очей. Волосся на її скронях було посріблене сивиною. Гарна шаль, яку їй колись подарували, обтріпалася й полиняла. Її черевики, що стояли на порозі, були набиті газетним папером.

Вона наводила лад у кімнаті, пересвідчуючись, що всі наші скудні пожитки були на своїх місцях. Я схопила мій примірник «Собору Паризької Богоматері», що лежав на нічному столику. Мені не хотілося, щоб вона торкалася моїх речей.

Коли мама зрештою поглянула на мене, то не змогла витримати мого гнівного погляду. Вона була пригнічена. А ще їй було соромно, хоча спершу я цього не помітила.

Вона шмигнула носом.

— Я не мала вибору, моя люба. Ми не можемо жити на ті гроші, які нам платять за сеанси.

Я покосилася на ліжко. Я була певна, що вже не зможу там спати. Я жажнулася, коли збагнула, що все це означає. Я здогадалася, навіщо у певні дні вона посилала мене виконувати різні доручення. І мені стало зрозуміло, чому міс Крейн не виганяла нас із кімнати попри те, що ми заробляли дедалі менше.

Матап зробила один крок мені назустріч.

— Поліція лютує як ніколи раніше. Ми не можемо випробовувати долю! Це мій єдиний шанс зберегти наш дім.

— Як ти можеш називати це домом? Як?! — несила говорити, я вказала на ліжко.

На її обличчі з'явився сум.

— Те, що я роблю, не є справжнім коханням, моя люба. Я просто втішаю самотніх людей. Це не дуже відрізняється від наших сеансів.

Мені забракло повітря. Я заплакала, не розуміючи жінку, що стояла переді мною. Як вона могла робити таке порівняння? Я відчинила двері.

— Я ненавиджу тебе! — закричала я. — І ненавиджу це місце!

Перш ніж я встигла вибігти, вона зачинила двері з такою силою, що я відстрибнула назад.

— Женев'єво! Заспокойся!

Я фиркнула, здивована недоречністю такого прохання.

Її очі застережливо спалахнули.

— Пам'ятаєш чоловіка, який помер у цій кімнаті?

Я кивнула, не бажаючи задовольняти її словесною відповіддю.

— Наступного дня я побачила його ім'я в газетах. Він був дуже поважною особою — суддею, — мама нахилилася ближче, її голос знизився до тривожного шепотіння. — Я часто слухаю розмови дівчат. Вони кажуть, що міс Крейн отруїла його, аби зробити послугу поліції. Саме з цієї причини Друзілла не хотіла тут жити. Вона боялася, що його привид жадатиме помсти. Але він — не перший чоловік, який помер у пансіоні. Міс Крейн домовляється з усіма, хто бажає їй платити.

Охоплена сумнівами, я насупилася.

— Не розумію, як це стосується нас.

Вона схопила мене за плечі.

— Буде краще, якщо ти залишатимешся невидимою й даватимеш їй те, що вона просить.

— А раптом вона попросить мене стати її новою дівчиною? Що тоді, мамо?

Вона поморщилася, ніби мої слова завдали їй болісного удару.

— Ти ніколи не станеш однією з її дівчат, — похнюпившись, вона відступила назад. — Я роблю це, аби захистити тебе. Невже ти не розумієш?

Час зупинився. Я неначе побачила себе збоку — ось я стою, обхопивши дверну ручку, тремтячи у своїх мокрих черевиках, бажаючи втекти. Загнана в пастку — кімнату, де запах смерті та розпачу ще відчувався на ковдрах. Полонена в повному похмурих секретів

будинку, що тримався на тонких кривих стінах. Навпроти мене завмерла жінка, на яку я не могла дивитися — ще одна секунда, і я б побачила себе в майбутньому.

— Ні! — я відчинила двері й кинулася бігти, проте мама виявилася швидшою, ніж я очікувала.

Її пальці вчепилися в мене залізною хваткою. Я не здавалася й уперто відступала, тягнучи нас обох. Каштани, що їх я впустила раніше, розсипалися сходами. Двері в кінці коридору відчинилися, і висунулася чиясь голова.

Мама наче була якорем, а я мріяла про свободу. Я розізлилась. Її вчинки та рішення привели нас сюди, на це поле бою.

— Віднині ти не можеш дбати про мене як належить! — заверещала я.
— Ти — жахлива мати!

Ще кілька дверей відчинилися, і ще кілька голів висунулися в коридор.

І тоді я сказала те, що про думала глибокої ночі, міцно заплющивши очі й прикривши вуха подушкою.

— Я хотіла б ніколи не з'явитися на цей світ. Хотіла б, щоб ти стрибнула у річку того дня, коли помер мій батько.

Я знала, що ці слова розіб'ють її серце. Якась частина мене відчувала полегшення, святкуючи перемогу. Я сподівалася, що вона відійде, полишить спроби переконати мене.

Натомість вона стиснула мене в обіймах і запхикала:

— Ти врятувала мене того дня. Відтоді я живу заради тебе. Будь ласка, не треба ненавидіти мене. Тобі судилося вижити, моя люба.

Я не розчула благання, сама лише печаль бриніла в її голосі. Від мого першого подиху я вважала кожне її слово цілковитою правдою. До тієї миті.

— Ні! — Я вислизнула з її рук.

Я бажала, щоб вона зникла. Було огидно стояти поряд із нею. Я хотіла дати їй зрозуміти, що звичайні обійми не можуть розв'язати всіх проблем.

Я відсахнулася, коли вона знову потягнулася до мене. Прикриваючись книгою, наче щитом, я наблизилася до верху сходів.

Вона вирвала книгу з моїх пальців.

— Це несправжнє! — мовила вона рішучим тоном, опанувавши себе краще, ніж я.— Історія про людей, що ніколи не існували. Чому ти так переймаєшся ними?

Я схопилася за книгу та спробувала висмикнути її з цупких маминих рук, та вона була налаштована не програвати. Вона трохи відійшла, щосили тримаючись за корінець — облізлий унаслідок багаторазового перечитування. Наша боротьба доконала його. Я дивилася, як мій єдиний скарб порвався. Сторінки розлетілися навсібіч. Сила інерції змусила маму впасти. Вона послизнулася на одному з каштанів і покотилася вниз.

Я інстинктивно подалася вперед, але мені вдалося спіймати тільки її шаль. Падіння тривало кілька секунд. Мама нерухомо лежала біля підніжжя сходів. Мені здалося, що її груди здіймалися й опускалися. Я молилася, аби вона підняла голову.

Дівчата метушилися навколо мене, деякі з них спустилися сходами, прямуючи до місця, де лежала *Maman*. Міс Крейн вийшла з вітальні й окинула поглядом розпростерте тіло. Вона схилилася над нею, вигукуючи її ім'я. Сторінки книги повільно сповзали згори, наче величезні сніжинки. Я метнулася вниз, але хтось наказав Друзіллі зупинити мене. Спина міс Крейн заважала мені розгледіти бодай щось. Я не бачила, що сталося з мамою.

Хтось пішов викликати швидку допомогу, але повернувся з констеблем. Його борода була вугільно-чорною, як і очі-намистинки,

що оглядали мене з голови до ніг. Він вирвав шаль із моїх рук і закував мене в кайданки.

Вони не дозволили мені подивитися на маму, та це не мало жодного значення. Я знала правду. Знала, що вона померла, тому що половина мого серця зненацька поринула в темряву.

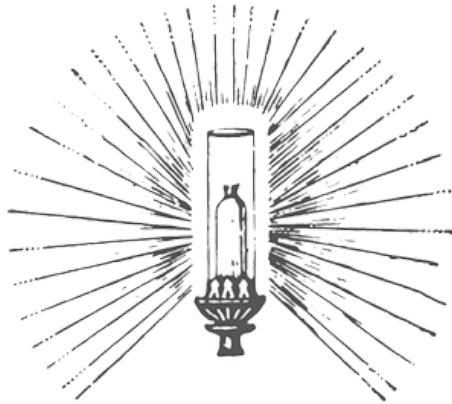
У поліційному відділку якась добра душа закутала мене в ковдру, але я все одно тремтіла без упину. Кілька дівчат дали свідчення, що я штовхнула маму.

Міс Крейн відвела офіцера вбік. Купюри перейшли з однієї руки в іншу. Потім вона підійшла до мене й допомогла мені підвестися.

— Ходімо додому, Дженні. Твоя кімната чекає на тебе,— її інтонація давала зрозуміти, що я не мала вибору. Віднині я належала їй.

Матап померла, а я вже ніколи не стану тією дівчиною, якою була раніше.

ГЛАВА 58

Я прокинулася від жахливого головного болю, тремтячи кожною клітинкою. Моє тіло вдарилося об щось тверде. Я закліпала очима, силкуючись щось розгледіти в імлі, але бачила лише невиразні тіні. Усе навколо було незнайомим. Аж тут я збагнула, що моя сукня плавала біля талії.

Я несамовито закричала й забилася у воді, аж поки мої ноги не намацали якусь опору і я не змогла встати. Важкі кайданки здавлювали мої зап'ястя, іржаві ланцюги були прикріплені до скелястого муру за моєю спиною. Пекучий біль проймав обидві руки, де була зідрана шкіра. Накотилася ще одна хвиля, торкнувшись моїх колін. Повітря було просякнуте смородом водоростей та гнилі. На стіні висів один-єдиний смолоскип. Я спробувала зосередити погляд на полум'ї, моє серце шалено калатало.

Вода піднімалася й опускалася, створюючи враження, ніби море дихає. Моя нога ковзнула по камінню, і я почула, як під черевиком щось затріщало. Вдивляючись у товщу води, я розгледіла мерехтіння розбитої лампи, тієї самої, яку я упустила, коли востаннє приходила сюди.

Я була на дні підземелля.

Я згадала кістку, побачену тієї ночі. Очевидно, що я — не перша полонянка. Прогуркотіла наступна хвиля, і вода піднялася ще вище.

Моя рука обмацала стіну, порослу мушлями. Я глянула вгору й побачила, що позначка найвищого рівня припливу була над моєю головою, на відстані кількох футів. Я знала, що ланцюги не дадуть мені змогу залізти туди. Я уявила, як стаю навшпиньки — підборіддя спрямоване на дах, ніздрі роздуваються, прагнучи востаннє ковтнути повітря до того, як море накриє мене.

Із моїх тремтячих губ зірвалося ридання. Я трохи поплакала, але це лише зробило мою майбутню могилу ще більш солоною. Я розсердилася на саму себе. Не можна так легко здаватися.

— Уяви, що це кайданки констебля Рігбі,— сказала я собі.

Я висмикнула жменьку шпильок із моїх кучерів. Мій палець наткнувся на величезну гулю, що моментально вибухнула болем. Шкіра голови була вкрита товстою кіркою, що, напевно, була засохлою кров'ю. Я згадала, що бачила зміїну голову на палиці містера Локхарта перед тим, як знепритомніти.

Буруни вкотре змусили мене втратити рівновагу, нагадавши, що треба діяти швидко. На щастя, доволі довгі ланцюги не перешкоджали мені маніпулювати шпилькою в намаганні зламати замок.

Мої пальці заніміли, проте розпач зігрівав мене, кров швидко струмила по жилах. Ридання підступали до горла, але я стримала їх. Перша шпилька розлетілася від одного поруху, друга застрягла, а третя й четверта зігнулися, мов сухі травинки. Залізо було таким іржавим, що, навіть якби я мала ключ, замок навряд би піддався.

Треба розкинути розумом!

Я нахилилася, взяла камінь і почала щосили бити ним об ланцюг. Та все було даремно. Я домоглася лише того, що гострий біль знову пронизав мої руки.

— Це не допоможе, Дженні,— мовила якась жінка.

Я роззирнулася довкола, вдивляючись у пітьму. Почувся плескіт, і вона наблизилася до мене. Потім вона ступила у коло, утворене світлом смолоскипа. Її нічна сорочка все ще була брудною, сплутане волосся спадало на плечі, проте обличчя було чистим, без жодних слідів крові. Тієї миті я знала достеменно, що відчувала родина Хартфордів, коли я втекла з сеансу, прихопивши із собою торбу, набиту їхніми коштовностями. Мене обдурили.

Привиди не існували — реальними були люди, що вдавали мертвих.

— Леді Одра,— втомлено прошепотіла я.

— Сподіваюсь, ви не заперечуєте, що я назвала вас по імені,— промовила вона.— Хоча це наша перша зустріч, я вважаю нас подругами. Я так рада, що ми нарешті познайомилися,— вона присіла в ледь помітному реверансі. Я зауважила, що вона тримала палицю містера Локхарта.— Щоправда, я б хотіла, аби це сталося за інших обставин.

— Я також. Може, ви маєте ключ? — я підняла одну кайданку.

— Можу дати вам свою руку,— вона потрусила кістлявою рукою, тією самою, якою вказувала на містера Пембертона, звинувачуючи його. І знову залилася сміхом. Той регіт відлунював у моїй голові.— У підземеллі є все необхідне для леді. Гадаю, ви оціните це, зважаючи на особливості вашої роботи.

Вона запалила ще два смолоскипи на стінах, краще освітивши це місце. На скелях були розвішані ще кілька пар кайданок. Як давно вони були тут?

Здавалося, холодна вода анітрохи не дошкуляє Одрі.

— Сьогодні все пройшло значно краще, ніж я очікувала,— зізналася вона.— Чи ви уявляли це саме так?

— Аж ніяк,— відповіла я.— Я не уявляла, що ви жива.

— Продовжимо,— вона націлила на мене палицю.— Ви вже знаєте половину історії. Ви познайомилися з усіма головними акторами моєї маленької вистави. І ви прочитали мій щоденник. Було так захопливо, коли ви знайшли його!

— То був несправжній щоденник? — спитала я. Вода підступила до моїх стегон і бурлила навколо.

Вона начебто образилася.

— Ні! Кожне слово було цілковитою правдою. Я тішуся, що робила ті записи. Хай би хто прочитав мій щоденник, він побачить, як мене скривдили. Тепер ви все розумієте.

Вона не ставила мені запитання, проте я відповіла їй:

— Я не певна, що розумію все.

Я була збентежена й нажахана цією Одрою із плоті й крові. Куди поділася некорислива молода жінка, що виявляла таку доброту до всіх і прагнула одного — бути захищеною і коханою? Куди поділася жінка, чию загибель я розслідувала, бажаючи здійснити правосуддя?

Вона різко повернула голову й заверещала, дивлячись на стіну: «Припиніть!» Якийсь час вона витріщалася на скелі, після чого зітхнула й знову зосередила увагу на мені.

— Дідусь пишався би мною. Судячи з усього, природа відпочила на моєму батькові. Він не міг протистояти матері. Я ніколи не вчинила би з моєю дитиною так, як він вчинив із бідолашним Вільямом. Так, я знаю, що він не заслуговує на моє співчуття, але він мав таке важке дитинство, чи не так? — вона говорила спокійно й розслаблено, наче ми були давніми подругами, що пили чай у бібліотеці.— Уся ця історія почалася через боягузтво мого батька. Якщо ви хочете звинуватити когось у тому, що стоїте тут у кайданках, вважайте, що він винен у ваших бідах.

— Це справедливо,— зауважила я, відчуваючи, що варто підживити її гордість.— Я бачу, скільки у вас сили, ваш батько ніколи не був таким, як ви,— я намагалася зробити їй комплімент, але думала лише про те, як сильно відрізнявся образ Одри, створений моєю уявою, від реальної жінки, одягненої в нічну сорочку, заляпану кров'ю, від жінки, позбавленої будь-яких докорів сумління.

Її обличчя пом'якшало.

— Було дуже приємно спостерігати за вами весь минулий тиждень. Ваш сміливий дух зворушує мене,— наморщивши носа, вона подивилася на кайданки.— Щоправда, мені соромно, що я мушу скористатися ось цим.

Моє тіло пронизав дроз, волосся стало дибки.

— Що сталося після того, як ви вийшли з вашої кімнати тієї ночі? — спитала я, сподіваючись затягнути наш діалог. Якщо вона бажала залишитися зі мною, я мала шанс вибратися звідси.

— Сталося те, що припускали всі, моя люба. Я знову почула голос! Він виманив мене з будинку й привів сюди,— Одра глянула кудись поверх моєї голови, її голос лунав замріяно.— Вона так благала мене, що я не могла опиратися. Потаємний прохід привів мене до стрімчака — саме тут її чути найкраще. Я точно не пам'ятаю, чи я стрибнула сама, чи впала, але все сталося блискавично: я стояла на вершині скелі, а наступної миті вже була у воді.

Я була ошелешена.

— Що? Ви впали? Ніхто вас не штовхав?

— Гадаєте, я брешу? — вона примружила очі.— Часом найпростіше пояснення є правдою.

Я покосилася на кайданки, усвідомлюючи, що все не так просто.

— Мене врятував високий приплив. Я не маю жодних сумнівів, що то було божественне втручання,— в її голосі бриніло збудження. Вона присунулася ближче до мене.— Я підплила до берега й оглянула брили, шукаючи отвір. Розумієте, Сомерсет має два секрети. Перший — проходи між стінами, другий — існування цієї печери.

Вона постукала себе по скроні.

— Я володіла секретом Лінвудів, і це врятувало мене. Дід показав мені його, але тоді я була малою дівчинкою й не розуміла значущості того відкриття. Він знав, що я заслуговувала знати все, оскільки я — законна спадкоємиця. Я! Ні мій батько, ні Вільям, і, звичайно, не Гарет — вона втомлено посміхнулася.— Навіть привиди знають, Дженні. Її голос, що лунав за стінами маєтку, привів мене до підземелля. Я чую ці голоси, тому що я — істинна представниця роду Лінвудів, що несе тягар прокляття й таке інше.

— Безперечно, ви — спадкоємиця,— мовила я. Мої ноги так зааніміли, що я вже не відчувала їх.— Отже, вас привели сюди голоси?

— Коли я дісталася підземелля, я спустилася до нижніх сходинок.— Її очі спалахнули лютою злобою, дуже подібною до тієї, що була на обличчі лорда Чедвіка на портреті в бібліотеці.

Бібліотека.

Мені стало боляче, коли я уявила, яка доля спіткала тих, хто залишився позаду.

«Біжіть!» — крикнув містер Пембертон. І відразу прогрімili два постріли. Я не пам'ятаю, щоб він кричав після цього.

— Я була надто слабкою, аби залізти нагору,— вела далі Одра. Вона приклала долоню до живота.— І я стікала кров'ю. Я втрачала дитину. Судоми почалися після того, як я впала через провину Вільяма.

Одра підступила до протилежного кінця стіни, де виднілася невеличка група скель.

— Я була сама,— сказала вона м'яким трагічним голосом.— Мені довелося поховати ту нещасну дитину. Потім голоси замовкли... ненадовго,— вона поцілувала свій палець і торкнулася горішнього каменя.— То був хлопчик. Він став би новим спадкоємцем.

Я вказала на сходи.

— Віднині ви вже не самотні. Ви можете піднятися туди,— обережно запропонувала я.— Ми обидві можемо зробити це. Усі будуть у захваті. Ви навіть не уявляєте, як зрадіють мешканці Сомерсета! — вимовляючи останні слова, я силкувалася усміхнутися, проте мої зуби клацали.

Одра розвернулася до мене, розсікаючи воду, що вирувала навколо її талії. Вона підняла моє підборіддя золотим набалдашником палиці.

— Я дуже добре знаю дорогу. У цьому домі є не один прихований прохід. Коли я нарешті доповзла до льоху, то дочекалася, поки кухня не спорожніла. Не можна було дозволити, щоб хтось побачив мене — мої спідниці були залиті кров'ю мого мертвого сина. Окрім того, я мала довідатися, що сталося з Барнабі. А раптом наша таємниця розкрилася, щойно я зникла? А раптом він, охоплений нестерпним почуттям провини, розповів Гарету всю правду? Я пережила падіння зі стрімчака не для того, щоби перетворитися на жінку із заплямованою репутацією! Трохи згодом я прокралася проходом, що поєднував кухню з моєю кімнатою.

Вона пронизала мене вбивчим поглядом.

— І знаєте, що я дізналася, коли дивилася на них, зачавшись за вічком? — вона нахилилася ближче, її подих був несвіжим.— Так, вони проливали сльози, але це тривало недовго. А мій коханий? Він лише стишив голос, коли говорив про мене. Він більше співчував своєму найкращому другу!

Я бачила на власні очі, як добре лікар приховував свій біль.

— Барнабі не міг показати своїх страждань. Він мусив тримати ваші стосунки в таємниці.

— Годі! — Одра занесла палицю над головою, ніби збираючись знову вдарити мене. Я затремтіла, і це розсмішило її.— Тепер я бачу його таким, яким він є насправді, безчесним і підступним. Він виконував будь-які свої забаганки, не переймаючись моїми заповітними бажаннями. Він не тільки переконав мене відмовитися від Сомерсет Парка й позбавити мого сина графського титулу, що належав йому за правом, а й хотів перетворити моє життя на суцільну брехню. Що б сказав мій дідусь?

Я чула в її інтонації божевілля — воно виходило назовні. Треба заспокоїти її, завоювати її довіру, зробити так, щоб вона добре почувалася в моєму товаристві.

— Вас скривдили,— зазначила я.— І ви заслуговуєте володіти Сомерсетом.

Вона повернула голову, ніби намагаючись розпізнати брехню.

— З іншого боку, відданість Гарета здивувала мене. Зрозумійте правильно: я знаю, що він керувався почуттям обов'язку, кохання тут ні до чого.

Гарет. Очевидно, що Одра написала його ім'я в книзі духів. Але чому? Це здавалося безглуздом.

— А Вільям? — закинула я вудку. Якщо вона була розчарована в чоловіках, що відігравали певну роль в її житті, вона, можливо, забажає врятувати мене.

Вона потягнулася й ущипнула мене за плече.

— Така страшна зрада! Йому було мало того, що він накинувся на мене й спричинив викидень. Удаючи, ніби оплакує мене, він прикладався до пляшки. Чудовий привід! Як він смів проголосити себе Лінвудом? Навіть якщо в його жилах тече кров мого батька, Сомерсет

належить мені. Він та лицемірна місіс Донован думали, що заволодіють усім. Смішно! — вона пустила очі під лоба.— І після всіх тих балачок про «вічне кохання» він дуже швидко утішився із Флорою! Скажу вам одну річ, Дженні. Коли я побачила, як усі поводяться після моєї смерті, я була

ладна ще раз стрибнути зі стрімчака й постаратися довести справу до кінця.

Нагорі щось закрипіло. Я розпізнала скрегіт засувів на дверях льоху.

Я ледве не зомліла від полегшення.

— Сюди! Вниз! — щосили закричала я, але рокіт хвиль перекривав мій голос.

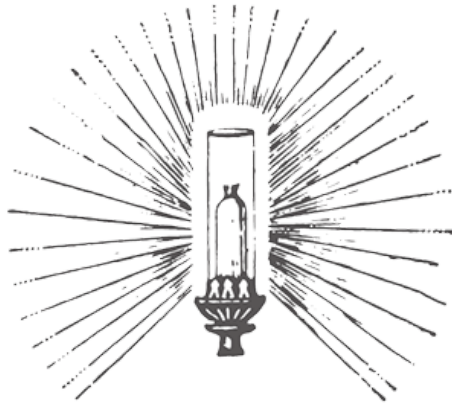
Світло ліхтарика заблимало на сходах.

— Але одна людина знайшла мене, перш ніж я здійснила свій задум,— мовила Одра.— Єдина людина, якій я могла довіряти. Єдина людина, що весь час дбала про мої інтереси й ніколи не зраджувала мене,— вона торкнулася голови, неначе поправляючи кучерик, хоча її волосся було тьмяним і липким від засохлої крові.— Багато днів я стежила за ним. Він — єдиний, хто щиро оплакував мене. Він сидів у бібліотеці, на столі були розкидані папери, що стосувалися управління маєтком. Я досі пам'ятаю його потрясіння, коли я вислизнула з-за дідового годинника.

Кроки ставали гучнішими, відбиваючись луною від кам'яних сходинок. Хтось зупинився й підняв ліхтарик. Я звела очі й побачила його добре обличчя.

— Ви! — прошепотіла я.

ГЛАВА 59

Містер Локхарт, насупившись, дивився на мене.

— Міс Тіммонс? Що ви тут робите? Передбачалося, що ви побіжите до стайні.

Здивована його присутністю в підземеллі, я лише підняла мої зап'ястя у відповідь. Звідки він дізнався про коня?

Його очі розширилися, відбиваючи світло ліхтаря, поки він розглядав кайданки.

— Скільки їм років? — прохрипів він. — Тридцять, сорок, п'ятдесят? — Він нарешті позирнув на Одру й докірливо мовив. — Ви хоч розумієте, що накоїли? Ви принаймні маєте ключі?

Одра стала навшпиньки та спробувала намотати на палець пасмо волосся, вкрите кіркою солі.

— Вона переслідувала мене. Я мала бути певною, що вона не втече й не розкриє нашу таємницю.

Містер Локхарт обперся рукою об стіну.

— Я так ретельно все підготував...— він затнувся, помітивши мокрі плями на скелі, до якої я була прикута. Ми вочевидь дійшли того самого висновку: я не виживу, коли приплив підніметься. Вода вже сягнула моїх грудей.

— Немає причин сердитися на мене,— відказала Одра, підвищивши голос.— Якби ви кинули у вогонь два пучки трави замість одного, вона б не побачила, як я прошмигнула за годинник.

Я згадала клуби диму в бібліотеці.

— То були ви? — запитала я у містера Локхарта.

Він перемінився на лиці. Якусь хвилю мовчав, перш ніж відповісти.

— Тітонька Ліл має слабкість до мене. Будь ласка, повірте мені, міс Тіммонс. Я не хотів завдати вам шкоди. Ми всі мусимо робити важкий вибір заради тих, кого любимо. Ми з леді Одрою планували це довгими місяцями.

Одра жваво закивала головою, виражаючи згоду. Широко усміхаючись, вона буравила поглядом його обличчя, ніби очікуючи, що він розділить її радість.

— Сеанс пройшов чудово! Особливо мені сподобалася реакція констебля. Він лежав на підлозі й гірко плавав, коли я бачила його востаннє,— вона вискочила з води й піднялася на верх сходів, ставши поряд із ним. Приплив ще торкався їхніх ніг.

Шмигнувши носом, містер Локхарт зронив сльозу й указав пальцем на Одру.

— Ми не повинні насолоджуватися чужими стражданнями. Це не наша мета, пам'ятаєте?

Одра визивно підняла підборіддя.

— Ви сказали, що піклуєтесь про мене як про рідну доньку. Обіцяли допомогти мені помститися. Обіцяли, що я збережу Сомерсет,— вона

випалювала слова дедалі швидше після кожного судомного видиху.— Ви обіцяли, що голоси замовкнуть. Ви обіцяли. Обіцяли! — Вона підняла палицю, та він випередив її, схопивши за обидві руки.

— Одро! — рішуче мовив він. Його голос заглушив її істеричні схлипування. Заплющте очі й вдихніть. П'ять, чотири, три, два, один. А потім повторіть.

Я дивилася, як Одра зробила ще один глибокий вдих і видих.

— Добре,— похвалив її містер Локхарт. Він накинув свій жакет їй на плечі. Я звернула увагу на його згорблені плечі й насуплене чоло. Напевно, хтось бачив, як він незграбно спускався до льоху. Констебль Рігбі скоріше був гончаком, ніж людиною, і хоча я завше кляла його за підступність, нині я всім своїм єством бажала, аби цього разу він знайшов мене. Однак я прагнула вижити й запроторити за ґрати справжніх зловмисників. Тоді містера Пембертона випустили б на волю. Так, я мусила затримати їх тут.

Зрозуміло одне: Одра була божевільною. Можливо, мені вдасться скористатися цим.

— Якою ж була ваша мета? — спитала я.— Ви завдали болю іншим людям незалежно від того, зробили ви це навмисно чи ні. Він тяжко зітхнув, ніби даючи зрозуміти, що його єдине бажання — прокинутися від цього страшного сну.

— Коли я дізнався про поведінку Вільяма в ніч перед весіллям, я зрозумів, що необхідно розробити план, що завадив би йому знову скривдити її. Одра знищила єдиний доказ, що підтверджував законність його претензій на Сомерсет. Він уже був психічно невірноваженим, і погіршення його стану було питанням часу. Я боявся, що, якщо Одра воскресне, він утне щось божевільніше.

Я подумала, що це звучить не дуже правдоподібно.

— Мала бути якась інша причина, що спонукала вас здійснити такий складний план.

Одра напружилася.

— Барнабі не заслуговував на те, щоб я воскресла заради нього. Це очевидно,— зловісно промовила вона.— Мені хотілося отримати щось більше, ніж Сомерсет — я жадала помсти. Цього разу вони не забудуть мене так легко.

Містер Локхарт здригнувся. Його розкаювання й слабкість відчувалися фізично.

Я відчула, що здобуду перевагу за однієї умови — якщо заохочу їх продовжити розмову.

— Але ж вони знайшли тіло,— сказала я. Аж тут я згадала, що Флора розповідала мені, як її подруга носила сукні Одри, і вони мали однакове волосся.— Мейсі.

Містер Локхарт урочисто кивнув.

— Та трагічна смерть послужила великій меті. Я знав, що труп стане доказом загибелі Одри, і ми матимемо достатньо часу, аби втілити в життя наш план. Завдяки моїм регулярним пожертвам церкві я мав добру репутацію, мені довіряли достатньо, аби я мав змогу купити мовчання кількох робітників, що викопали труну Мейсі. Після того як це питання було розв'язано...— він затнувся з таким виглядом, ніби слова застрягали в нього в горлі.

— Нам треба було усунути Вільяма й Гарета,— завершила фразу Одра. Її погляд перескочив на невеличку купку каміння у віддаленому кінці підземелля.— Покарання мало бути суворим — цього вимагала моя помста.

Містер Локхарт поплескав її по руці.

— Надихнувшись усіма цими плітками про привидів та родинне прокляття, я замислив улаштувати спіритичний сеанс.

— Ви дурили мене від самого початку,— мовила я до нього. Я згадала, як читала в щоденнику Одри, що він завше торкався бороди, коли брехав. Як я могла не звернути уваги на такий очевидний знак? Невже я так сильно прагнула його схвалення? Рівень води безжально піднімався.— Ви — талановитий шахрай, містере Локхарт. Я навіть подумала, що ви помираєте.

Він похитав головою.

— Я переконав у цьому тільки вас. Усі інші вважали, що мене турбують нежить і кульгава нога.

— Але ж ви вихаркували кров. Я бачила.

Його обличчя скоріше виражало не гордість, а розкаяння, позбавлене будь-яких ознак самовихваляння.

— Кров курчати. Я завчасно намочив нею хусточку. Скориставшись вашими хибними уявленнями про мене, я остаточно обдурих вас.

Матан була б уражена його прийомами. Подумки я лютувала, і найбільше мене пригнічувало, що мій час вичерпувався.

— Звісно, ніхто нічого не запідозрив,— зауважила я, намагаючись говорити спокійно.— Ви — старий адвокат, що десятиліттями віддано служив цій родині, такий добрий та чуйний,— містер Локхарт не зреагував на мій комплімент. Я сподівалася, що зможу вплинути на нього, маніпулюючи його почуттям провини. Потім я збагнула, що він прораховував не все. Один факт міг урятувати мене. Я сфокусувала на ньому погляд.— Хто отруїв Вільяма?

Одра захихотіла. Я помітила, що в її руці був затиснутий жмут волосся. Вона нахилилася, обережно поклала його на поверхню води й дивилася, як він відпливає.

Містер Локхарт поглянув на неї, його обличчя побіліло.

— Якийсь час я труїв його,— зізнався він.— Тітонька Ліл цінує мене як клієнта. Її любов до цієї родини нікуди не поділася,— кутики його рота опустилися.— Я знав, що отрута поступово вбиває Вільяма, накопичуючись у його організмі, проте це відбувалося недостатньо швидко, зважаючи на наші потреби, тож сьогодні ввечері я підлив найбільшу дозу до його бренді.

— Його смерть під час сеансу справила сильне враження,— зауважила я. Водорості, що обвилися навколо моїх щиколоток, тягнули мене за ноги, проте я змогла утриматися в прямому положенні.— Здається, ви роками планували заволодіти Сомерсетом.

Очі Одрі спалахнули, вона насторожилася.

Я продовжила:

— Ви мусили діяти швидко. Вас хвилювало, що містер Пембертон продасть маєток і використає гроші на переїзд до Іспанії. Ваші послуги стали б йому непотрібні, і ви б утратили роботу. Цей план виявився сприятливим для вас.

— Ні,— суворо відказав він із певною жвавистю, уперше запротестувавши, відколи побачив мене прикутою до скель.— То був єдиний спосіб змусити Вільяма розплатитися за його гріхи.

— Навіщо звинувачувати Гарета? — спитала я.— Він не зробив Одрі нічого лихого. Саме він прагнув здійснити правосуддя й покарати винуватця.

— Зараз ви звете його Гаретом? — подражнила мене Одра. Утім, її посмішка нагадувала акулячий вишкір.— Я відчувала, що тяжіння між вами посилюється. Знаєте, він розмовляє уві сні. Він часто шепотів ваше ім'я. Правду кажучи, я трохи ревную,— вона почала смикати себе за волосся на потилиці.— Трохи ревную,— повторила вона гучніше.

Містер Локхарт взяв її за руку, змусивши зупинитися.

— Дихайте глибоко,— попросив він. У його інтонації чулася нетерплячість. Він знову полічив до п'яти. Вона повільно розтиснула пальці. Розвернувшись до мене, він пояснив.— Одра хотіла звинуватити Барнабі у своєму вбивстві, та я переконав її, що він страждатиме більше, знаючи, що його найкращий друг, імовірно, убив його кохану жінку й ненароджену дитину.

Одра скорчила гримасу і з підозрою зиркнула на нього.

— Якщо Гарета засудять, хто успадкує Сомерсет? — наполегливо допитувалася я.

Кінчики вусів містера Локхарта затріпотіли.

— Сомерсет Парк перейде у спадок сімейному адвокатові.

— Вам,— уточнила я.

Він кивнув.

— Одра вирушить зі мною у тривалу подорож, ми удаватимемо батька та доньку. Щойно містеру Пембертону винесуть вирок, я стану законним власником Сомерсета. Я найму нових слуг, і тоді Одра зможе повернутися, прикинувшись моєю племінницею,— його слова були сповнені гіркого жалю.

Увесь цей час Одра, насупившись, буравила його очима, зморшки між її бровами ставали дедалі виразнішими.

— Я не пишаюсь своїми вчинками, міс Тіммонс,— повів далі містер Локхарт,— але тільки так я міг повернути Одрі те, що належить їй за правом. Її батько довіряв мені більше, ніж будь-кому. І він мав на те підстави.

— Невже? — Одра відскочила від нього.— А може, це ще один приклад того, чому батько розчарував мене? Він навіть не знав про існування підземної тюрми! Дідусь розповів лише мені.— Вона обвела

підземелля швидким поглядом, що виражав зловісне зачудування, тримаючи палицю, наче жезл. Одне рубінове око заіскрилося в сяйві ліхтаря.

Я торкнулася великої гулі на своїй голові.

— Це ви вдарили місіс Донован,— мовила я, згадавши, як лікар Барнабі описував дивну форму рани на її черепі — напевно, це сталося, коли друге рубінове око випало.— Але ж вона була безмежно відданою вам. Чому ви напали на неї?

Одра з огидою дивилася на мене.

— Її відданість поширювалася тільки на Вільяма. Вона часто вешталася на четвертому поверсі, де я ховалася всі ці місяці. Я вимазала ваші черевики багном, аби ви подумали, що то ваша провина,— злобна посмішка ковзнула по її губах.— Гардероб у моїй кімнаті — не єдине місце, що веде до потаємного проходу.

У її очах не було й тіні докорів сумління. Не знаю, що було причиною — прокляття, родинна хвороба чи наслідки помсти, що затягнулася в часі, але це не мало жодного значення. То не була Одра, заради якої я боролася, жадаючи вершити правосуддя. Вона перетворилася на страшну істоту, аморальну, просякнуту отрутою ненависті.

Містер Локхарт завмер біля Одри, немов тінь. Він накрив її руку своєю, вирвавши палицю з її міцних пальців.

Нова хвиля забризкала мої плечі й лизнула підборіддя, перш ніж відкотитися.

— Невже ви справді думаєте, що зможете жити в Сомерсеті вдвох, і ніхто нічого не запідозрить? — спитала я. Мої руки нестримно тремтіли, поки я притискала їх до грудей. Я замовкла, намагаючись каменем. Заледенілі пальці намагалися відстебнути її.

— Хіба я маю вибір? — зірвався на крик містер Локхарт.— Ні, в мене немає вибору, і зараз ви...— він стиснув губи.

Застібка піддалася. Я опустила руки, сховавши їх під водою. Потім я встромила вістря брошки в один із замків і почала повільно просувати його далі.

— Вам не вдасться домогтися свого,— заявила я.— Гарет не заспокоїться, аж поки не з'ясує, що трапилося.

Одра пронизала мене гнівним поглядом і стиснула кулаки.

Прочистивши горло, містер Локхарт пробурмотів:

— Він уже на середині дороги до Лондону.

Принаймні він ще живий, полегшено подумала я, радіючи, що не винна в його смерті. Настав час скористатися моєю останньою зброєю.

— Він знає про існування підземелля,— мовила я.— І він є достатньо заможним, аби найняти найкращих слідчих. Коли вони знайдуть моє тіло, прикуте до скелі, це доведе його невинність. Він невпинно переслідуватиме вас, і зрештою вам винесуть вирок за вбивство.

Містер Локхарт спокійно опустив ліхтар.

— Вони не знайдуть ваше тіло.

— Що? — Одра повернула голову до нього.

Я почула спів тисячі янголів. Він відпускав мене! Я зробила це! Переконала його помилувати мене.

— Ви мали ключ увесь цей час? — трохи помовчавши, спитала я.

— Немає ніякого ключа,— містер Локхарт заплакав.— Вони не знайдуть ваше тіло, тому що я знищу його. Якщо вони обшукають підземелля, то виявлять лише старі скелети, що лежать тут десятки років.

— Ні! — прохрипіла Одра. Вона визивно глянула на містера Локхарта.
— Ви не можете її вбити.

Він благальним жестом витягнув руки долонями догори.

— Нічого не вийде, Одро. Ми не можемо зберегти їй життя. Ви заволодієте Сомерсетом за однієї умови: якщо містера Пембертона заарештують за ваше вбивство.

— Я буду тихою, як миша,— збрехала я.— Мій егоїзм є безмежним. Мене не мучитиме совість, якщо він довіку сидітиме в тюрмі.

— Зберегти їй життя? — вигукнула Одра, ніби відповідаючи комусь іншому.

Містер Локхарт, не зважаючи на її слова, дивився на мене. Дві сльози покотилися його щоками, намочивши вуса.

— А якщо його засудять до страти на шибениці? — Він витримав паузу, даючи мені можливість заперечити, хоча йому вже була відома правда.— Ви не мовчатимете. Ні, навіть не сперечайтесь. Я знаю, що він приготував для вас коня й торбинку, повну грошей. Я бачив, як він поклав записку під ваші двері. Я спостерігав за вами, сховавшись у проходах. Один той факт, що ви вирішили піти слідом за Одрою замість того, щоб подбати про власну втечу, свідчить, що ви є не настільки егоїстичною людиною, як стверджуєте.

Я старалася зберігати незворушний вираз обличчя, але відчувала, як тане моя рішучість. Його сльози не вщухали. Я витріщалася на мої руки, скуті іржавим залізом під водою. Я вважала себе розумною, затакуючи розмову з ними, виграючи час, аби мене знайшли. Однак була лише одна причина, чому містер Локхарт ще не покинув мене.

— Тому ви досі тут,— мовила я.— Хочете впевнитися, що я потонула.

Поклавши ліхтар на верхні сходинок, містер Локхарт спустився у воду. Палиця волочилася за ним. Море майже торкалося вузла його краватки.

— Ваша могила буде безіменною, та я обіцяю вам гідне поховання.— Він рушив до мене.— Я винен у всьому, але принаймні я можу зробити так, щоби ви не страждали.— Він відкрутив набалдашник палиці, розкривши маленький кинджал.— Усе станеться швидко, і ви помрете не сама.

Перш ніж я встигла щось відповісти, Одра кинулася вперед і стала між нами. Вона вдарила містера Локхарту кулаком у щелепу, змусивши похитнутися й утратити рівновагу. З оглушливим вереском вона спробувала схопитися за палицю.

Він осипав її прокляттям, тримаючи кинджал над головою.

— Це ви зробили! — волав він.— Ви змушуєте мене вбивати її!

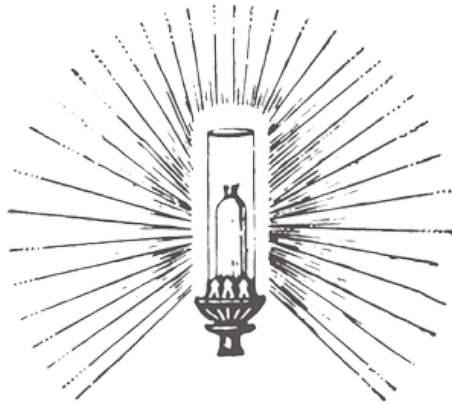
Нігті Одри подряпали йому щоку, поки він відбивався від неї однією рукою. Мої очі були прикуті до кинджала, я відчайдушно намагалася рухати брошкою. Я відчула, як шпилька просунулася трохи далі.

Одра вочевидь вигравала в цьому двобої. Вона молотила руками по його торсу, і вони вдвох зникли у вируючих хвилях.

У підземеллі запала зловісна тиша. Не було чути нічого, крім мого прискореного подиху й плескоту припливу. Містер Локхарт виринув на поверхню першим, його рот був роззявлений у беззвучному крику. Із його шиї стирчало руків'я кинджала.

Ошелешений, він притиснув руку до рани, кров струмила між пальцями. Із глибин його горла долинуло якесь белькотіння. Здивований і нажаханий, він дивився на мене з безмовним благанням. Занадто пізно. Він прирік нас обох до загибелі в цій водній могилі. «Вибачте»,— прошепотів він. Потім його очі заплющилися, і хвили накрили його тіло.

ГЛАВА 60

Одра пробурмотіла тисячі слів вибачення, поки її руки дотягнулися до бездиханного тіла містера Локхарта, що плавало горілиць.

— Що ж я робитиму без тебе? — вона тримала його в обіймах.

Кров розливалася у воді навколо них.

Мене охопила незбагненна печаль, сповнивши бажання закричати, проклинаючи абсурдну жорстокість усіх подій, що відбувалися тут, або принаймні заплакати, як Одра, та я стрималася. Необхідно зберегти ясність мислення. Я знала, як боротися з горем. Знала, як витіснити й не зважати на будь-які докори сумління щодо містера Локхарта. Попри те, що мої пальці заніміли, я цілком зосередилася на головному завданні — просувати маленьке вістря крізь іржавий замок.

Одра відірвала погляд від небіжчика. Вона припинила плакати, проте її очі були набряклими й червоними.

— Я не дозволю вам померти даремно, — вона стримано усміхнулася мені, і це було тривожніше, ніж будь-яке глузування. — Голоси хочуть, аби ми страждали так само, як вони страждали колись. Тільки так можна заспокоїти їх.

Я старалася тримати рівновагу, поки відтягнута відливом вода вирувала звідусіль.

— Я — спіритуалістка. Я можу спілкуватися з духами й дізнаватися напевно, чого вони хочуть. І тоді вони нарешті дадуть вам спокій.

— Я чудово чую їх.— Вона дивилася на мене не кліпаючи, її погляд був твердим і холодним, як кайданки на моїх зап'ястях.— Сомерсет — дещо більше, ніж просто дім. Це частина мене, саме такою була б я у формі каміння. Я ніколи не змогла би поїхати звідси, а потім повернутися й удавати із себе іншу людину,— вона глянула на обличчя містера Локхарта й ніжно заплющила йому очі.— Він дав мені остаточну відповідь. Тепер я знаю, що смерть — єдиний спосіб назавше заволодіти Сомерсетом. Ось що намагалися донести до мене голоси весь цей час.

Я облизала губи, відчувши присмак солі.

— Не здавайтеся, Одро. Вам судилося бути володаркою Сомерсета,— мої пальці невтомно працювали під водою, вістря знову ворухнулося.— Усі ваші страждання й жертви не були даремними. Завше є якийсь вихід. Я допоможу вам.

Вона поцілувала містера Локхарта в чоло й відпустила тіло. Хвилі потягнули його на протилежний кінець підземелля, цівки крові залишили багряний слід.

— Я просиділа тут багато годин, розглядаючи скелети, уявляючи, що вони відчували, коли кричали до останнього подиху,— вона стишила голос, немовби розкриваючи якусь таємницю.— Я чую їх лише після того, як вони помирають. Ці крики досі відлунюють у моїх вухах. Сомерсет не звільниться від страждених духів, аж поки ми не заплатимо певну ціну.

Вістря несподівано завмерло. Затамувавши дух, я крутнула брошку, перевіряючи механізм на міцність. Відчула сильний тиск. Усе, чого мені бракувало,— останній поворот. Почувся тріск — брошка

зламалася й вислизнула з моїх пальців. Я дивилася, як вона летить униз.

На якусь хвилинку я заціпеніла від шоку, а потім мене охопила безпорадна лють, змусивши закричати на все горло. Я втратила самовладання, яке зберігала титанічними зусиллями. Горе, гнів, жахливе почуття провини вийшли назовні із глибин мого серця.

Я замолотила кулаками по воді, звиваючись усім тілом, не зважаючи на залізо, що впивалось у шкіру. Я не зупинялася до повної знемоги. Задихаючись, я притулилася спиною до кам'яної стіни. Усі мої ідеї та трюки вичерпалися. Невблаганна доля перемогла.

Одра з розумінням спостерігала за мною.

— Смерть — єдиний спосіб позбутися кайданків, Дженні. Ви ж знаєте, що я маю рацію. Смерть — наша давня подруга, чи не так? Як ви можете боятися того, що супроводжує вас усе життя?

Дивне гудіння у моїх вухах приглушувало її слова. Я нічого не відповіла, оскільки якась частина мене завше знала, що все закінчиться саме так.

Я хотіла б ніколи не з'явитися на цей світ. Хотіла б, щоб ти стрибнула в річку того дня, коли загинув мій батько.

Останні жорстокі слова, що їх я сказала *Матан*, краяли мою душу знову й знову. Це справедливо. До мого останнього подиху я знатиму, що не заслуговую на кращу долю.

— Отак ми всі отримаємо те, чого бажаємо, — спокійно мовила вона.

— Вони знайдуть цю тюрму, побачать наші тіла й зрозуміють, що Гарет ні в чому не винен. Ви можете подарувати йому свободу. А ми здобудемо Сомерсет. Подумайте лишень! Ми перетворимося на легенди, і це значно краще, ніж усе, чого ми могли б досягти за життя. Ми ніколи не постаріємо. Довіку будемо вродливими. Знаменитий художник намалює наші портрети, і вони висітимуть у Галереї поряд із

моїм давнім портретом. Уявіть, як це буде прекрасно! І ми довіку блукатимемо Сомерсетом. Як сестри.

Одра взяла мої тремтячі руки у свої.

— Усі привиди Сомерсета — дівчата, наші ровесниці, і вони не заспокояться, аж поки ми не дамо їм те, чого вони просять. А вони бажають, аби ми приєдналися до них на тому світі. Таким буде останній вияв моєї любові до моєї милої оселі. Цієї ночі ми станемо частиною історії Сомерсета.

Тієї миті я втратила останні сили. Хіба я не змирилася з долею, відколи почула пророцтво ворожки? Таким було моє покарання за те, що я підштовхнула маму до смерті, за те, що не бачила, на які жертви вона йшла заради нас, за те,

що не усвідомлювала простої істини: без неї я — ніщо.

Мене огорнув свинцевий спокій.

Я не заслуговувала на другий шанс. Доля привела мене до океану попри всі мої рішення. Гарет помилявся. На долю не можна впливати нашими вчинками, адже вона викарбувана в камені. Моя доля ніколи не зверне на стежку, що веде до Парижу, до сміху моїх рідних, до коней, на яких я могла б їздити. Моє життя обривалося тут. Це було визначено ще до мого народження.

— Усе гаразд, моя люба? — Одра підбадьорливо кивала. — Ми зробимо це разом.

Я змирилась із неминучим і опустила підборіддя.

Я дивилася, як вона пірнула, її скуйовджене біляве волосся стелилося по поверхні. Вона смикнула за ланцюги, потягнувши мене за собою. Я відчула, як її руки міцно обхопили мою талію. І уявила, як наші тіла сплітаються у вічних обіймах.

Темрява поволі оповивала нас. Мої легені палали, проте я не зважала на бажання зробити вдих. Я майже відчула полегшення. Усе моє життя Смерть залицялася до мене, і нарешті я була готова зустріти її з розкритими обіймами. Я не знала, як треба вальсувати, але цього вечора я танцюватиму зі Смертю.

Аж раптом десь у потаємних закапелках мого єства щось спалахнуло. Пролунав сердитий голос *Матан. Тобі судилося вижити, tapetitechérie.*

Вона знову заговорила, цього разу гучніше. Її слова доносилися з мого серця. *Тобі судилося вижити.*

Мама вчила мене, що слід бути незалежною, аби стати сильною. Однак сила передбачала довіру до власного серця.

Серце здатне бачити.

За моїми повіками пролітали різні образи: Гарет, довгі літні дні, його губи на моїх губах, вітер, що розвіював мої кучері.

Я відштовхнула Одру й випросталася, жадібно ковтаючи повітря. Вона вчепилася в моє волосся й знову потягнула вниз. Бульбашки випурхували з мого рота, поки вона всім своїм тілом волокла мене далі й далі. Мою руку пройняв різкий біль. Шматок скла від лампи встромився мені в долоню. Я вирвала його й наосліп проштрикнула її пальці.

Навіть під хвилями я чула її вереск. Вона відсунулася достатньо, аби дати мені можливість випрямитися. Я силкувалася зробити ще один вдих.

Обличчя Одри, спотворене гнівом, виринуло над водою. «Ні!»,— заволала вона, знову наближаючись до мене. Я згадала синці й порізи на шкірі містера Локхарта, які він пояснював своєю незграбністю та старістю. Вона не відпустить мене так просто — то буде бій не на життя, а на смерть.

Однією із залізних кайданок я вдарила її по щелепі. Вона скрикнула й зробила чергову спробу схопити мене за волосся. Я замахнулася другою рукою, і цього разу удар вийшов потужним. Її голова крутнулася й стукнулася об скелю з оглушливим шумом. Її очі помертвіли, руки та ноги обм'якли.

Тіло Одри пішло під воду, брудна нічна сорочка розвіювалася навколо неї, наче пелюстки троянди *Helleborus Orientalis*.

Я відкинула голову назад і закричала: «Допоможіть мені!». Наступна хвиля збила мене з ніг, заливаючи обличчя. Я спробувала залізти вище, відвоювати ще кілька дюймів, проте ланцюги більше не розтягувалися та тримали мене на місці.

— Допоможіть мені! — відлуння мого голосу розносилося порожнім підземеллям.— Допоможіть мені!

Напевно, доля розпорядилася так, що ці два слова переслідуватимуть мене до могили. Може, увесь цей час я чула власні благання про допомогу. Я уявила Флору старою жінкою, що сиділа в кріслі-гойдалці тітоньки Ліл і розповідала історії про те, як мій привид блукає підземною тюрмою. Чи знайде нас хтось взагалі?

Я вигукнула одне ім'я, знаючи, що це останнє слово, що зірветься з моїх губ: «Гарет!»

Я захлиналася, в роті було повно води. Хвилі знову накочувалися, але цього разу рівень води не знижувався.

Я хочу жити, подумала я. *Хочу жити*.

Мені судилося вижити. Я заслуговувала на життя.

Зовсім поряд почувся гучний плескіт. Я подумала, що Одра ожила й готується вбити мене, цього разу остаточно.

Сильні руки підхопили мене під пахви й різко смикнули. Чийсь рот припав до моїх губ, вдуваючи повітря в мої легені. Я вдячно прийняла

цей дар. Наступна хвиля обрушилася на нас, і хватка дещо ослабла. Я хотіла крикнути, попросити не полишати мене, але видихнула лише цівку бульбашок.

Вдивляючись крізь пелену води, я розрізняла невиразні обриси обличчя. Чоловік пірнув і вдруге притиснув свої губи до моїх, даючи мені повітря, рятуючи мене від смерті.

Хвилі забурлили так, ніби хтось стрибнув на кам'яний виступ біля мене. Залізо оглушливо заскреготіло, і важкий ланцюг раптом злетів із мого зап'ястя. Друга кайданка сильно затряслася, і наступної секунди я була вільна.

Ми підвелися разом. Учепившись в його руку, я з насолодою вдихала повітря. Живіт судомило, поки я випльовувала солону воду. Я не насмілювалася озиратися, знаючи, що позаду плавають трупи. Я не могла осмислити чи навіть спробувати зрозуміти те, що сталося. Моя реакція була інстинктивною. Із моїх очей хлинули сльози, я сильно затремтіла.

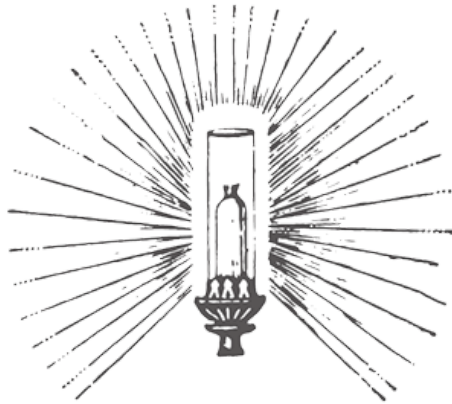
Джозеф виліз на сходи. Він ніс сокиру, з якої струмили краплі.

Гарет допомагав мені піднятися сходами, аж поки ми не вибралися з води.

— Міс Тіммонс, ви так і не добігли до стайні.

— Звітть мене Женев'євою,— відповіла я.

ГЛАВА 61

На цвинтарі панувала умиротворена тиша. Я чула, як сніг, що танув на гілках дуба, стікає вниз товстими краплями. Я прибрала сухі квіти з могили Мейсі, замінивши їх на надгробку свіжим букетом. Справжні останки дівчини дістали із сімейного склепу Лінвудів і поклали туди, де їм належало бути. Перед тим як Флора поїхала до нового місця роботи — великого маєтку за кілька графств звідси,— я пообіцяла їй, що приноситиму квіти для її найкращої подруги.

Котедж тітоньки Ліл став моєю новою тимчасовою домівкою. Тут завжди були смачні тістечка й заспокійливий чай, що допомагав мені заснути, якщо я мучилася безсонням. Її приємне товариство, ніжність, материнська доброта посприяли тому, що цей будинок сприймався мною як ідеальне місце, де я могла відновити сили після сеансу й прийти до тями, уникнувши необхідності готуватися до судового процесу.

Увесь цей час я носила тягар провини, звинувачуючи себе в загибелі *Матан*, та з'ясувалося, що її вбила не я. Мій сеанс таки спонукав зробити зізнання одну людину: констебля Рігбі.

Тієї ночі, коли моя мама впала зі сходів, він був першим поліціантом, який прийшов до пансіону, і це сталося не випадково. Він саме

прямував на зустріч із міс Крейн. Вона наказала одній із дівчат привести його, а не лікарів. Поки я, стискаючи мамину шаль, стояла на верхніх сходах, де мене умисно затримали, вона нахилилася над її тілом, завадивши мені щось побачити. Прикинувшись, ніби оглядає її рани, вона затулила їй ніс та рот, постаравшись, щоб мама ніколи більше не дихала. Удавшись до шантажу й хабарів, вони вмовили коронера написати іншу причину смерті в свідоцтві: перелом шиї замість задушення.

Місіс Крейн знала секрети багатьох поважних лондонців, проте її влада поширювалася не на всіх.

Установлення іншої причини смерті виявилось достатньо, аби справу відкрили знову. Констебль Рігбі визнав свою провину, а слово поліціанта, хай навіть непорядного, завше перевішуватиме слово жінки, що управляла борделем. Хоча міс Крейн була причетна лише до загибелі мами, суд над нею став останньою главою історії, яку репортери назвали «Сомерсетською різаниною». Новини про потрійне вбивство у мастку з'являлися на шпальтах усіх газет. Ніхто б не втримався від спокуси написати про такий скандал.

Я відійшла від могили Мейсі й рушила до кам'яного муру, що оточував церкву. Зима поволі втрачала сили, нові паростки пробивалися крізь тверду землю. Гарет чекав на мене, стоячи біля свого коня. Оповитий ранішнім лютневим туманом, він нагадував янгола, створеного моєю уявою.

Я дістала з кошика два найменші букети й простягла йому. Він похмуро взяв їх і сунув у торбу, заткнувши за сідло.

— Я знаю, що ви не схвалюєте це, — мовила я, — але містер Локхарт розкався в кінці, а Одра в певному сенсі була жертвою. Я вважаю правильним вшановувати їхню пам'ять, залишаючи квіти на могилах.

Він зітхнув.

— Може, ваше серце відпустило їм гріхи, та я ніколи не пробачу їх за те, що вони мало не позбавили вас життя.

Я промовчала. Хоча минуло кілька місяців від тієї страшної ночі, мені досі снилися жахи про те, як я сиджу в підземеллі, загнана в пастку неблаганним океаном. Мої крики почула місіс Донован. Усі інші слуги евакуювалися через пожежу.

Оскільки у констебля Рігбі сталося щось на кшталт нервового зриву, коли перед ним постав «привид» Одри, Гарет зумів утекти, скориставшись сум'яттям у бібліотеці. Він помчав до стайні. По-перше, він хотів пересвідчитися, що мені вдалося вибратися на волю, а, по-друге, збирався попросити Джозефа перерубати кайданки сокирою. Коли Джозеф сказав йому, що я не з'явилася, вони вдвох побігли назад до маєтку. Увійшовши до кухні через задні двері, вони побачили місіс Донован. Вона розповіла їм, що хтось кричить у коморі. Вони не повірили їй, аж поки не почули, як я вигукую його ім'я.

Бідолашна місіс Донован так і не одужала. Звістка про смерть Вільяма була для неї страшнішою, ніж будь-які удари по голові. Вона злягла і за кілька тижнів померла.

Поліція зняла з мене звинувачення в крадіжці після того, як отримала листа з вибаченнями від родини Хартфордів. Судячи з усього, коли місіс Хартфорд дізналася про біди, що їх завдала мені міс Крейн, вона вибачила мене за спробу вкрати її коштовності. На додачу Гарет щедро заплатив одному з найкращих лондонських адвокатів. Вони проаналізували звіт коронера й дійшли висновку, що справжня причина смерті мами — удушення. Мені було цікаво, чи містер Локхарт навмисно говорив про це на святі. Приємно думати, що він пропонував мені шанс урятуватися на випадок, якщо мене відвезуть назад до тюрми.

— Годі згадувати минуле, — сказав Гарет, простягнувши мені руку. — Не хочу зіпсувати кілька годин, що лишилися у нас до мого від'їзду.

Я поклала затягнуту в рукавичку долоню на його лікоть. Ми продовжили прогулянку, спускаючись сільською дорогою, припорошеною свіжим снігом. Гарет мав вирушити до Іспанії на перемовини з потенційними покупцями Сомерсет Парка. Пожежа

дещо пошкодила бібліотеку в ніч сеансу, але землі залишалися чудовими. Він хотів знайти власника, який належним чином дбав би про стайні.

Гарет розвернувся до мене, хитрувато усміхаючись.

— Я можу використати мій вільний час в Іспанії. Пошукати дім для себе. Чи маєте ви якісь вимоги?

— Вимоги? — подражнила я. — Не побажання?

— А як ще я можу спокусити вас?

Я зашарілася, уявивши всі способи.

— Круті пагорби, — відповіла я.

— Чудово.

— Ліс, багато дерев, — докинула я. — Можливо, річка чи струмок. Але подалі від океану.

Він кашлянув.

— Зрозуміло.

Ми звернули за ріг і зупинилися. Десь там, за морем туману, бовванів Сомерсет, заворожливий і прекрасний. Та я ніколи не змогла б ступити на його землю. Ми посерйознішали, зловісні спогади змусили нас припинити флірт.

Гарет узяв мої руки у свої й дуже повільно зняв із мене рукавичку.

— Чи дозволите ви залишити вам подарунок, аби ви не забували про мене?

— Вас неможливо забути.

Він зняв родинний перстень зі свого мізинця й надів його на мій указівний палець — розмір підійшов ідеально.

— Ви певні? — спитала я, зігнувши руку, аби помилуватися перснем.

— Я загубила подаровану вами прикрасу.

Усмішка зникла з його обличчя.

— Мені сняться кошмари про те, що я не встигаю врятувати вас.

— Здається, вам треба випити заспокійливого чаю тітоньки Ліл.

Відколи лікар Барнабі поїхав, торгівля травами пожвавилася. Барнабі вирушив до Лондону, налаштований стати хірургом. Я підозрювала, що сімейна медицина більше не цікавила його. Він написав Гарету довгий лист, вибачившись перед ним і висловивши надію, що вони збережуть свою дружбу, хоча для повного примирення потрібно трохи часу.

— Ні, дякую.— Гарет засміявся.— Я бачу, як неприязно вона зиркає на мене, коли я навідуюсь до її котеджу.

— Вона не відчуває неприязні до вас. Її непокоїть ваш зв'язок із Сомерсетом та його прокляттям.

— Вона почасти має рацію. Мене полонили чари,— він покрутив перстень на моєму пальці.— І я не заперечую проти цього полону.

Приємне тепло розлилося по моєму тілу. Я усміхнулася, уявляючи наше спільне майбутнє. Невдовзі настануть щасливі часи. Як я могла сумніватися в його щирості? Нині я довіряла йому більше, ніж будь-кому на світі.

Він нахилився ближче до мене.

— Ви певні, що не хочете, щоб я залишився на судовий процес? — він усотє ставив мені це запитання.

Того дня, коли поліція заарештувала міс Крейн, я обрала найкращий спостережний пост на вулиці. Важко було визначити, чи вона відчуває сором. Плечі жінки були розправлені, на голові, як завжди, красувався улюблений смішний капелюх. Я виявилася не готовою до того, що страх паралізує моє горло і оціпеніння не дасть мені зробити геть нічого, натомість я безпорадно витріщалася на неї, поки її вели до тюремної карети. Потужна промова, що її я писала кілька тижнів, вивітрилася з моєї пам'яті, слова загубилися в оглушливому калатанні мого серця.

Я неначе перетворилася на тиху сором'язливу дівчинку, якою була під час першої зустрічі з нею. Гнів і розчарування опанували мною, коли я поверталася до Рендайла в екіпажі, і я проплакала всю дорогу. Згодом, розмовляючи з тітонькою Ліл, я зізналася, що незадоволена собою через те, що мені забракло сил зазирнути міс Крейн у вічі, а вона зауважила, що бути сильною означає дослухатися до своїх інстинктів, а не до своєї гордості.

— Ні,— мовила я до Гарета.— Я слідкуватиму за судом за допомогою газет. Мрію, щоб ця історія закінчилася. Я готова розпочати нове життя.

Він усміхнувся й поцілував мою руку.

— Можу сказати те саме про себе.

* * *

УПРОДОВЖ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ новини про міс Крейн щодня друкувалися на перших шпальтах газет. Судячи зі слів репортерів, вона мала намір дотримуватися своєї версії подій. Стоячи в ущерть забитій залі суду, міс Крейн заявила, що я мала складні стосунки з мамою і ми сварилися тієї ночі, коли вона померла.

Попри те, що констебль Рігбі дав свідчення й звинуватив її, вона була налаштована ніколи не розкрити правду. Я пообіцяла собі таке: хоч би

як важко мені було, я буду присутньою в залі суду, коли їй виноситимуть вирок.

Я зроблю це заради *Матан*.

Єдиним звуком, який порушував тишу в залі, було скрипіння олівця художника, який сидів позаду, за кілька рядів від мене, і гарячково робив ескізи, прагнучи увіковічити ту мить. У коридорі чатували журналісти, готуючись відразу побігти до редакції й повідомити, якими мають бути заголовки у завтрашніх газетах.

Обхопивши руками коліна, я тремтіла, усвідомлюючи, що саме я могла опинитися на лаві підсудних. Я заходилася крутити золотий перстень на вказівному пальці, стараючись, щоб кожен оберт збігався з одним вдихом чи видихом.

Суддя поглянув із-під окулярів у бік лави підсудних.

— Винна,— зрештою проголосив він.

Дерев'яні лавки гучно затріщали, журналісти підхопилися зі своїх місць. Я заплющила очі й подумки прочитала молитву, звертаючись до мами, уявляючи, що вона сказала б, якби була поруч.

Я підняла погляд саме тоді, коли закуту в кайданки міс Крейн вивели із зали.

Не зважаючи на прохання репортерів про інтерв'ю, я рушила прямісінько до поліційного відділку. Мені неабияк пощастило: молодий констебль, із яким я розмовляла, коли востаннє була там, дозволив прошмигнути всередину й відвідати бранку. Я пригладила шовкову сукню й поправила капелюшок, пересвідчившись, що павичеве перо було на місці. Коридор, що вів до камер, видавався особливо холодним і темним.

Чудово.

Мої черевики стукотіли, переможним маршем оголошуючи про моє прибуття.

Вона сиділа, прикривши голову руками. Я кашлянула.

Хоча на ній не було ні яскравої сукні, ні червоної помади, її очі залишалися жорстокими й безжальними. Вона підвелася, підійшла ближче й стала навпроти мене, обпершись ліктями об ґрати.

Я раділа, що довга спідниця прикриває мої тремтячі коліна.

— Гадаєш, ти обдуриш когось цим гарним одягом? — спитала вона. — Новий капелюх не змінить того, що люди думають про тебе, — вона з жалем поглянула на мене, ніби це я перебувала по той бік ґрат. — Одного дня ти зрозумієш, що я робила все для твого блага.

Ця жінка не лише вбила мою маму, а й навіювала мені думку, що то була моя провина. Вона безуспішно брехала на суді, але зараз, коли ми нарешті залишилися наодинці, я мала вирвати з неї правду.

— У тюрмі ви не знайдете когось, хто співчуватиме вам, — мовила я, намагаючись, аби мій голос не зривався. — Тут немає глядачів — тільки я. Це ваш шанс сповідатися.

Вона фиркнула й похитала головою.

— Тієї ж миті, коли я вперше побачила тебе, я зрозуміла, що на тебе варто витратити час і зусилля, хай навіть це триватиме кілька років. Я виліпила б із тебе найціннішу дівчину в моєму пансіоні. Але твоя мати не дозволила б мені підійти близько.

Моя кров закипіла від цих слів — вона говорила про вбивство мами так спокійно, немовби йшлося про якусь фінансову операцію. Я ледве стримувала бажання просунути руку між ґратами й ударити її, та я мусила опанувати себе й дослухати до кінця.

Вона кивнула, на її потрісканих губах заграла легка усмішка.

— Я хотіла зробити тебе особливою жінкою. Чарівною і незабутньою. Твоя краса та мій розум дали б нам можливість підкорити Лондон. Це місто було б нашим.— Вона спохмурніла й неначе зістарилася на мільйон років.

— Натомість ви гнитимете у в'язниці.— Я підступила на один крок, спопеливши її поглядом.

Я ніколи не розмовляла з міс Крейн у такій манері. Вона загарчала, немов загнаний у куток собака.

— Я — єдина, хто дбав про тебе. Усі інші дівчата хотіли, щоб я вигнала вас! Твоя рідна бабуся плювати хотіла на тебе. Вона відмовилася вислати вам бодай один фунт, хоча була багатою, як чорт рогатий.

Я мотнула головою й почала відходити, не бажаючи слухати ці нісенітниці.

— Стривай! — невимовна печаль проступила на її обличчі. Не стримавши ридань, вона схопилася обома руками за ґрати.— Тільки я дбала про тебе, Дженні. Тільки я! Завжди!

Я втомилася від її побрехеньок та перекручування фактів. І відповіла їй ж словами:

— От тільки не треба проливати фальшиві сльози. Ви скоріше обдурите помираючого чоловіка, ніж дасте йому ковток води.

Вимовивши останню фразу, я пішла звідти, задоволена, що мій останній спогад про неї буде саме таким — жалюгідна, слабка, охоплена відчаєм жінка, що безпорадно дивилася мені услід, жінка, з якої злетіла вся її «аристократична» пиха.

Коли я вийшла надвір, порив холодного вітру змусив мене протверезіти. Слова міс Крейн відлунювали в моїй голові. Аж раптом я застигла на місці, не дійшовши до екіпажу. Бабуся? Родина моєї мами нічого не знала про моє існування. Звідки міс Крейн довідалася, що

вони були багатими? Я звернула за ріг і попрямувала до пансіону попри те, що мене нудило від самої думки про повернення туди. Може, вона скористалася останньою нагодою помучити мене?

Бути сильною означало дослухатися до моїх інстинктів. Принаймні я мала перевірити цю інформацію, перш ніж вертатися до Рендейла.

Діставшись пансіону, я обережно постукала у двері. Сором'язливо поправила корсаж сукні, схвильована, що вбрана занадто елегантно для цього району Лондону.

— Дженні? — відповіла Друзілла. Вона розглядала мене з голови до ніг, не менш здивована, ніж я.

Я ледве впізнала її свіже обличчя й променисту посмішку. Вона досі надавала перевагу глибоким декольте, проте її сукня була новою та чистою.

Вона запросила мене увійти й провела до вітальні. Меблі були тими самими, що й раніше, але павутиння зникло, і вазон із квітами значно освіжав обстановку. Ми вмостилися на канапі з трьома ніжками, яку підпирав стос книжок.

Ми обговорили суд і вирок міс Крейн. Вона сказала, що віднині дівчата самостійно управлятимуть пансіоном, працюючи тільки на себе.

— Усе зовсім інакше, коли ти самаобираєш клієнтів,— пояснила вона.

Своєю чергою я розповіла їй про мою зустріч із міс Крейн і про те, як вона згадала мою бабусю.

— Ти не знаєш, чи зберігала вона бухгалтерські книги? — спитала я. — Якісь листи?

Друзілла хитнула головою.

— Поліція переглянула всі папери,— відказала вона. — Там був один маленький стіл, порожній. Вибач.

Я навіть не усвідомлювала, якою нерозумною оптимісткою стала. І здивувалася тому, як легко виявилось ввести мене в оману. *Матан* не спілкувалася зі своєю родиною десятиліттями. Я була певна, що вони гадки не мали про моє існування.

— Хай там як, а я вдячна тобі,— промовила я.— Не сумніваюсь, що вона збрехала.

Пролунав якийсь дивний стукіт у двері — чотири швидкі удари. Усміхнувшись, Друзілла глянула на годинник.

— Це Фред. У нас побачення опівдні.

Вона метнулася в коридор. До мене донеслося перешіптування. Потім вона провела його нагору й вигукнула:

— Почекай там, любчику!

Я підвелася, налаштована подякувати Друзіллі за розмову й піти. Канапа захиталася. Я покосилася на стос книжок. Ці книжки були тут, відколи я перебралася сюди з мамою. Яким чином їх ще могли використати в борделі? Аж тут моє тіло пройняв озноб: мене осяяла здогадка.

Із допомогою Друзілли я підняла один край канапи й витягла книжки. Потім я перевернула догори корінцем перший роман. На килим посипалися гроші. Друзілла зойкнула й запхала купюри собі в декольте. У другій книжці не було нічого, крім мертвих метеликів.

Натомість у третьому романі містився конверт.

Нестримно тремтячи, я розгорнула лист. Він був повністю написаний французькою, але я розпізнала мамине ім'я. Хоч я розуміла її рідну мову й могла трохи говорити, я потребувала допомоги Гарета, аби правильно перекласти текст. Чи цей лист відправила моя бабуса? Може, вона все ж таки знала, що має онучку? Я мала сумніви, чи витримаю, якщо мене відштовхнуть, проте необхідно було пересвідчитися особисто.

— Ой! — Друзілла нахилилася над моїм плечем.— Хороші чи погані новини?

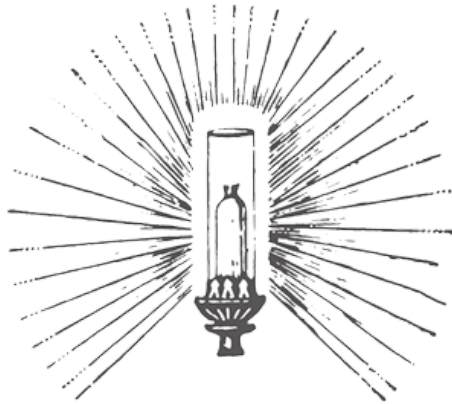
Я склала лист і поклала його назад у конверт.

— Я не певна, але принаймні я знаю, звідки його надіслали,— відказала я, вказуючи на зворотну адресу.

Друзілла підморгнула:

— Привези мені круасан.

ЕПІЛОГ

ПАРИЖ, 1853

Дерева буяли, і весь бульвар, що простирався вниз, нагадував нескінченний килим білих квітів. Хоча екіпаж їхав плавно, я так нервувала, що мій живіт пронизували судами. Гарет запропонував скласти мені компанію, але я сказала йому, що повинна зробити це сама.

Ми домовилися зустрітися в Соборі Паризької Богоматері після моєї зустрічі з родичами.

Сомерсет Парк було продано американському кузену міс Гіббонс. На жаль, ми отримали сумну звістку: кілька тижнів тому більша частина маєтку згоріла. Джозеф зізнався нам, що був певен у тому, що привид Одри підпалив будинок.

Та я знала краще за нього: привиди не існують.

Кошмари про те, як я потопаю, турбували мене дедалі рідше. Ворожка, певно, мала рацію. Тієї ночі я справді загинула у воді. З підземелля вийшла інша жінка, готова битися за своє заслужене щастя.

Екіпаж ледь помітно підскочив і зупинився. Я звела очі на елегантний будинок. «Ох!» — прошепотіла я, втрачаючи останні залишки сміливості. Дверцята відчинилися — кучер чекав на мене ззовні. Я ступила на залиту сонцем вулицю, поправила сукню й торкнулась стрічки на шиї, стурбована, що вузол міг розв'язатися.

Парадні двері відчинилися. Я побачила молоду служницю, а не мажордома, як це було у Сомерсет Парку.

— *Bonjour, mademoiselle.*^{4}, — сказала вона.

Я простягла їй свою візитівку. Її очі розширилися, коли вона прочитала моє ім'я.

Я мала надію, що моя нова сукня й капелюшок пасуватимуть до цієї вишуканої обстановки. Сподівалася, що вона не помітить, як трясуться мої ноги. Сподівалася, що я сподобаюсь їм.

— Будь ласка, пройдіть сюди, міс Тіммонс, — мовила служниця із сильним французьким акцентом.

Вона провела мене через приймальню, після чого ми спустилися коридором і зупинилися перед жовтими дверима. Вона постукала й відчинила їх.

Схвильовані обличчя всіх присутніх повернулися до мене. Я завмерла на порозі вітальні в очікуванні їхньої реакції. Цього разу я не принесла торбу з реквізитом для сеансу. То була я, а не акторка, просто я, така, яка є.

Стара жінка в шовковій сукні підвелася й рушила мені назустріч. Елегантна, сива, трохи згорблена. Її очі були точнісінько такими, як у моєї мами. Подавшись уперед, вона накрила мої руки своїми зморшкуватими руками. Вона їла мене поглядом, вивчаючи кожну мою рису. Нарешті вона заговорила, та я не розуміла її, бо французькі слова лунали занадто швидко для мене. Усмішка осяювала її обличчя.

Я відчула, як на серці стало тепло.

Наступної миті до мене підбігла молода жінка. Усміхнувшись, вона поплескала мене по плечу.

— Вона сказала, що ви схожі з Юстиною, як дві краплі води. Таке саме волосся, такі самі очі.

Юстина — це *Maman*.

Серце здатне бачити.

Мені перехопило подих. Я кивнула.

— *Merci, Grand-mère*, — відповіла я, сподіваючись, що вимовила цю фразу не дуже жахливо.

Вона торкнулася моєї щоки й стиснула мене в обіймах.

— *Mapetitechérie*.

Кімната заповнилася сміхом і стала яскравою, немовби всі лампи загорілися одночасно. Кожен із присутніх підійшов привітатися зі мною. Виявилося, що я мала чимало кузенів, тіток, дядьків, і всі вони хотіли познайомитися.

Згодом подали вино та наїдки. Невдовзі я сиділа на канапі, і ми вдвох розглядали портрети *Maman* у різному віці. Так, я була надзвичайно схожа на неї. Ми витирали сльози одна одній, коли вона описувала свій розпач після втечі мами. Попервах гордість заважала їй розшукати доньку, але, що більше часу минало від її зникнення, то сильніше боліло її серце. Бабуся усвідомила, що немає нічого гіршого, ніж втратити когось із близьких.

Одного дня вони отримали вісточку про смерть мого батька, проте ніхто не знав, яка доля спіткала маму. Усі подумали, що вона теж загинула внаслідок нещасного випадку. Жоден із них гадки не мав про моє існування, аж поки не прийшов лист від *Maman*. Бабуся передала мені послання, акуратно складене втричі.

Я злегка торкнулася вицвілих літер, моментально впізнавши мамин почерк. Нахлинули спогади про те, як я сиділа на ліжку, а вона заплітала мені коси. Здавалося, я відчувала дотик її пальців на своєму волоссі.

Бабуся переклала текст для мене, водячи пальцем по рядках. Згідно з датою, указаною у верхньому кутку, мама написала цей лист за кілька місяців до смерті, просячи в рідних грошей не для себе, а для доньки. Утім, вона жодного разу не згадала моє ім'я, лише зазначила, що я — чудова вродлива дівчина, що заслуговувала на краще життя.

— Вона думала, що ви не відповіли їй,— пояснила я.

Приблизно тоді мама почала часто посилати мене на пошту. У неї залишалася одна-єдина надія — благодіяти рідних про допомогу. Ніхто не відгукнувся, тож їй довелося стати однією з дівчат міс Крейн: вибору не було. Мені стало соромно, коли я згадала мої останні слова, що я сказала їй, не знаючи, на які жертви вона пішла заради мене.

Настала моя черга показати лист, знайдений у пансіоні, зазначивши, що міс Крейн приховала його від мами. Молода жінка переклала те, що швидко промовила бабуся:

— Не дочекавшись відповіді, ми послали слідчого до Лондону, аби він перевінив адресу, указану в листі Юстини. Якось жінка сказала йому, що міс Тіммонс убили, а її доньку повісили на шибениці за скоєння цього злочину.

Мстивість міс Крейн була безмежною.

— Темрява огорнула наш дім після цієї страшної звістки,— вела далі вона.— Морок розсіявся тільки тоді, коли ми отримали твій лист.

Пообіцявши повернутися на вечерю, я ввічливо відхилила пропозицію скористатися екіпажем і рушила пішки на свою наступну зустріч. Прогулянка була більш ніж приємною, мої нові черевики з бездоганними підошвами без жодної дірочки ледве торкалися землі.

Кохання сповнило мою душу легкістю.

Я зупинилася перед Собором Паризької Богоматері, жадібно поїдаючи його очима. Грандіозна будівля постала в усій своїй красі. Я згадала ескіз із портретом мами, знайдений мною в потаємному відділенні скриньки з коштовностями. Я стояла майже на тому самому місці. Я знала, що вона десь поряд: не тому, що відчувала присутність її духа, а тому, що вона була й завжди буде частиною мене.

Розвернувшись, я угледіла знайому постать посеред вуличного натовпу. Наближаючись, він торкнувся крисів капелюха й подарував мені усмішку, яка вирішила мою долю від першої секунди нашої зустрічі.

Я побігла до нього, бажаючи поділитися новинами про мою нову родину. Однак, опинившись в його обіймах, я забула про розмови й поцілувала його.

Матап часто повторювала, що кохання розбиває серце, натомість я дійшла висновку, що кохання часом завдає ран, але часом може вилікувати нас.

Гарет підняв мене й закружляв у повітрі. Хоча мої очі були міцно заплющені, я бачила перед собою моє майбутнє.

Адже серце здатне бачити.

ПОДЯКА

Я у великому боргу перед моєю агенткою, Джилл Мар, чий ентузіазм, непохитну підтримку та досвід вважаю безцінними. Я буду вічно вдячною їй за те, що вона витягнула цю книжку із купи сміття.

Цей роман опубліковано завдяки пристрасі та надзвичайній проникливості моїх видавців: Джулії Еліот та Вільяма Морроу із Нью-Йорка, а також Айріс Тапхолм із канадського видавництва «Harper Collins». Вони взялися за «Моторошне сяйво» і неабияк допомогли мені розвивати історію Жене́в'єви, аж поки я не написала версію, яка задовольнила мене найбільше. Плідна співпраця з цими людьми — велика честь для мене. Те саме можу сказати про Джулію Макдауел, яка зробила суттєвий внесок у публікацію. Я дуже вдячна їй за слухні зауваження та увагу до деталей. Створенню цієї книжки також посприяла Джанет Роббінс Розенберг своїм ретельним грамотним редагуванням.

Красно дякую дивовижному колективу канадського видавництва «HarperCollins» та Вільяму Мороу за їхню відданість справі й талант. Я не знайшла б кращої команди для роботи над цим рукописом.

Щиро дякую Кейт Форестер за казкове оформлення обкладинки оригінального видання.

Ще раз дякую моїм батькам, Еріку та Етель Бішоп. Особливу подяку висловлюю мамі за те, що колись давно вона познайомила мене з Вінсентом Прайсом; саме від неї я успадкувала любов до містичних історій.

Сердечно дякую моїй родині та друзям за те, що вони заохочують мене писати. Не втомлююсь дякувати долі за величезне щастя — мого чоловіка Кена й наших дітей, Рут та Адама. Наостанок я дякую Оскарові, найкращому собаці на світі.

¹ Моя любa (фр.). [Повернутися](#)

² Дітей (фр.). [Повернутися](#)

³ Моря (фр.). [Повернутися](#)

⁴ Добрий день, мадемуазель (фр.). [Повернутися](#)

⁵ Дякую, бабусю (фр.). [Повернутися](#)

Б. Р. Маєрс

МОТОРОШНЕ СЯЙВО

Роман

Видавництво «Фабула»
2024

Оригінальна назва твору: A DREADFUL SPLENDOUR

Права на переклад надані за допомогою літературної агенції Sandra Dijkstra.

© Copyright © 2022 by Bethany Myers

© І. Шевченко, пер. з англ., 2023

© ВД «Фабула», 2024

ISBN 978-617-522-189-1 (epub)

Усі права збережено. Жодна частина цієї книжки не може бути відтворена або передана в будь-якій формі або будь-якими засобами, електронними чи механічними, включно з фотокопією, записом чи будь-якою системою зберігання та пошуку інформації, без письмового дозволу власників авторських прав.

Електронна версія створена за виданням:

Маєрс Б. Р.

М12 Моторошне сяйво. Роман / пер. з англ. І. Шевченко. — Харків : ВД «Фабула», 2024. — 432 с.

ISBN 978-617-522-193-8

«Моторошне сяйво» — це захоплива готична детективна гра, що розгортається у вікторіанському Лондоні середини XIX століття. Зловісна суміш химерних таємниць, сирий середньовічний особняк, привиди, секретні тунелі, зради, п'янка романтика — у цій книжці є все, що робить читання захопливим. Але головне тут — образ героїні, жінки складної долі, пов'язаної із кримінальним світом, яка заробляє на життя тим, що вдає досвідченого медіума й таким чином проникає в сім'ї, які нещодавно втратили близьку людину. Поки нарешті не настає момент, коли їй доводиться перетворитися із фіктивного медіума на справжнього детектива. Фінал роману канадської письменниці є настільки несподіваним, переконливим та ефектним, що читачеві залишається лише розвести руками.

УДК 82-312.4

Шановний читачу!

Спасибі, що придбали цю книгу.

Нагадуємо, що вона є об'єктом Закону України «Про авторське і суміжні право», порушення якого карається за статтею 176 Кримінального кодексу України «Порушення авторського права і суміжних прав» штрафом від ста до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, з конфіскацією та знищенням всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Повторне порушення карається

штрафом від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та знищенням всіх примірників, матеріальних носіїв комп'ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення, аудіо-і відеокaset, дискет, інших носіїв інформації, обладнання та матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Кримінальне переслідування також відбувається згідно з відповідними законами країн, де зафіксовано незаконне відтворення (поширення) творів.

Щиро сподіваємося, що Ви з повагою поставитеся до інтелектуальної праці інших і ще раз Вам вдячні!